

**T.C.
KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANA BİLİM DALI**

**NECATİ TOSUNER'İN HİKÂYELERİ
ÜZERİNE TEMATİK BİR İNCELEME**

NURHAYAT PAKSOY

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**KAHRAMANMARAŞ
OCAK – 2017**

**T.C.
KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANA BİLİM DALI**

**NECATİ TOSUNER'İN HİKÂYELERİ
ÜZERİNE TEMATİK BİR İNCELEME**

**DANIŞMAN : Yrd. Doç. Dr. Selami ÇAKMAKÇI
JÜRİ : Doç. Dr. Halil İbrahim YAKAR
JÜRİ : Yrd. Doç. Dr. Sadi GEDİK**

NURHAYAT PAKSOY

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**KAHRAMANMARAŞ
OCAK- 2017**

KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI

**NECATİ TOSUNER'İN HİKÂYESLERİ ÜZERİNE
TEMATİK BİR İNCELEME**

Nurhayat PAKSOY

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Kod No :

**Bu Tez .././2017 Tarihinde Aşağıdaki Jüri Üyeleri Tarafından
Oy Birliği/Oy Çokluğu ile Kabul Edilmiştir.**

Yrd. Doç. Dr. Selami ÇAKMAKÇI
DANIŞMAN

Doç. Dr. Halil İbrahim YAKAR
ÜYE

Yrd. Doç. Dr. Sadi GEDİK
ÜYE

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

Prof. Dr. Abdullah SOYSAL
Enstitü Müdürü

Not: Bu tez ve projede kullanılan özgün ve başka kaynaktan yapılan bildirişlerin, çizelge, şekil ve fotoğrafların kaynak gösterilmeden kullanımı, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunundaki hükümlere tabidir.

KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANA BİLİM DALI

ÖZET

YÜKSEK LİSANS TEZİ

NECATİ TOSUNER'İN HİKÂYELERİ ÜZERİNE
TEMATİK BİR İNCELEME

Nurhayat PAKSOY

Danışman : Yrd. Doç. Dr. Selami ÇAKMAKÇI

Yıl : 2017, Sayfa: 115+V

Jüri : Yrd. Doç. Dr. Selami ÇAKMAKÇI (Başkan)
: Doç. Dr. Halil İbrahim YAKAR (Üye)
: Yrd. Doç. Dr. Sadi GEDİK (Üye)

Modern Türk Öykücülüğü içinde önemli bir yere sahip olan Necati Tosuner, edebiyat dünyasına on dokuz yaşında yazdığı bir öykü ile adım atmış ve bugüne kadar birçok öykü, roman ve deneme kaleme almıştır. Yazar eserlerinde sevgiyi arayan yalnız ve çaresiz insanların melankolisini yansıtmış, onların iç dünyasındaki ıstırabın derinliklerini ve hayatla mücadelelerini öykünün sesi ile duyurmaya çalışmıştır.

Her sanat eserinin yaşanılan birtakım acıların, problemlerin, eksikliklerin sonucu doğduğu düşünülecek olursa Necati Tosuner'in kaleminden çıkmış eserlerin de onun kendi yaşam sorunundan beslenmesi olağandır. Bu bakımdan Tosuner, yaşadığı sakatlığın izlerini birçok eserinde kurguladığı kahramanlar aracılığıyla öykülerine taşır ve ağırlıklı bir tema olarak ele alır. Yazar, toplumda ikinci plana itilmiş, kendi kaderlerine terk edilmiş, yalnızlıkla baş etmeye çalışan fiziksel engelli kahramanların dünyasında yaşanılan sorunları ele alırken buna sebep olan toplumun yanlış değer yargılarını da irdeler. Onun eserleri bu bakımdan bireysel olduğu kadar da toplumsaldır.

Günümüz edebiyatının yaşayan ve usta isimlerinden biri olan Necati Tosuner son derece damıtılmış bir dille kaleme aldığı eserleri ile görünen ama dikkat edilmeyen bazı yanlışlara bir farkındalık kazandırmaya çalışmış, kahramanları çıkmaza iten gerçekleri ve ona elini uzatmayan toplumu kendi perspektifinden sorgulamıştır. Onun eserleri insanın ruh ıstıraplarının, trajik alinyazısı ile amansız mücadelesinin en yalın halde dile gelişidir.

Anahtar Kelimeler: Necati Tosuner, Öykü, Tema, Fiziksel Engel

DEPARTMENT OF TURKİŞ LANGUAGE AND LİTERATURE
INSTITUTE OF SOCIAL SCIENCES
KAHRAMANMARAS SUTCU İMAM UNIVERSITY

ABSTRACT

Ma TESHISH

ATHEMATIC STUDY OF NECATI TOSUNER'S STORIES

Nurhayat PAKSOY

Supervisor : Assist. Prof. Dr. Selami ÇAKMAKÇI

Year : 2017, Sayfa: 115+V

Jury : Assist. Prof. Dr. Selami ÇAKMAKÇI(Chairperson)
: Assoc. Prof. Dr. Halil İbrahim YAKAR (Member)
: Assist. Prof. Dr. Sadi GEDİK (Member)

Necati Tosuner, who constitutes an important place in Modern Turkish Narration, stepped into the world of literature with a story when he was nineteen years old and up to now, he has written many stories, novels and essays. The author narrates the melancholy of lonely and desperate people seeking for love and reflects their sufferings and struggle with life via the voice of stories.

As every piece of literature is a result of some painful and problematic experiences, the pieces of literature uttered by Necati Tosuner are derived from his own problems and experience. In this regard, Tosuner handles the signs of defection by using the fictional heroes in his work. The author focuses on the problems of people who are pushed into the background, abandoned to their own faith, crippled into loneliness. Also, he interrogates the mis-judgements for these in the society. His works are as related as to the society, besides being individual.

As one of the living contemporary master of current literature, Necati Tosuner, tried to draw attention to seen but not observed wrong beliefs with a highly distilled pen and interrogated the reasons leading the heroes into enormity and the staying indifferent society from his point of view. His works have been the purest expression of the struggle for the mental sufferings and tragic destiny of human beings.

Keywords: Necati Tosuner, Story, Theme, Disability

ÖN SÖZ

1960 sonrası öykücülerimizden olan Necati Tosuner modern öykümüzü önemli bir yere taşımış seçkin bir şahsiyettir. Onun öykülerinde bireyin sorunları kendine özgü bir bakış açısıyla ele alınmakta bireyin yaşadığı içsel ve toplumsal çatışmalar tüm açıklığıyla ortaya konulmaktadır. Necati Tosuner'i çağının öykücülerinden ayıran en önemli özellik, fiziksel engelinden kaynaklanan sıkıntıları tüm içtenliğiyle öykülerine taşımış olması ve böylece engelli bireylerin çıkmazlarını, bunalımlarını öyküleri aracılığıyla duyurmasıdır.

Tez konumuzu Necati Tosuner olarak belirlememizin nedeni kendi yaşadıklarıyla paralel öyküler kaleme alan yazarın, öykülerindeki tematik eğilimleri belirleyebilmek, kendisini ve öykülerini bir nebze de olsa tanıtılabilmek arzusudur. Necati Tosuner, özgün üslubuyla, farklı bakış açısıyla kendisine ait bir hikâye evreni oluşturmuştur. Bu çalışmayla Necati Tosuner'in hikâye serüveni ve hikâyelerinde yer verdiği ortak temalar belirlenerek yazarın edebiyat dünyasına ve döneme katkısı ortaya konulmaya çalışılmış, aynı zamanda bu çalışmanın, bu alanda yapılacak diğer çalışmalara da kaynak teşkil edebileceği düşünülmüştür.

Bu çalışmada öncelikle Necati Tosuner'in hayatı, sanatı ve eserleri hakkında bilgi verilmiştir. Daha sonra ise yazarın *Özgürlük Masalı*, *Çıkmazda*, *Kambur*, *Sisli*, *Necati Tosuner Sokağı*, *Çılgınsı*, *Bir Tutkunun Dile Getirilme Biçimi*, *Güneş Giderken* ve *Yakamoz Avına Çıkmak* adlı öykü kitapları içerisinde yer alan doksan sekiz öyküsü tematik olarak incelenmiştir. Ağırlıklı temalar ve bu temalar bağlamında yazarın insanlara ulaştırmak istediği mesajlar irdelenmiştir. Tezin sonunda Tosuner'in bir hikâye ve denemesine de yer verilmiştir. Çalışma esnasında Necati Tosuner'in denemelerine ve yazar hakkında yazılan bilgi ve değerlendirmelere de müracaat edilmiştir.

Tez çalışmasının her aşamasında benden desteklerini esirgemeyen, değerli fikirleri ile bana yol gösteren saygıdeğer hocam Yrd. Doç. Dr. Selami Çakmakçı'ya; değerlendirme ve görüşleri ile tezime güç katan sayın jürilerim Doç. Dr. Halil İbrahim Yakar ve Yrd. Doç. Dr. Sadi Gedik'e sonsuz şükranlarımı sunarım. Ayrıca manevi desteklerini benden esirgemeyen aileme teşekkür ederim.

Nurhayat PAKSOY
Ocak-2017

İÇİNDEKİLER

ÖZET	I
ABSTRACT	II
ÖN SÖZ	III
İÇİNDEKİLER	IV
KISALTMALAR	V
1. GİRİŞ	1
2. KONU İLE İLGİLİ ÖNCEKİ ÇALIŞMALAR	2
3. NECATİ TOSUNER'İN HAYATI, SANATI VE ESERLERİ	3
3.1. Hayatı	3
3.2. Sanatı	3
3.3. Eserleri	5
3.3.1. Öyküleri	5
3.3.2. Romanları	6
3.3.3. Çocuk Kitapları	6
3.3.4. Denemeleri	6
3.3.5. Tiyatroları	6
4. HİKÂYELERİN TEMATİK İNCELENMESİ	7
4.1. Sevgi	7
4.2. Yalnızlık	27
4.3. Öfke / İsyan	35
4.4. Ötekileştirme	38
4.5. Bencillik	48
4.6. Kaçış	51
4.7. Umut(suzluk)	58
4.8. Ölüm	67
4.8. Yaşama Uzaklık	72
4.9. Cinsellik	78
4.10. Hayale Sığınma	81
4.11. Çaresizlik	84
4.12. Kıskançlık	88
4.13. Yoksulluk	90
4.14. Evlilik Özlemi ve Evlilikten Kaçış	93
4.15. Toplumsal Huzursuzluk	98
4.16. Ayrılık	103
4.17. Çocuk Özlemi	106
4.18. Yaşlılık	108
5. SONUÇ	112
KAYNAKLAR	114
EKLER	
Necati Tosuner'in <i>Çıkmazda</i> Adlı Öyküsü	
Necati Tosuner'in Bir Denemesi: <i>Yalnızlık Tanımları</i>	
ÖZ GEÇMİŞ	

KISALTMALAR

ÖM	: Özgürlük Masalı
Ç	: Çıkmazda
K	: Kambur
S	: Sisli
NTS	: Necati Tosuner Sokağı
ÇI	: Çılgınsı
BTDGB	: Bir Tutkunun Dile Getirilme Biçimi
GG	: Güneş Giderken
YAÇ	: Yakamoz Avına Çıkmak
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı

1. GİRİŞ

Hikâye, hayatın ve insan gerçeğinin girift yönlerine açılan bir kapıdır. Dikkat edilmeyen bir yaşam ya da üzerinde durulmayan bir an, öykü aracılığı ile belirginleşip dile gelir. Hikâye, hayatın tamamına değil bir ayrıntısına odaklanır. “*Hikâye, nüansları yakalama sanatıdır.*” (Özdenören, 2013: 156). İnsanların sıradan saydığı yaşantılar, önemsemediği olaylar öykünün dünyasında yoğrulmuş ve yeniden keşfedilir. “*Her hikâyeci bize eseri ile hayatın ve insanın ayrı bir yönünü gösterir.*” (Kaplan, 2014: 13). Öykücü, insanın dikkatini bir nokta üzerinde toplamaya çalışır. “*Amacı her dönemde hayatın gizine ilişkin kalıcı fotoğraflar çekmektir.*” (Tosun, 2014: 11). Yazar, öykünün dünyası ile hayatın karanlıklarına bir ışık tutar. Bu ışıkla toplumsal olaylar ve kişinin iç dünyasındaki sırlar gün yüzüne çıkar. Böylece öykü aracılığıyla önemsenmeyen birtakım durumların altı çizilir ve bu durumların üzerinde yeniden düşünülmesi sağlanır.

Türk Edebiyatında modern öykümüzün kat ettiği yolda Necati Tosuner önemli bir duraktır. O, hikâyesinin temelini insanı yerleştirir, insanın iç dünyasındaki gizem perdesini aralayarak, kahramanların ruh derinliklerindeki yıkıntıları tüm ayrıntılarıyla görünür kılmaya çalışır. Cemal Şakar, “*sanat/edebiyat da nihayetinde kendini ifade etmek değil mi?*” (Şakar, 2014: 85) der. Tosuner, insanın toplumla, insanın insanla, insanın kendisiyle olan mücadelesini, kimi zaman umudu yüklenişini, kimi zaman çaresizlik içindeki çırpınışlarını farklı kahramanların dünyasından hikâyeye taşır. “*Ne anlatırsa anlatsın, temelde bütün edebî metinlerin konusunun insan olduğu söylenebilir. Bütün edebî metinler insana seslenir.*” (Yıldız, 2012: 141). Necati Tosuner’in hikâyelerinde ele aldığı insan ise daha çok trajik alinyazısının sancısını çeken, bu alinyazısını önce kendisine sonra topluma kabul ettirebilme uğraşı içinde çırpınan bir kişilik sergiler. Bu kişiler hayata tutunabilmek adına kendilerine sevgi ile uzatılan bir el arayışı içerisinde olduklarıdır. Nitekim Nedim Gürsel yazarın kahramanları hakkında şöyle bir çıkarımda bulunur: “*Tosuner’in kişisi sevip de sevilmemekten korkan, sürekli bu korkuyu yaşayan bir insan. Tedirginliği, bence, hepimizin az çok içimizde taşıdığımız çağdaş bir tedirginlik(tir).*” (Gürsel, 1997: 387).

Tosuner, fiziksel engelli kahramanların dünyasında bireyin kamburunu ele alırken, toplumun kendi kamburunu görmesine de imkân tanır. Hikâyelerde kahramanlar kendi kamburundan çok toplumun kamburuna isyan ederler. Toplumun vurdumduymazlığı ve bencilliği fiziksel engelli kahramanların kendi yalnızlıklarında hapsolmalarına neden olur. Bu bakımdan yazarın hikâyelerinde ele aldığı eksiklik bireyin eksikliğinden çok, toplumun eksikliği olarak görülür. Tosuner hikâyeleri aracılığıyla aslında insanlığa mesaj verir; ancak bu mesaj “*direkt olarak değil, endirekt olarak okuyucunun zihni ve sezgisine bırakılmıştır.*” (Çetişli, 2009: 23). Hikâyelerde verilmek istenilen mesaj kelimelerin taşıdığı somut anlamın ötesini işaret eder.

Necati Tosuner; “*Tadımlık gibi görünen doyumluk öyküleri.*” (Adamöykü, 1997: 40). olarak tanımladığı kısa öyküler de kaleme alır. Yazarın ilk hikâyeleri yalnızlık, kaçış, ötekileştirme, bencillik gibi benzer konular etrafında şekillenirken *Kambur* adlı eserinden sonra kısmen; *Necati Tosuner Sokağı* adlı eseriyle ise büyük oranda farklı temalara yöneldiği görülür. Hikâyelerinde sevgi, yalnızlık, umut-umutsuzluk, kıskançlık, ölüm, kaçış, yaşlılık, evlilik ve onunla gelen sıkıntılar, toplumsal sorunlar gibi birçok temaya yer veren Tosuner, daha çok kahraman anlatıcı ağzından kurguladığı hikâyelerinde kendine has bir üslupla, “ben”in sıkıntılarını irdeler ve “ben”in dünyasında toplumu sorgular.

2. KONU İLE İLGİLİ ÖNCEKİ ÇALIŞMALAR

Nazım Elmas, 1992, “Cahit Zarifoğlu Eserlerinin Tematik İncelemesi” adlı Yüksek Lisans Tezinde, Zarifoğlu’nun eserlerini tematik olarak değerlendirmiştir. Bu eserlerde hâkim olan temaları; “Sosyal Konular”, “Ferdî Konular” ve “Dini Tasavvufî Konular” ana başlığı etrafında toplayarak yazarın eserleri aracılığı ile iletmeye çalıştığı mesajları çalışmasında dile getirmiştir.

Şaban Sağlık, 1992, “Rasim Özdenören Eserlerinin Tematik İncelenmesi” adlı yüksek Lisans Tezinde; yazarın romanları, hikâye ve şiirlerinde geçen temaları, “Ferdî Temalar”, “Sosyal Temalar”, “Tabiat” ve “Işık” ana başlıkları etrafında birleştirerek kapsamlı bir çalışma yapmıştır.

Nigar Alyaz’ın, 2008, “Kıbrıs Türk Edebiyatı Öyküleri Üzerine Tematik Bir İnceleme” adlı Yüksek Lisans Tezi Kıbrıs öyküleri üzerine bir çalışmadır. Bu çalışmada, Kıbrıs’ta yayımlanan ilk öykü kitabından başlanılarak 1974 dönemine kadar basılmış on bir yazara ait on altı öykü kitabı içinde yer alan yüz on altı öykü incelenmiş ve bu öykülerde hâkim olan tematik eğilimler belirlenmiştir.

Hanifi Aslan, 2008, “Halit Ziya Uşaklıgil’in Hikâyelerinin Tematik İncelenmesi” adlı Doktora Tezinde, hikâyelerde geçen temaları “Halit Ziya’nın Hikâyelerinde Ele Alınan Toplumsal Temalar” ve “Halit Ziya’nın Hikâyelerinde Ele Alınan Ferdî Temalar” olmak üzere iki ana bölüm etrafında ele alarak incelemiştir.

Pınar Topaloğlu, 2009, “Samim Karagöz’ün Hikâyelerinin Tematik Açından İncelenmesi” adlı Yüksek Lisans Tez çalışmasında Karagöz’ün hikâyelerini tematik açıdan tasnif edip, yazarın bu temaları en belirgin şekilde işlediği hikâyelerini tanıtmıştır.

Ayşe Ümmühan Çelik, 2014, “Dursun Akçam’ın Hikâyeciliği ve Hikâyeleri Üzerine Tematik Bir İnceleme” adlı Yüksek Lisans Tezinde yazarın yedi öykü kitabını tematik olarak değerlendirmiştir. Toplumcu yazarlar arasında olan Dursun Akçam’ın hikâyeleri aracılığıyla duyurmaya çalıştığı köy hayatı, Anadolu insanının maddî manevî sıkıntıları, köyden kente gidişin nedenleri gibi birtakım mesajları çalışması aracılığıyla gün yüzüne çıkartmıştır.

2015 yılında Nurcihan Karabudak “Türkiye Cumhuriyeti Kültür Bakanlığı Tarafından Yayınlanan Çocuk Roman ve Çizgi Romanlarının Tematik İncelenmesi” adlı Yüksek Lisans Tezinde, çocukların davranışlarını etkilemek ve geliştirmek adına hazırlanan bu eserlerdeki temaları dört ana başlık etrafında birleştirmiştir. Bunlar: “Olumlu Değer ve Davranışlar”, “Olumsuz Davranışlar ve Hayat Sahnelerinin Teşhiri”, “Millî ve Vatani Değerlerin Aşılması”, “Temalarına Göre Çocuk Çizgi Romanları”dır. Karabudak, bu çalışmasında çocuk romanlarının içerdiği olumsuz temalar nedeni ile amacına tam ulaşamadığını ama çizgi romanların bu konuda daha tutarlı ve başarılı olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Beytullah Karagöz’ün, 2015, “Yalvaç Ural’ın Eserlerinin Tematik Açından İncelenmesi ve Eserlerinde Çocuk Eğilimi İle İlgili Temel Değerler” adlı doktora çalışmasında Yalvaç Ural’ın çocuklar ve yetişkinler için kaleme aldığı eserlerini incelenmiş ve bu eserlerdeki tematik eğilimler belirlenmiştir.

Adem Keser, 2015, “İbrahim Abdulkâdir El- Mazini’nin Sundûku’d- Dûnyâ Adlı Eserindeki Hikâyelerin Teknik ve Tematik Açından İncelenmesi” adlı çalışmasında yazarın “Sunduku’d Dünya” adlı eserinde yer alan sekiz öyküsünü; “Hikâyenin Tanıtımı”, “Olay Örgüsü”, “Yazarın Bakış Açısı”, “Hikâyede Geçen Kahramanlar”, “Mekân”, “Zamân”, “Hikâyenin Genel Eleştirisi” başlıkları altında incelemiştir.

3. NECATİ TOSUNER'İN HAYATI, SANATI VE ESERLERİ

3.1. Hayatı

Ali Galip Tosuner ve Hanım Tosuner'in oğlu olan Osman Necati Tosuner 1944 yılında Ankara'da doğmuştur. Hayatındaki ilk ciddi olay küçükken geçirdiği salıncak kazasıdır. Dört yaşında salıncaktan düşerek sakatlanan Necati Tosuner'in sakatlandığı ancak bir sene sonra fark edilir. Çocukluk ve ilk gençlik yıllarını hastanelerde tedavi ile geçirmek zorunda kalır ve bu süreçte bir taraftan sağlık sorunları ile baş etmeye, diğer taraftan eğitimini tamamlamaya çalışır.

Ankara'da Demirlibahçe İlkokulu ve Cebeci Ortaokulu'nu bitiren Tosuner, Atatürk Lisesi'nde okuduğu sırada İstanbul'a taşınır ve orta öğretimini 1966'da İstanbul Pertevniyal Lisesi'nde tamamlayarak bir süre Basın İlan Kurumunda çalıştıktan sonra Almanya'ya gider. Yazarın Almanya'ya gidişi bir bakıma yaşadığı hayatın acı günlerinden kurtulmak adına gerçekleştirilen bir eylemdir. Nitekim Tosuner 1974 adlı denemesinde: “*Hep şöyle söylemeyi sevmişimdir: ‘Ben Almanya'ya gitmedim, Türkiye'den gittim.’*” (Tosuner, 2013: 99). ifadesini kullanır. Onun Almanya'ya gidişi acılarından bir kaçış, kendi sorunsalına bir arayıştır. Aynı denemede kendi açmazlarının pençesinde geçen bir çocukluk, çekilen sıkıntılar, sakatlığın sırtına yüklemiş olduğu dertler yazarın dilinden şöyle ifadesini bulur: “*Ağrılarla hastanede geçmiş bir çocukluk. Aylarca hiç kalkmadan yattığın alçıyatağı. Alay edilmeye alış, korseli çocuk! Kendi içini deştığın ‘Niçin?’ diye sormalarla geçen bir ilkgençlik. Unutulamaz, saklanan saklanılmaz.. atsan atılmaz bir fazlalığın var.*” (Tosuner, 2013: 99). Yaşanılan bunca acı, çekilen bunca sıkıntı yazarın yüreğinden taşıp, büyük bir duyarlılıkla kaleme aldığı eserlerinde ifadesini bulur.

1973 yılında gittiği Almanya'dan 1975 yılında Türkiye'ye dönüş yapan Tosuner, 1977 yılında Derinlik Yayınlarını kurar. 1979 yılında bir edebiyat öğretmeni olan Leman Dinçer'le Bedri Rahmi Resim Galerisi'nde tanışarak, yine aynı galeride yapılan bir törenle evlenir. Tosuner çiftinin evliliği on dört yıl sürer. *Eş Değil Eşsiz* adlı denemesinde yazar, bu evliliğin bitişi ile ilgili; “*Ve.. evliliğin on dördüncü yılında, ‘pat!’ diye bırakır beni.*” (Tosuner, 2006: 112). İfadesini kullanır.

1983 yılında reklamcılık alanında çalışmaya başlayan ve 1996'da emekli olan Necati Tosuner, İstanbul'da halen hayatına devam etmektedir.

3.2. Sanatı

Yazın hayatına 1963 yılında “Resimli Posta” gazetesinde yayınlanan *Onunkiler Maviydi* adlı öyküsüyle başlayan Necati Tosuner, takip eden yıllar içerisinde “Papurüs, Soyut, Varlık, Ulus, Yeni Gazete, Yeni Edebiyat” gibi pek çok dergi ve gazetede yayınlanan eserleri ile okuyucusuyla buluşmuştur. Yaşadığı talihsiz kaza ile sakatlanan ve çocukluk günlerini tedavi ile geçirmek zorunda kalan Tosuner, daha küçük yaşlarda mücadelelerle kazanmaya çalıştığı bir hayatın seslerini eserleri ile ortaya koyar. Yazarın yaşadığı hayatın acı çizgileri, farklı kurgularla kaleme aldığı eserlerinin satır aralarına gizlenmiştir.

“Yelken” dergisinde yaptığı bir söyleşisinde hikâye yazmaya Aziz Nesin'in “Zübük” adlı mizah dergisinde yarışmaya katılmak ve ün kazanmak adına başladığını belirten Tosuner, zamanla kendisinde gelişen yazma isteğinin bu perspektiften uzaklaşarak içsel bir dürtüye dönüştüğünü şu cümlelerle açıklar: “*Sonra kendimi dinlemeye başladım. Giderek daha bir tanıdım kendimi. Ve eksikliğimi... Gençtim,*

başkaları gibi yaşamak istiyordum ve yaşayamıyordum. Bunların anlatılması gerektiğine inandım.” (Bezirci, 2003: 261). Necati Tosuner'in böylesine içedönük bir üslupla kendi hayatından izler taşıyan eserler kaleme alması bazı yazarlarca eleştirilmiş olsa da Füsun Akatlı *Bir Pencereden* adlı eserinde Tosuner hakkında yapılan eleştirilere şu şekilde bir değerlendirmede bulunur:

“Oysa ‘yaşadığını yazmak’ ilkesinin bunca revaçta olduğu bir dönemde Tosuner tam da bunu yapmıyor muydu? Hem de dünyasını her yönüyle sırtında taşır ve hiç indiremezken başka neyi yazsındı? Kamburların her zaman insanların dışında değil, kimileyin de içinde olduğu düşünülecek olursa, yazdıklarının kendi sakatlığından ötelere de ulaşamadığı, insan gerçeğini salt Tosuner gerçeği olarak yansıttığı da hiç söylenemezdi.” (Akatlı, 1982: 337).

İlk dönem yazdığı eserlerinde daha kendi yaşamına dönük, daha kendinden izler taşıyan kurgular kaleme alan yazar, sonraki eserlerinde yavaş yavaş bu çemberi kırarak benzer temalardan farklı temalara yönelir. Bu bağlamda Semih Gümüş: *“Necati Tosuner, edebiyatın bendeki olumlu yüzüne tanıklık eden öykücülerden. Kendi yumağını çoktan ördü, üstelik bir zamanlar yalnızlığıyla özdeşleşen kabuğunu da kırdı.”*(Gümüş, 2008: 156). değerlendirmesini yapar.

“Necati Tosuner, çok küçük bir sorunu öykü konusu olarak işleyen bir yazar(dır.)” (Altınkaynak, 2000: 93). Onun hikâyelerinde oldukça sıradan insanların yaşadığı küçük olaylar görsel bir dil zenginliğiyle buluşarak öyküye yeni tatlar katar. *“Hamalların, serserilerin, memurların, hırsızların, vatmanların, işsizlerin, sakatların yaşantıları dikkatli bir gözlemcinin kalemiyle anlatılıyordu.”* (Bezirci, 2003: 218). Hikâyelerinde dil kimi zaman hikâye kişilerini bütün canlılığıyla, bütün renkleriyle somutlarken kimi zamanda bir gizemi hissettirmek için kullanılır. Nitekim Tosuner'in eserlerinde verilmek istenilen mesaj bazen bir cümle bazen bir kelimenin anlam derinliklerinde saklıdır. *“Tosuner'in öyküleri ve sonradan romanları, bize, yaşamın sarahatinden değil müphemiyet ve gizeminden söz ederler.(...) Dilin perdeyi kaldırdığını sananlar, Tosuner'i okudukça yanıldıklarını hissetmeye başlar.”* (Yalsızuçanlar, 2014: 94-95). Görünenin arkasında ifade edilmeye çalışılan bir görünmeyen varlığı onun eserlerinde hemen kendisini hissettirir. Bu bakımdan onun öykülerinde olay kadar bu olayı ifade eden dilin farklılığı ve zenginliği, anlatımdaki derinlik ve çarpıcılık da zihinlerde derin iz bırakır. Semih Gümüş, Tosuner'in kullanmış olduğu dildeki etkililiğe ve dilin onun öykülerindeki önemine; *“Öyküyü kurgulayan asıl etmenin bu sargın dil olduğu değerlendirilmezse yazık edilmiş olur.”* (Gümüş, 2008: 160). ifadesi ile dikkat çeker. Bu bağlamda eserlerine damıtılmış, şiirsel bir dili hâkim kılan yazar, yer yer kullandığı mizahi anlatımlar, ince nükteler ve titizlikle seçtiği kelimelerdeki anlam zenginlikleri ile dile verdiği önemi ortaya koyar. Tosuner, dil ve biçim konusundaki hassasiyetini şu sözlerle aktarır: *“Otuz yılı çoktan aştı, genç bir yazar olduğum o günlerde, yalnızca öykü yazmakla yetinmedim. Dil ve biçim konularıyla da hep ilgilendim.”*(Türk Dili, 2006: 527). Yazdığı denemelerde “dil” konusu üzerinde hassasiyetle durmuş, kelime kullanımları ve kelime tercihleri üzerindeki sıkıntılara böylece bir farkındalık kazandırmaya çalışmış, hatta *Yakıştırma Bıyık* adlı denemesinde *“Çünkü, ‘yazar’, yazarken yazısını koklar!..”*(Tosuner, 2013: 57) sözleriyle, dilin yazar için taşıdığı öneme dikkat çekmiştir.

Yazarın eserleri, sakatlık ve buna bağlı olarak gelişen birçok sorunla baş etmeye çalışan bir yüreğin sesi olmuş ve bu eserler, gerçek yaşamı ile ilintili bir şekilde kendi yazarın kendi yaşam öyküsünden beslenerek zenginleşmişlerdir. Bu bağlamda Tosuner yazarlığını besleyen kaynağa şu sözlerle dikkat çeker: *“Yazarlığa başladığımda, heveslendiğimde, yazarlık nedir bilmiyordum. Ne yazacağımı da pek öyle biliyor*

değildim. Bir şeyi çok iyi seziyordum: Anlatılacak bir şey taşıdığımı... Oysa, ondan söz etmek bile çok güçlü benim için, -hele yazmak... Sonra sonra, kendini yazmak, sergilemek, acı çekmek de olsa kalemi kendine batırmak, içtenliği aramak, üstüne üstüne varmak, epey yardım etti bana.” (Tosuner, 2013: 151).

Yazarın eserlerinde dikkat çeken önemli bir unsur da “içtenlik”tir. Eserlerinde samimiyeti hiçbir zaman elden bırakmayan Tosuner, iç dünyasındaki çalkantıları, ruhunun derinliklerindeki gizem perdesini büyük bir içtenlikle okuru için aralar. Necati Tosuner kendi içinden gelen yazma isteğini; “İnsanlara söyleyecek bir şeyim olduğuna inanıyorum, beni dürtüyor, yazıyorum.” (Taner, Bezirci, 1981: 292) sözleri ile açıklar. *Özgürlük Masalı* adlı ilk hikâye kitabı yayınlandığında Zühtü Bayar bu kitaba bir önsöz yazmayı önerir; ancak Tosuner bu öneri karşısında sessiz kalmayı tercih eder ve “Bugün de başkasının yazdığı bir ‘önsöz’le sunulan kitapları, içtenlikten biraz uzak kalmış bulurum. (...) Çünkü: Kitap, yazarındır.” (Tosuner, 2013: 174) sözleri ile “içtenlik”in bir eserdeki önemine vurgu yapar.

Tosuner; “Çoğunluk, benim için bir dert yanma işi olmuştur öykü yazmak.” (Türk Dili, 2013: 151) diyerek öykülerindeki temaların kendi yaşantısıyla ilişkisine de vurgu yapar. Yazar, ilk dönem yapıtlarında kendi iç dünyasının yankılarını büyük bir samimiyetle dile getiren öyküler kaleme alırken özellikle *Sisli* ve daha sonra yazdığı öykü kitaplarında “12 Mart” olayları gibi birtakım toplumsal olaylara da kapı aralar. Yer yer mizahi ve örtük bir dille bu toplumsal sıkıntıları öykünün dünyasına taşır. Böylece onun eserlerinde “yalnızlık, umut, kaçış” gibi bireysel duyguların yanı sıra toplumsal düzende var olan hatalara yapılan ince eleştirileri de bulmak mümkündür. Hatta onun eserlerinde fiziksel engelli insanların yaşadığı bireysel mutsuzlukların yaratıcısı olan bir toplum imlenir. Engelli bireylerin yaşama hakkını daha da sınırlayan bu toplumsal düzene eleştiriler yazarın kaleminden dile gelir.

Fusun Akatlı yazarımızla ilgili olarak; “Necati Tosuner’in öykücülüğümüzde görmezden gelinmeyecek saygınlıkta bir çabası ve katkısı var.” (Akatlı, 1982:340). değerlendirmesini yapar. Yazar, şiirsel denilebilecek bir dille inşa ettiği eserlerinde konuların çeşitliliği ve ufacık bir olay üzerine kurulmuş kocaman öykülerle öykü geleneğimiz içinde kendisine özel bir yer edinmiştir.

3.3. Eserleri

3.3.1. Öyküleri

Özgürlük Masalı (1965)

Çıkmazda (1969)

Kambur (1972)

Sisli (1977)

Necati Tosuner Sokağı (1983)

Çılgınsı (1990)

Bir Tutkunun Dile Getirilme Biçimi (1997)

Güneş Giderken (1998)

Yakamoz Avına Çıkmak (2007)

Necati Tosuner *Kambur*'da yayınlanan *İki Gün* adlı öyküsüyle TRT 1971 Sanat Ödülleri yarışmasında Başarı Ödülü'ne layık bulunmuş, *Bir Tutkunun Dile Getirilme Biçimi* 'nde yer alan *Armağan* öyküsüyle 1997'de Haldun Taner Öykü Ödülü'nü, *Güneş Giderken* hikâyesi ile de 1999 Sait Faik Hikâye Armağanı'nı kazanmıştır.

3.3.2. Romanları

Sancı.. Sancı... (1977)
Yalnızlıktan Devren Kiralık (2000)
Bana Sen Söyle (2002)
Kasırganın Gözü (2008)
Susmak Nasıl da Yoruyor İnsanı (2013)
Korkağın Türküsü (2014)
Çırpınışlar (2016)

Tosuner, *Sancı.. Sancı...* ile 1998'de TDK Roman Ödülü'nü, *Kasırganın Gözü* ile 2008'de Atilla İlhan Roman Ödülü, *Susmak Nasıl da Yoruyor İnsanı* adlı romanıyla 2014'te Ebubekir Hazım Tepeyran Roman Ödülü'nü alır.

3.3.3. Çocuk Kitapları

Keleş Osman Evden Kaçıyor (1977)
Keleş Osman'ın "Tarih"le Başı Dertte (1977)
Dayım Balon Olmuş... (1977)
Arda'nın Derdi Ne (2011)
Dur Bakalım Petek (2012)

Necati Tosuner çocuklar için yazdığı *Arda'nın Derdi Ne?* ile 2011'de Türkan Saylan Jüri Özel Ödülü'nü kazanmıştır.

3.3.4. Denemeleri

Elde Kitap (2006)

Tosuner, içerisinde altmış bir deneme ve on iki söyleşisinin yer aldığı *Elde Kitap* adlı eseri ile 2006'da Ömer Asım Aksoy Deneme Ödülü'nü almıştır.

3.3.5. Tiyatroları

Fareli Sokağın Kızı (1991)

4. HİKÂYELERİN TEMATİK İNCELENMESİ

4.1. Sevgi

İnsanlar, sevmeye ve sevilme içgüdüleri ile dünyaya gelirler. Bu duyguları yeterince doyurulmuş insanlar sağlıklı ve mutlu bir ruh yapısıyla hayatlarını sürdürürken, bu duygulardaki eksikler birtakım ruhsal problemleri beraberinde getirir.

Necati Tosuner'in hikâyelerinde sevgi, insanın gençliğinden yaşlılığına kadar her döneminde ihtiyaç duyduğu bir olgu olarak ele alınır ve yaşamın her anında onun sıcaklığı vurgulanmaya çalışılır. Hikâyelerdeki kahramanlar genellikle fiziksel engellidir. Yazar öykülerinde bu engelli kahramanların dünyasındaki sevgiyi irdeler ve onların perspektifinden toplumu sorgular. Zira birçok hikâyesinde toplum ya da karşı cins, hikâyenin engelli kahramanına sevgiyi yakıştırmamaktadır; hatta toplumun, bu kahramana bakışı bile sevgi duygusuyla değil acıma duygusuydur. Oysa kahramanın istediği, onun hayata tutunmasını sağlayacak olan, "sevgi"dir. Onlar, toplumda kendilerine acımayla değil "sevgi"yle bakan gözler isterler. Bu bağlamda *İnsan Sayılmak* adlı hikâyede, hikâyenin fiziksel engelli kahramanı, bir taraftan sevgi üzerine beklentilerini dile getirirken bir taraftan da toplumun bu konudaki hatalarını irdeler.

"Eksik kişinin aradığı aşağılaştırıcı bir kuru acıma değil, sevgidir. Oysa toplum üstündür, ona ancak acımayı yaraştırırdı. Onun insanca sevmek, hele sevilme istemesine gülerdi insanlar.

(...)

İnsanların, -ki gerçekten Tanrı'nın çizdiği kadere inanıyorlarsa- toplumun suçlarının karşılığını çeken bu eksik yaratılmışlara sevgi duymaları gerekmez miydi?" (ÖM, 2012:31- 32).

Bu hikâyede engelli bir adamın sevgisini hem toplum hem de karşı cins yargılamaktadır. Kahramana göre, kişi engelli ise toplum ona sevmeye ve sevilme duygularını layık görmemektedir. İnsanların bencilliğine, toplumun yanlılığına, engelli insanı ötekileştiren ve ona sevgiyi bile çok gören anlayışa hikâyede şu sözlerle dikkat çekilir:

"Sevmek, sevilme onun için değildi. Kişi her şeyi bırakıyordu bir kerteğe dek. Sevilmemeye de alışılıyor bir gün. Ama sevmeyi yaşamılır mı? İsterdi ki; kız varlığını bilsin. Belki biri kulağına eğilir: 'Yine de seviyor seni...' derdi kıza. Sinirlenecek, 'Bırak şu mendeburu...' diyecekti kız. 'Sırası mı şimdi ya?..' Ama adam kızmayacak: 'Olsun, var olduğumu duydu ya... Yeter bana o da...' diyecekti. Bir kız için, birden çok kişinin sevgisini kazanmaktan daha kıvanç verici ne olabilir? Oysa kız da o insanlardan biriydi. Kendini üstün görmek çabasıydı. Tanrı'nın karaladığı kişinin onca ne önemi vardı?" (ÖM, 2012: 32-33).

Bir Ebemkuşağı Peşinde adlı hikâyede, hikâyenin kahramanı fiziksel engellidir ve hayatındaki yalnızlıktan, sevgisizlikten bir anlığına kaçarak Sirkeci'de gördüğü bir kadının gözlerinde hayallere dalar. Onu kendi ile kıyaslar ve kurduğu hayalde, kadınların parası için kendisine katlanmasını değil, sadece sevmesini umut eder. Çünkü onun hayattaki tek mutluluk kaynağı birinin kalbinde olabilmek, birinin düşüncesinde gezinebilmektir.

"Benim gözlerimde olsa olsa 'yalnızlık' yazardı. Bir kadının eksikliği okunurdu onlardan ancak. İsterdim ki; bir iki kağıt parçası için eksikliğime katlanacak birisi olmasındı. Beni anlaması önemliydi. Dokunmadan, sevmeyi, belki bir uzak kentte aylarca yüzünü görmeden, varlığını, beni düşündüğünü bildiğim bir kadını isterdim. Bir eski sevi kalmıştı geride. Ne bir gülücük, ne bir tatlı söz beklemeden severdim onu. Bir

de uykusuz gecelerinde olsun düşünseydi beni... Mutluydum. Bilinmemek bir şey değil unutulmak kötüsü. Bir bilseydim unutulmadığımı, doyası bağırsaydım şu yollara, kıyıllara;

'Heey!.. Ben mutluyum!' “ (ÖM, 2012: 36-37).

Aynı zamanda hikâyenin başkışisi konumunda olan bu kahraman, sevgi konusunda karşı cinse o kadar güvensizdir ki hayallerinde dahi sevdiği kadının kendisini reddedişini dile getirir. Fakat o reddedilse de, kendisiyle alay edilse de, umutları yıkılsa da, en azından “seviyorum” demenin zaferi ile mutlu olabilmektedir. Kahraman, bilinç akışında yüreğindeki sevginin, sevgili tarafından reddedişini hikâyeye şöyle yansıtır:

“O kıza ilk kez, ‘seni seviyorum’ dediğimde gülmüştür. Yazın ortasında, ‘kar yağıyor’ diye karşılık vermiştir bana. Umutlarımın sıcaklığında bundan soğuk karşılık olabilir mi? Oysa, gözlerim denizde onu ararken, isteyecektim ki; ‘seni seviyorum’ diyeyim ve o, ağustosböcekleri öterken ‘kar yağıyor’ desin yine.” (ÖM, 2012: 39-40).

Gökten Bir Uçurtma Düştü adlı hikâyede de hikâye kahramanı, bir kıızı sevmek, onun tarafından sevilme arzusu içindedir. O toplumda farklı bir insan olmak yerine, sıradan bir insan olmak ve herkesin yaşadığı sevilme duygusunu tatmak ister; ama aynı zamanda bu duyguyu hiç tadamayacağına umutsuzluğunu da yüreğinde taşır.

“ Bu başkılığın yükünden kurtulmak, sıradan bir kişinin yerinde olmak isteyeceğim. (...) Suların durulacağı bir gün gelecek olsa, beklerim. Bu dirliksizliğim acelecilikten mi sanıyorsunuz? Erken, ya da geç diye bir kavram tanımıyorum ben, hiç tatmadan göçmek var seilmeyi.” (ÖM, 2012: 59).

Yazarın, birçok hikâyesinde olduğu gibi, bu hikâyesinde de hikâye kahramanı sevgiyi hayali bir dünyada yaşar. *“Böylece oluşan düş, (...) içetikilmiş içgüdüsel dürtüye doyum fırsatı sunar; bir isteğin hayalde gerçekleşme biçimi olmasına olanak sağlar.”*(Freud, 1998: 34). Kurduğu hayallerle duygularını dizginlemeye çalışan kahraman anlatıcının, hayalinde canlandırdığı kızdan hiçbir beklentisi yoktur. Sadece yalnızlığını giderecek bir sevgi arayışı içinde olan kahramanın, duygularındaki masumiyet ve sevgisindeki yüceliği görmek mümkündür.

“Bekâr odama götürmek isterdim onu. Çay pişirir, yemiş hazırlardım. Çayı içecek, yemişi yiyecekti. Ben bakacaktım, yalnızca o kadar.” (ÖM, 2012: 61).

Eksik Adamın Çizgileri adlı hikâyede, hikâye kahramanı için “sevgi” hep bir yenilgi, hep bir reddediliştir. Kızların gözlerinde sürekli sevgi arayan kahraman, karşı cins tarafından istenilmeyen ve özürlü olduğu için “haddi bildirilen” bir kişidir. Hikâye kahramanı sevgiye hasret, sevgiye yenik bir insandır. O, reddedileceğini bildiği için hiçbir kıza sevdiğini söyleyememiş ve kızlar tarafından hep ötelenmiştir. İtiraf edemediği ve sadece düşlerde yaşadığı bu sevgi bile anlaşıldığında insanların verdiği tepkiler kahramanın canını acıtıcı şekildedir. Hikâye kahramanının kurduğu cümlelere; sevgiye, kızlara, topluma umudu ve bu umuda her defasında verilen olumsuz cevabın yıkıntıları yansır.

“Ne bekleyebilirdi? Ama hep bir şeyler umdu insanlardan, hep bir şeyler bekledi. Ve bir gün gidip bir kıza o şeyleri söylemedi hiç. Ancak uzaktan gözlerine bakabilirdi onların. Söylediğini, birlikte gittiklerini, sevgiyi ve seilmeyi düşledi. Ve kızlar, kendilerine bakan eksik adama dersini vermekten kaçınmadılar. Bir alaycı gülme, birbirlerine onu işaret etmeler, omuz silkmeler, duymak istenmeyen bir iki sözdü kızların verdiği. Yeterdi, yıkılmak için yeterdi. Bir kıza umutla bakmak, yenilgiyi bir kez daha yaşamaktan başka bir şey değildi.” (Ç, 2012: 18).

Sevgiye ulaşabilme umutsuzluğunun yoğun bir şekilde kendisini hissettirdiği bu hikâyede Necati Tosuner, kahramanın toplumla, sevgi konusundaki çatışmasını, sevgiye ve sevilme umutsuzluğunu şu cümlelerle dile getirir:

“ *Sevmek alay edilmektir. Sevilme hiç yoktu, sevilme hiç olmayacaktı.*” (Ç, 2012: 23).

Sonunda hikâyeye kahramanı bir kızı sevmeye başlar. Ama kahraman alaylardan, kendisine gülünmelerden, yakıştırılmamalardan öylesine yılığdır ki kendisine bile bu sevgiyi itiraf etmekten çekinir. Sevgisiz yaşayamayan ancak sevginin kendisine çok görüldüğü bir düzenin parçası olan bu eksik adam sevgiye düştüğü gerçeğini ve bunu kendisine dahi itiraf edemeyişindeki sebebi bir iç monologla hikâyeye taşır.

“ *Seviyorum muydum? Evet, niye kendimden saklamaya çalışıyordum bunu? Bu, onunla birlikte olma çabaları, çevresinde dolanmalar... Bir sözüne üzülüp, bir sözüne sevinmeler, uçmalar kuş gibi... Ve düşler ‘onunlaymışız’ diye başlayan düşler... Bu dalıp gitmeler ve birilerine hep onu anlatmak isteği... Ve şarkıların, filmlerin ve kitapların romantizminde onun karşısında saymalar kendimi... Ve içimdeki onu incitme kaygısı... Ve ıslık çalmak isteyen dudaklarım... Bunlar, bunlar sevmek değil mi? Niye kendimden saklarım onu sevdiğimi? Biliyorum, sevmek bana göre değil. Sevmek pahalı kaçan bir lükstür eksik adama, ki onsu edilmez.*” (Ç, 2012: 44).

Kahramanın bu sevgideki sevilme isteği, ama bu duyguya olan kaybettiği inancı, insanların kendisine karşı her zamanki tavırları veya ona bir acımayla teselli vermeleri kahraman anlatıcının ağzından şu cümlelerle aktarılır:

“ *Sever de insan, karşılık beklemez olur mu? Oysa aldırmayacaklar benim sevgime. Gülünecektir ya da bir sessizlikle – acımanın ‘Ben buradayım.’ dediği bir sessizlikle – geçiştirilecektir.*” (Ç, 2012: 45).

Yazar bu öyküde, inatla sevgiyi yaşamak isteyen kahramanın kendi içine sığmayan duygularına, sonuç ne olursa olsun, sevgisini dile dökme arzusuna ve kendi kendisiyle yaşadığı çatışmaya dikkat çeker.

“ *Ne olursa olurdu, söyleyecektim ona. ‘Seni seviyorum.’ diyecektim. (...) İster miydim, ‘seni seviyorum’ demeden birine, şu yeryüzünden göçüp gitmeyi ister miydim? Ama yıkıntı gelirmiş... Tutar gülermiş bana,, Aldırmıyordum. Bu sancıyı içinde taşımak daha mı kolaydı sanki?..*” (Ç, 2012: 48).

Kahramanın sevgi konusunda kendi içindeki savaş devam eder. Sevgiyi itiraf etmekte kararlıdır; ama iç dünyasında bu itirafın sonuçlarını sorgular. Yaşadıklarından edindiği umutsuzluk, sevgiye karamsar yaklaşımı ve düşüncesinde gezinen kötü ihtimaller kahramanın zihnini yorar.

“ *Ona sevdiğimi söylemeliyim. Ve bir şeyler umut etmemeye çalışarak yapmalıyım bunu. (...) Ama ya alay ederse?.. Ya ‘Şu belini doğrult da öyle gel.’ derse... Bunu göze almak gerekiyor, söylemeliyim. Söylemeliyim ve çekip gitmeliyim buralardan...*” (Ç, 2012: 50).

Bütün bu iç çatışmaların neticesinde sevdiği kıza itirafta bulunan hikâyeye kahramanı önce pek olumsuz bir sonuçla karşılaşmaz. Hatta kız onunla bir süre görüşmeyi kabul eder; ama bu geçici mutluluk sonunda yerini acı gerçeğe bırakır. Sevgilisi başka birini tercih ederek, kahramanı terk eder. Çünkü kız toplumun yetiştirdiği bir ferttir ve kızın hikâyeye kahramanına yaptığı son konuşma, aslında kızın bakışında toplumun görüşlerinin yansıtılması bakımından önemlidir.

“ *‘Bak...’ dedi. ‘Beni yanlış anlamamı istemiyorum. Herkes gibi ben de bazı şeylerle sınırlanmışım. İstesem de o çizgilerin dışına çıkamam ben. İstesem de bir şey veremem sana...*” (Ç, 2012: 58).

Tosuner, bu öyküsünde toplumun sevgi ve diğer hususlarda engelli insana yaptıkları yanlışları sorgularken hikâyenin sonunda fiziksel engelli kahramanın kendisine bir öz eleştiri yapmasına da imkân tanır. Hikâyede yaşanan ayrılık üzerine hikâye kahramanı önce durumuna isyan etse de sonunda bu yenilgiden ayağa kalkmayı öğrenir. Sadece kendi gerçeğinden dolayı yakınmanın kendisine ve topluma bir şey kazandırmayacağını algılar. Şimdiye kadar sevgiyi ve yaşamayı kendisine çok gören kahraman, kendisinin de topluma karşı hiç adım atmamış olduğunu fark eder ve bu bağlamda kendisini de toplumu da hesaba çeker.

“ Her yenilgi bir yeni şey öğretir, anlıyorum şimdi. Varsın bir başkasıyla olsun sevgilim... Varsın bütün rezilliklerini kuşansın insanlar... Güçlüyüm ben, güçlü... Anlıyorum, eksikliği ve acıları yüreklice yüklenmek gerekiyor. Ve savaşmak, savaşmak... ‘Ben niye böyleyim?.. Bana niye böyle yapıyorsunuz?..’ diye yakınmaktan başka ne yaptım şimdiye dek? Bu, benim başıma gelen midir önemli olan? Değil. Bir başkasının başına da gelebilirdi bunlar. Ben ne yaptım buna karşılık, önemli olan bu. Ne koydum ortaya?.. Ne koyabilirim?..” (Ç, 2012: 62).

Yazarın *Ağabeyi* adlı hikâyesinde de sevgi öne çıkan temalardan biridir. Engelli bir kahramanın sevgi konusundaki umutsuzluğunun anlatıldığı hikâyede, yazlık kahvede oturan kahramanın gözleri karşı masadaki bir kız ile erkeğe takılır ve hikâye kahramanı, kendi düşüncesinde hiç sevgilisi olmayışı gerçeğine yoğunlaşır. Sevgilisinin olmayışı, bir gün olacağına dair içinde büyüttüğü umut, sonra yine bu umudun asla gerçekleşemeyeceği düşüncesi kahraman anlatıcının yaşamındaki acı gerçeği ve “yokluğu” da ortaya koyar.

“Kızınsa bakışları alaycı. Ama bacakları güzel. Bacakları güzel bir sevgilim olmadı hiç. (Bacakları güzel olmayan bir sevgilim de olmadı ya...) Bilinmez, belki bu adam şu kıızı aldatıyordu. (...) Ve bir gün diyelim adam bıraktı onu. Beni sevseydi hiç bırakır mıydım ben? Ama o beni sevmeyecektir. O bana bakmayacaktır bile... Baksa baksa böyle alaycı bakar ve eteğini çeker aşağı.” (Ç, 201: 85).

Necati Tosuner’in hikâyelerinde hikâye kahramanları hayata, yüreklerinde taşıdıkları sevgiyle ve umutla tutunurlar. Sevgi onların bu hayattaki yaşama sevinçleridir. Onları hayata bağlayan umutlarıdır. Kahramanlar, sevgiyle yaşadıklarının farkına varırlar. Onlar sadece sevmek ve sevilme arzusunda değildirler. Bu bağlamda, *Düğüm* adlı hikâyede kahraman sokaktaki insan kalabalığının uğultuları arasında yalnız başına bir şey aramaktadır. Ne aradığını kendisi de unutmuş bir halde arayış içerisinde. Kahraman yarı uyur, yarı uyanık; yarı bilinçli, yarı bilinçsiz bir halde – adeta hayal âleminde gibi – barların olduğu bir sokağa gelir. Aslında onun aradığı sevgidir. Kendisini korkunç yalnızlığından söküp alacak bir sevgilidir ve kahraman parayla sevgi alınamayacağını bilir, onunla kendisinin kandırılmasını istemez. Yalnızlıktan kurtulmak isteği ve sevgi arayışı içindeki bocalamaları kahramanın düşüncesinden cümlelerine taşar.

“Biliyorum, sokağın iki ucunu kapatarak zorluyorlardı beni. Şu barlara gireyim diye, aradığımı o çıplak resimli kadınlar arasında bulmaya umutlanayım diye zorluyorlardı. Kandıramayacaklardı ama... Aradığının kolay ele geçmezliğini ve onun tutulmazlığını iyice kavırıyordum şimdi. (...) Paranın yalancılığıyla kendini biraz oyalamak değildi ki benim aradığım. Şeydi benim aradığım... Benim aradığım şeydi... Unuttum sanki aradığımı. Ya da bilmek istemişiyordum.” (Ç, 2012: 93).

Çıkmazda adlı öyküde ise sevgi hayatın vazgeçilmez bir parçasıdır. Hikâye kahramanı için sevmek; yaşamda var olmanın bir belirtisidir; ancak bu sevginin karşılıklı olmayacağı endişesi kahramanı umutsuzluğa düşürür. Kahraman, sevgisinin

sadece kendi dünyasıyla sınırlı olacağına, karşı tarafın kendisini adam yerine bile koymayacağına dair umutsuz düşüncelerini öyküde dile getirir.

“ *Kendimi adam yerine koymalarım ve umutlara kapılmalarım onun yanındayken... Ve var saymalarım kendimi... Sevmek başka nedir ki?*” (Ç, 2012: 99).

Bu hikâyede duygularından tam emin olamayan kahraman, kendisine getirisi ne olursa olsun, sevgiyi yaşamak istemektedir. Hikâye kahramanı, yüreğindeki bu yoğun sevgi isteğine rağmen insanların davranışlarından dolayı onlardan uzaklaşıyor olmanın paradoksu içindedir.

“ *Bilseniz nasıl özeniyorum birini sevmeye... Sonunu ve birine tutulmanın eksik adama getireceklerini bilmiyor değilim. Yine de sevmek istiyorum. Sevmek. Oysa gittikçe soğuyorum insanlardan.*” (Ç, 2012: 101).

Hikâye sonunda engelli kahraman sevmeyi kendisine yakıştıramayan toplumun bakışıyla, kendisine bakmaya çalışır. Onun kendisiyle çatışması, sevgiyi adeta boyunu aşan bir duygu gibi gösteren ironik yaklaşımı, haddini bilmesi gerektiğine yönelik alaycı ifadeleri aslında toplumun yanlışlarına bir göndermedir.

“ *Kızıyorum kendime. Sevecekmiş. Birine ha tutuldu, ha tutulacak gibiymiş. Kendini bilmez sen de... Ne sanırsa kuzum kendini, ne sanırsa? Sanki masalların at üstündeki saraylısı... Ne sanırsa kendini?*” (Ç, 201:103).

Fiziksel engelli bir kahramanının merkezde olduğu *Çamura Yatmış Biri* adlı hikâyede, kahraman eksikliğin verdiği korkuyla; duygularını gizleme eğilimindedir. Hikâye kahramanı sevdiği kıızı gördüğünde, onun kendisine olan sevgisini anlayacağından ürkmektedir. Gözlerinin kendisini ele vereceğinden, insanlara isyan eden kalbinin feryadını sevgilinin hissedeceğinden çekinir. O, en çok da sevgilinin kendisine acıyarak bakacağı duygusundan korkar. Kahraman sevdiği kız ve onun erkek arkadaşı ile karşılaştığında çektiği acıyı betimlerken, insanların kendisine acımalarından duyduğu rahatsızlığı, bu nedenle hislerini saklamaya çalıştığı gerçeğini de dile getirir.

“ *Sevdiğim ve yanında dostu, ders çalışacaklarmış gibi gelirler bu kahveye. Ve dudaklarım titrer. Korkarım onunla göz göze gelmekten korkarım. Yüreğimin yenilginliğini, şu rezil yeryüzüne sövgülerimi anlar, anlar da bana acır diye korkarım. Biri bana acısın istemiyorum. O bana acısın istemiyorum. Ah, benim bu gözlerim sır saklamayı bilmedi hiç. Ne var, ne yok yüreğimde, ortacığa döküyor. Acısını hep ben çekiyorum, hep ben çekiyorum. Kimseler bilmesin istiyorum yüreğimde yatanları. O hiç bilmesin istiyorum. Gözlerim, ah, gözlerim hiç saklamıyor. Korkuyorum, gülecek ya da acıyacaklardır gözlerimin söylediğine. Ve dudaklarım titriyor.*” (Ç, 2012: 105-106).

Yaşamın getirdiği acılardan insan, aşkın sıcaklığına sığınarak teselli bulur. “ *‘Hayat, acı çekmektir ve aşkın verdiği keyif bir uyuşturucudur.’*” (Sontag, 1991: 82). Bu hikâyenin sonunda da kahramanın aslında “sevgiyi” kendi gerçeğini unutmak için saklandığı bir maske olarak kullandığını görürüz. Sevgi bir bakıma sakatlığın verdiği acıdan uzaklaşmak adına başvurulmuş bir sığınak, gerçek dertlerden kahramanı alıp götürülen bir duygu olarak belirir.

“ *Bilinmez, birini sevdiğim falan da benim uydurmamdır belki. Şu sakatlığımı, sırtımdaki şu çıkıntıyı unutmak için ‘Vay, dudaklarım titriyor...’ diye tasalanıyorumdur, kimbilir?*” (Ç, 2012: 109).

Sevgi; uğradığı her insanın kalbini yoran, kimi zaman bir hayat enerjisi, kimi zaman kalbin en derin ıstırabı, kimi zaman ise insanın içinden çıkamadığı bir sorunun hiç durmadan çınlayan sesidir. Tosuner’in hikâyelerinde sevgi, kahramanı hayata bağlamakta ve içinde bulunduğu yalnızlıktan onu çekip çıkaracak umudu beraberinde taşımaktadır. Sevgi, kahramanın yüreğinden dudağına konan bir gülümseme, geleceğe dönük bir umutlu bakıştır. Bu hikâyelerde kahramanlar, bütün umutlarını bağladıkları

“sevgi”yi elde edemedikleri zaman bazen intiharın eşiğine sürüklenmekte bazen de çaresizce kabullenışı seçmektedirler.

Martılar Gülüştüler adlı hikâyede hikâyenin merkezindeki kadın, kendisini içinde bulunduğu soğuk yalnızlıktan kurtaracak olan aşk duygusunun etrafında bazen umutlu bazen umutsuz gidip gelir. Kadının hayatını donduran yalnızlığa karşı içini ısıtan bu duygu şöyle anlatılır:

“ *Aynanın karşısına geçti genç kız yeniden. Parmağını fincana soktu, kahve telvesiyle bir kocaman ‘A’ yazdı aynaya. Sonra bir ‘Ş’, bir de ‘K’...*

‘AŞK’

Gülecekti, gülemedi. Parmağını emerek düşündü, düşündü...” (ÖM, 2012: 21).

Hikâyenin sonunda ise kadın kahramanın kendi yalnızlığı içinde, gelmeyen aşka olan umudunu yitirışı, hayalleri ile ısındığı bu duyguları zihninden silmeye çalıştığı, bir bakıma, gerçekleri kabullenışı şu cümlelerle dile gelir:

“ *Genç kız saatine bakınca telaşlandı. Kavuniçine boyadı dudaklarını. O zaman gördü aynadaki üzerine çarpı atılmış AŞK’ı. Belli belirsizce güldü. Kahve fincanını aldı, tükrüğüyle ıslattı kurumuş telveyi, parmağıyla iyice sıyırdı. Köprüyü, kuru dereyi, dağları, ağaçları, hepsini, hepsini bozdu. Aynanın üzerine bir çarpı, bir çarpı daha attı. ‘AŞK’ eridi, karıştı, yok oldu.*” (ÖM, 2012: 23).

İki Gün adlı öyküde hikâye kahramanı Remzi Bey bacağından sakattır ve karşı komşunun beslemesi Zeliha’ya âşıktır. Zeliha’yı görmek adına sık sık karşı evi gözetleyen Remzi Bey, kızın kendisine bakışındaki hissizliğe öfkelenir:

“*Perdeyi çekiyorum, kız karşıda. Pencereyi açıyorum, şöyle bir bakıyor bana. Şöyle bir... Kuduruyorum.*” (K, 2012: 3).

Remzi Bey, yazarın diğer hikâyelerindeki kahramanlar gibi insanların alaycı bakışlarından veya kendisine acılarından kaçmak isteyen birisidir. Bu nedenle sevdiği kızların ve diğer insanların bu bakışından kaçmak adına duygularını kalbine gömmeye ve etrafındakilere hissettirmemeye çalışır. Aşk, kimseye belli etmeden, kendi içinde saklı yaşamaya çalışan Remzi Bey’in sıkıntıları öyküde yoğun bir şekilde kendisini hissettirir.

“*Kimse bilmesin istiyorum. Kızlara baktığımı ve kızların bana nasıl baktığını... Rol yapmakta daha da ustalaşmalıyım. Ve yeni maskeler bulup takmalıyım yüzüme. Kimseye belli etmemeliyim sıkıntımı, kimseye... Acısınlar ve gülsünler istemiyorum.*” (K, 2012: 3).

Sevgi teminin işlendiği bir diğer hikâye de *Kambur*’dur. Bu öyküde kambur olan kahraman anlatıcı, mahalleden Meliha adlı bir kızı sever. Kendisi bu sevgiyi kimseye söylememiş olmasına rağmen, mahallelinin diline düşer. Sıradan bir kimse severse umursanmaz belki ama seven bir kambursa insanların dilindedir. Bu anlayışın somutlanmaya çalışıldığı hikâyede kahraman, mahallede çocukların dahi diline düşerek kendisinin alay konusu yapılmasına, toplumun kendisine sevme hakkı tanımayan yanlış tutumuna karşı öfkeli dir.

“*Biliyorum, herkeslerin dilindeyim. Gözüm kör olsun seviyorum. Nasıl da yayılırsa, -hani, semtin insanları benim Meliha’ya yangınlığımdan başka şeyle avunamazlar da sanki- kahvede, yolda, kadın günlerinde ve emekli albayın evinde televizyon seyirlerinde hep bu konuşuluyor, biliyorum. (...) Çoluk çocuk ‘Meliha!..’ diye bağırtıyor arkamdan. Bok! Sanki ne yapmışım?.. Ne yapmışım ulan?.. Neyse...*” (K, 2012: 69).

Hikâyede fiziksel engelli bu kahramanın acısını paylaşanlar ise kahramanın anne ve babasıdır. En az kahraman kadar üzülen bu anne ve baba, gerçeği değiştirememenin

çaresizliği ve sevgide bir şey yapamamanın mahkûmiyeti ile kaderi kabullenip oğullarının yanında yer alırlar.

“Ağzını bıçak açmaz oldu annemin. ‘Aman, senin oğlan Meliha’ya mı vurulmuş?..’ Alnında derin çizgilerdir, kadere katlanıyor o, ben katlanmam. (...) Babamsa hiç üstüme varmıyor. Geceleri niye geç geldiğimi, yoksa içip ne mi yaptığımı sormuyor artık. Çaresizlik vurmuş beline, eziliyor.” (K, 2012: 70-71).

Hikâyenin sonunda engelli birisine insanlar tarafından yakıştırılmayan sevgi, Meliha tarafından da yakıştırılmaz. Yazarın birçok hikâyesinde olduğu gibi bu hikâyede de kahramanın aldığı cevap, alaycı ya da istenmez bir bakışta gizlidir ve sevgi diğer hikâyelerde olduğu gibi kahramana yakışmayan bir duygu olarak yerini yıkıntıya bırakır.

“Ve görünüyor sevdiğim. ‘Yine mi sen...’ gibilerden bakıyor. Evet, yaz da geçti, umutla ve yıkıntıyla... Bu sürükleniş bitmeli artık. Hep böyle oluyor. (...) Umulmaz şeydi. Boyumu aşan şeydi, sevdim. Sevdinse, çekersin ne yapalım?...” (K, 2012: 75).

Bu hikâyede Necati Tosuner, kahraman anlatıcının kamburunu da hikâyede bir karakter olarak sunar. O da sakat kahramandan farklı bir hikâye kişisi olarak dile gelir ve hislerini, acılarını paylaşır. Kambur, sahibine yaşadığı sevgisizliği anlatır. Diğer insanlar bir tarafa, sahibinin dahi kendini kabullenmeyişi, istemeyişi ve bu sevgisizliğin yarattığı trajedi öyküde dikkatlere sunulur.

“Sen hiç sevmedin beni. (...) Hiç anlamadın yani beni. Tanımadın bile! Sonra da sevmedin. Bir sen mi, hiç kimse sevmedi. Yüzlerini buruşturup geçtiler hep. Hadi, onlar neyse ne.. sen sevmeliydin. Sevmelisin. (...) Biliyorum, tiksiniyorsun benden. Ağız açarsan bana sövmek için açıyorsun sanki. Daha olmadı mı, aynanın karşısına geçip yumrukluyorsun beni.” (K, 2012: 72).

İçinde yaşadığı yoğun duyguları saklama endişesi içerisinde olan bir kahramanın ele alındığı *Sonun Öncesi* adlı hikâyede ise hikâye kahramanı iş yerindeki bir kızı sevmektedir. Cesaretsiz bir yapıya sahip olan kahraman, sevgiyi itiraf etmektense, olabildiğince saklama kaygısı içerisine girer. Sevgiyi yaşayamayacağı yanılığında olan bu kahraman, bir sır gibi sakladığı hislerinin duyulmasından ürker. İçinde büyüttüğü bu duyguların zamanla silinebileceğini, her şey gibi onun da eskiyip gideceğini kendi kendisine telkin etmeye çalışır.

“Aman, kimseciklere söyleme, ona sakın söyleme. Çekil, bir ıssız köşe mi yok, ağla istersen, açılırsın. (Ama çok değil, gözlerin kızarmaya.) Sonra ‘Öff be!..’ de, ‘Yaşamak mı, alın, başınıza kala...’ de, söv, yürü... Ama bunu deme, ‘seviyorum’ deme. Unut. (...) Bu da eskir, meraklanma. Şaşarsın nasıl olup eskidiğine de, eskir. Ne eskimiyor ki?.. Ama kimseye deme bunu, ona sakın deme, e mi?” (K, 2012: 72).

Hikâye boyunca kendisiyle bir iç çatışmaya giren kahraman anlatıcı, her ne kadar kalbinde taşıdığı bu sevgiyi itiraf etmeyi gönlü arzu etse de, kızın ve diğer insanların kendisiyle alay edecekleri, kendisini küçük göreceklere düşünceleri içinde kıvrır. Hatta hayalinde kıza sevdiğini itiraf eder; ancak duvardaki cansız fotoğrafın bile kendisiyle alay edebileceği korkusu zihninde şöyle belirir:

“Alay mı ediyor, etsin. Tut, yapıştır işte: ‘Seni seviyorum.’ Denir mi, denir. Sonra? Sonra bassın yaygarayı. Ve şunlar, yani arkadaşlarım, hepsi... Bir de duvarda Kemal Atatürk... Aldı- gitti mi bir gümbürtü, ‘ha ha ha’. Bizim odanın duvarları da iyi çınlar ya...” (K, 2012: 80-81).

Hayalinde canlandırdıklarından korkuya kapılıp kaçarak, duygularını itiraf edemeyen hikâye kahramanı, hikâyenin sonunda kaçışı, gerçeğe tercih eder. “Seni seviyorum” cümlesini hep daha sonraki günlere öteleyen kahraman, sevgiyi

yaşayabilmek adına adım atmak yerine, kendini aldatır ve cesaretsizce sevgide unutmayı tercih eder.

“Kaçmak. Ceketimi alıyor ve sessiz, çıkıyorum.

‘Belki cumartesi...’

‘Cumartesi mi?.. Ah, sen hiç yapamayacaksın bunu. Ne diye kendini kandırırsan böyle?.. (...) Korkağın, humbılın tekisin sen. Cumartesiymiş...

(...)

Sonra yeniden başlıyor insanların koşuşmaları. Onların telaşları bana da bulaşıyor, karışıyorum kalabalığa.

‘Bakalım, unutulabilirsem...’”(K, 2012: 83).

Kambur bir kahramanın konu edildiği *Edi ile Būdū* adlı hikâyede de kahraman iş yerinden Selma adlı bir kıza sevdalanır. Yazarın birçok hikâyesinde olduğu gibi bu hikâyesinde de, kahraman sevginin insanlar tarafından kendisine çok görüldüğü düşüncesindedir ve bu nedenle sevgisini itiraf etmekten hep çekinir. Kahraman anlatıcı, kendini aşkın bu sevdanın güzelliğini, büyüklüğünü, hiçbir zaman dile getiremeyeceğini, ama ondan da asla vazgeçemeyeceğini şu sözlerle öyküye taşır:

“Boş kalmak bize gelmiyor, sevdalanıyoruz. Ne de kolay sevdalanıyoruz? Ve ne de güzel... Bunun güzelliğini hiç kimse anlamayacaktır. Ve bunun güzelliğini hiç kimseye anlatmaya gücüm yetmeyecektir benim. Biliyorum, ölçümüzden taşkın bir giysidir sevda bize, akar üstümüzden. Aksın.” (K, 2012: 87).

Kahraman hayallerinde Selma'nın kendisini reddettiğini, kendisiyle alay ettiğini, bu sevgiyi istemediğini düşünse de, ona bir şekilde ulaşmak ve bu sevgiyi duyurmak ister. Bu itirafı kendisinin yapamayacağını bilmektedir. Çünkü onun hayatı, “seviyorum” kelimesine uzak geçmiştir. Bu sebeple kahraman hiçbir kıza diyemediği bu sözcüğü ister ki iş arkadaşı Cengiz, Selma'nın kulağına iletin.

“Cengiz’e söyleyince hemen Nesrin’den Selma’ya ulaşacağım bilmez miyim, bilirim. Eh, istediğim de budur. Kendisini sevdiğimi öğrenirse, belki... Ah, ben hep böyle sinik... On beşinde ‘seni seviyorum’ diyemedim bir kıza, on sekizi de bu, yirmisi de bu... Korkarım, hiçbir şey de değişmeyecek bu gidişle. Karşıdan böyle ona bakıp da neler düşleyeceğim kimbilir...” (K, 2012: 90).

Hikâyede, kendisine kahramanın âşık olduğunu öğrenen Selma engelli bir insanın, normal bir insanı seviyor olmasına tepki gösterir ve onu seven Fikret ile beraber kahramana bir oyun oynayarak onunla alay eder. Böylece, toplumun engelli insana, normal bir insanın yakıştırılmadığı yargısı, bir bakıma Selma ile Fikret'in yaptığı bu oyunla vurgulanmaya çalışılır. Zira bu kişiler kurumlarındaki altmış yaşlarında yine Selma adlı kambur bir kadını odaya getirerek kahramanı işaret edip, onunla alay ederler. “Siz birbirinize uygunsunuz” mesajını vermeye çalışırlar. Selma'nın yaptığı bu oyun karşısında kahraman, gönül verdiği kızın bu kadar alçalabilmesine, bu kadar basitleşebilmesine şaşırarak; böyle bir kıza sevdalanmış olmasının pişmanlığını yaşar.

“Dudaklarında o gittikçe çirkinleşen gülücük ve bende bir dert, bir yürek sızısı... Ben nasıl, -ama nasıl- bu hoppa zıppa kıza, bu kendini beğenmişe, bu kendini bi bok bellemişe nasıl oldu da.. nasıl?.. Sanki neyin öcünü alıyorsa, neyin acısını çıkarıyorsa sanki... ‘Hah, işte sana göre biri, kaçırma, tavla kırıyı...’ Selma mı, sevdiğim kız bu mu?..” (K, 2012: 90).

Diyeşet adlı hikâyede, hikâye kahramanı bir kıza âşıktır ve aşkını sepetlere işlemek, için için sevdasını sepete dökmek ister. Kahraman itiraf edemediği hislerini, sevgiliye sepet aracılığıyla ulaştırmak umudundadır. Kahraman anlatıcının sevdiği kızıdan masum isteği kelimelere şöyle dökülür:

“Güzel, biçimli süsler işleyeceğimi umuyorum. Sevdayı öreceğim. İncinmeye gelmez sevdayı ve umursamaz yalnızlığı ve kavruk acıyı sevdiğim... Ve alnımın karanlığını ve ince bir güldür yüzün, ki güldün mü, açtığını, - hele bunu- anlatmayı başardığımı düşün bir... Diyelim, pek umutlandığım bir gün sepetlerden birini sana gönderdim. (...) Sanki ne olur, ne çıkar sanki, ‘Ne şirin şeymiş...’ desen, desen de çöpe atsan sonra, (...)” (K, 2012: 95).

Kahraman, sevdiği kıza sevgisini itiraf etmek şöyle dursun, onun kendi varlığını fark edeceğinden bile çekinmektedir. Bu nedenle sevdiği kıızı görmek uğruna, onun evinin yakınlarında pirinç alma kuyruğuna girer. Kahramanın sevgilisine duyduğu bu kaçak bakışlar ve onu görmek adına uydurulan bahaneler hikâyede mizahi bir şekilde dile getirilir.

“Dün gördüm seni, saçını kestirmişsin yine. Böyle oğlan gibi saçı da hiç sevmeydim ya, sende güzel duruyor. Beni görmedin. Görersen de bir korkum yok. E, pirinç alıyorum; kaç kuruşsa daha ucuzmuş da...” (K, 2012: 97).

Yırtılmış Bir Mektup İçindir hikâyesi de, daha önceki hikâyelere benzer nedenlerle sevginin reddedildiği bir diğer hikâyedir. Bu hikâyenin kahramanı fiziksel engellidir ve sevdiği kız tarafından istenilmez. Kahraman, kızın kendisinden iğrenmesine, kendini anlamak için ona fırsat vermemesine üzgün bir şekilde, sevdiğinin bir daha kendisini görüp üzülmemesi için memleketi terk eder. Geriye ise sevgilisine, okuyup yırtacağını tahmin ettiği bir mektup bırakır. Mektubunda ona duyduğu hislerini, insanların komedi olarak algıladığı trajedisini ifade etmeye çalışır.

“Bu son, seni üzmeceğim artık. Seninle ilgilenmeyim mi istiyorsun, olur. Nefret edilir ve iğrenilir biri olmadığımı seni inandırabilmek fırsatını vermedin bana. İşe bak, seni rezil etmişim. Falanca hanım bile biliyormuş da seni sevdiğimi... Dert mi sevdiğim, bütün yeryüzünün bilmesini istiyorum. Bu bir ağıttır ve bir güldürü gibi görünüyor herkese. Ne yazık, sana da öyle görünüyor.” (K, 2012: 99).

İnsanların ve sevdiği kızın kendisine çok gördüğü sevgiden kaçarak başka kente gelen bir kahramanın konu edildiği *Pencereler* adlı hikâyenin “Birinci Pencerede” bölümünde, kahraman zihninde beliren intihar fikrini iyiden iyiye kabul eder; ancak ölümü seçerken bile içinde biriken, söyleyemediği sevgi sözcüğüne üzüntüsü kalbini acıtır.

“Ve sevdiğim, ölüm, önümde uzanıyor dolambaçsız bir yol gibi. Artık bu; hiçbir şeyin önemi kalmıyor. Yine de yanıyorum, evet, yanıyorum, hani ne dersen de, kim ne derse desin, sana ‘seni seviyorum’ diyemediğime.” (K, 2012: 117).

Hikâyenin “Birinci Pencerede” kısmında sevgiliden karşılık göremeyen kahraman intiharı seçerken; “İkinci Pencerede” bölümünde, kahramanın sevdiği, iş arkadaşı Ayten Hanım’ın cephesinden bu sevgiye bakış ve onun düşünceleri dile getirilir. Ayten Hanım, intiharı seçen hikâye kahramanının kendisini sevdiğini, onun işten kaçtığı günlerde arkadaşı Ayhan Bey’den öğrenir. Bu sevgiye hiçbir şekilde olumlu bakmayan Ayten Hanım’ın, engelli bir insanın kendisini sevmiş olmasından duyduğu hoşnutsuzluk, aslında engelli insanlara sevgi konusunda toplumun çektiği sınırın da bir ispatı gibidir.

“Korkuyorum, bir şey olsa benden bilinecek. Sanki ne yaptım ben? Sevdiiyse bana ne, sevmeyeydi. Beni sev mi dedim de... Koşup koynuna mı gireyim, a... Gel de anlat... Sanki ben... Neyse, hem canım, kendileri olsa ne yaparlardı?.. Kendi kızları, kardeşleri, ne bileyim, olsa... Seviyorum dedi diye... Hoş, onu da demedi ya, o da Ayhan’ın deyişi.” (K, 2012: 119).

Kahramanın sevgisine karşı bu düşünceler içerisinde olan Ayten Hanım, kambur bir kişinin kendisini sevmesini istemez. Onun kurduğu cümleler, toplumdaki çoğu

insanın engelliye bakışını yansıtır niteliktedir. Ayten Hanım, engelli bir insanın sağlam birisini sevmesinin yanlış olduğunu, engelli bir insanın yine kendi gibi bir engelliyle evlenmesi gerektiğini düşünmektedir. Hikâyede Ayten Hanım'ın bu sevgi ile ilgili düşünceleri, daha önceki hikâyelerde ele alınan sevgililerin düşüncelerinden farklı değildir.

“Bu kambur da hiç rahat bırakmayacak mıydı beni? Bakışları bakış değildi hele... Kiminde, çıkışayım bile istedim de, ‘Aman, sanki dert mi ya...’ dedim kendime. Şaşırdım kaldım. Üff!.. Sanki niye bendim? Niye bendim sanki?

(...)

Deli mi ne... Kim dedi sana beni sev diye... Tencere bile yuvarlandı mı, bulur kapağını... Yok, beyimiz...” (K, 2012: 120).

Diyeşet adlı hikâyede, sevgiliyi görebilmek için onların evinin yanında pirinç almayı bahane eden hikâye kahramanı gibi, *Eğlence* adlı hikâyede de kahraman, sevdiğini görebilmek için, onun evinin köşesindeki leylaklara bakmayı bahane eder. Yine istenilmeyen bu sevgide kahramanın sevgiliyi görme isteği mizahi bir şekilde ortaya konulur.

“Sahi, sizin o karşı köşede bir dizi leylak dikiliydi, açtı mı? Ben, leylak kokusunun yağmurdan sonraki baygınlığına dayanamam, yine de, inatla koklarım. Hani, istiyorum bir bakayım, açtı mı, açmadı mı?.. Yok yok.. gelmem. ‘Gözükmesin gözüme...’ demişsin.” (K, 2012: 125).

Tosuner'in birçok hikâyesinde, “sevgi” hayatın sıkıcı kuraklığına su serpen bir unsur olarak kendisini hissettirir. O, gündelik hayatta tekdüze giden yaşama; bir renk, bir ışıktır. Bu nedenle kahraman sevdiği zaman, yaşadığını anlar. Bu hikâyede de kahraman için yaşamak, sevmeye eşdeğerdir. Yaşamın anlamı ancak onunla vardır. Kahraman anlatıcı, “seviyorum” demenin, aslında “yaşıyorum” demek anlamına geldiğini şu cümlelerle izah eder:

“Geceyi ve karanlığı düşün... Acıyı ve yokluğunu düşün... Anlamıyorsun. Seni seviyorum ve yaşadığımız bir şeye yarasın istiyorum, anlamıyorsun.” (K, 2012: 126.)

Sevgilinin kendisini görmek istememesi üzerine kendisini sürgüne ve yalnızlığa atan bir kahramanın konu edildiği *Tavşancıl* adlı hikâyede sevgili, kahramanı anlamak şöyle dursun, onun yüzünü dahi görmek istemez. Bu acı ve sıkıntıyla, kaçışı tercih eden erkek kahraman, nereye kaçarsa kaçsın içindeki sevgiden kaçamaz. Sevgilisine duyduğu sevdâyı, ona duyduğu kıskançlığı kelimelerle, dizelerle ifade etmeye çalışan kahraman, sevgilinin de bir gün kendi sevgisinin yüceliğini fark edeceğini umut etse de; sevgide yenilmiş olduğunun bilincindedir.

“ ‘Kömür gözlüm ben bu yerden gidersem

Var bana nispetle gez uğrun uğrun

Rakip değilim ki aranı bozam

Yadlara düğmeni çöz uğrun uğrun.’

Sana uzak olmak da ne, bir de, başkasına düğme çözdüğünü düşünmek var ki... Bunun adını ‘kin’ koyalım. Bırak, sen de unutamazsın beni. Bir küçük çocuğun saçlarını okşadığında, yağmur yağmışsa ansızın güneş açtığında, belki solgun bir leylakta, ne bileyim, bir tatlı kavun kokusunda belki ve bir tümsek ve bir çıkıntı gördüğünde ve seveda ve umut üstüne işittiğin her sözde ve sevdiğim çözerken düğmeni, aklına ben geleceğim. Belki biraz canın sıkılacaktır buna. (Benim canımı neler sıkıyor? Çöz düğmeni.)” (K, 2012: 131).

Sevgi teminin yoğun bir şekilde hissedildiği *Çilekli* adlı hikâyede de kahraman sevdiği kız tarafından istenilmeyen kişidir ve daha önceki hikâyelerde olduğu gibi o,

yine sevdiği kızı görebilmek adına bahaneler arar; çünkü fark edilmekten korkar ve bu tek taraflı sevgide istenilmediğini bilir.

“Nereye gitti bu kız, bulamıyorum. Evini, çalıştığı yeri bilirim ya, bir rastlantıymış gibi olsun diye, belki daha hiç gelip geçmediği yerlerde arıyorum onu. Yine yolunu bekliyorum sanmasın istiyorum. Niçin, anlamıyorum. Bana ‘İyi akşamlar...’ demek bile işine gelmiyor. Hep kızıyor. Kendisini görmek istiyorum diye kızıyor.” (K, 2012: 134).

Küf adlı hikâyede de daha önceki hikâyelerin çoğunda olduğu gibi istenilmeyen bir “sevgi” temi ele alınır ve kahraman çözümü yine kendisini görmek istemeyen sevgiliden kaçmakta bulur. Kahraman, bu kaçışla yüreğindeki sevgiden kopamaz; ancak azından sevdiği kızı mutlu ettiği düşüncesindedir.

“Sabahları, böyle bir iki sigara içimi, ayaklarım yere sarkıtılmış ve gökyüzüne dikilmiş gözlerle, seni düşünüyorum. Şimdi güzel güzel süsleniyorsundur. Sonra öpersin anneni ve bana rastlamak kaygısından artık kurtulmuş koyulursun yola ki, yol sana kurban.” (K, 2012: 138).

Bu hikâyede de kahraman, kendisini hayata bağlayan tek şeyin “sevgi” olduğu gerçeğini dile getirir. Kahramanın, sevgiliyi mutlu eden bu kaçışı kendisini ise büyük bir anlamsızlığa iter. Sevgisiz bir hayatta, hayatı boş vermiş bir şekilde, üstü kir pas içinde yaşamaya çalışan kahraman, ancak sevgiliyi düşünerek hayata tutunmaya çalışır.

“Artık, hiçbir şeyi umursamıyorum. Günler seni göremeden geçerken, yaşama sevinci, söküük çorap gibi sağılınca elimde, böyle oldum. Ve hiçbir şey beni ilgilendiriyor değil, -kimi zaman, seninle olmayı düşlediğim sayılmazsa.” (K, 2012: 139).

Sevgide istenilmeyiş, engelli olduğu için reddediliş *Vurgun* adlı hikâyede de ele alınır. Hikâye kahramanı kamburdur ve çalıştığı yerde Meral adlı bir kızı sevmektedir; ancak kahraman, sevdiği kıza duygularını açma fırsatını dahi bulamaz. Kahraman, kızın gözünde öğrenilecek birisidir. Kahramanın sevgide reddedilmesi hikâyede şu cümlelerle dile gelir:

“Benim birini sevebileceğime akli yatarı. Kendisini sevmeme hiç mi hiç akli yatmadı. Ben de bunu anlatamadım ona. Bir çizgide sildi, ben yoktum. Varsam da, iğrenç biriydim. Onu sevmiştim ya...” (K, 2012: 142).

Hikâyenin kahramanı, diğer hikâyelerde olduğu gibi, sevdiği kıza yine sevdiğini itiraf edememiştir. O da sevgiliye duygularını açma konusunda daha önceki kahramanlar gibi cesaretsizdir. Bu cesaretsizliğin sebebi ise benzer şekilde engelli olmalarıdır. Zira alay edileceği korkusu kahramanın cesaretini kıran en önemli unsurdur.

“‘Seni seviyorum’ demenin her gece bir başka biçimini kuruyordum. Bu konudaki ustalığıma diyebilecek yoktu. Kurmasını iyi beceriyordum da, sabahları onu görünce, güzelliğini görünce, birinin ona bakışını görünce... Benimle alay etsin istemiyordum. Ve bunu yapacaktı, belliydi.” (K, 2012: 142).

Diğer birçok hikâyede olduğu gibi sevgide istenmeyiş bu hikâyede de ortaya konulur; zira kahramanın kendisini sevdiğini başkalarından duyan Meral için bu sevgi sadece bir rezalettir.

“‘Ben öğreneceğimi öğrendim...’ diyordu. ‘Başkalarından duyduğunu benden duymaktan mı korkuyorsun?’ diyordum. ‘Beni rezil ettin...’ diyordu.” (K, 2012: 143).

Hikâyede kahraman kabul edilmeyen, rezalet olarak adlandırılan bu sevgiden kaçır ve Ankara’yı terk ederek İstanbul’a gelir; ama kaçışı, kafasındaki düşünceleri, kalbindeki hisleri yok edemez. Kahraman anlatıcı, kendi yok olduğunda sevgilinin

duyacağı sevinci, kendi üzüntüsünü ve onun sevgisini kazanmanın imkânsızlığını zihninde şöyle sorgular:

“Ve ben yok olduğumda, sevdiğim yakacaktır kınayı. Ve kına, onun ince, uzun parmaklarında yine de güzel duracaktır. Ve benden başka birinin – benden başka, herkesten birinin- gömleğinin rengine, saçının şöylesine, ceketinin bilmem şusuna, (...) belki de purosuna, belki de arabasının kapısına, belki de nesineyse nesine.. tutulacak da, benden iyisini mi bulmuş olacak?” (K, 2012: 147-148).

Aslında kahraman, fiziksel eksikliklerin sevmeye, sevmeye engel olmadığını anlatmaya çalışmaktadır. Onun bu haline aldirmayacak bir sevgidir tek isteği. Bu bağlamda, kahraman anlatıcı İstanbul’da tanıştırıldığı Aysel adlı bir kızın, kendisine yakın davranması ve engelini umursamıyor görünmesi neticesinde Meral’den, Aysel’e doğru bir yönelişe geçer.

“Aysel karşımdaydı; öğrenmek istiyordum, Meral nerdeydi? Sanki bunu bilirsem bir şey olacaktı. Belki de olacaktı...” (K, 2012: 153).

Hikâye kahramanı Aysel’de bulunduğunu düşündüğü sevgiyle yere göğe sığamaz. Birçok hikâyede olduğu gibi, bu hikâyede de kahramanın yaşamının temel anlamı sevgidir. O hep kendisini fiziksel engeline rağmen sevecek bir yürek aramıştır. Kahraman, sevginin kendi dünyasına getirdiği mutluluğu, sadece engelli olduğu için ötelenmenin yanlışlığını, yeni ve eski sevgilisini kıyaslayarak ifade etmeye çalışır.

“Bir insan uçaşa uçaşa, ancak bunca uçabilir. Yüreğimin böyle bir rahatlığı kazanması için, bir kızın benimle Aysel gibi ilgilenmesi gerekiyormuş. ‘Meral!’ diye kendime etmediğim kalmayacaktı. Artık, birden bire gözümde mi düşmüştü? Değildi. ‘Kız ne vardı, ne vardı şunun yerinde olabilseydin...’ diyordum kendi kendime. ‘Ne vardı, yıksaydın engelleri ve yüreğim ve onurlu çıkıntım sevinseydi...’ Yapmazdı. Yapamazdı. Donatımı buydu, benim gibi biriyle olmak, yaşamının en iğrenç biçimiydi ona kalırsa... Aysel’sen...” (K, 2012: 163).

Ancak hikâyenin sonunda kahraman yanıldığını görür. Aysel’de bulunduğunu sandığı sevgi ve kısa süreliğine de olsa yaşadığı mutluluk elinden uçup gider. Kahramanın yavaş yavaş yıkılan umutları hikâyeye taşınır. Sevgilinin buluşma yerine gelmeyişinin acısı ve toplumun kendi üzerindeki baskısı kahramanın düşüncelerine şu şekilde yansır:

“Aysel gelmiyordu.

Sanki niçin gelmiyordu?

Yorgunluk gibi bir şey ağırdan ağırdan ördü kozasını içime. Bütün bu kalabalık sanki biliyordu bir kızı beklediğimi ve kızın gelmediğini... Hani gemi kalkıp da Aysel görünmediğinde, basacaklardı kahkahayı ve onlar için pek de eğlenceli başlayan bir Pazar sayılacaktı bu.” (K, 2012: 181-182).

Böylece bu hikâyede sevgiyi ifade etmekten hep kaçan hikâye kahramanı ilk kez kaçmayarak, kendisini seveceğini düşündüğü Aysel’e yaklaşır; ama bu sevginin de sonu önceki hikâyeler gibi hüsrarla biter. Aysel gider ve gitme sebebi ise çok açıktır.

“Ve o akşam Aysel gelmedi. Sonra da, sonra da gelmedi. (...) ‘Niçin gelmiyor?’ diye sormadım kendime. Gelmeyişinin nedenini bilmek istiyor sayılmazdım. Sonu iyi çıkmayacaktı, seziyordum.” (K, 2012: 18).

Sevgiye aç bir hikâye kahramanının konu edildiği *Bir Kıza Söylenmemiş Birkaç Söz* hikâyesinde kahraman evine gelen bir kızı içten içe sevmektedir. Sevgilinin bir gün çekip gideceği endişesiyle kalbi ürperse de, içindeki bir ümitle sevgilinin bu sevgiye karşılık vermesini hayal eder ve kahraman anlatıcı bilinç akışında sevgiliye hislerini açar.

“Bırakma beni. Geceden usandım, gündüzünü alma üstümden. (...) Seni seviyorum. Güzelliğini seviyorum. Alnının gülerken beliren kırışığını seviyorum. Kaşının arada bir kalkar gibi olmasını ve gözlerini ve bana bakışını, umut veren bakışını ve ateşini gözlerinin, ısıtan ve ellerinin serinliğini seviyorum. İyiliğini... Ve bana çapraz çıkan her şeye karşı yanımda olmanı seviyorum.” (S, 2012: 2).

Sevgiliye hayal dünyasında yapılan bu yakarış, sevgiliyi tutmaya yetmeyecektir. Zira sevgili kahramanla sadece arkadaş olarak görüşmek istemektedir. Onun kahramanla ilgili arkadaşlıktan öte bir planı yoktur. Bu nedenle hikâyenin sonunda, kahramanın kendisini öpmek istemesi üzerine sinirlenen sevgili, bir daha dönmek üzere gider.

“‘Beni anlamalısın...’ diyor. ‘Arkadaşlıktan daha çoğunu istememelisin benden.’

‘Anlıyorum...’ diyorum. ‘İnan, bir daha olmayacak.’

(...)

‘Eh, ben artık gideyim...’ diyor.

Kalkıp giyiniyor. Gidecek ve gelmeyecektir. Hiç de sesim çıkmıyor. Yakasının kürküne bakıyorum.

(...)

Elimi okşuyor hafifçe. Sanki Bana acıyor. Kızıyorum.” (S, 2012: 4).

Bu hikâyeye benzer bir tema *Dirheme Vur Umudu* hikâyesinde de görülür. Kahramanın evine gelen kız tıpkı *Bir Kıza Söylenmemiş Birkaç Söz* hikâyesinde olduğu gibi sadece arkadaş kalmak niyetindedir; ancak kahraman içkili olduğu bir gün kızın parmağındaki yüzüğü sorgulayınca, sevgili gider ve bir kış boyu gelmez. Hikâye kahramanı sevgiliyi tekrar görüp, özürler dileyerek onu yeniden evine davet eder; ancak kahraman boşuna hazırlanır ve bekler. Arkadaşlığın ötesine gitmeye hakkının olmadığı bu sevgide kahraman, arkadaşlığa razı olsa da, içindeki duygulara gem vurmaya çalışsa da beklenen sevgili gelmez.

“Bana kırgın değilmiş, umarım, bıraktığımız yerden sürdüreceğiz. Arkadaşı olacağım onun. Dertleşeceğiz. Uzak ülkelere birlikte yolculuğa çıkmayı kuracağız yine. Bana yine güvenlik aşılayacak. Bir gülücük verdiğinde insanlar mı hoşgörüyü giyinecek, yoksa daha düzgün mü dizilecek omurlarım- umut tomurcuğu filizlenecek gizlendiği yerde. Sonra başka güne erteleyeceğim. Onu istiyor olmak sancılandırarak beni. O bunu bilmeyecek bile. Ona hayranlığımı söyleyeceğim ben, o da bana çay pişirecek.

Bu kapının da zili mi çalmıyordur, nedir?” (S, 2012: 7).

Dikenlikte Gül Çiçeği hikâyesinde de hikâye kahramanının aradığı ve bulduğunu sandığı sevgi bir süre sonra elinden uçup gider. Kahraman hikâye boyunca kıskançlığı, sevgiyi, ölümü sorgular. “Sevgi”nin böyle elinden gitmiş olmasının nedenlerini irdeler. Bu sevginin bitişi ve sevgilinin gidişi hakkında bir çözüme ulaşamayan kahramanın sevgiliyi zihninde sorgulaması hikâyeye şöyle yansır:

“Sanki gerçeği anlamak ne diye işime gelmiyor? İşte, beni bıraktı artık. Niçin mi? Bilmek neyi değiştirecek? Seninle olabileceği sanısının yanlışlığını sezmiştir belki. Belki acıyordu sana ve artık seni nasıl avutacağını şaşırmıştır. Belki güvenini yitirmiştir, - sana ya da kendine olan güvenini. Bağlanmaktan korkmuştur belki. Geç kalınacak bir dönüşsüzlükten, bunun kendine getireceklerinden ürkmüştür. Çevreden, dedikodudan, düşlerine girenden, girmeyenden, yaşadıklarından, yaşayabileceklerinden çekiniyordur belki.” (S, 2012: 13-14).

Hikâyenin sonunda gitmiş bir sevgili için kahraman yine de son bir çaba sarf etmek ister; ancak bunun anlamsız olacağını kendisi de bilmektedir. Bu son çırpınışların

da nafîle olduğu, sevgili katındaki değersizlik kahraman anlatıcının düşünceleriyle ortaya konulur.

“Gidip, iskelede onun yolunu beklemek istiyorum. Belki de biri olacaktır yanında. ‘Ayak altında çok dolaşma...’ diyecektir belki. Gidemem. Ya da gitmeli. Alay edilmek bile bende bir şey eksiltmez bundan sonrası. Biliyorum onun yanında teneke damlı bir gecekondu sayıldığımı.” (S, 2012: 22).

Yazar, *Kibrit Kutusu* adlı hikâyede, sevgilisi tarafından terk edilen Sinan’ın intiharının ardından bu sevgilinin, yani Sema’nın, duyguları etrafında sevgi temini ele alır. Bu hikâyede diğerk hikâyelerden farklı olarak sevgilinin cephesinden sevgiye bakılır, sevgilinin terk edişinin nedenleri, onun cephesinde sorgulanıp cevaplanmaya çalışılır. Sinan’ın intiharı ile perişan olan Sema, kafasında Sinan’ın hatıraları ve “beni bırakma” nidaları ile acı içinde kıvrılır. Yazar, bu terk edişin nedenlerini ve yapılan yanlışı Sema’nın annesi ile yaptığı konuşmada ortaya koymaya çalışır.

“Sanki ne sanıyorsun? Niçin bıraktım onu? Önüme durdu her şey. Her şey... Ve herkes... Sen bile... Olmazmış... İkimiz mi, dünyalarda olmazmış... Şimdi iyi oldu. Çok iyi oldu. Sanki niçin olmazdı? Size ne diye kapıldım? Ne diye kapıldım size?..” (S, 2012: 28).

Yazarın bazı hikâyelerinde sevgili kahramana önce yaklaşır ve sonra onu terk eder, kahraman bu terkedilişini hep sorgular, ama çözümleyemez. Bu hikâyede ise farklı olarak söz hakkı sevgilininindir. Sema, Sinan’a önce niçin yaklaştığını ve sonra ondan neden uzaklaştığını, içindeki çatışmayı, bu sevginin engellerini ve toplumun bu sevgiye bakışını zihninde şöyle sorgular:

“Onu sevdim mi? Yok canım, belki acıyordum ona. Değerli bir şeydi onunla olmak. Önceleri öyleydi. İlginç bir şeydi. Başka kızlardan ayrı olmak gibi bir duyguydu. Sonra.. sonra çok üstüme düştü işte. Bana iyice bağlanıyordu. Kapılmaktan korktum. Kimse rahat vermedi ki bize... En yakın saydıklarım bile, benden yanaymış gibi alaylarını vurdular. Kimi açık, kimi üstü biraz örtülüce... Sanki onlara inat gitmek için onunla birlikte olmayı sürdürüyormuşum gibi görünmeye başladı. Yapamadım sonra. Yapamadım...” (S, 2012: 31).

Necati Tosuner’in bazı hikâyelerinde kahramanlar sevgilinin kendisini görmek istememesi üzerine ya da kalplerindeki sevgiyi unutmak adına kurtuluşu kaçışta ararlar; ancak bu kaçış onların dertlerine çare olmaktan uzaktır. *“Kaçmakla insan dış tehlikeden kurtulabilir, ama, iç tehlikeden kaçmaya çalışmak zor iştir.”* (Freud, 1998: 105). Mekanın değişmesi, insanın “kendisiyle getirdiklerini” değiştirememektedir. Sevgiden kaçan bir hikâyeye kahramanını konu eden *Su, Hava ve Güneş Işığı Adı Olarak: Inge* hikâyesinde kaçış, kahramanın yüreğindeki sevgiyi yok etmeye yetmez. Kahraman Ankara’dan Almanya’ya kaçıp gelse de mesafeler kalbindeki sıcaklığı soğutamaz. Hikâyede yeni bir sevgi umudu içindeki kahraman, kaçmaya çalıştığı sevgiliye karşı hala kırgındır. Kahraman anlatıcı sevdiğinin yıllar sonra kendisini hatırladığında, bu sevgi için hiç adım atmamış olduğunu fark edeceğini belirterek, sevgiliye sitem eder.

“Ve sen, damarında kan kızışması seyreltiği bir günde, aynaya bakmayı artık canın çekmediği bir günde, bir an beni düşünmüşsün, bir an beni düşünmenin seni öfkeden deli beter etmediği bir günde bir an beni düşünmüşsün, bileceksin, bu sevda için hiç de bir şey yapmadığını, bir şey yapmaya kalkışmadığını bile... Hiç de...” (S, 2012: 70).

Bir büyücü anne ve oğulun konu edildiği *İsa, Monika ve Ben* adlı hikâyede, kahramanın annesi büyücüdür ve annesi ölünce büyücülük kendisine kalır. Kahraman, Monika adında bir kızı sever; lakin yapacağı bir büyüyle onu kendisine bağlamayı

düşünmez hatta buna inanmaz. Kahraman, sevginin yapay şeylerle değil kendiliğinden olmasını tercih eder ve sevgiliden gelen en ufak bir ışık dahi içini ısıtmaya yeter.

“Bense büyüçülüğümü bu işe karıştırmak istemiyordum. Sonra inanmıyordum da pek, öyle kaynattığım otların buharıyla sevda coşturulacağına. Hem, beni sevmesini istiyordum, benden korkmasını değil ki... Sanırım, adı Monika değildi. Ürkekliliğini seviyordum. Seviyordum güler gibi etmesini. Güler gibi etmesi sanki yetiyordu.” (S, 2012: 73-74).

Daha önceki birçok hikâyede olduğu gibi bu hikâyede de kahraman sevgiliye sevdiğini söyleyemez. Onun bu sevgiyi, içinden geçenleri, yapmak istediklerini dile dökemediği, şu cümlelerle dile gelir:

“ ‘Hafta sonları ne yapmayı seversiniz?..’ demedim.

‘Kahve içmeyi...’ demedi.

‘Yarın biraz vaktiniz var mıydı.. bir kahveye giderdik...’ demedim.

‘Niçin olmasın...’ demedi.” (S, 2012: 74).

Kahraman, önceki hikâyelere benzer bir şekilde sevgisini herkesten gizlemeye çalışır. Etraftakiler anlamasın, Monika’ya sevgisi hissedilmesin diye bahaneler uydurup, bu sevgiyi saklama uğraşındadır. İçinde büyüttüğü duyguları etrafa karşı gizleme çabaları ve kendisine yaptığı itiraflar hikâyeye yansır. Monika sonunda başka bir adamla birlikte olur, kahramana düşense bu acıya katlanmaktır. Hikâyede “sevgi” yine kahramanın içini acıtan ulaşılamayan bir duygu olarak imlenir.

“Bahçedeyim. ‘Ne oturuyorsun burda?’ demesinler. İlkyazmış, bak şu kiraz mıymış, vişne miymiş, çiçeklenmiş. ‘Monika’ya vurulmuş, bahçede yolunu bekler.’ demesinler. Canım sıkılmış, biraz bahçeye çıkmışım. Derdim neymiş?

(...)

Derdim neydi? Şimdi gidecekti. Demin adamı geldi, ‘düt düt’ etti kapıda. Pencerede bir gözükte Monika. Derdim neydi? “ (S, 2012: 76).

Sevgi temi *Yarım Elma* hikâyesinde de ele alınır. Bu hikâyede kahraman Almanya’da yabancılara özgü özgürlüğü tadararak yaşamaktadır. Burada Maria adlı bir kızı seven hikâye kahramanı, Maria’nın kendisini sevmediğini, hatta Willy Brandt adlı biriyle birlikte olduğunu bile onu sevmeye ve onu görmek için bahaneler uydurmaya devam eder. Kahraman anlatıcının Maria’dan hareketle sevgi konusunda edindiği tecrübe ve sevgiye umutsuz yaklaşımı öyküde dikkatlere sunulur.

“ ‘Maria, bana yaz, olur mu?’

‘Belki.’

Evet, otuz yaşındaydım ve artık öğrenmiş olmam gerekirdi, bir kızın ‘belki’ demesinin –genellikle- yok demeye geldiğini.” (S, 2012: 91).

Kan hikâyesinde ele alınan “sevgi” teması diğer hikâyelerden farklı olarak ulaşılmış, itiraf edilmiş, karşılıklı yaşanan bir sevgidir. Bir ailenin gündelik telaşları içerisinde, toplumsal konulara değinilen hikâyede, eşlerin birbirlerine duydukları sevgi de dile gelir ve hikâyenin erkek kahramanı eşiyile yirmi yıl aynı hayatı paylaşmak istediğini ifade ettiği cümlelerle aslında eşine duyduğu derin sevgiyi haykırır.

“Deli! Düşün: Yirmi yıl. Birlikte... Sevinçle ve üzünçle. İkimiz. Erinçle. Ve yorgunluğu ve dinginliği dokuyarak ağırdan ağıra ve... Telaşla. Koşarak. Ve koşmadan. Hiç koşmadan. Sabırla. (...) Her şeyi, öyle: Yaşayarak. Yaşayıp duyumsayarak. Yirmi yıl, -birlikte. (...) Ve sonra, aranmışlığından ekmeğin ve kazanılmışlığının değerinde ve bulunmuşluğunun sevincinde, seninle, yirmi yıl...” (NTS, 2012: 30).

Vals adlı hikâyede ise sonu ayrılıkla neticelenen sevgi, acının eşdeğeri haline gelmiştir. Kahraman için sevgiyi tanımadan önce sevginin adı yarındır. Yarın, onun için “ümit”tir. Ancak sevgiliyle özdeşleştirdiği yarınların kahramana getirip getireceği hep

acı olmuştur. Kahraman anlatıcı sevgiye ve yarınlara duyduğu ümidi; ancak beklenen ümidin yerine gelen acıları şöyle anlatır:

“O zamanlar, -daha seni tanımazken- bir yarın vardı. Yanılgılar ve acılar toplamından süzölmüş bir yarın. Kaygı verici bir yarın sayılabildi gerçekte. Bilinmez bir sendin ve o adı yarındı. Seni bana getirecekti. Sen diye hep acı getirmişti. Yarındı. Acıydı. Sen yoktun, acı vardı. Sen yarınla vardın, bana hep acı getiriyordu yarın.” (NTS, 2012: 47).

“Sevgi” teminin ele alındığı *Yazılan/Yaşanılan* hikâyesinde kahraman, an içinde geçmişe giderek, bilincinde geçmişten bu yana sevginin ve sevgilinin arayışını anımsar. Sevgili, kahramanın umutta ve umutsuzlukta, yıkılıştta ve ayağa kalkışta hiç durmadan aradığı ve ulaşmaya çalıştığı hedefidir.

“Sen yokken de, ben sanki hep seni sevmiştim.

Bilemezsin, nasıl.. nasıl aradım seni. Yıllarca... Umutla ve yenilgiyle. Eziklik ve dirençle. Horlanarak ve güçlenerek. Ve usanarak ve yılmadan. İnatla. Kinle. Ve sevgiyle. Coşkulu, türkölü, suskun. Kırık. Dökölün. Erimiş. Biraz savruk. Biraz veremli. Gerçekçi biraz. Ve alıngan, eksiksiz ve bulutlarda.

Günlerce...” (NTS, 2012: 71).

Kahramanın bulduğunu sandığı bu sevgi ile ilgili sorgulamaları ve suskuları sevgide olumsuz birtakım unsurların varlığına işaret eder. Hikâyede “sevgi” teminin kahraman açısından önemine vurgu yapılır. Kahraman anlatıcı için sevgiyi aramak bir yaşam felsefesi haline gelmiştir, sevgiyi aramak bir bakıma yaşıyor olmanın adıdır; ancak kahramanın tüm uğraşlar sonucu bulduğunu sandığı bu sevgi, suskuların arkasında sezdirilen bazı problemlerin varlığını da ortaya koyar.

“O zamanlar, seni seviyor olmak –sanki’si yok- bir bilinçti. Bir yaşama biçimine dönüşmüştü. Yaşıyor kalabilmem için seni seviyor olmam gerekiyordu. Seni bulacaktım. Seni bulacaktım.

Sen neredeydin?

(...)

Seni buldum!

Sahi, sen o zamanlar neredeydin?

İşte, yıllar sonra da olsa buldum seni.

Ve bir de.. hani...” (NTS, 2012: 72).

Özeti adlı hikâyede ise kahraman anlatıcı sevgilinin gidişi ardından yaşadığı acıyı kaleme alır. Gece hastaların ve âşıkların acısının arttığı vakittir. Kahraman sevgilinin yokluğunda gecenin yalnızlığını ve yaşadığı acıları unutmak adına bir şeylerle oyalanmak ister; ancak her şeyde sevgiliye ait izler vardır. Kahraman anlatıcı bu sevgide yaşadığı acıyı kelimelere döker.

“Gece ağırlaştırıyor yalnız başına.

Oyalanmak gerek dünyada.

Kitaplığını düzenlemeye kalkışacak

ve bir küçük kağıt parçası göreceksin,

-narin, devrilmiş.

‘Hiçbir şey ömür

kadar kısa,

hiçbir şey çekilen acılar kadar

uzun değildir.” (Ç1, 2012: 58).

Necati Tosuner’in hikâyelerinde “sevgi” temi sadece karşı cinse beslenen bir duygu olarak ele alınmaz. Yazar, öğrencilerin öğretmenlerine duydukları sevgiyi de hikâyelerine taşır. *Bir Tutkunun Dile Getirilme Biçimi* adlı hikâye üç bölümden oluşur.

Bu üç bölümde, bir okulda aynı yıllar içinde okumuş üç farklı kişinin bakış açısıyla, okuldaki olaylar ve Ceylan Öğretmen'e duyulan sevgi ifade edilmeye çalışılır. Umut, Karen ve Ayça adındaki bu üç başat kahramanın okul yılları, anıları ve Ceylan Öğretmen'in kendilerindeki yeri hikâyeye konu edilir. Hikâyenin "Umut" alt başlıklı bölümünde, kahraman anlatıcı Ceylan Hoca'ya duyulan sevginin sadece kendi dönemleriyle sınırlı olmadığını, diğer dönemlerdeki mezunları da kapsadığını, okulun mezunlar toplantısında diğer öğretmenlere gösterilmeyen sevgi ve ilginin Ceylan Öğretmen'e gösterildiğini şöyle gözlemler:

"...Ceylan Hoca, paylaşamıyordu. Beşer yıl arayla mezun olmuş birkaç kuşak var orda. Günün yıldızı oldu Ceylan Hoca. 'Ya, hep sizin masada oturuyor...' diye yakınmalar.. 'Gelin Öğretmenim, bizim masaya...' diye davetler... Başka hocaya da o kadar rağbet edilmedi açıkçası..." (BTDGB, 2012: 60).

Sağ ve sol görüşlerin olduğu bir dönemde siyasi görüşünü ortaya koymayan, öğrenciyi koruyup kollamaya çalışan, idealist bir öğretmen olarak sunulan Ceylan Hoca'ya duyulan sevgi ve bağlılık hikâyede sık sık dile gelir.

"Ama, o 'öğretmen ve arkadaş çizgisi' nin çok iyi olmasından kaynaklanan bir şey vardı Ceylan Hoca'da. Mezun olduğumuzda yemin etmiştik: 'Ceylan Hanım'ı asla bırakmayacağız...' diye." (BTDGB, 2012: 72-73).

Karen, Umut ve Ayça adlı üç öğrencinin hemen hemen aynı olayları, farklı bakış açılarıyla anlattıkları bu hikâyenin sonunda ise, öğrencilerin içindeki tutku farklı bir şekilde ifadesini bulur. Bu eski arkadaşlar yıllar sonra Ceylan Hoca'ya bir sürpriz hazırlarlar. Onların, artık yaşlılar evinde olan Ceylan Hoca'nın dördüncü kattaki balkonuna itfaiye aracıyla çıkıp, okul korosunun şarkısını söyleyerek öğretmenlerini ziyaret edişleri ve vefaları aynı zamanda bir öğretmene duyulan sevginin büyüklüğünü de ortaya koyar.

" 'N'apıyorsunuz orda? Gözlerime inanamıyorum...'

'Biziz, Hocam, okul korunuz... Ben Umut.. bu Ayça.. bu Karen..

(...)

Ceylan Hanım, kapıda bekliyordu.

Yaprak gibi titriyordu.

Açtı kollarını...

Sarıldılar.. sarıldılar..." (BTDGB, 2012: 94-95).

Daha çok okul anılarının ve çocukluk anılarının anlatıldığı bu hikâyenin "Karen" alt başlıklı bölümünde ise hikâyenin merkezindeki bayan kahraman, lise yıllarında yaşadığı aşklara, hoşlandığı erkeklere, ilk gençlik yıllarının kalp çarpıntılarına da yer verir. Kahraman lisedeyken âşık olduğunu düşündüğü bir erkeğin kendisini değil de kuzenini seçmiş olmasıyla yaşadığı aşk acısını öyküye taşır.

"Sonra, bir akşam çocuk, -kuzenim Daniel'le yaşıt belki- benimle uzun uzun sohbet etti. Ama en sonunda da lafi şöyle bağlıyor: 'Ben senin yanında bir kız gördüm...' Benim Karen'den söz ediyor... 'O kızla beni tanıştırsana, ben onu çok beğendim...' O gece hüngür hüngür tabi ağlıyorum. Ben onu beğenmişim, o gitmiş, benim kuzenimi beğenmiş..." (BTDGB, 2012: 41).

Hikâyede gençlik yıllarındaki anılar anlatılınca, bu yıllardaki aşk kaçamaklarına da sıkça yer verilir. Hikâyenin bayan kahramanı, o yıllarda yaşadığı bir başka gönül macerasına da şöyle değinir.

"Bir tane çocuk vardı, Aykut diye. Şirin.. yakışıklı. Benden hoşlandığını arkadaşları söylüyor. Ben de ondan hoşlanıyorum zaten. Dans edeceksek, hep birbirimizle eşleşiyoruz. (...) Aykut, biz zaten çıkmış gibiyken, bir yıl sonra aklına esip bana çıkma teklif etti. Ben kabul etmedim. Neden, bilmiyorum. Onu teklif etmemesi

gerekiyordu. (...) Çok da yakışıklı hoş bir insandı. Sonradan pişmanlık duyduğum tek kişi odur.” (BTDGB, 2012: 47).

Eşinden üç sene önce ayrılmış Burhan Bey’in hayatını yeniden kurma çabalarının, yaşlılık ve yalnızlık korkularının anlatıldığı *Sıcak Bir Gün* adlı hikâyede ele alınan “sevgi” temi engelleriyle beraber hikâyeye taşınır. Sevgideki engel ise iki kahraman arasındaki yaş farkıdır. Burhan Bey, kendi yaşlılığı ile sevdiği kızın gençliği arasındaki tezatı şöyle dile getirir:

“*Ve bir kıza tutuluyorsun. Kız daha yirmi beş yaşında. Sen elli yaşındasın. Elli... Kız senin yarı yaşında. Çocukluk dönemlerini de saymazsan, kız senin üçte bir yaşında.*

‘*Siz benim büyüğümünüz...’ demişti, beyninden silemezsin.*

‘*Sizi seviyorum...’ da demişti ama, ne tür bir sevgi olduğunu sormaktan kaçınmıştın sen.*” (GG, 2012: 20-21).

Eski eşini de tam olarak unutamayan ve kalbinde eski eşine de yoğun bir sevgi taşıyan Burhan Bey, kendisinin yarı yaşında olan Esra ile bir birlikteliğinin olamayacağını farkındadır. Hikâyede ailesi tarafından sevmediği birisiyle evlendirilmek istenilen Esra ise kendisini seven Burhan Bey’e karşı boş değildir ve Esra’nın cephesinden hissedilen sevgi ve kıskançlık hikâyeye yansır ve Esra, Burhan Bey’in kendi dünyasındaki yerini sorgulamaya çalışır.

“*Sesinde bir titreme oluyor Esra’nın. Biraz duruyor, ekliyor sonra:*

‘*O anda, sizin evlendiğinizi düşündüm!*’

Gülüyor Burhan. Kolunu okşuyor onun.

(...) Öyle ya, eski karısıyla barıştı diye düşünse, işte yine yalnız bir adam. *Ve ‘Artık o iş bitti’ diye düşünse, karısının fotoğrafı –yine ve hâlâ- çalışma masasının üstünde durmakta.*

‘*Evlenmiş olmanızdan benim sevinç duymam gerekirdi...’ diyor. ‘Sizce, niçindir?.. Niçin sevinemedim dersiniz?..’*” (GG, 2012: 35-36).

Bu hikâyede olduğu gibi bundan sonraki bazı hikâyelerinde de Tosuner, yaşlı insanların duygularına öykülerinde yer açar. Sevgi ve aşkın sadece genç insanların kalplerinde yeşermediğini, bu duyguların sadece genç insanlara özgü bir duygu olmadığını, aşkın ve sevginin yaş tanımadığını, yaşlıların kalplerini de titrettiğini hikâyelerinde ortaya koymaya çalışır.

Yol adlı hikâyede yazar, sevginin sınır tanımazlığına, yaşlı insanların birbirlerine biriktirdikleri yoğun duygulara vurgu yapar ve birbirlerini seven üç yaşlı kahramanın öyküsünü hikâyeye taşır. Hikâyenin kişilerinden apartman yöneticisi Rıza Bey kendi apartmanındaki İclal Hanım’ı sevmektedir ve karşı apartmandaki Ayhan Bey de İclal Hanım’ı sevmektedir. İclal Hanım’ın gönlü ise Ayhan Bey’dedir. Bu yaşlı insanların birbirlerine sevgilerinin anlatıldığı hikâyede, gençlerin sevgiye ve geleceğe bakışıyla yaşlıların bakışı arasındaki fark da dikkatlere sunulur. Karşılıklı konuşmaların kahramanları tatmin edebileceği bu sevgide, yaşlı insanların sevgiden beklentilerinin de çok fazla olmadığı dile getirilir.

“*Evet, onunla konuşmak öyle büyük bir kazanç gibi görünmeyebilir... Ama, onunla hiç konuşmamış olmak, nasıl bir şey yitirmiş olmaktır dersin?.. Elbette, balkondan ona el sallayacak.. ‘gel gel’ edecek değilsin. Şunu da biliyorsun, o da bunu hiçbir zaman yapacak değil.*” (GG, 2012: 47).

Bir araya gelme gibi bir amacın olmadığı ve sonunun ayrılıkla bittiği bu sevgide insanlar yaşlı da olsa, sevgi üzerindeki toplumsal baskıya işaret edilir. Ayhan Bey taşınmadan bir gün önce, bir fırsatını bulup İclal Hanım’ın evine kahve içmeye gider,

orada yapılan sohbette toplumsal normlar varlığını hissettirir ve birbirlerini seven bu iki insanın sevgilerini gizleme gereğine vurgu yapılır.

“ *Doğrusu, siz de bana hiç yüz vermediniz, İclal Hanım...* ’

‘ *Ama, Ayhan Bey... Ben kendi başıma kalmış bir kadını, ne yapmamı bekliyordunuz ki?..* ’

‘ *Evet, haklısınız.. çok haklısınız... Bana baksanız, kırk pencere sizi görüyor...* ’

‘ *Ne demezsiniz!* ’ “ (GG, 2012: 43).

Yaşlı insanların kalplerindeki çarpıntılara, aşklara, yüreklerinde büyüttükleri sevgiye yer verildiği *Mary* adlı hikâyede ise, bir kahvede her çarşamba bir araya gelen ve çoğu öğretmen emeklisi olan yaşlıların hayatlarına bir ışık tutulur. Bu yaşlı insanlardan Müşerref Hanım ve Sami Bey’in birbirlerine olan hislerine yer verilir. Aşkın yaşının olmadığı hikâyede bu iki başat kahramanın içten içe yaşadıkları sevgi her iki kahramanın da duygu cephesinden ve yaptıkları davranışlardan ortaya konulmaya çalışılır.

‘ *E, aylardır Sami Bey’in bakışları da bakış değildi doğrusu... Nasıldı öyle, insanın yüreğine işliyordu... Hani, adam gözleriyle konuşuyordu canım... Masanın karşısında oturmuş, şöyle çok hafiften kısıyordu gözlerini.. sanki neler demiyordu ki... Başkaları görecekt diye, akli çıkıyordu Müşerref Hanım’ın. (...) Yine de, tatlı bir tedirginlikti Müşerref hanım için... ‘Ben bir daha gitmem o kahveye...’ de demiyordu hiç.* ’ (GG, 2012: 78-79).

Çeşitli engellerden dolayı bitirilen bir sevginin anlatıldığı *Tuğ-gut* hikâyesinde ise yazar, ayrılığın kalplerdeki sevgiyi yok etmeye gücünün yetmediğini vurgular. Yıllar sonra sevgilisi Margaret’i ölüm döşeginde ziyarete gelen Turgut, zamanın yüreğinden silemediği o yüce sevgiyi Margaret’e şöyle haykırır:

‘ *Margaret. Ben geldim. Ben seni hiç bırakmadım ki, Margaret. Bak. Bak, ben burdayım. Ben. Tuğ-gut. Tuğ-gutchen. Evet. Burdayım. Seni görmeye geldim. Senin yanındayım, Margaret. Sen yine hep güzelsin. Ah, bir bilsen, bu Tuğ-gut seni hep özledi. Bu Tuğ-gut hep seni düşündü, Margaret. (...) Güzül Margeretim benim!.. Melek kadını benim!.. (...) Ben seni çok sevdim. Her zaman sevdim. Senden ayrıldıktan sonra da sevdim.* ’ (GG, 2012: 58).

Koşa Koşa Gidilen hikâyesinde de yazar “sevgi” temini ele alır ve diğer birçok hikâyede olduğu gibi bu hikâyede de sevgide sebebi belirtilmeyen engellerin varlığı dikkat çeker. Hem kadın kahramanın hem de erkek kahramanın, kahraman anlatıcı olarak ayrı ayrı duygularını anlattıkları bu hikâyede, Necla adındaki kadın kahramanın, erkek kahramanı gördüğünde aldığı tavır, sevgideki problemlerin varlığını da ortaya koyar niteliktedir.

‘ *Birden.. onu yolu karşıya geçerken görünce, bir an niçin öyle kendimi gizleme kaygılarına kapıldım, bilemiyorum. Oysa, az önce onu düşünmüştüm. (...)*

Saklanıyor muydum?

Kepenleri mi indiriyordum?

(...)

Beni görecekt miydi?..

Hafifçe dönüp bakmak istedim. Yine de, saçlarımla oynuyormuş gibi edip, yüzümü gizlemeye çalıştım sanki. ’ (GG, 2012: 64-65).

Sevgiden ve sevgiliden uzaklaşmaya çalışılan hikâyede Necla’nın bu görmezden gelme tavrına karşılık ona seslenerek konuşma imkânı bulan hikâyenin erkek kahramanı ise daha sonradan yaptığı bu davranıştan dolayı kendisine kızır. Yaşadığı bu sevgiden kurtulma isteğini, içindeki çatışmayı ve öfkesini kendisine kızdığı şu cümlelerde ortaya koyar:

“Sakin onu aramıyorsun!

Görmüyorsun!

Görürsen sor: Görmezlikten mi gelecekti, -seslenmeseydin...

Sorma!” (GG, 2012: 67).

İnce Turna hikâyesinde ise cesaretsizlik yüzünden kaybedilen bir sevgi ve bu sevgide fırsatı kaçıran bir kahramanın mutsuzluğu anlatılmıştır. Sevdiği kıza duygularını itiraf etmek yerine, gözlerini kaçıran ve susmayı tercih eden hikâye kahramanının kendine güveni yoktur. Bu da yaşayacağı mutsuzluğu beraberinde getirir. Sevgi çabayla kazanılır. Mutlu olmanın ya da olmamanın insanın kendi elinde olduğunun, cesaret edip fırsatları değerlendirerek onu yakalamak gerektiğinin vurgulandığı hikâyede, sevgiyi kazanabilmek için adım atmak yerine, sevgisi anlaşılmasın diye gözlerini kaçıran kahramanın, kendini yüreklendirme çabaları ve kendi kendine kızgınlığı şöyle dile gelir:

“ Niçin korkuyorsun?

Korkmuyor musun?.. Az sonra bitecek diye mi korkuyorsun? Başladı başlamadı derken bir anda bitecek diye mi korkuyorsun?

Kork!..

Unutma, çok zamandır kimse bakmadı böyle gözlerinin içine...

(...) Gözlerini kaçırma artık!.. Sen ona, dudağının biçimlenmesine, yumruk üstündeki çenesine, kaşlarına, bak...

Gözlerine bakabilirsen bak!” (GG, 2012: 73).

Karşı tarafın sevgisizliğinden, sevgisine cevap verememesinden daha büyük bir acının olmadığını yazar, “Bensi” adlı küçürek öyküde dile getirir.

“Bana

beni sevmediğini söyleme.

Daha ağırını bulursan

söyle.” (YAÇ, 2012: 6).

Fiziksel engelli bir büyücünün öyküsünün anlatıldığı *Alanya’da Bir Kıyıda* adlı hikâyede, hikâyenin başkişisi, çocukken sakat olduğu için bütün insanlardan kaçarken, kendisiyle oyun oynayan bir kıza sevdalanır; ancak sevdiği kız ilerde başka birisiyle çekip gidecektir. Gönlünü kaptırdığı bu kızın, ilerde elinden kaçıp gideceğinin sinyallerini ise kahraman anlatıcı, küçükken onunla oynadığı oyunları anlattığı cümlelere gizler.

“Yalnızca o, -senin için ‘var’ olan, o kız.

Seninle oynamaya nasıl da hazır! Kayalığa doğru koşacak. (...)

Ona yetişmeye çelimsizliğin hep engel olacak. O, hep yitmiş olacak. Kinleneceksin. Sonra o, kendisini sana bulduracak.

(...) Sonra, yokuş aşağı koşarak kaçacak. Sen ona yine yetişemeyeceksin. O, yine yitecek.

Günler, onunla, yitirip yitirip bulduğun onunla geçecek.” (YAÇ, 2012: 24-25).

Sevdiği kadından ayrılmış olan bir hikâye kahramanının, an içerisinde geçmişe gidilerek, geçmişteki hatıralarının ve şu anın birlikte anlatıldığı *Gölgeler* hikâyesinde, sevgide sebebi tam olarak belirtilmeyen bir problemin varlığı öyküye taşınır. Hikâye kahramanı, hatıralarına dönerek, göçmen kuşların gidişini izledikleri bir anda, sevdiği kadın ile aralarına giren mesafelere ve sevgideki sorunlara dikkat çeker.

“Sen, coşkuya kapılmış, şaşkınlık titremeleri içindesin. Ben, bir şey söylemeye korkar olmuştum: Gözlerin, ‘Sakin, bana dokunma!.. Bana dokunma!..’ diyordu.

Yürelerimizde deprem sonrası...” (YAÇ, 2012: 34).

“Sevgi” teminin ele alındığı *Ayten’in Kerem’li Öyküsü* adlı hikâyede bir çocuğun sevgisi ile bir yetişkinin sevgisi arasındaki ortak yöne dikkat çekilerek, aşkın gözünün kör olduğuna ve aşta bir tarafın evli olmasının dahi önemsenmediğine vurgu yapılır. Henüz okula bile başlamamış Kerem’in kendinden büyük ve evli olan Funda adlı bir kadına duyduğu çocukça aşk hikâyeye taşınır.

“Annem güldü.. güldü, sonra dedi ki:

‘Ah oğlum, o Funda evli...’

Ben de dedim ki:

‘Olsun. Evliyse, evli...’ “ (GG, 2012: 6).

Kerem’in teyzesi Ayten de yeğenin yaşadığı duyguya benzer bir şekilde, evli olan Tuncay’la birbirlerini sevmektedirler. Tuncay’ın Ayten’i gördüğünde bir çocuk gibi heyecanlanması ve kalbindeki aşk kıvılcımları şöyle betimlenir:

“Birden.. Ayten’in kapıdan girişini görüyor Tuncay.(...)”

Ve onu görmeye birden yükselen, Tuncay’ı tümüyle saran o heyecan dalgası.. ve, ne yapacağını şaşırılmış kalmış gibi olan bir yeniyetme coşkusu...”(GG, 2012: 9).

Karşı cinse duyulan sevgide yine sorunların hâkim olduğu ve bu sorunun göz ardı edilmeye çalışıldığı hikâyede Ayten de tıpkı yeğeni Kerem gibi kalbinde taşıdığı bu yoğun duyguların karşısındaki engelleri Kerem’in kurduğu cümlelerle yok saymaya çalışır.

“Ayten, öyle kaçır gibi kendini dışarı attığında akşam inmiş, hava iyice serinlemişti. (...)

Yalnızca kendine şunu dedi:

‘Olsun. Evliyse, evli...’ “ (GG, 2012: 13).

Yazar, hikâyelerinin çoğunda hâkim tema olarak ele aldığı sevgiyi, genellikle fiziksel engelli kahramanların dünyasında kurgulamış ve kahramanların onun peşinden sürüklenişlerini, sevgiliye ulaşabilmek adına çabalarını, kalplerindeki sevginin kendilerine yaşattığı acıyı ve sevmeyişin ıstırabını çeşitli şekillerde somutlamaya çalışmıştır. Necati Tosuner, kimi zaman sahip olursa da çoğunlukla ulaşılamayan bir duygu olarak görülen sevgi temini fiziksel engelli kahramanların dünyasından yansıtarak onların katında sevgiye verilen önemi, toplumun bu konudaki yanılgılarını kendi perspektifinden sunmaya çalışmıştır. Ayrıca, sevginin her insanın ruhunda doyurulması gereken bir ihtiyaç olduğunun, ancak sevgi ile hayata tutunulabileceğinin vurgulandığı bu hikâyelerde yazar, sevgi çıkmazındaki kahramanların iç çatışmalarını ve çaresizliklerini de irdelemiştir.

4.2. Yalnızlık

Yalnızlık, hayatın kargaşasından belli bir süre uzaklaşıp dingin bir hayat sürmek için kişinin ferdi isteği sonucu yaşanabilmektedir. Bununla beraber bazen de toplumun çeşitli sebeplerle ittiği insanların yaşamak zorunda kaldığı zorunlu bir duygu olabilmektedir. Bu zorunlu yalnızlıklarda kişinin yeni ilişkiler kurabilme ümidi, beklentisi gittikçe azalır ve bu durum insanın hayata tutunmasını sağlayan duyguların da yavaş yavaş yok olmasına neden olur. “(...) Öylesi yoğun yalnızlık dönemleri vardır ki, insan felç olmuşçasına bir umutsuzluk içindedir ve bu gibi durumlarda artık kaygı ve gerginlik belirtileri bile yoktur. Çünkü ilgi ve amaç yitirilmiştir. Bu, canlıyken ölmüş olmak gibi bir varoluş biçimidir.” (Gençtan, 2014: 109). Necati Tosuner’in hikâyelerinde de kahramanlar hep bir yalnızlık duygusunun sancısını içlerinde taşırlar. Ancak bu yalnızlık tercih edilen bir yalnızlık değildir. Hikâye kahramanları, kalabalıkların arasına girebilmek, onlardan biri olmak istemekte, diğer insanlar gibi çift

olabilme arzusunu yüreklerinde taşımaktadırlar; ancak onlar toplumdan uzaklaştırılmış, yalınlaştırılmış kişiler olarak karşımıza çıkarlar. *Yalnızlığa Övgü* adlı hikâyede toplumda tek olmaktan kurtulmak isteyen bir kahramanın tükenen ümitlerine vurgu yapılır.

“Çift çifttir herkes. Bir yalnız ben varımdır. Dayanılmaz yalnızlıkta bir yirmi beş kurşuluk sakız ya da bir Bafra sigarasıdır arkadaşım. Beklerim, beklerim eli boş...”

(...)

Akşam olur, ışıklar yanar. Çiftler biraz daha sokulurlar birbirlerine. Geçerler, giderler hep. Ne bir bakış, ne bir merhaba... Bir ben kalırım plakçının önünde. Bir de yarım yarım ezgiler hoparlörde... Umutlar, düşler... Hangi düşler? Düş mü kaldı ki?..” (ÖM, 2012: 1-2).

Bu hikâyede hikâye kahramanı yalnızlığın çözümünün kendisinde olmadığını bilir. Mutsuz hayatında mutluluğun yolu yalnızlığını yıkmaktır. Oysaki onun yalnızlığı tercih edilen bir yalnızlık olmadığından bu sorunsaldan çıkış da kendi çabasıyla mümkün değildir. Bu sebeple kahraman yalnızlığıyla savaşmak yerine onunla birlikte, onu kabullenerek mutlu olabileceğine kendini ikna etmeye çalışır.

“Yalnızlık mı?

Savaşmaya, yalnızlığı yenmeye gücüm var mı? Yok.

Öyleyse?

Sevmeliyim. Mutluluğumun yolu yalnızlığı sevmektir. Yalnız olmaktır yaşantım. Yalnızlık dostumdur benim. Ben yalnız, ben mutlu.” (ÖM, 2012: 2 - 3).

Yazar *Özgürlük Masalı* adlı hikâyede de kahramanların yalnızlıklarına yer verir. Bir insanın yalnızlığını giderecek olan bir dosttur, bir arkadaştır, bir sevgilidir; ama her şekilde yine bir insandır. Hikâye kahramanına göre sessizliğin sesi, insanların sesinden daha korkunç, ürkütücü ve kaygı vericidir. O, yalnızlığın sesinden insanların sesine kavuşmayı arzular. Toplum tarafından itildiği bu yalnızlıktan kurtulma uğraşı içinde olan hikâyenin başat kahramanı bu duygunun insanı çepeçevre saran ve içini ürperten soğukluğuna vurgu yapar.

“Yalnızlık canıma ‘tak’ demişti. Bir dost, bir arkadaş gerekliydi bana. Soğuktan yalnızlık. Yakıcıydı... Kuşlarla da arkadaş olunmuyordu ki...”

(...)

Oysa kötü de olsa bir yere erişmek, boşlukta kalmaktan iyidir. Boşluğun gürültülü sessizliğini yalnızlara sorun siz. Kulaklardan silinmeyen gürültülerdir bunlar. Bir ömür boyu, kulaklar boşluklara çınlar.” (ÖM, 2012:7- 8).

Bu hikâyenin kahramanı kendisi gibi yalnız biri ile arkadaş olur ve arkadaşının ilgi duyduğu kız da yalnızdır. Kahraman anlatıcı yalnızların birbirini iyi tanıdığını şu cümlelerle anlatır:

“Sonra kız çıktı. Bizden daha da yalnızdı, -yalnızlar birbirini iyi tanırlar da- o kalabalıkta en ıssız yolları seçen bir o vardı.” (ÖM, 2012: 12).

Özgürlük Masalı’nın yalnız kahramanı düşlerini gerçekleştirebilmek ve yalnızlıktan kurtulabilmek adına memleketinden kaçır; ama kaçtığı yerde daha çok yalnızlığa gömülen kahraman, en azından bir tane arkadaşının bulunduğu ve tanıdık bir kalabalık arasındaki yalnızlığına – yani memleketine – geri döner:

“Dönüyorum bulvara... Özlediğim o kadar çok şey var ki... En sıkıntılı günümde, istiyorum ‘sat anasını’ desin biri. Gideceğim. Böylesine sınırsız bir yalnızlığa özenenin aklına şaşarım. Yalandan da olsa bir kalabalık – alışılmış, iyi kötü bilinen bir kalabalık – istiyor kişi.” (ÖM, 2012: 17).

Yalnızlık temininin yoğun bir şekilde işlendiği *Martular Gülüştüleri* adlı hikâyede de ete kemiğe bürünerek kişileştirilen yalnızlık adeta hikâyenin bir kahramanı olarak

sunulur ve hikâyenin başkişisine yoldaşlık eden soğuk bir arkadaştır o. Hikâyenin kadın kahramanının dört mevsim yaşadığı yalnızlığının ürpertici soğukluğu ve onunla birlikte yaşamak zorunda olmanın çaresizliği hikâyeye yansır.

“Ortalığa bir yalnızlık sınıyor. Buram buram bahar, yaz, kış kokan bir yalnızlık...

(...)

Yalnızlık yorganı kaldırıyor, sinsice sokuluyor kızın yatağına. Yatakta çaresiz bir sessizlik... Yalnızlık uyuyor.

(...)

Yatakta yalnızlık sıkıca sarıldı ona. Belki de o, bir şeye sarılmak isteğiyle yalnızlığı kolları arasına aldı. Her neyse, birlikte yattılar işte. Düşündü, yarını düşledi, uyumaya çalıştı. Yalnızlığın soğukluğunda uyudu.” (ÖM, 2012: 20-21).

İnsan Sayılmak adlı hikâyede, hikâye kahramanlarının ikisi de fiziksel engellidir ve onların yaşadıkları yalnızlık, istekleri dışında, toplumun değer yargılarının bir neticesi olarak doğmuş zorunlu bir yalnızlıktır. Yalnızlığı kendisine arkadaş edinen kahraman, tıpkı kendisi gibi engelli olan bir diğer kahramanın ve kendi dünyasının bu mecburi yalnızlığına karşı öfke doludur. Kahramanın kurduğu cümlelere çekmek istemediği bu yalnızlık ve buna neden olan her şeye karşı isyan yansır.

“Adama görünmeden oralardan kaçmaya çalıştım. İşte, onu görmekle yalnızlığım bütün sıkıntılarıyla basmıştı beni. Odama gidecek, yalnızlığımı yalnızlıkla unutmaya çalışacaktım.

Döndüm, adam başı önüne eğik gidiyordu. Bir yalnız odaya gider, kapıyı kilitler, kendini yatağa bırakır, ağlardı belki. Ağlamak onu sıkıntılarından kurtaramayacaktır. Duvarlara dönecek, tavana kaldıracaktır başını, sövecektir bildiği her şeye...” (ÖM, 2012: 34).

Yazar, Bir Ebemkuşağı Peşinde adlı hikâyede de fiziksel engelli bir kahramanı ele alır. Hikâye kahramanı yalnızdır ve ihtiyaç duyduğu duyguları ancak hayallerinde doyurabilmektedir. Hikâye kahramanı o kadar sevgiye hasrettir ve yalnızlıktan öylesine yorulmuştur ki, bu duygusal ihtiyaçlarını gidermek için bir kadının kendisiyle konuşmasına dahi gerek yoktur, kahraman hiç tanımadığı bir kadının tesadüfi bakışından bile anlam çıkarıp hayallere dalabilmekte ve yalnızlığını kurduğu hayallerle gidermektedir.

“Kadın, Sirkeci’de, bir otobüs yazıhanesinin önünde yağmurdan sakınıyordu. Göz göze geldik. O anda bütün eksikliğimi unutmuş, bir düş evrenine kaptırmıştım kendimi. Bir kadının gözlerine bakışta beni düşlere iten yalnızlığın verdiği bunalımdı.” (ÖM, 2012: 36).

Engelli bir hikâye kahramanının ele alındığı Gökten Bir Uçurtma Düştü adlı hikâyede de kahraman toplum tarafından öylesine ötelenmiştir ki o da Tosuner’in birçok hikâyesinde olduğu gibi sevme ve sevilme isteklerini ancak hayallerinde karşılayabilmektedir. Fakat kurduğu hayallerin sonunda, yine evine yalnız ve eli boş dönen kahraman tek başına olmanın anlamsızlığını, kendi gerçeğinin açmazlarını ve yalan avunuşlarını cümlelerinde dile getirir.

“Ama hepsi boş. Ben yine yalnız döneceğim. Işığı yakacak, oturacağım. Çay pişirmek istemeyecek canım. Yemişler bayatlayacak bir köşede. Gözlerim yorgunluktan kapanınca ışığı söndürecek, yatağa gireceğim. Bir ‘iyi geceler’ diyenim olmayacak yine. Fareler tıklar tıklar dolaşacak ortalıkta. Yalnız değilim diye avunacağım.” (ÖM, 2012: 61).

Ben Suçsuz hikâyesinde ise hikâye kahramanı yalnızlığını taşlarla dost olarak, onlara içini dökerek unutmaya çalışır. Bu hikâyede yalnızlık, konuşacak hiç kimsenin olmadığı bir hayatın içinde, sırların bir taşla dökülmesinde gizlidir.

“*Bir küçük taşın, ya da bir kalker kabuğun bana verdiği neydi? Duygularım, anlatılmak istenen açığa vurulmadık tutkularım vardı, ona anlatıyordum.*” (ÖM, 2012: 63).

Toplum tarafından itilen bir “yalnızlık” temi de *Eksik Adamın Çizgileri* hikâyesinde ele alınır. Bu hikâyedeki kahraman da diğer insanlar gibi sevmek ve sevmek ister; oysa kendisine bu duyguları yakıştırmayan toplum onu zorunlu yalnızlığa hapseder. İnsanlar bakışlarıyla, davranışlarıyla onu aralarına almazlar. Hikâyede toplumun algılarının hiç değişmeyeceği düşüncesi, kahramanın her ne kadar bu yalnızlıktan kurtulmaya çalışsa da, bu yalnızlığa mahkûm olduğu, yalnızlığın sadece şekil değiştireceği, kendisiyle hep sürüp gideceği bir yılan metaforuyla dile getirilmeye çalışılır.

“*Denilebilir ki, bütün derdi, yalnızlığıdır. Yalnızlıktan kurtulmak, çoğu sıkıntılarını çözümlenemeyecek olacak. Ama yalnızlıktan kurtulabilir mi eksik adam? Yalnızlık bir yılan gömleğidir sırtında, geride bırakılsa da çıkarıldı sayılmaz. İnsanlar yine anlamayacaktır onu. O yine yüksekte bakılan, alay edilen, acı çeken kişi olarak kalacaktır hep.*” (Ç, 2012, 23).

Hikâye kahramanı sonunda bu alaycı bakışlardan, bu dışlanmalardan kurtuluşu kaçışta bulur. Bu kaçış kendi yalnızlığına bir kaçıştır. Kahraman yalnızlıktan kurtulmak isterken, yalnızlığa sığınır. Kaçamayacağını anladığı yalnızlığa alışmayı tercih eder ve böylece acılarını dindirip avunmayı amaçlar. İnsanların erdem adı altında yaptıkları yanlışlar, topluma eleştiriler ve kahramanın sığınmak zorunda kaldığı yalnızlık şu şekilde cümlelere dökülür:

“*Benim işim yalnızlık olacaktır. Bu kentin insanlarını bencillikten arınmış, yürekli kişiler ve kendimi de, aralarında bir yerim vardır diye bilecektim. Yine de onlara uzak duracaktım hep, girmeyecektim içlerine. Konuşulur bir iki arkadaş yetecekti bana. Ben yalnızlığı aramaya geliyordum bu kente, erdemi değil. İsterse kentin bütün insanları ve kadınları ve kızları erdemli olsun, onlarla işim yoktu benim. Çekilecektim kabuğuma, insanların verdiği de, aldığına da örtüp kapımı, yalnızlığı yaşayacaktım. (...) Yalnızlıktan kaçılmazdı, kurtuluşuzdu yalnızlık. Ona alışmalı, sevmeliydim onu.*” (Ç, 2012, 24-25).

Yazar, bu hikâyede erdem adı altında toplumun engelli insanları dışlayan, onları kendi kaderlerine mahkûm eden yanlış algısına bir eleştiride bulunmaya çalışır. Nitekim hikâye kahramanı bir süre sonra yalnızlığa kaçışın çözüm olmadığını fark eder ve tekrar insanlar arasına girmeye karar verir. Böylece kaçarak bir şeyleri değiştiremeyen kahraman insanların arasında, onlarla savaşıyor, gerçeği onlara anlatarak yaşamak gerektiğini algılar ve insanların “erdem” maskesi altında yaptıkları yanlışları onların yüzüne haykırmak ister.

“*İkinci yıl, kabuğuna çekilmeyi bıraktım. İnsanlardan kaçmanın sonu yoktu. Ve yalnızlığı mutluluk sanmanın... Onların içinde, onların olanca kötülüklerine katlanarak direnmem gerekiyordu, öğrenmiştim. Anlatmalıydım onlara, güzelin, bildiklerinin dışında olduğunu. Belki yadırganırdı söylediklerim, biraz alaycı bakarlardı belki, belki sıkıntı okunurdu yüzlerinden, herkesin kaderine razı olması gerektiğini söylerlerdi belki... Ama yılmamalı, yalnızlığı değil, erdemi aramalıydım. Ve ‘doğdu’ diye ve ‘iyi’ diye sarıldığımız ve ‘erdem’ diye kapıldığımızın yanlışlığıdır bizi yanıltan.*” (Ç, 2012, 28).

Pont Marie Üstünde adlı hikâyede ise kahraman anlatıcı, yabancı bir kentte tek başınadır. Üç gündür yaşadığı bu kentin muhitine, insanlarına yabancıdır. O yalnızlığı bir çözüm olarak görmenin yanlışlığını kavramış ve artık bu yalanla kendini avutamamakta; ancak kendi gerçeğini de değiştirememektedir. O, kalabalıkların içerisinde hep yalnızdır. İnsanların, taşıdığı bu büyük yalnızlığa son vereceğine dair umudunu da artık tüketmiştir. Hikâyede kahraman anlatıcı kendi sorunsalının çıkmazında, bu yalnızlık batağından ancak ölümle kurtulabileceği düşüncesinde kilitlenir. Bu düşünceler hikâyede şöyle dile gelir:

“Ve gözlerim insanların gözlerindeydi hep. Ne ararsam, ne beklersem onlardan?.. Ben, eksik adam, her yerde nasıl da yalnız... Yalnızlığı sevmek bir kurtuluş yoluymuş gibi gözüktü kimilerde. Koştum yalnızlıklara, ‘Yalnızlıktır güzel olan...’ dedim kendime. İnandırabildim mi?

Şu yabancı kentte, insanların içinde, gençlerin, yaşlıların, kadınların, erkeklerin içinde... Hele genç kızların... Yalnızım. (...) Ve şu yeryüzünün bilmediğim insanların kentinde bir akşam, bir köprüünün orta yerinde işte, bu çürpiniş bitsin diledim.”(Ç, 2012, 76 -77).

Tosuner’in hikâyelerinde yalnızlıkları bakışlarına sinmiş, toplumun ötelediği ve yaşadıkları boğucu yalnızlığın bunalımından kurtulmaya çalışan hikâye kahramanları itildikleri bu yalnızlıktan dolayı toplumla çatışma halindedir. Sokaklarda yığınla insan kalabalığı arasında; ama o kalabalığın hiç fark etmediği – ya da önemsemediği- kendi yalnızlığına mahkûm bir kahramanın konu edildiği *Düğüm* adlı hikâyede, kahraman bu yalnızlığını noktalayacak bir arayış içerisinde bilinçsizce dolaşır. O kendisini anlamayan bu insan kalabalığına karşı öfkeli ve onlardan yalnızlığını giderecek bir sevgi istemektedir; ancak umutla baktığı insanların kendisine sunduğu ise en fazla bir acımadır.

“Biliyorum, gözlerimden açık seçik okunurdu yalnızlık ve araniş. Ve insanların beni yok saymalarını görmek, onlardan umudu kesmeyip sürdürmek aramaları... Büyük yanlışım bu olsa gerek. Ve onlar hiç bilmediler. İçlerinden biriyle bir başka yaşamalara heveslendiğimi... Hiç bilmediler. Ya da domuzuna bilmezlikten geldiler hep. Bakışlarımın arayışı alay konusuydu. Ve gözlerimin yalnızlığı olsa olsa bir acıma getirdi bana.” (Ç, 2012, 91-92).

Çıkmazda adlı hikâyede, hikâye kahramanı, yağmur altında sokaklarda tek başına dolaşan birisidir. O giderek kendini dinlemekten usanan dostlarının yokluğundan iyice yalnızlaşmıştır. Kendi kendisiyle veya denizle dertleşir. Hıncını onlardan almaya ve sıkıntılarını bu yolla azaltmaya çalışır.

“Ben bu kıyıya inip çok dertleştim kendimle. Çok sövdüm kendime şu deniz denilen suyun kıyıcığında. O da benden az çekmedi hani... Çaresiz kalıp da etmediğim söz kalmadı ona. Yüzüne tükürdüğüm bile oldu. Ne baktı, ne şaştı...” (Ç, 2012, 102).

Yazarın birçok hikâyesinde hikâye kahramanları, hislerini, düşüncelerini dile getirmekten çekinen insanlardır. Onlar eksikliklerinin verdiği duygu ile karşıdaki insanın kendini anlamayacağını, kendisine acıyacağını ya da alay edeceğini düşünerek kendilerini toplumdaki soyutlamaya çalışırlar. Onlar genellikle kalabalıkların arasında ama “yalnız” yaşarlar. *Çamura Yatmış Biri* adlı hikâyede de hikâye kahramanı bu duygularla sevdiği kıza hislerini söyleyemez. Toplumun bakışlarıyla, sözleriyle kendisini ötelediğini düşünen hikâye kahramanı, insanlığa tepki gösteremez. Çaresizce bu acı yalnızlığı kabulleniş öyküye yansır.

“Korkarım kendimden ve yalnızlığımdan. Ve dudaklarımın bu titreyişinden korkarım. Yürürüm. İnsanların içinde ve insanların dışında olarak. (...) Yalnızlığı ve

sıkıntıyı taşıyarak ense kökümde, insanlara bağiramadan ve biraz öne düşmüş başımla yürürüm.” (Ç, 2012, 109).

İki Gün hikâyesinde Remzi Bey, hayatın tadından uzak bir yaşamın kıskacında hayata tutunmaya çalışan, ayağından sakat bir kahramandır. Bu kahraman, kendi yaşamındaki eksiklikler neticesinde, ağabeyinin evlenmesine içten içe bir kıskançlık duyar ve evin dar olduğu gerekçesiyle evden ayrılır; ama evden kaçışı kendisine sadece yalnızlık getirir ve hiçbir eksikliğini de gidermez. Kahraman yaşadığı yalnızlıktan, anne ve babasının ısrarıyla yeniden eve dönüşünü şöyle anlatır:

“Yengem, belki de çekemez oldu bizim yaşlıları, ayrı eve çıktılar. Annemle babam yakamı yırttı. ‘Ev ıssızladı, bir de kötü oldu ki...’ denildi. ‘Orda durduğundan kazandığın ne? Yalnızlık mı, o bir Allah için...’ denildi. Yalnızlıktı, sıkıntıydı ve bir şey yapamayışın donukluğu... Bundan da kötüsü yoktu ya, döndüm, sığındım baba evine.” (K, 2012: 69).

Yırtılmış Bir Mektup İçindir adlı hikâyede ise, sevdiği kızın kendisini istemeyişiyle memleketini terk eden hikâye kahramanının, otobüs bileti alırken biletçiyle yaptığı diyalogda, içinde bulunduğu yalnızlık kelimelere takılır kalır.

“ ‘Akşam otobüsünde yeriniz var mı?’ diyorum adama.

‘Kaç kişi?’ diyor.

Pek şaşıyorum bu soruya.

‘Bir kişi...’ diyorum. ‘Tek bir kişi...’

Adam da şaşmıyor değil belki sesime...” (K, 2012: 102).

Fiziksel engelli bir hikâye kahramanının, insanların bencilliklerinden, dışlamalarından, sevgi adına dağıttıkları acımadan bıkip, kendi kamburuyla dertleşmesinin konu edildiği *Çok Şey* adlı hikâyede kahraman yalnızdır. Derdini dökemediği tek kişi ise, kendinden ayrı bir varlık gibi düşünüp, kişileştirdiği kamburudur. Kahraman bir sinemadan tek başına çıkıp kamburuyla dertleşerek, sokakta yağın yağmurun altında dolaşmaktadır. O, koca kentte, kendi yalnızlığına göndermede bulunur.

“Yağmurun kolay kolay kesileceği yok. Belki iyisi de budur. Kentin büyük caddesini bir yukarı bir aşağı ölçmeyi, karşılaştığım insanları, kedileri, köpekleri ve geçtiğim kapıları, direkleri ve çöp tenekelerini saymayı bile bırakmışım. Hiçbir şey yok bir ben varım.” (K, 2012: 198).

Su, Hava ve Güneş Işığı Adı Olarak: Inge hikâyesinde, hikâyenin başat kahramanı Almanya’ya bir sevgiyi unutmak adına gelmiş ve burada dilini bile bilmediği insanlar arasında yalnız dolaşmaktadır. Kahramanın tek arkadaşı altı yaşındaki Franziska adlı bir Alman kızdır ve kahraman bu kentteki yalnızlığına şöyle vurgu yapar:

“Yapıların dik çatılarını, çarşının göz alan ışılığını artık kanıksadım ya, akşamları, işyerleri birden kapandıktan orta yerde kalmalara alışamadım daha.” (S, 2012: 68-69).

Necati Tosuner’in hikâyelerinde, çeşitli nedenlerle insanlardan kendilerini soyutlamaya çalışarak yalnızlığa sığınan kahramanlar genellikle yaptıkları bu eylemden sonuç alamazlar. Bu bağlamda *Kamyon* hikâyesinde, hikâye kahramanı bir kaçışın sonrasında yeniden insanların arasına dönmeye karar vermiştir ve kahraman anlatıcı insanların arasına tekrar adım atabilmenin zorluklarını anlatır. Hikayenin kahramanı, toplum içine bu yeniden katılım sürecinde, yalnız olmamak adına altı yaşındaki yeğeninden destek alır ve ona tutunarak hayatın kargaşasına dahil olmaya çalışır.

“Yeğenim altı yaşında. Ve bana çok yardımı dokunuyor. Elimden tutuyor, çıkıyoruz evden, giriyoruz anayola uzun yürüyüşler yapıyoruz. Kentin gürültüsüne ve

insanlarının davranışlarına yeniden alışmak istiyorum. Ateşi düşmüş olmak önemli bir duygulanım, ürküyorum. Yalnız olmak istemiyorum. Yeğenim elimden tutuyor.

Biliyorum tutmasa düşeceğim.

(...) Ve o elimden tutunca, güvenle yürüyorum kalabalığın ortasında.” (NTS, 2012: 1-2).

Kan hikâyesinin kahramanları yeni evli bir karı-kocadır ve hikâyenin erkek kahramanı hanımına, birlikte olmanın, birlikte yaşamının önemini, yalnızlıktan uzak olmanın sevincini, biriyle bir şeyleri paylaşmanın mutluluğunu şu cümlelerle ifade etmeye çalışır:

“Yalnız kalmadan. Hiç yalnız kalmadan. O eski yalnızlığımızı arada bir özleyerek belki, belki unutmışluğumuza kendimizi inandırır gibi olarak. Unutulmuş’tan bir sözcük çıkarıp arada bir koklayarak belki. Onu bile paylaşarak. Her şeyi.” (NTS, 2012: 30).

Evlilikte yaşadığı problemlerden kaçarak uzaklaşmaya çalışan bir kahramanın anlatıldığı *Yöneliş* adlı hikâyede, kahraman anlatıcı, adını bile bilmediği bir kentte otobüsten iner ve tek başına bir otele yerleşir. Kahraman yeni geldiği bu yerde birkaç gündür tanıdığı kahvecinin –aşına olduğu- yalnızlığına vurgu yapar.

“Gizlenilmez bir yalnızlığı taşıyordu yüzünde. Üstelik, sanki ona yakışan bir yalnızlığı ve kazağının soluk mavisine de benzemiş gibiydi.” (Ç1, 2012: 31).

Erguvan adlı hikâyede ise kahraman, uzaklardaki bir dostuna uzun zamandır hiç mektup yazmadığını hatırlar ve an içinde geçmişe giderek gurbette hasta yatağında yaşadığı yalnızlığı ve insanın bir dost selamına hasretini herkesten daha iyi bildiğini şöyle kelimelere döker:

“Ben, gurbet nedir bilmez miydim? İnsanlığı, hadi bırak! El yazısıyla gönderilen bir iyilikler dileğinin sevinci, hangi birimle ölçülür diye de mi hiç aklımdan geçmemişti? Hasta yatağında günlerce kapının buzlu camına da bakmamıştım sanki... Kendine yine söz verip de, yeniden ve gizliden, postacı geldi mi, geliyor mu diye de gözlememişim günlerce, ve...” (Ç1, 2012: 47).

Sevgilinin gidişi sonrası kahramanın yaşadığı acı ve sevgiliyi unutma çabalarının anlatıldığı *Özeti* hikâyesinde kahramanın derdini paylaşacağı kimse yoktur. O, kendi yalnızlığında sevginin getirdiği acıyla yoğrulmaktadır.

“Şimdi kıyıya gideceksin,

Yalnızlığın denize bakacak.

Ağlamak güzeldir.” (Ç1, 2012: 63).

Bir evlilikteki boşanmanın ve sonrasında yaşanan duyguların dile getirildiği *Sonra...* hikâyesinde ise hikâyenin erkek kahramanı, kendi tercihi olmayan bu boşanmada yaşadığı yalnızlığı, evrende yapayalnız gözüken ayla kendisini özdeşleştirerek anlatmaya çalışır.

“Ay çok güzeldi. (...) Sanki başka bir şey yoktu. Evet, hiçbir şey yoktu. Koskocaman bir ay vardı. Yalnızlık vardı. Sanki hiçbir şey yoktu, -yalnızlık vardı. Evin yolu niçin güzeldi?.. Sen nerdedin?.. Evde miydin?.. Sen beni terk etmedin mi?.. Sen...

Hiç ışık yanmıyordu.” (BTDGB, 2012: 26).

Ayrılık acısının konu edildiği *Bir Tutkunun Dile Getirilme Biçimi* adlı hikâyede ise kahraman anlatıcı bir ömür taşıdığı yalnızlığın ağırlığını, öldüğü gün tabutunun ağırlığı ile kıyaslayarak, hayatı boyunca çektiği yalnızlık acısına gönderme yapar. Tabutunun ağırlığının kendi ağırlığından fazla olduğunu düşünür ve buradan hareketle tüm yaşamı boyunca yakındığı yalnızlığın ağırlığının nereye gittiğini kendi kendine sorar. Ölünce insanın yalnızlığının da öleceğini, bu duygudan ancak o zaman

kurtulabileceğini anlatmaya çalışır. Yazar için yalnızlık ancak ölünce dinebilecek bir ıstıraptır.

“Çisil çisil bir yağmur
tabutumun darası.
Benden ağır darası
tabutumun.
(...)
Peki, hani nerde –mi-
ağırlığı yalnızlığımın?..
Evet, yıllarca
Hep yakındığım!

Oysa, ölünce
yalnızlık kalmaz ki...
Yerlerde yaprak hışırtısı,
ayırđına varılmayan.” (BTDGB, 2012: 29).

Yaşlılık korkusu içindeki bir kahramanın öyküsünün anlatıldığı *Sıcak Bir Gün* hikâyesinin başat kahramanı Burhan Bey eşinden ayrılmış, üç senedir yalnız yaşayan bir insandır. Bu süre zarfında Esra adında kendinden yirmi beş yaş küçük bir kızdan hoşlanır; ancak ona hislerini açtığı için Esra da kendisine küsmüş ve Burhan Bey’in yalnızlığının rengi iyice koyulaşmıştır. Sonunda dayanamayıp Esra’yı arayan ve onun tatilde olduğunu öğrenen Burhan Bey’in Esra’ya bıraktığı notta, vurguladığı kelimelerle içinde bulunduğu yalnızlık ve bu durumu kabullenme çabaları hikâyeye yansır.

“ ‘Burhan aradı!’ der misiniz, lütfen...’
‘Burhan Bey...’
‘Yalnız Burhan...’

Sonra da:

‘Yalnız Burhan!..’ dedim kendime.
Kendi sesimden korktum sanki.

Yine de başardım gülermiş gibi etmeyi.” (GG, 2012: 17).

Alanya’da Bir Kıyıda hikâyesinde ise hikâyenin büyücü olan kahramanı fiziksel engellidir ve bu durumun getirdiği sorunlar nedeniyle insanlardan kaçıp yalnızlığa sığınır. Sevdiği ve çocukluğundan beri oyunlar oynadığı tek kız da, başka bir adamla çekip gidince kahraman iyice kendi yalnızlığına gömülür. Hayattan çektiği acıyı ve yaşadığı yalnızlığı “ateş” metaforuyla anlatan hikâye kahramanı, ateşin yanıp sönmelerini yaşamı ile bütünleştirerek yalnızlığını unutmaya çalışır. Ateşe bakıp, kendi gibi yanan bir şeyin varlığıyla yalnız olmadığını düşünen kahraman bu şekilde kendisini avutmaya çalışır.

“Onun yanarak var olmasını, yanarak havayı oynatmasını, havayla birlikte dans etmesini.. çılgın çılgın çıtırdamasını. Kendini perişan etmesini, sonra yorulmasını, çaptan düşmesini, seyrelmesini, yavaş yavaş her şeyi boşlamasını, ben artık söndüm olmasını, severim.

Artık çırpınmadan, hiç ses etmeden, isyan etmeden kendini sönmeye bırakmasına bakmayı da severim.

Geceleri hep ateş yakardım. Ve ateş, benim yalnızlığımı alır götürürdü.” (YAÇ, 2012: 26-27).

Tosuner, hikâyelerinde yalnızlık temini kahramanların yaşamak istemediği, ancak içinde buldukları durumdan kurtulmalarının da pek mümkün olmadığı acı veren yoğun bir duygu olarak ele alır. Büyük çoğunluğu fiziksel engelli olan bu

kahramanlar yaşadığı birçok olumsuzluğun üzerine bir de itildikleri bu yalnızlık hissi ile baş etme çabası içinde kendilerini bulurlar. Böylece kahramanların kendilerini çepeçevre saran bu sorundan kurtulma çabaları, çıkmazların içinde kendilerine el uzatmayan topluma öfkeleri, bazen bu yalnızlıktan kurtulma ümitleri bazense ancak ölümle yalnızlıktan kurtulabileceklerine yönelik olumsuz düşünceleri hikâyelere taşınmıştır. Yazar farklı kahramanların kurgusunda “yalnızlık” temini ele alarak bu duyguları yaşayan insanların hayatlarına farklı bir kapı aralamıştır.

4.3. Öfke / İsyan

Necati Tosuner’in hikâyelerinde hikâye kahramanları, kendi sorunsallarının çıkmazında bazen kendileri ile bazen de toplumla çatışma içerisindedirler. Bu kahramanlar genellikle fiziksel engellidir ve toplumdan dışlandıklarını düşünen kişilerdir. Fiziksel engellerini gidermek ellerinde olmadığı için kendilerini bu şekilde yaradan Allah’a ve onları bu şekli ile kabul etmediklerini düşündükleri topluma karşı yüreklerinde bir öfke taşırlar. “*İnsan yüksek bir güçle karşı karşıya kaldığında hep güçsüzdür.*” (Kundera, 2005: 51). Diğer insanlar gibi olmamanın açmazında olan kahramanlar çaresizliklerini – çünkü kendi gerçeklerini düzeltmeye muktedir değildirler – kendilerine, topluma ve Allah’a karşı çıkararak azaltmaya çalışırlar.

İnsan Sayılmak adlı hikâyede diğer insanlarla kendini kıyaslayan hikâyenin engelli kahramanı, kendi mutsuzluğunu, unutamadığı gerçeği karşısındaki bunalımlarını ve bunun sonucu isyana dönüşen duygularını şöyle dile getirir:

“Yaşamak onlarca mutluluktur. Bir de kenarlarda yalnız başlarına bekleyen kişiler vardır. Belirli, ya da belirsiz bir eksikliğin sıkıntısında umutsuzdurlar. Bunalımlarını anladığımı sanırım onların. Aynı dirliksizlik içinde yaşıyorum ben de. Önce yaradana karşı geliyor kişi. Bir usanmışlık beliriyor ardından. Yaşamaktan, çevreden bıkılıyor, ıssızlıklara kapanılıyor eksikliğiyle. Her şeyi unutmuyadır bütün çabası. Oysa unutulmuyor gerçekler. Bunun bir boşuna avunuş olduğunu anlayınca, ya ‘kader’ demek kalıyor; ya da bütün duyguları yitirip yaradana, topluma karşı çıkmak.” (ÖM, 2012: 29).

Bu hikâyede, hikâye kahramanı fiziksel engelli insanları isyana sürükleyen neden olarak toplumun yanlış algısını görür. İnsanı belli standartlarla kabul eden, ona uymayanları dışlayan, insanın gerçeğini kabul etmektense, ondan uzaklaşarak kolaya kaçan toplumun hatalarına vurgu yapılır. Toplumdaki her ferden bu konuda üstlenmesi gereken sorumluluklar olduğunun altı çizilmeye çalışılır. “*Herhangi bir beden kusuru ya da hoş gitmeyen bir karakter özelliği olan bir kimseyi, duymuş olduğu öfkeden ötürü ayıplamamalıyız. O bundan sorumlu değildir. Gerçekte, alabildiğine öfkelenme hakkını kabul etmeli ve onun durumu ile ilgili olarak oluşmuş ortak bir ayıplama davranışında bizim de payımız bulunduğunu bilmeliyiz.*” (Adler, 2007: 68). Bu hikâyede insanın eksikliğinin onun kendi suçu olmadığı, toplumun bu durumu bir suç olarak algılayıp engelli insanı ötekileştirmesinin yanlışlığı vurgulanır. Hikâyede bu ötelemenin engelli insanda oluşturduğu öfke ve isyan dile getirilir.

“Eksik adamın kızgınlığı buradaydı işte. Topluma ne kaybettirmişti o? Suçu neydi? Tanrı vermedi diye, insanlar niye yükleniyorlardı ona? Tanrı’ya başkaldırışın yanına bir de toplumdan kaçmayı katıyorlardı. Ve eksik adam onların içine giremiyor, günler söve saya gidiyordu böyle.” (ÖM, 2012: 31).

Doyuş adlı hikâyede de kahraman fiziksel engellidir ve durumunu kendisini bu halde yaratan Allah' ta sorgular. Hikâye kahramanı, Allah tarafından yaratıldığını bilen, onun karşısındaki güçsüzlüğünü kabul eden; ama kendisini bu şekilde yarattığı için ona inanmamayı tercih eden bir ruh hali içerisinde. Diğer insanlar gibi yaşayamıyor olması, kendi duygu çıkmazlarına bir çözüm bulamaması onu, Yaradan'a karşı isyana sürükler.

“Bir musluk arandım çevremde susuzluğumu giderecek. Bilinmedik biri hepsini kapatmıştı bana. Onu bulacak, ondan öğ alacak güçte değildim. Bir boşuna kızgınlıktı benimki. O güçlüydü, kurduğu düzeni benim için değiştirecek değildi ya... Duygularımı bilse, gülüp geçtiği tutkularıma bir çözüm verseydi, inanırdım ona. (...) Bir hınç duygusu aldı erdemini yerini. Yaradanın varlığını yokumsadım. Sıkıntılarda boğuldum, açmazlara düştüm büsbütün. Oysa ben de en dolgun inanışlarla ona güveneyim isterdim. O sevdirmede kendini.” (ÖM, 2012: 49).

Yine fiziksel engelli bir kahramanın ele alındığı *Eksik Adamın Çizgileri* adlı hikâyede ise kahraman, kendi gerçeğinin getirdiği sorunlara başkaldırarak, içindeki acıyı hafifletmeye çalışır. Kahraman bazen kendisini bu şekilde yaratan Allah'a, bazen de kendi gerçeğini kabullenemeyip onu dışlayan topluma isyan eder. Kendi durumu ile baş edemeyen ve suçlu olarak kendi Yaratıcısını gören hikâye kahramanının, isyanı yansır öyküye.

“Bütün bunlar bir alınyazısıysa eğer, Tanrı, niye hakbilir diye tanıttı kendini? (...) Tanrı'dır en büyük suçlu. Bana çekilmez acıları veren ve başkaldırışımı yasaklayan Tanrı...” (Ç, 2012: 2).

Bu hikâyede, hikâye kahramanı öylesine bir çıkmazdadır ki, ancak başkaldırarak yaşama tutunur. *“Kahraman, kendisine karşı koyan dış dünyanın üstünlüğünün bilincindedir haklı olarak”* (Lukacs: 2014: 102). Bazen Allah'a yönelttiği öfkesini bazen de kendisine yaşama hakkı tanımayan tüm insanlığa yöneltir. İsyanı insanlığın bencilliğine, toplumun kendisini insandan saymayan yanılığına, ötekileştirilmeyedir. Artık kahraman bu bencil insanlıkla savaşarak yaşamayı öğrenmiştir. Onların karşısında durarak güçlendiğinin farkındadır ve bu başkaldırış onun yaşamının anlamı olmuştur:

“Eksik adam çıkmazda şimdi. Sanır mısınız, yaşanacak yeri kalmıştır yaşamanın, başkaldırılmazsa?..

Ve ben başkaldırıyorum işte. Bu düzensizliğe, insanı, insandan ayıran bencilliğe karşıdır savaşım. Kişi savaştıkça güçlüdür. (...) Benim yaşıyorum demem, savaşıyorum dememdir. Ve ben savaştıkça yaşayacağım Yargıç Bey.” (Ç, 2012:3-4).

Yaşayamamanın verdiği üzüntünün hesabını Allah'a sorar hikâye kahramanı. Onu isyana yönelten sebep aslında kendi çaresizliğidir. Yaşamak istediği ve ona yaşatılmayan bir hayat, kişinin kendi gerçeğini değiştirememesinin mahkûmluğu ve çektiği acıların hesabı onu bu halde yaratan Allah'ta sorgulanır.

“Ve Tanrı, hiç de anlatıldığında hakbilir olmasa gerek. İnsanlara eksikliği, insanlara acıyı veren ve ‘Benden büyük yoktur, bana tapacaksın.’ diyen Tanrı...

Tanrı yoktu. Varsa, cehennem korkusuyla vardı Tanrı. Eksik adamın kader çizgisini çekerken yüreği sızlamayan Tanrı, Tanrı mıdır? Tanrı vardı. Kızacak bir şey bulamayınca, bağırp çağırılacak bir Tanrı'dır bu. Ve umutsuz kalındıkta yardım istenecek bir Tanrı vardır.” (Ç. 2012: 16-17).

Hikâyede kahraman, hayat üstüne geldiğinde, sevgiye yenildiğinde, istediği duyguları yaşaması elinden alındığında bir öfke patlaması yaşar. Bu öfkeyi topluma, sevgilisine, kendisine ve Allah'a yansıtarak rahatlama yoluna gider. Adeta yaşamın batağına saplanmış hikâye kahramanı çırpındıkça daha da batır ve çaresizliğin acısını etrafındaki her şeye öfkesini yansıtarak dindirmeye çalışır.

“ *Sevmek yok bana. Yaşamak yok. Ve bunu değiştirmenin bir yolu da yok. Yaşamak değer mi bu yenik düşmelere?.. Öldürmeliyim kendimi. Ama ölmek istemiyorum. Offff! Tanrım. Tanrı yok. Kim? Kim bana bunları eden?.. İnsanlar mı? İnsanları öldürmeli... Öldürmeli insanları... Topunu birden öldürmeli. Sevgilimi?.. Sevgilimi de... Hepsini... Öldürmeli insanların hepsini... Ya da tek tek yüzlerine tükürmeli insanların... En iyisi bu, tek tek yüzlerine tükürmeli... Tükürmeli insanların yüzlerine...* ” (Ç, 2012: 59).

Pont Marie Üstünde adlı öyküde öykü kahramanı; hayattan yorgun, acılarından yılgın, yalnızlıktan usanmış bir şekilde; yaşadıklarının, yaşayamadıklarının öfkesi içerisindedir. Onun öfkesi hem insanlığa hem Allah’a hem de kendisinedir. Kısacası kahramanın kızgınlığı, hayatında kendisine acı veren her şeyedir. Hatta kahraman hayatın kendisine yaşattıkları karşısında güçsüz olmasına dahi kızgındır.

“ *Ağlamak neyi değiştirirdi ki?.. Çok çok, bir yalancı boşalmışlık belki... Ve güçsüzlüğüme bir kızgınlık ardından. Şu yeryüzüne, şu insanlara ‘Doğru yol bendedir!’ diyen Tanrı’ya... Ve düşüncelere... Bana beni kemiren düşüncelere bir kızgınlık.* ” (Ç, 2012:77).

İki Gün adlı hikâyede ise, Remzi Bey bacağından sakattır. Hikâye boyunca bu problem, içinden çıkılmaz bir sıkıntı olarak onun ruh dünyasından yansıtılır. Zira hayatındaki eksiklik, insanların bakışlarındaki farklılık, kahramanın istediklerini yapamayışı hep bu sorunun bir ürünüdür. Kahraman bu eksiklikten kurtulmanın, açılmaz bir kapıyı zorlamak kadar güç olduğunu da bilir. İçinden çıkamadığı çaresizliğini ve acısını ise her şeye kızarak dindirmeye çalışır.

“*Dış kapıya gelince birden aklıma düşüyor. İşte, topallığım düşüyor aklıma ve yavaşlıyor adımlarım. Sövüyorum. Kendime, topallığıma ve kadere ve her şeye... Sövüyorum. Ben bu sokaktan işte... İşte bu sokaktan, şöyle gümbür gümbür bir geçemedim. Ve hep böyle, kedi gibi... Kedi gibi bile değil... Bir hiç... Hiç...* ” (K, 2012: 11).

Aynı hikâyede Remzi Bey’in, iş arkadaşı Kerim Bey’le iş çıkışı diyaloglarında sakat kalmasından dolayı Tanrı’yı suçlayışı ve gizli bir ima yansır sözlerine.

“ *Tanrı’yla aranız pek iyi değil, sanırsam... diyor.*

Değildir... diyorum. Bacağımın böyle olduğunu anladığımdan beri pek geçinemeyiz.

Özür dilerim... diyor.

Yok canım, özür dileyecek bir şey yok... diyorum. Yoksa Tanrı’nun yerine mi?.. ” (K, 2012: 44).

Remzi Bey düşüncelerinde ise toplumla bir çatışma halindedir. İnsanların kendi dışındakilerine yaşama hakkı tanımayan bencilliklerine, insan dışı davranışlarına öfke doludur. Yaşamak istediklerini elinden alan ve bir aymazlıkla karşındakileri düşünmeyen bu toplumun yanlışlarına kahramanın öfkesi şu cümlelerle dile gelir:

“*Üzülmemelisin,*

Üzülmemelisin, bu domuzlara ve onların yarın birer domuz olacak, birer daha büyük domuz olacak çocuklarına değmez, üzülmemelisin. Ve bir de alıştın mı buna, bitti. Bir büyük domuz da sen oldun çıktın demektir. ” (K, 2012: 54).

Edi ile Büdü adlı hikâyede ise hikâye kahramanı kamburdur ve iş yerinde sevdiği Selma, bu kamburun haddini aşarak(!) kendisini sevmiş olmasını hazmedemez. Selma kendisine ilgi duyan Fikret’le beraber altmış yaşlarında başka bir kambur kadını iş yerine getirerek kahramanla alay eder. Hikâye kahramanı, arkadaşlarının kendisiyle ve hiç suçu olmayan, tek suçu kendisi gibi kambur olmak olan bu kadınla alay edişlerine, kendilerini toplumdan dışlamalarına büyük bir hınç ve öfke duyar.

Kendilerini ikinci sınıf insan yapan bu yanlış algının ürettiği insanlara öfkesi hikâyeye yansır.

“Sanki bunlar, günlerce bana dış bilemişler de sanki, kötülüklerini ve zehirlerini şimdi hep birlikte ve kol kola ve yüzlerinde o kasılmalarıyla ve ummadığım ve buncasını beklemediğim çirkinliklerini ve yürek buran bilmediğim o şeylerini ve insanlık dışında her şeylerini kusanlar... Ve kin... Ey kin!.. Bu kin bana neler işletmez?.. Öfke ve hınç... ‘Ulan, ne demeye renk veriyorsun bu pezevenklere?..’ Kin, ey kin!.. Ve ezilmişliğin buruk tadı.” (K, 2012: 92).

Dikenlikte Gül Çiçeği hikâyesinde ise, sevgi konusunda hayata yenik bir hikâye kahramanı ele alınır. Kahraman, giden sevgilinin arkasından önce ölümü düşünür, ardından bu ölüm düşüncesini içkiyle ve öfkeyle silmeye çalışır. Kahraman, hayat karşısındaki çaresizliğini, bağırıp çağırarak; kendisine ve etrafındakilere zarar vererek unutmak, en azından yüreğinin öfkesini azaltmak niyetindedir.

“Hadi, iç. Hadi, bağır. Bu yakınlarda oturanlar, buralardan şöyle bir geçenler, denizin ordakiler, denizin öte yakasındakiler, seni tanıyanlar, tanımayanlar ve o, duysun. Hadi, bağır. Bağıramadın. Bağıramadın mı, bas tekmeyle şu şişeye. Söv. Git kapaklan yatağına. Yorgun ve çaresiz say kendini. (...) Isır avucunu. Saçını çek. Hadi, içsene. Bağırsana hadi. Sanki niçin tekmelemiyorsun şişeyi?..” (S, 2012: 16).

Yazarın hikâyelerindeki kahramanlar çoğunlukla fiziksel engelli kişilerdir ve bu insanlar hayata yenik başlamış, daha doğdukları ilk günden bu yana bu yenilginin acısını hissederek büyümüşlerdir. Hikâyelerde, hayat boyu içinde büyüttükleri acının öfkesini yüreklerinde biriktiren ve çaresizliklerini, ellerinden bir şey gelememesinin sancılarını etrafa öfke saçarak dindirmeye çalışan bu kahramanların duyguları anlatılmaya çalışılmıştır. Kahramanlar içlerindeki acıya sebep olarak gördükleri Tanrı’ya ya da bu acıyı dindiremeyen topluma öfke ve kızgınlıklarını dile getirmişlerdir. Böylece insanları öfkeye ya da isyana sürükleyen, gözükmeyen sebepler hikâyede görünür kılınarak bu sebeplere dikkat çekilmiştir.

4.4. Ötekileştirme

Dünyada toplumlar, kendisi gibi inanmayan, kendisi gibi düşünmeyen, kendisi gibi yaşamayan, kendisi gibi bakmayan insanları toplum içinden ayırıştırarak cezalandıran bir değer yargısının uygulamalarını sürdürmektedir. Günümüzde dili, dini, ırkı, hayata bakışı veya buna benzer birçok sebepten dolayı ötelenmiş insan topluluklarını görmek mümkündür. Necati Tosuner ise insanların düşünce olarak değil de fiziki farklılıklarından dolayı onlara yapılan ötekileştirmeyi bir tema olarak hikâyelerine taşır. Yazar, fiziksel engelli insanların toplumca dışlanmasını, toplumun onları öteki olarak yabancılaştırmasını, öykülerine alarak; topluma karşı hiçbir suç işlememiş, sadece Yaradan tarafından eksik yaratıldıkları için toplum nazarında ötelenen bu kişilerin duygularını hikâyelerinde somutlamaya çalışır.

İnsan Sayılmak adlı hikâye – başlığından da anlaşıldığı gibi – fiziksel engelli insanlara toplumun bakışını, onların kendilerini topluma kazandırma isteklerini ve içinde buldukları buhranı dile getirir. Bu hikâyede toplumun kendisini insan dahi saymadığını düşünen hikâye kahramanı, insanların kendi gerçeğini anlayıp kabul etmemelerini ve Tanrı’nın verdiği bu durumdan dolayı kendisini dışlamalarını yargılar. Hikâyede fiziksel engelli olan kahraman, kendisi gibi engelli bir kişiyi görür ve toplumdaki değer yargılarının yanlışlığına ve kendi durumunu değiştiremeyecek olan bu insanların çaresizliğine vurgu yapar.

“İnsanlar onu kenar sokaklara iteler, ardından yuh çektirirdi çocuklara. Adamın tek suçu, Tanrı'nın başkalarına verdiği güzelliği ona çok görmesindeydi. Toplumun değer ölçüleri vardı: kişi ya ünlü, paralı, ya namuslu olmalıydı; ya da Tanrı eksiksiz yaratmalıydı onu. Kendini tutkulara bıraksaydı adam, ün de para da kazanabilirdi belki. Namuslu görünmek de güç iş değildi. Ama bütün bunlar Tanrı'nın, ona vermediğini örtmeye yeterli olacak mıydı? Eksikliği bir leke gibi taşıyacak, kendini toplumdaki saydıramayacaktı yine de. Tanrı'nın vermediğini insanların onda aramasının gereği neydi? Olsa olsa kişiyle Tanrı'nın arasında kalmalıydı bu. O da insandı, insan olmak çabasında... Toplumun onu da en az kendileri gibi insandan sayması gerekmez miydi? (...) Adam topluma bu ölçüleri için kızılıyordu. Kendisinin de insan diye, insanca sevilmesini diliyordu o.” (ÖM, 2012: 30).

Hikâye kahramanı sevdiği kızın nişanlanıyor olması üzerine, içki içen kahramana toplumun içkiyi bile yakıştırmayacağını düşünür ve insanların, engelli bir insanın içmesine, sevilmesine hatta sevmesine bile hak tanımamasını, bu kadar toplumdaki yalnızlaştırılmasını iç dünyasında sorgular.

“Az sonra gidecek sızana dek içecekti. ‘Senin neyineydi içmek?’ diyecekti insanlar. ‘Sevgilim nişanlanıyor.’ diyebilir miydi onlara? Sevmek, sevilme onun için değildi. Kişi her şeyi bırakıyordu bir kerteye dek. Sevilmemeye de alışılıyor bir gün. Ama sevmeden yaşanılır mı?” (ÖM, 2012: 32).

Böylece hikâyede toplum ve engelli insan arasındaki çatışma, engelli insanın toplumda herhangi biri olma çabaları ve toplumsal yanlılık sık sık kahraman anlatıcının düşüncelerinden aktarılarak toplumdaki fertlerin yaptığı hataların sonucu olan dışlanmanın verdiği acı vurgulanır. Kahramanın bu dışlanmalardan tek kaçıışı ise hayallere sığınmaktır.

“Belki de adam, bir belirli kişiye tutulmuş değildi. Şu geçen kadınlardan birinin kolunda olmaktan başka bir şey istemiyordu. Ya da çocuğun arabasını iten şu adamın yerinde olmak isterdi. Kendine güven duymanın nasıl şey olduğunu bilmeliydi o da. İçten bir gülüşü unutulmuş yıllar oluyordu. (...) Kadınlar çocuklarına onu gösterecek: ‘Annene karşı gelersen Allah Baba böyle yapar işte...’ diyeceklerdi. O, dudaklarını ısırarak, yenilgin, düşlere bırakacaktı kendini.” (ÖM, 2012: 33).

Yazarın hikâyelerinde toplumdaki uzaklaştırılan, yalnızlığa itilen hikâye kahramanları; toplumla ve insanlarla sürekli çatışma halindedir. Kahramanlar düşüncelerinde, kurdukları hayallerde kendi gerçeğini kabul etmeyip, engelli insanı edilgenleştiren toplumun yanlış değer yargılarını sorgularlar. *Bir Ebemkuşağı Peşinde* adlı hikâyede, hikâye kahramanı, kardan adam ile ilgili kurduğu hayalinde toplumla çatışır, hayalindeki siyahla beyazın çatışması aslında kendi duyguları ile toplumun değer yargıları arasındaki tezatın ortaya konmasıdır. Kahraman, toplumdaki örtük bir şekilde öç alır.

“Kar diye balçığa sarılır, boyumca bir kardanadam yapardım. Üşümesin diye pardösümü giydirirdim belki. İnsanlar gülerdi. Pardösümün yakasından başka gülünç bir şey bulamazdım ortada. Kızlar, kartopuna tutardım onları. Beyaz kartoplarının onları çamura boyamasına herkesten çok kendim şaşardım. İnsanlar üzerime koşar, ben kaçardım. Biri, bir tekmede yıkardı kardanadamımı. Beyaz dostumun siyah siyah dökülüşüne bir anlam veremezdim.” (ÖM, 2012: 41).

Kahramanın toplumla çatışması ve çatışmanın sebebi olan ötekileştirme duygusu *Gökten Bir Uçurtma Düştü* adlı hikâyede de kendisini hissettirir. Hikâye kahramanı kendisini yok sayan insanlığa tepkisini ve kendisini kabul ettiremediği hayata yenilgisini şu sözlerle yansıtır:

“Var olmak iyi, yok olmaktan kaçınılmaz, ya varken yok sayılmaya ne buyrulur? ‘Ben de varım!’ diye çabalayım, ‘Sen yoksun!’ desinler, sonra da tutup seveyim insanları, yaşamayı... Bu yenilgiye nasıl katlanmalı?” (ÖM, 2012: 59).

Eksik Adamın Çizgileri adlı hikâyeye, fiziksel engelli bir adamın, insanların yüzüne tükürmek istediği için suçlu olarak yargıcın karşısına çıkarılması ile başlanılır. Hikâyede, insanların bencilliği ile toplum dışına itilmiş kahramanın, toplumun bu yanlış değer yargılarına öfkesi, itirazı ve kendisini savunması söz konusudur. Hikâye kahramanının itirazı, kendisini insan saymayanlardır. Kendisinin de insan olduğu gerçeğini kabul etmeyenlere, ona bu gözle bakmayanlardır. Kahraman, sadece fiziksel engelli olduğu için, insanların arasına girememesine, onların değer yargılarındaki zinciri kıramıyor olmasına ve kendisine yöneltilen aşağılayıcı bakışlara öfkelenir. Onun tepkisi kendisini “insan” saymayan toplumdur.

“ Çok şey mi istemiştin? İnsandım. Bunu duyuyordum içimde. İnsandım. Aralarında bir yerim olduğunu ummaktı ilk suçum. Onlar bencilliği temel seçtikleri bir düzen kurmuşlardı. Bir kesin çizgiyle beni kenarda bırakan, değişmez ölçüleri vardı. Ben eksik adamdım. Ben sakattım onlarca. Ben aralarına giremez, ben onların yüksekte baktığıydım. Ben ezilen adamdım. Ben gülünen, ben bakışlarıyla kırdıkları acınan adamdım.” (Ç, 2012:1-2).

Hikâye kahramanı yargıcın vereceği cezanın dışarda insanların bakışlarının verdiği cezadan daha ezici olmadığını şu sözlerle anlatır:

“İnsanlar – sözde gizliden- kendilerince yargılayıp, bakışlarıyla cezalandırmadılar mı beni? Ve üzerime kapatacağınız bir demir kapı, dışarda, insanların ‘sakat’ diyen bakışlarından daha mı ağır olacak sanırsınız?” (Ç, 2012:2).

Hikâyede geçmişe dönüş tekniği ile fiziksel engelli bu kahramanın çocukluğuna gidilir ve kaptan olma hayalindeki bu kahramana daha okula gitmeye başladığı ilk andan itibaren yapılan dışlamalar dile getirilir. Çocuk aklı ile bu durumu algılayamayan ve şaşırarak hikâyeye kahramanı kendisine yapılan muamelelerin ve bakışların farklılığını zamanla anlayacaktır.

“Okul kaptanlığa giden yoldu. Ama arkadaşlarının itelemeleri... Ağlamadı. Bir şaşırdı, bir şaşırıldı... Daha ne ki, ağlamayı da öğrenirdi nasılsa...” (Ç, 2012: 10).

Fiziksel engelli olduğu için kahramanın ötekileştirilmesi, onun incinebileceğini düşünmeden, diğer insanlardan farklı olduğu için yapılan ayrıştırmalar devam eder. 23 Nisan Çocuk Bayramı’nda, bir bayan öğretmen sırf özürle diye, geçit töreninde görünmemesi için kahramanı sıradan çıkarır ve kahraman okul bahçesinde öylece kalır. Hikâyede, insanların daha çocukluktan başlayarak engelli birisini toplumdan çıkartmaları ve kendi mecburi yalnızlığına itmeleri bir çocuğun dünyasından gözler önüne serilir.

“Yoktu. Artık hiç kimseler yoktu okulun bahçesinde. Gittiler. Hep bayrama gittiler. Niçin götürmediler kendisini, anlamadı. Anlamadı ama bir şeydir geldi, takıldı boğazına... (...) Kızgınlıktı. ‘Niye götürmediler beni?’ Koştı inatla, yetişti. Bir süre gitti onların ardı sıra. Öyle yalnız başına giderken görünmekten mi çekindi, döndü geriye. Başı öne düşmüş, yürüdü.

(...) Bütün okullar, dizi dizi yeni büyük adamın önünden geçecek ve büyük adam onlara bakacaktır. Ve okulun tören işlerini düzenleyen öğretmen, büyük adamın onu görmesini istemez, Nasıl bilir?..” (Ç, 2012: 11).

Hikâye kahramanı gençlik dönemine geldiğinde de bu öteleme artarak sürer; fakat artık daha farkında olunarak, daha bilincine kazanarak... Zira ilkokulda insanlar tarafından dışlanmayı yeni yeni fark eden hikâyeye kahramanı gençlik döneminde bu farklı olmanın acısını ve dışlanmanın çaresizliğini daha iyi duyumsayacak ve

katlanmaya çalışacaktır. Gençlik döneminde gençlerin ‘benimki’, ‘seninki’ diye adlandırdığı sevgililer, bu eksik gencin penceresinden şöyle yansıtılır:

“(...) bakkalın büyük kızı seçilir, ‘Benimki...’ denir. Ve kızın adı ‘Kamburunki’dir artık.

(...) Ama bakkalın kızı dudak bükmeyi bilecek çağıdadır. Omuz silker, ‘Kala kala ona mı kaldım?..’ der. Der de, kızın sözünü hemen nasıl da yetiştirirler... On beş yaşın eksik adamı... Bir şeyler kopar içinde, gözleri önüne serilir bir şeyler... İnsanlardan başka olmak... Arkadaşlarından başka... Anlar. Bir iyi anlar başkılığı... Nedenini araştırmaz, katlanır.” (Ç, 2012: 14).

Yazar, hikâyede erdem maskesi altına sığınmış insanları; aslında sadece kendilerini düşünen, “güç” elde etmekten başka hırsları olmayan, bozuk bir düzenin, yanlış bir anlayışın parçası olarak yansıtır. Yazara göre bu düzende bir insan engelliye – neye sahip olursa olsun- insanların zihninde bu eksikliğin yarattığı yanlış algıyı değiştirmeye gücü yetmez.

“Ve erdem, unutulmuş bir boş sözdür, söylevlerde geçer... Neler verilmez kendini bir şey sanmaya karşılık. Bir tutkudur kendini güçlü bilmek. ‘İnsanlık’ kendi başını kurtarmanın simgesi, güçlünün güçsüzü ezdiği orman yasası... Ve eksik kişi hiçbir şeydir. Para ve yükselme belki çok şey yapar eksik kişiyi, ama hiçbir şey yapmaz. Eksik adam nedir, gülünecek, alay edilecek ve biraz acınacak birinden başka?..” (Ç, 2012: 22).

Bu hikâyede küçüklükten bu yana kendisine yapılan muamelelerin neticesinde kahramanın kalbinde insanlara karşı bir öfke oluşmuştur. Onun insanlara dilenerek bakan gözleri, insanlardan hep aşağılanmayı görmüştür. İnsan yerine koyulmayışın acısını hiçbir zaman unutamayacağını bilen hikâyeye kahramanı, bu dışlamanın kendisinde oluşturduğu psikolojiyi öyküye yansıtır.

“Ve unutabilecek miydim, insanların beni içlerine almadığını, beni kendinden saymadığını insanların? Ve yüreğimde, onlara bir kızgınlığı, kendimden saklamaya çalıştığım bir kıskançlığı taşımayacak mıyım? İnsanlara el açmış gözlerim, baktığım her şeyde, insanların beni aşağılayan seslerini bulmakta gecikecek miydi?” (Ç, 2012: 26).

Kahraman toplumda kendisini sevecek, kendisini anlayacak bir kişi dahi olsa onu bulmak için yaşama tutunacaktır. Toplumda bir tek kişinin dahi bu değer yargılarından farklı düşünmediği eleştirilirken, bu dışlamadan kurtulmak için kahramanın hazin arayışı dikkatlere sunulur.

“İnsanlara güvenişim boşa mıydı? Bir tek kişi çıkmaz mıydı beni anlayacak, sevecek, toplumun değer ölçülerine karşı çıkacak, tek bir kişi... Yaşamak, o kişiyi aramak olabilirdi benim için. Bulamayışın acısına katlanarak, aramak onu... Bakalım, şu yeryüzünde böylesi yücelikte biri var mıydı?” (Ç, 2012: 27).

Hikâyede kahraman, kahvede otururken, diğer masalardan birinde oturan güzel bulduğu bir kızın resmini yapmaya başlar. Bunu fark eden kız da ona bir resim yapar. Kendisiyle alay edilen ve “haddini bilmesi gerektiği” mesajını veren bu resmi kahraman şöyle dile getirir:

“Kâğıdı benden yana çevirdi, ucundan kaldırdı yavaşça... Baktım, bendim. Koca kafalı biri ve sırtında kafası büyüklükte bir çıkıntı... Sol elde bir sigara tütme... (Sol elimde bir sigara vardı.) Ve kızın dudaklarında bir alay... Ve gülüşmeler ardından...” (Ç. 2012: 35).

Yaşadığı bu olayın acısını içinde susturabilmek ve yenilgiyi untabilmek adına kahraman içkiye sığınır; ama yolda sarhoş dönerken, insanların tepkileri ve onlarla yaşadığı çatışma dışlamanın toplumsal boyutunu yeniden gözler önüne serer.

“Yolda insanlar bana baktı hep. Hoşlanmadılar sallanışımdan belki. Beni suçlarmış gibiydi gözleri. İçki içmek de yalnızca kendileri içindi sanki... Durup, suçum bende olmadığını anlatır mıydım onlara? (...) Gülünmek istemiyordum artık. Güldüler, hep güldüler. Sövdüm. Ancak bunu başarabildim. Sövmeyi...” (Ç, 2012: 36).

Hikâyenin sonunda ise hikâye kahramanı; toplumun kendisini ötelemesine, yaşama hakkını elinden almasına rağmen, bu toplumla mücadelede yenilmeyi, geri çekilmeyi reddeder. Herkesin bu evrende rahatça yaşaması mümkünken, insanların sadece kendilerini düşünen yanılıklarına tepki gösterir. Hikâye kahramanı toplumun yanlış algıladığı “insanlık” olgusunu yeniden insana kazandırabilmek ve insanların başkalarının yaşamasına izin vermeyen bencilliğiyle mücadele edebilmek için savaşağını vurgular.

“Evet, savaşağım. Ne kendini öldürmek, ne de tutup batırmak insanları... Savaşağım. İnsanlara karşı, insan'dan yana bir savaştır bu. Her şeyin herkese yetecekçesine bulunduğu şu yeryüzünde, insan'ın bir dağıtımı hep kendine yontma huyunu – kendine yabancı düşen bu eski alışkanlığını- unutmaması gerek.” (Ç, 2012: 62).

Kurtulmak adlı hikâyeye, bacaklarından sakat bir kızın konu edildiği bir epizotla başlanılır. Annesiyle evde yalnız yaşayan bu kızın hayali, koltuk değneklerinin kendisine yüklediği acıyı yok edebilmektir. İnsanların bu kıza yaklaşımı da diğer hikâyelerdeki fiziksel engelli kahramanlara yaklaşımından farklı değildir. Nitekim bu kahraman, insanların bakışlarından, gülüşmelerinden kurtulmak adına ideallerini bağladığı okulunu bırakmayı tercih eder.

“Okulu bırakmıştı. Kızların kitapları göğüslerine dayadığı, erkeklerin dudaklarından ısıkların çiçeğe durduğu liseye gelince, bıraktı okulu. Onların arasında koltuk değnekleriyle... Ve her adım atışta bir başka yana sallanan bacağıyla onların arasında... Olmadı. (...) Biliyordu. Şu bacağı... Çirkindi. Ve bir şey beklemiyor, bir şey istemiyordu onlardan. Ama bakışmalar ve gülen sesleri... Çok çok, kimi arkadaşlarının acımaları... Avuntu verir iki sözleri...” (Ç, 2012: 66).

Ağabeyi hikâyesinde ise kahraman anlatıcı, yaz geldiğinde diğer insanlar gibi denize girip, sıcak kumun tadını çıkaramamaktadır. Kambur olan hikâye kahramanı kendi kendisiyle barışık değildir. Denize girdiğinde insanların kendisini dışlayacağı düşüncesi cümlelerine şöyle yansır:

“Hiç değilse arkadaşlarımla birlikte denize gitmeye kalkışmıyorum. Yoksa başıma neler gelmezdi orada?.. Ben, bükülmüş belim ve çirkin vücudumla onların içinde, denizde ha?.. İnsanlar beni oraya sokmamakta haksız sayılmazlar hani...” (Ç, 2012: 82).

Aynı hikâyede bir boyacı çocuk, kambur olan hikâye kahramanının ayakkabısını boyar ve para almaz. Almamasının sebebi ise abisinin de bu kahraman gibi engelli olmasıdır. Çocuğun kurduğu “Abim de senin gibiydi.” cümlesine takılan kahraman anlatıcı, toplumun kendisini rahatsız edici, ayrıştırıcı üslubuna tepki gösterir.

“ ‘Senin gibi...’ Bu söz çok canımı sıkmıştır benim. ‘Kambur’ demezler, ‘senin gibi’ derler. Sanki bir şey değişirmiş gibi. Ve saklamakla bana iyilik ederlermiş pozlarıyla hep... Ve isterim, bağırayım: ‘Kambur deyin be!.. Senin gibi ne demek?..’ ” (Ç, 2012: 85).

İnsan kalabalığının korkunç uğultusu içinde dolaşan ve bu kalabalığın fark etmediği bir hikâyeye kahramanının anlatıldığı *Düğüm* adlı hikâyede ise kahraman o kalabalıktan biri olma arzusunun ve onların kendisini yok sayan anlayışını şu cümlelerle anlatır:

“Özendiğim ama doğru dürüst bilmediğim bir yaşamın kişileridir onlar. Bana aldırmayan ve beni yok sayan tavırlarıyla...” (Ç, 2012: 96).

Çamura Yatmış Biri adlı hikâyede, bakışlarıyla, sözleriyle engelli insanları dışlayan insanlık, “çamur” metaforuyla anlatılır ve hikâye kahramanı bu çamurun içinde çaresizdir. O insanlığı değiştirmek adına bir şeyler yapmak istese de elinden bir şey gelmez. Kahraman, kendini öteleyen ve değiştirmeye gücü yetmediği bu düzenin içinde bocalamaktadır.

“Bir yanda sevmek insanları, bir şeyler yapmak isteği onlar için... (Bir şey yapamayışın çaprazında üstelik...) Ve bir yanda, insanların itelediği, gözleriyle, dilleriyle soktukları benliğim...” (Ç, 2012:106).

Kambur bir kahramanın konu edildiği *Birtakım Şeyler Gibi* adlı hikâyede kahraman içinden gelen bir itki ile odun kesen bıçıkların önüne kendisini atmak ve kamburundan kurtulmak ister. O insanların kendisini dışlamasına çözüm bulamamıştır ve hayal dünyasında sırtındaki bu yükten kurtulup, diğer insanlar gibi olup, kendini kabul ettirebilmek için çözümü bıçkının önüne kendisini atmakta bulur. Kahramanın bilinç düzleminde bulunduğu bu çare ve insanlığa öfkesi aslında kendisine yapılan ötekileştirmeye verilen bir cevap, kendi acı gerçeğinin çözümsüzlüğüne bir isyandır.

“Sırtımın, insanlardan yakasını kurtaramadı gittilik şu çıkıntısını kesip bıçkıda, kurtulmuş olarak doğrulacağım. Bir şaşırarak kalabalık, bir şaşırarak... Ve hani şu çok sevdikleri-artık benim olmayan- şeyimi kapıp yerden, yürüyeceğim üstlerine.

İşte! Bakın! İşte bakın... Ben de sizin gibiyim artık. Ya... Ben de... Ben de sizin gibiyim. Artık kimse ‘kambur’ diyemez bana... Bakın!.. Bakın, kestim. Kestim, işte bakın... Durun! Durun kaçmayın be!.. Ben de sizin gibiyim ya... Durun be, kaçmayın be!.. Ne diye kaçarsınız?.. Sizin gibiyim ulan! Ulan, sizin gibiyim be!.. İşte, kestim ya ulan... Heey be! Kaçmayın!.. Kaçmayın be!.. Kaçmasanıza ulan!.. Ulan be...” (Ç, 2012:114).

İki Gün adlı hikâyede hikâyenin başat kahramanı Remzi Bey ayağından sakattır ve devlet dairesinde memur olarak çalışmaktadır. Remzi Bey’in çalıştığı kurumda kendisi gibi sakat olan çaycıya, mesai arkadaşının kurduğu cümleler, toplumun engelli insanlara bakışını, onların toplumdan farklı olduğunu hissettiren ayrıştırıcı yaklaşımını ortaya koyar niteliktedir.

“Kahveci çıkıyor. Gencecik biri, bakamam. Bakamam yüzüne, işte... Benim gibidir: Topal. Arkasından da bakamam, korkarım bir gören olur diye. Bir topalın bir topala baktığını... Geçende, Muhsin Bey, - bunu yanına komam ya- ‘Ulan bacağına tükürdüğüm, nerde kaldı benim çay?..’ dedi. Bardakları topluyordu kahveci, bir duraladı, bardağın biri devrilir gibi oldu şöyle, bir şey demedi, biraz telaşlı, çıktı.” (K, 2012: 13).

Remzi Bey, hikâyede sürekli bacağındaki eksikliği ve onu bu haliyle kabul etmeyen toplumu sorgular. İnsanların bakışlarına yansıyan acıma ya da alaycı ifadelerden kaçmaya çalışan kahraman, toplumun sadece bacağındaki kısıklık nedeniyle kendisini ayıştıran yaklaşımlarına eleştiride bulunur.

“Çok değil, bir yedi buçuk santim, bu. Beni öteki insanların yanında hiçliğe sürükleyen, -ki saçmalığı ortada.” (K, 2012: 23).

Remzi Bey karşı komşunun besleme kızı Zeliha’ya âşıktır. Annesi diğer komşu Nedime Hanım’ın telkinleriyle Zeliha’yı istemeye karar verir. Remzi Bey ise insanların değer yargılarından, alay edileceği korkularından, kızın kendisini total olduğu için istemeyeceği düşüncelerinden bu istetme olayına önce sıcak bakmaz ve dışlanmaya dönük korkuları hikâyeye yansır.

“Artık, dilinden düşürmez Nedimanım: ‘Bunu sen yaparsın Nedimanım...’ dediler, ne diyeyim, ‘Eh, bir gidelim bakalım...’ dedim. Kız: ‘Aa, ben mi, o topala mı varacam?..’ demez mi!..’

'Ha ha ha..'

'Hi hi hi...' “ (K, 2012: 27).

Remzi Bey yenik düştüğü bu hayat karşısında, yenilmesine sebep olan insanlara yakışabilmek için, onların kriterlerine uyabilmek adına sakat bacağını saklama çabalarını ve toplumla olan çatışmasını şöyle anlatır:

“Yenildikçe anlıyorum. Yanlışlığı işleyen benim. Belki öyle değil, yanlışlı sündürüp giden onlar, ama yenilen benim ya... Ve bacağımın beğendiklerinden biraz başka oluşunu gizlemeye çalışarak onlardan...” (K, 2012: 55).

Remzi Bey annesinin ısrarları neticesinde, gönlüne de söz dinletemeyerek, sonuçlarından korksa da, Zeliha'yı ister. Zeliha'nın kabul edebileceği düşünceleriyle umutlanan kahraman, onunla konuştuğunu hayal eder ve kurduğu hayallerinde dahi toplumsal dışlamaya yönelik endişeleri dile gelir.

“Eşim olursanız birçok şeye katlanmak zorunda kalabilirsiniz. İnsanlar hiç rahat bırakmayacaktır bizi. Onların 'topalın karısı' diyen bakışlarına, fısıltılarına, alaylarına dayanabilecek misiniz?” (K, 2012: 56).

Hikâyenin sonunda ise Remzi Bey yanılmaz ve karşı tarafın reddetmesi ile bu evlilik hayali noktlanır. Böylece yazar engelli insanların toplumla ilgili yargılarında yanılmadıklarını, toplumdaki her ferdin toplumun değer yargılarıyla engelli insana baktığını ortaya koymaya çalışır.

Kambur adlı hikâyede ise söz hakkı kamburundur. Hikâye kahramanının kamburu, bir hikâye kişisi olarak belirir ve dile gelir. Kendi yaşadığı ötelemeyi anlatır. O, sahibi ile konuşur, kendisine dışlanmanın sadece diğer insanlar tarafından yapılmadığını bizzat sahibinin de bu dışlamayı yaptığını ve bu kabul edilmeyişi dile getirir. Kambur, bunca istenmeyişten kurtulmak ve yok olmak ister.

“Ne istiyorsun, ne yapayım istiyorsun? Oldu işte dönemeyiz ki... Hem niye? İnsanlar şunu bunu düşünüyormuş da benim için... Değer mi? Öyle, belki öyleyim, çirkin bir çıkıntudan başka şey değilim belki. Ama ben, ben niye çirkin olayım yani?.. Ve tiksindirici... Sanki insanların pek.. pek sanki.. güzellikleri akıyordu da... Hiç bile aldırımıyorum. Kızma, sana da aldırımıyorum. Yok bütün bütün aldırımıyorum değil, kuduruyorum kiminde kuduruyorum. Hani 'pis kambur' demiyor musun, istiyorum ki sen vurdun mu yumruğu, içeri geçeyim, vur vur.. geçeyim içeri ve bitsin. Bitsin ve sen kurtul. Kurtulmaksa, kurtul işte.” (K, 2012: 73).

Edi ile Būdū hikâyesinde, fiziksel engelli insanlara yapılan dışlanma, Selma ile Fikret adlı iki kişinin yaptığı oyunla gözler önüne serilir. Kambur olan hikâye kahramanı, iş yerinde Selma'ya sevdalanır; fakat Selma kambur bir kişinin haddini bilmesi gerektiği görüşündedir. Kambur bir insan sağlam bir insanı sevmemelidir. Bu düşüncelerle kendisine ilgi duyan Fikret'le beraber, kahramana haddini bildirmeye(!) çalışır. Onlar, kahramana kendisi gibi kambur olan altmış yaşlarında bir kadını işaret ederek onunla alay ederler. Yapılan bu oyunla, toplumun engelli insana âşık olmayı yakıştırmaması ve engelli birisine yine bir engelliyi layık görme yanılığısı dikkatlere sunulur.

“Hadi, Selma kendine tutulduk diye, 'Vay, senin gibi biri bana nasıl tutulabilirmiş...' diye bozulmuştur ve bizden yaka silkmiştir Fikret'e. O da: 'Sen izin ver, onun kamburunu ezeyim ben...' demiştir. Neyse ne, ama kadının suçu nedir? Sakatlığının bana benzemesi mi? Altmış yaşlarında bir kadındır. Alıngan, küskün ve yenilgin ve yaşanmamış bir altmış yılın sonunda, kimbilir, belki kızdır daha. Ve belki daha da umut kesmemiştir, kimbilir...” (K, 2012: 91).

Fiziksel engelli insanlara yardım aslında onların sevmesine ve sevilmesine imkân tanıyabilmektir. Engellilere yardım, onlara diğer insanların yaşadığı yaşamı

sunabilmektir. Onları dışlamamak, çaresizliklerine çare olabilmektir. Bu düşüncelere vurgu yapılan *Eğlence* adlı hikâyede, kahraman anlatıcı, imalı olarak insanların sakatlara yardımseverlik adı altında bağış toplaması ile alay eder. Çünkü yardımseverlik yirmi beş kuruştan çok daha fazla bir şeydir. Kahraman anlatıcı, insanların, engelli insanları manevi yönden aç bırakıp sonra maddi yönden onlara yardım ediyor gibi gözükerek vicdanlarını rahatlatmalarını eleştirir. Kahramanın acı gerçeği ile toplumun yaptığı sözde yardımseverlik çatışır.

“Evet, sensiz bir gündü. Günlerden biriydi. Yokluğunun ve sevdanın kesiştiği köşeydi. Çaresizliğin dikilip umutsuzluk dağıttığı köşeydi. Sakatlara yardım haftasıymış. Hani, sudan ucuzmuş; yirmi beş kuruşa yardımseverlik sunuluyormuş.” (K, 2012: 127).

Çilekli hikâyesinde ise hikâye kahramanı; sevdiği kız, arkadaşları ve diğer insanlar tarafından istenilmediğini bilmektedir. Öldüğü takdirde, bütün bu insanların kendisinden kurtularak huzura erişeceğini düşünür. Hikâyede kahramanın fiziksel engeli, örtük bir üslupla dile getirilir ve insanların onu bu nedenle dışladığı şöyle ifade edilir:

“Sanki.. sanki yeryüzünün son çirkefiydi taşıdığım. Bir yok edilseydi, yok olsaydım bir; dostlarım, yakınlarım –ve belki birkaç kişi daha- üç birim toprak atsalar üstüme, aman, herkesler kurtulacaktı sanki. Sevdiğim de kurtulacaktı. Beni gördükte karşı kaldırıma geçmekten kurtulanlar da olacaktı.” (K, 2012: 133).

Kamburun kişileştirilerek, kahramanın yalnızlığını gideren, onun dertlerini dinleyen bir varlık olarak anlatıldığı *Çok Şey* adlı hikâyede, hikâye kahramanı kamburunu kendinden ayrı bir varlık olarak görür ve onunla bir dost gibi dertleşir. Ona insanları anlatır bir de kendilerini... İnsanlardan hep sevgi dilenen bakışlarını ve onların sadaka olarak sundukları acıma hissini... Kahraman, kamburuna kendisiyle diğer insanlar arasındaki çatışmayı anlatır ve onların sadaka olarak sundukları acıma hissini eleştirir.

“Ey Kamburum! (...) Biz, insanlara avuç açar bir sevgi dilencisiydik. Hem de uzun bir süre, bütün bir gençlik... Aldattık kendimizi, dilendik. Ha, ne toplayabildik? Önümüzden geçerken avcumuza bırakıverdikleri acımalı bir bakış... Hepsi bu değil mi? Bu on paralıklar... Bunlar değil mi, avcumuzu yakan bağışlanmışlıkları ve hiçbir şeyi kurtarmaz geçmezlikleriyle, bunlar, insanların sümkürür gibi attığı...” (K, 2012: 193-194).

Kahraman anlatıcının kamburuna verdiği öğütlerde toplumla çatışması devam eder. İnsanların olumsuz davranışları karşısında kahraman, dostu kamburuna, insanlara yönelik adım atmamayı önerir; çünkü onların, bu adımı bile anlamayacaklarını dile getirir. Ayrıca kahraman insanların kendilerine karşı takındıkları sahte davranışları eleştirir ve bu eleştirilerde onun topluma karşı içinde büyüttüğü öfke de açığa çıkar.

“Ellerimizi uzatmayalım derim ben, yumruklarımız sıkılsın. Sen de benim gibi yap, ellerimizi uzatmayalım, tutamayız. Ve korkarım tutmaya bile değmez bir vicaklıktır hepsi, olup olacağı... Üstelik, yine avuç açıyor sanacaklardır bizi. Ellerimizden ne okunur, bir yakarış mı? Dudaklarının kıyıcığında bir alay deresi akar, - ki kızlarıinki boyalı.”(K, 2012: 194).

Yazar, hikâyede toplumun dışlamalarıyla fiziksel engelli insanların da kendilerinden soğuduğunu, kendileriyle barışık olmayan bir tutum içine girdiklerini kahraman anlatıcının dilinden yansıtmaya çalışır. Hikâyede kahraman, kamburuyla konuşmaya devam eder. Artık insanlardan vazgeçtiğini, onların kendisini değersizleştirip, dışlamalarına, sevgisizliklerine, yanlış algılarına boyun eğmeyeceğini ve insanları sevmeyeceğini dile getirir. Artık kendisini ezen, öteleyen bu insanlardan

biri olmak istemediğini belirten hikâye kahramanı hem kendisini hem de kamburunu yüceltir.

“Ey Kamburum! Saygıdeğer Kamburum! Biliyorum buna da alışacağım, neye alışmadım ki?.. Yenilgiye, yaşanmazlığa ve kadınsızlığa... İnsanların anlamazlığına ve aldırmaçlığına alışmadım mı? Boş vermeye belki biraz da... Ezikliğe, yıkıntıya ve umutsuzluğa alıştığım gibi buna da alışacağım, biliyorum. (...) Hep onlar gibi olmaya çabaladım da, onlar gibi olmak şimdi, yok, bunu hiç beğenmedim. Ve beni kendilerine yakıştıramayan onlardan başka olmak istiyorum. Onlar gibi ha?.. Bunun pek de övünülecek bir şey olmadığını anlıyor musun Kamburum? Anla, bir güzel anla da; yücelt, sev, beğen kendini. Benimki pek yanlış başladı. İnsanlar beni ezdiler, kendilerinden aşağı gördüler beni... Ben de kendimi ezik, aşağı sandım, buna inandım, oysa... Sevinebilirsin.” (K, 2012: 196-197).

Kambur bir çocuğun ve ailesinin konu edildiği *Sisli* adlı öyküde, bu çocuğun ailesi öylesine yoksuldur ki, çocuğa top dahi alamazlar. Bu kahraman bahçede top oynayan çocukların yanına gider; ancak toplumsal dışlama henüz çocuk yaşta kendisini hissettirir ve çocukların “kambur” diye kendisiyle alay etmeleri, gülüşmeleri ve kahramanın küçük yüreğindeki üzüntü, öfke ve çaresizlik sözcüklere dökülür.

“Çeşmenin yanındaki arsada top oynuyorlardı. Ben de gittim yanlarına.

‘Üüü, kambura bakın!’ dedi şişko biri.

Hepsi de güldü.

‘Anayın dini...’ dedim.

Üstüme yürüdü şişko:

‘Anamın dini, ha?..’

‘Anayın dini...’

Dövecekti.

‘Lan Rıfat!..’ diye bağırdı bir amca. ‘Şimdi gelirim yanına...’

Şişko döndü, gitti. Güldüler. Hep güldüler. Ağlayacaktım. Tuttum evin yolunu.”

(S, 2012: 56).

Su, Hava ve Güneş Işığı Adı Olarak: Inge hikâyesinde ise kahraman, Ankara’dan Almanya’ya bir sevgiden kaçıp gelmiştir. Örtük bir şekilde kambur olduğunu da belirten kahraman yine insanlarla çatışma halindedir. Kahramanın insanlara yaklaşma isteği ancak onların kendisine koydukları mesafe şu cümlelerle dile gelir:

“İnsanlarla barışık olmak istiyorum. Benimle barışık olmak isteyeceklerle rastlarım santıyorum.” (S, 2012: 68).

Kahraman bu hikâyede kahvede altı yaşında Franziska adlı bir Alman kız ile arkadaşlık etmektedir; fakat kahvedeki insanların bakışları yine eleştireldir. Kahraman, insanların kendine hiçbir şeyi yakıştırmayan bu bakışlarına dikkat etmek istemese de, içinde büyüyen tedirginlik ve altı yaşındaki bu kızın da kendi durumunu fark edeceği korkusu hikâyeye yansır.

“Herkesin gözü bizde. Kimseyle bakışmak istemiyorum. Bakışmadan olmuyor. Aldırmıyorum. Aldırmıyor gibiyim. Gibiyim. Üstü örtülmeye çalışılan bir tedirginlik büyüyor usuldan. Benimle diye... Tedirginlik ona bulaşmasın istiyorum. Oysa, sanki hiçbir şeyi umursuyor değil.” (S, 2012: 69).

Bir büyücü anne ve çocuğun konu edildiği *İsa, Monika ve Ben* hikâyesinde kahraman anlatıcının annesi büyücüdür, anne ölünce büyücülük oğluna geçer. Bu büyücü kahramanın, çocukken insanların kendisine yaptığı öteleme ve bugünkü “insanlık” terimine eleştirileri ve ince alayları yansır hikâyeye.

“Annem en birinci büyücüydü. Ondan korkmasalardı, etmediklerinin hepsini edeceklerdi. Korkmaları yaşamamı sağladı. Hani “insanlık” falan diye ülküler daha çıkmamıştı ortaya.(Eh, hiç değilse adı var şimdi, cam kapta sakladığımız, biraz küflenmiş...)”(S, 2012: 73).

Büyücü kahraman küçüklüğünü hatırlar. O günkü acıları, korkuları ve tanımadığı insanların kendisini dışlamaları –henüz fark edemese de- bu dışlamanın hüznü kelimelere siner.

“Aklım bir şeye eriyor sayılmazdı. O gün belim ağrımıyorsa, o gün bir fırtına kopmamış, sazlıkta kapalı kalmamışsam, seviniyordum. Hani, bilmiyordum daha insan içine giremediğimi, niçin giremediğimi.” (S, 2012: 74).

Yengelerimiz hikâyesinin sakat kahramanı yengesi tarafından iftiraya uğramıştır. Ağabeyi ile yengesinin evinde kalan kahramanı yengesi evinde istemez. Onun kendisine baktığını söyleyerek evden ayrılmasını ister. Bunu öğrenen kahraman, kendisine yapılan bu istenmeyeşe, bu iftiraya üzüntüsünü şöyle dile getirir:

“ – İyi. dedim. Beni istemiyor. İyi de, başka bir şey uydursaydı ya... Desin ki, ‘Yatağın altında on mark vardı, almış.’ desin. ‘Usandım bu herifin çolak kolunu görmekten, yemekte iştahım kaçıyor.’ desin.

Bu da gelecekmiş başımıza. Gelsin bakalım. Dert gurbette gelsin.” (S, 2012: 88).

Yazarın hikâyelerinde bu fiziksel engelli kahramanlar toplumun kendisine yaptığı dışlamalardan ve yaşadıkları acılardan kurtulabilmek adına çoğu kez kaçışa sığınır; ancak kaçış sorunların çözümü değildir. Kaçıştan bir sonuç alamayarak yeniden insanların arasına karışmaya çalışan bir kahramanın anlatıldığı *Kamyon* adlı hikâyede, kambur olan hikâyenin başat kahramanı, insanların arasına yeniden atma sürecinde o kadar ürkektir ki altı yaşındaki yeğeninden destek almaktadır. Yeğeni ile birlikte yaptığı bu geziler esnasında insanların tepkileri, farklı olduğunu kendisine hatırlatan gülüşmeleri ve kahramanın avuntuları öyküye yansır.

“Bugün yeğenimle yine sokağa çıktık.

(...)

Herkes, bizi baba-oğul sanıyordu. Bu da onların alaylarına, gülmelerine varıyordu.

Önceleri pek de aldırıyor değildim. Ben de gülmelik bir şeyler zaten hiç eksik olmamıştı ki... Onları nasıl kandırıyorum diye, hani dalgamı bile geçiyordum.” (NTS, 2012: 4).

Hikâye kahramanının yeğeni ile yaptığı bu gezintilerde, yeğeni insanların dayısına bakışlarındaki farklılığı pek adlandıramamaktadır; ancak kahraman anlatıcı, kendisinin kambur olduğu gerçeğinin yeğenine de öğretileceği korkusunu her an yüreğinde taşır.

“Yeğenimse, sokakta benim yanımdayken bir başkalığın varlığını seziyordu ya, neyin nesi olduğunu anlayamıyordu. Anlar diye, benim de yüreğim ağzıma geliyordu.

Sanki, şu benim canımı çok sıkmış sözcüğü yeğenime ille de öğreteceklerdi...” (NTS, 2012: 4).

Bu hikâyenin sonunda ise insanların kahramana yaptıkları öteleme, aşağılama bakışlarla sınırlı kalmaz, söze de dökülür. Kahramanın yanındaki yeğenini çocuğu zanneden iki bayanın sözlü saygısızlığına, kahraman yeğeni ile birlikte alaylı, bir cevap verir.

“Biri, ötekine dedi ki:

‘Gördün mü kamburu? Evlenmiş, çocuğu da olmuş...’

Dalga geçmekten başka çare yoktu:

'Yakışıklı!' dedim, duysunlar isteyerek. 'Bu güzel koku nereden geliyor?..'
Bayan'ımız döndü bir an. Yeğenim dedi ki:
'Kamyondan.' (NTS, 2012: 5).

Dayım Balon Olmuş... hikâyesinde ise, hikâyenin anlatıcısı kambur bir kahramanın yeğenidir ve bu yeğenin perspektifinden öykü dile gelir. Yazar öyküde toplumdaki dışlamaya inat, sakat kahramanın yakınlarının ona karşı hassasiyetlerini dile getirir. Bu küçük yeğen dayısındaki farklılığı sezmesine rağmen, onu incitmemek adına bu durumu kimseye sormaz.

"Bir gün, anneme sormuştum:

'Dayım niçin böyle şey, anne?..'

'Sakin bunu dayına sorma!..' dedi annem. 'Sonra çok üzülür...'

Sormadım ben de

Hiç kimseye sormadım." (NTS, 2012: 8).

Necati Tosuner Sokağı hikâyesinde ise yazar, devrim düşüncesini somutlayıp kahramanın sevgilisi olarak öyküye taşır. Devrim ile beraber yürüyen hikâye kahramanının örtük bir şekilde engelli olduğu da dile getirilir. Kahramanın Devrim'le kahve içmek için buldukları bir akşam, insanların, kendisine farklı olduğunu hissettiren davranışları kahraman anlatıcı tarafından şöyle dikkatlere sunulur:

'Güzel bir akşam oluyor...' diyor. 'Bozma, olur mu?..'

'Korkma, bozمام...' diyorum.

Sonra da cılız bir ses karşıdan:

'An'nee, şu küçük babaya baksana...'

Bir çocuk.

Parmağı bende bir çocuk.

Esinti vurmuş annesinin eteklerine.

Şöyle kaçamak bakıyor Devrim.

'Bozمام...' diyorum, -yine." (NTS, 2012: 21-22).

Yazar, birçok hikâyesinde fiziksel engellerinden dolayı dışlanan insanların sorunlarını öykü konusu olarak ele almış ve onların, toplumun kendilerine açtıkları bu yara karşısındaki tutumlarını, bu dışlamalara çare olmayan kaçışlarını irdemiştir. Böylece, kahramanların kendi sıkıntılarında, bir de toplumun yanlış davranışları eklenince yaşadıkları bunalımlar, insanlığa kızgınlıkları, çaresizlikleri ve toplumla çatışmaları farklı bir pencereden dikkatlere sunulmuştur.

4.5. Bencillik

Bencillik; ben duygusunun sadece ben duygusuna açıldığı, "ben" in toplumun diğer üyelerine ulaşmadığı bir yanlış ilişki anlayışının ürünüdür. İnsanın sadece kendi etrafında şekillendirdiği bir dünyanın görüntüsüdür. "Ben" ve "diğerleri" diye tanımlanabilecek bu hayat felsefesinde; insanın, kendi dışındakilerin de ihtiyaçları, duyguları, istekleri olabileceğini, karşısındaki insanı sahip olduğu gerçeği ile birlikte kabul edebilmeyi reddeden bir anlayışın izleri görülür. *"... bir insana değer vermek, onun gerçeklerini anlamaya çalışmak ve onu olduğu gibi benimseyebilmektir. Ama birçok kişi diğer insanlara değer verdiği sanısıyla aslında kendi narsisist ihtiyaçlarına doyum sağlar."* (Gençtan, 2014: 75).

Tosuner'in hikâyelerinde toplumun büyük sorunlarından ziyade, insan ilişkilerindeki çarpıklıklar, davranış bozuklukları, bencillikler, insana değer vermeyen yanlış algılar toplumun en önemli sıkıntıları olarak peş peşe sıralanır. Yazar, insanların yapmacık davranışlarının arkasına sakladıkları egoist kimliklerini görünür kılmaya

çalışır. Yazarın hikâyelerinde toplumla çatışma halinde olan ve insanların değer yargıları neticesinde daha çok incitilmiş fiziksel engelli kahramanlar vardır. Tosuner, hikâyelerinde insanların sadece kendilerine yaşama hakkı tanıyan bencil duygularına ve kendilerinden farklı olanlara yönelik geliştirdikleri egoist tutumlarına kapı aralar. Onun hikâyelerinde engelli kahramanlar, insanların bencilce tutumları neticesinde daha çok umutsuzluk batağına saplanan kişiler olarak görülür. İnsanların bencilliği *İnsan Sayılmak* adlı hikâyede şöyle anlatılır:

“Oysa kişioglunda bir bencillik vardı. Üstün olan, güzel, güçlü olan kendisiydi. Kendini üstün görebilmek için başkalarını aşağılaştırıyordu. Hele bunlar değer ölçülerine de giremiyorlarsa; aşağılık, çirkin, güçsüzdüler. Adam eksikliğin acılarını duymasaydı, bilmeyecekti belki insanları insan olduğu için sevmeyi.

(...)

Toplum, eksikleri de kendinden sayacak olgunluğa erişseydi, bu acıları duymayacaktı. Oysa evrende bir insanlar vardı; bir de insan yapısında, toplumun bencilliğinde en büyük acıları yaşayan kişiler.

(...)

Adama acıyanlar olacaktır belki. Ama her acımanın içinde, bir kötü ‘kader’in kendine rastlamayışın sevinci vardır.” (ÖM, 2012: 30-31).

Tosuner’in hikâyelerinde, hikâye kahramanlarının çoğunlukla savaşı insanların bencilliklerine karşıdır. İnsanların sadece kendisine yaşama hakkı tanıyan, diğerlerini sınırlandıran, kendi kriterlerine uymayan kişileri daha da çok engelleyen bencil düşüncelerinedir. *Eksik Adamın Çizgileri* adlı hikâyede insanların yüzüne tükürmek istediği için yargıç karşısına çıkarılan hikâye kahramanı aslında toplumun bu bencilliğine, onların insanları öteleyen yanlış değer yargılarına tükürmek istemektedir. Kahramana göre suçlu kendisi değildir. Asıl suçlu insanlığı öldüren bu bencil zihniyetlerdir.

“Evet, Yargıç Bey. Bütün insanların yüzüne tükürmek isteyen benim. Ve onlar bencillikleriyle bunu çoktan hak ettiler. Neymiş, bana yaptıklarından sonra, insanların yüzüne tükürmek istemişim... Ben suçlu değilim. Suçlu onlar. (...) Gerçekte, ‘insanlık’ denilen, bir kendini düşünme, bir kendini beğenmeden başka nedir? Ve insanlar, insanlığı bencilliklerine kurban etmediler mi?” (Ç, 2012:1).

Hikâye kahramanı kendi bencilliklerinden habersiz bu insanların suratına bencilliklerini haykırır. Onlara yaptıkları yanlış duyurmaya ve erdem maskesi altına gizlemeye çalıştıkları bencillikleri göstermeye çalışır.

“Ve şurada her yana sinmiş bir bencillik kokusu... Siz, onu yaratanlar, belki duymazsınız bunu ve suçlu görmeyebilirsiniz kendinizi. Ama ne iğrenç olduğunu bir bilerseniz. (...) Bencilliğin suç sayılmadığı yerde, onun acısını çekenler karşı çıktıkça suçlanacaktır. Ama bencilliği örtebilecek midir bu?

(...)

Ve insanlar ‘erdem’ diye acımanın arkasına gizlemişlerdir bencilliklerini.” (Ç, 2012:3).

Bu hikâyede, insanların sadece kendi çıkarlarını önceleyen davranışları, kendi duygularının doyumunu uğruna diğer insanları ezen tutumları eleştirilerek yapılan hatalara dikkat çekilmeye çalışılır.

“Oysa insanlardan bir şey beklemek boşunadır. Bütün yüceliklerini bir kalın bencillik örtmüştür onların. Bir başkasını kırmak, bir başkasını ezme de olsa, kendilerini doyurmaz işleri.” (Ç, 2012:21).

Düşüm adlı hikâyede ise hikâye kahramanı insanların kalabalığından uzak bir yaşamı sürmektedir. O insanların görmediği, görmek istemediği bir hayatın içindedir.

Hikâye kahramanı yalnızlığını ancak para karşılığı bir kadınla dindirebilir. İnsanların kendine yaptığı bencilliği ve artık onlardan öğrendiği bu bencillikle onlara bakacağını hikâye kahramanı şöyle dile getirir:

“ *İnsanlardan bir şey beklememeyi öğreniyorum. Ve başkasını düşünmek istemeyen bencilliği sindiriyorum yüreğime. Bana kendini veren, insanların alaylara konu ettiği çirkinliğime katlanan kadını düşünmek isterdim oysa. İnsanların bana yapmadıklarını ben niye onlara yapacaktım? Niye bir başkasını düşünerek yoracaktım kendimi? Ve kişiöğlü kendimi üzmeye değer miydi? ‘Değmez’ dedim, yürüdüm hızlı hızlı.*” (Ç, 2012: 96-97).

Pastırmalı Yumurtanın Çokça Dokunduğu Gecenin Hikâyesi adlı öyküde kolundan özürlü olan bir kişiye yanlış davranan, onun olmayan kolundan öğrenen zengin bir iş adamının bencilliği dile getirilmiştir. Bu zengin iş adamının kolu kâbusunda, engelli kahramana verilerek o dilencinin yaşadığı ıstırabı bu zenginin yaşaması sağlanır. Böylece hikâyede fiziksel engelin her insanın başına gelebileceği temasına vurgu yapılmaya çalışılır. Hikâyede insanın aslında sahip olduğunu sandığı her şeyin bir anda kaybedilebileceği, hatta kendisinin sandığı organların dahi bir gün elinden alınabileceği gerçeğine dikkat çekilerek, daha duyarlı olmak gerektiğinin altı çizilir. Hikâyede zengin adamın, yanına gelen dilencinin sakat kolundan öğrenmesi ve onun bu haline üzülp, daha hassas davranmak yerine; biraz sonra yiyeceği yemeği düşünüp iştahının kaçmasına hayıflanması ve asıl bu bencil düşüncenin sakatlığı dile getirilir.

“*Doğrusu, kimseyi doyurmaya hevesli değilim, ben kolay mı yükseldim sanki?.. ‘Git bir iş bul kendine...’ dedim de, kolunu oynatarak –ki, kolunun bir karıştan aşağısı yoktu ve en uçta bir kemik çıkıntısı geriyordu deriyi- ‘Beyim, iş nerde ki...’ demez mi, bak kendini bilmeze... Ve uçtaki derinin o parlak kayganlığı... İçim kalktı. Oysa yemeğe gidiyordum ve iyice acıkmıştım hani... ‘Atın şunu dışarı...’ dedim kapıcıyla şoföre. ‘Nasıl girmiş buraya?..’ Attılar. (...) olan bana olmuştu. Sözde bir iyi doyuracaktım karnımı... Ve bunun gözümün önünden silinmeyen derisi...”* (K, 2012: 65).

Necati Tosuner, *Vurgun* adlı hikâyede bir üst kurmaca ile yazdığı eserlerde kendisini anlatmanın bir bencillik olup olmadığını sorgular. Kahraman anlatıcı sevdiği kız Aysel’le yazdıkları üzerine konuşur ve yazar yazdıklarında “ben”in anlatılmasının bencillığe girip girmeyeceğini şöyle ifade eder:

“ *‘Sen neler yazıyorsun?’ diyor.*

‘Bildiğin şeyleri...’ diyorum.

‘Böyle, hep kendini anlatmak, bencillik olmuyor mu?’

‘Bu, herkesin öyle kolay kolay yapamadığı bir bencilliktir.’ diyorum. ‘İçtenlikle sergilersin her şeyini. Sonra bunları sana karşı kullanırlar. Acı veren bir bencilliktir, bencillikse...’

‘Bir kendini adayış mı oluyor bu?..’

‘En azından o...’ diyorum. ‘En azından...’ “ (K, 2012: 196-191).

İnsanlardan şikâyet eden ve bu şikâyetini sırtındaki kambura anlatan bir kahramanın konu edildiği *Çok Şey* adlı hikâyede, kahraman insanlara öfkeli. Öfkesi, onların yanlış değer yargılarına, kendisini dışlamalarına, kendisine acımayı sadaka olarak dağıtmalarıdır. Hikâyede kahraman anlatıcı, insanların hep “ben”i düşünen yanlış algılarına, birbirlerini yücelten davranışlarına ağır eleştiriler getirir.

“*Ve yumruk gibi, diken gibi bir şeyi taşıyarak yüreğimde, yürüdüm. Bu kendini beğenmişlerin, bu kendini bir şey sanmışların, bu banabanacıların, bu kapıpkaçıcıların ve kendini satmışların ve kiralananmışların ve satın almışların ve kiralananmışların kentinde; bu çok büyümüşlerin, pohpohlanmışların, pıspışlanmışların ve kendini yitirmişlerin,*

(...) bu kentte, bir de bu yağmur altında işte... Kent, insanları ve yağmuruyla düşüyor gözümden birdenbire.” (K, 2012:197).

İnsanlar, kurdukları ilişkilerde karşısındaki insanın gerçeklerini kabul edip ona saygı duyduğu ölçüde bencillikten uzaklaşır. “Narsisist kişi görünürde diğer insanlarla ilişki halindedir, ama bu gerçek bir ilişkiden farklıdır. Gerçek anlamda ilişki sorumluluğu içerir. Başka bir deyişle, bir diğer insanın gerçeklerini anlamaya çalışmayı ve bu doğrultuda davranmayı gerektirir.” (Gençtan, 2014:113) Bu bağlamda karşısındaki insanın fiziksel engellerinden kaynaklanan sıkıntılarını anlayamayan onu olduğu gibi kabul edemeyen toplumdaki bireylerin yanlışlarına dikkat çeken Tosuner, insanların hep ben duygusu etrafında şekillenen ve bundan dolayı sakat insanların iç dünyalarında fırtınalar kopmasına neden olan bu yanlış tutumlarına hikâyelerinde bir eleştiri getirir. Yazar yapılan bu egoizmin insanlık ile bağdaşmadığını öyküleri ile ortaya koymaya çalışır.

4.6. Kaçış

Kaçış, insanların baş edemediği durumlarda bir çözüm olarak geliştirdiği ve çoğu zaman problemi halletmeye yetemeyen bir savunma şeklidir. İnsanlar, yaşadığı ve üstesinden gelemediği olaylar karşısında bazen toplumdaki, bazen kendisinden bazen de hayattan uzaklaşmayı tercih ederler. Kaçış kişinin, hayatın kendisine sunduklarıyla yüzleşmektense o sorunu yok sayabilmek adına, kulaklarını tıkamak, gözlerini kapamak, mekândan ya da insanlardan uzaklaşmak suretiyle kendisini bir süreliğine rahatlatma çabasıdır. Kalıcı bir çözümü beraberinde getirmeyen “kaçış” temi Tosuner’in, toplumdaki yığın kahramanlarında sıkça tercih edilen bir durum olarak karşımıza çıkar. Yazar, basılan ilk hikâyeye kitabı olan *Özgürlük Masalı* hikâyesinin ilk öyküsüne “*Bırakacaktım bu kentin sokaklarını.*” (ÖM, 2012: 1). cümlesi ile giriş yapar. Böylece Tosuner daha ilk cümleden kaçış temini imler. Onun hikâyelerinde kaçış, bazen bir arayış, bazen bir başkaldırıdır. Mutsuz bir hayatın pençesinden, bir umudun peşine düşmektir. Çoğunlukla hikâyeye kahramanları kaçışın bir çözüm olmadığını bilseler de kendi içsel savaşlarından, huzursuzluklarından ve toplumla olan çatışmalarından kurtulabilmek adına kaçışı tercih ederler.

“Bırakacaktım bu kentin sokaklarını.

Bulvarda aylaklarca dolaştığım günler... Kızılay Durağı’nda üç kızın çocuksu gülüşüne kurban giden yıllarım... Annemin öğütleri, yalvarışları hatta: ‘Aman şu yılı bir atlatsan...’ Kapı çarpıp çıkmalarım benim... Ağlamalar belki arkamdan... Bile bile, körü körüne bir gidiş...” (ÖM, 2012: 1).

Bu hikâyede aslında kahramanın kaçışının nedeni umuttur. Onu ailesinden, memleketinden kaçmaya iten sebep, sevgiyi, mutluluğu, yalnızlıktan kurtulmayı ve yaşamak isteyip de yaşayamadığı duyguları başka bir yerde bulma hayalidir.

“Upuzun bulvarda bir yalnız benim sanki.

Kararımı verdim, gideceğim bu kentten. Bir gece, bir ucuz otobüs kalkacak, ben üzgün, ben umutlu olacağım içinde.” (ÖM, 2012: 2).

Hikâyeye kahramanı kaçışla mutlu olacağını hayal etse de bu kaçışı kendi içinde sorgular. Kahraman, huzursuzluğunu, kaçma isteğinin nedenini, kaçıp gittiği yerde mutluluğu yakalayıp yakalayamayacağını endişesini hikâyeye taşır. Kahraman mutsuzluğuna sebep olarak gördüğü toplumun, hiçbir yerde değişmeyeceği düşüncesine rağmen, inatla gitmek isteğindeki paradoksu, bir iç monologla şöyle dile getirir:

“Kentin suçu ne? Gideceğim yer daha mı iyi olacak?”

Ama düşler?.. Düşler benim değil miydi? Bu pes ediş niye? Yer mi kalmamış koca evrende, beni mutlu kılacak? Bulana dek, topunuza inat çekip gideceğim işte.

Kimden kaçıp, kime koşuyorum? Dedim ya, bunu ben de bilmiyorum. Nedir beni sıkan? Ne arıyorum?” (ÖM, 2012: 2).

Özgürlük Masalı adlı hikâyede de kahramanlar; özgürlüğü, mutluluğu, yeni umutları “kaçış”ta ararlar. Bu yalnız kahramanlar kaçışla yalnızlıklarının gideceğine, mutluluğu yakalayacaklarına inanırlar.

“ ‘ Çekip gidelim buradan. ’ dedim.

‘ Çekip gidelim. ’ dedi.

‘ Nere olursa... ’

‘ En uzağa... ’

‘ Bir yeni yaşantı... ’

‘ Umutların en yenileri... ’

‘ Mutluluğun doruğuna doğru... ’ “ (ÖM, 2012: 14).

Hikâyenin başkişisinin memleketten kaçışı arkadaşı tarafından engellenmeye çalışılır. Onun kurduğu cümleler aslında kaçışın bir çözüm olmadığını, her yerde her şeyin aynı olduğu gerçeğinin de dile dökülmesidir.

“ Bak şu kente. Ne kötülüğü var.? Her yer gibi güneş burada da doğudan doğar. Battığı yer de bellidir. Neyine gerek başka yerler? Bu sokaklar senindir, daha çok ararsın buraları. Geçti, geçer... Gel, vazgeç sen de.” (ÖM, 2012: 15).

Arkadaşının ısrarlarına rağmen başka yerlerde mutluluğu arayan hikâye kahramanı aradığını bulamaz. Yabancı olduğu bir kentte, hayalini kurduğu özgürlüğün, mutluluğun aksine; kendisini daha çok yalnızlığa itilmiş ve geçmişini özler bir şekilde bulur.

“ Bir uğultulu kalabalıkta akşamlar kadar yalnızdım ben. Düşlerimi yitirmiştim, tutkularım boşaydı. Bir eskinin anıları kalmıştı, ondan öte her şey boş... Eskiymi mi arıyordum? Belki de geçmişe tutsaktım artık.” (ÖM, 2012: 16).

Tosuner’in hikâyelerinde, hikâye kahramanları genellikle kendi gerçeklerini unutmak adına, bazen toplumdan kaçarak bazen de gerçekten hayale kaçışla mutluluğu yakalamaya çalışmaktadırlar. Oysa bu kahramanlar her durumda kaçışın kendilerini avutmadığının farkındadır.

Gökten Bir Uçurtma Düştü adlı hikâyede, hikâye kahramanı kendisini bir dilenci ile kıyaslar. Toplumdan ötekileştirilen ve kendisine sevmek, sevilme hakkı bile tanınmayan kahraman, bunu kendisine reva gören insanlardan kaçmak ister; ama bu kaçışın çözüm olup olmadığını da kendi dünyasında sorgular.

“İnsanlardan sevgi beklemek, onlara el açmaktan daha mı az utandırıcıdır? Bunu çözemeyecek oradan uzaklaşacağım. İssizliklere koşacağım olanca bunalışımla. İnsanlardan kaçış bir çözüm yolu olabilecek mi?” (ÖM, 2012: 60).

Eksik Adamın Çizgileri adlı hikâyede kahraman toplum ile çatışma halindedir. Okula ilk başladığı andan itibaren ötekileştirilmeye başlayan ve büyüdükçe insanların bu itelemesinin sebeplerine iyiden iyiye vakıf olan hikâyenin fiziksel engelli kahramanı, insanların yadırgamalarından, alaycı bakışlarından, kendisine yaşama hakkı tanımamalarından yorulur. Çaresizlik, çözümsüzlük içinde sorunlarından kurtulmanın yolunu kaçışta arar. O toplumdan, insanlardan, yalnızlığa kaçmak ister. Ancak bu yalnızlık kendisinin istediği bir yalnızlık değildir. Onun yaptığı zorunlu olarak bu yalnızlığı tercih etmektir. Kahraman, toplumdan uzaklaşarak, sevmediği yalnızlığı yaşayarak, toplumun değiştiremediği yargılarına bu şekilde bir çözüm arama yoluna gider.

“Lise bitti. Geç de, güç de olsa bitti lise. Bir yapılacak iş, kaçmaktır bu kentten. Bir başka kentte, ıssızlıklara, insanlardan uzaklara çekilecekti... Belki yine severek insanları, belki bir büyük hınç duyarak onlara, yalnızlığa hep yalnızlığa koşacaktı. Yalnızlık sıkıntısı nasıl azalırdı, yalnızlığı alışkanlık edinmekten başka?” (Ç, 2012: 23).

Hikâye kahramanı ne yapacağını bilmez bir halde bocalar, durumuna bir çözüm aramaktır amacı; ancak hayatta en çok istediği ve tüm sıkıntılarını yok edeceğini düşündüğü yalnızlıktan kurtulmak isterken; bizzat yalnızlığın kendisine koşmuştur. Kahraman insanlardan kaçıp, içine düştüğü yalnızlığı ve kaçışındaki amacı şöyle anlatır:

“Ve boşa çıkan umutlardan ve düşlerden ve yenilgimi bilen tanıdık yüzlerden kaçıp, geldim bu kente. Yalnızlıktan yakınıp, yalnızlığa sığındım. Bırakacaktım insanların iyiliğini, insanların kötülüğünü; bir başıma, ıssızlarda, yalnızlığın koyuluğunda arayacaktım mutluluğu. Belki bir şey veremeyecektim insanlara ama bir şey de beklemeyecektim onlardan.” (Ç, 2012: 24).

Bu hikâyede kahraman, yaptığı kaçışın neticesinde kaçmanın çözüm olmadığını fark eder. O aslında insanlardan çok, kendi gerçeğinden kaçmaktadır. Kaçışın, kendi sıkıntılarıyla yüzleşemeyen korkaklara özgü olduğunu anlayan kahraman için bu kaçış, yenilgiden başka bir şey getirmemiştir kendisine.

“Kaçmanın yenilgiyi kabullenmekten başka şey olmadığını anladığım günler, sinsice ve birdenbire geldi. Yalnızlığa özenme, bir yüreklilikten çok, bir güçsüzlük değil miydi? ‘Yalnızlık, yalnızlık’ diye koşmuştum da, hangi sıkıntım çözülmüştü? Yine kaşlarım çatıktı, yine geceler uykusuz ve insanların bakışları alaycıydı yine. İnsanlardan kaçmak, kişinin, kendi kendinden kopmasından başka nedir?..” (Ç, 2012: 25).

Kurtulmak adlı hikâyede hikâye kahramanı fiziksel engelinden kurtulmak adına geldiği yabancı memlekette sürekli kalmayı düşünür. Böylece bildiği insanlardan kaçmayı amaçlar; ama bu düşüncenin anlamsızlığının, insanların her yerde aynı olduğunun ve kaçarak sıkıntılarından kurtulamayacağı gerçeğinin kendisi de farkındadır.

“Hiç geri dönmemeyi, bu yabancı ülkede, yabancı insanların içinde kalmayı düşündüğüm de oldu. Ama nedir değişecek olan? İnsanlar her yerde aynı değil midir?” (Ç, 2012: 71).

Çıkmazda hikâyesinde ise hikâye kahramanı yalnız başına yağmurlu sokaklarda dolaşır. Dostlarının sayısı iyice azalan ve artık deniz kenarında kendisiyle ve denizle dertleşen bu kahraman, sabah olunca kentin kalabalıklaşan sokaklarından kaçıp eve sığındığını şöyle anlatır:

“Sabahtı. İnsanlar bir alışılmış telaşla düştüler yollara. Ve kentin gürültüsü ve kentin kimseleri umursamaz hoyratlığı yavaştan yavaştan belirmeye başladı, uykusuz gecelerin adamı ben eve dönebilirim artık.” (Ç, 2012:103).

Engelli insanları ötekileştiren toplumun “çamur”a benzetildiği, *Çamura Yatmış Biri* adlı hikâyede kahraman, kendi gerçeği ile insanlar ve sevdiğini düşündüğü kızla çatışma içerisindedir. Kahraman anlatıcı kendisine acılar yaşatan insanlara, hayata, korkunç yalnızlığına ve ulaşamadığı sevgiye öfkeli. Bu duygular içerisinde yaşadığı – ya da yaşayamadığı- hayattan kaçmak isteyen kahraman, kaçışın sadece kendisini aldatmak olduğunu ve öfke duyduğu bu toplumdaki kaçmanın asla mümkün olamayacağını kurduğu cümlelerinin ikileminde hikâyeye taşır.

“Bir otobüse, bir trene, bir gemiye mi binerim, kaçırım. Kaçamam. Kaçtım sanırım kaçamam.” (Ç, 2012:109).

İki Gün adlı öyküde Remzi Bey adındaki kahraman bacağından sakattır ve bir devlet dairesinde memur olarak çalışmaktadır. O da daha önceki birçok öykü kahramanı

gibi yaşamını sıkıntı içinde, çaresizce geçirmektedir. İnsanlardan, onların dışlamasından, yaşamın kendisine istediğini vermeyişinden usanmış bu kahraman için ev, hayattan kaçarak sığınılacak bir mekân olarak imlenir.

“Öğleyin, çalıştığım yerin bezdiren durgunluğundan ve geçtiğim o kalabalık caddenin bana hep yabancı bakar insanları arasından sıyrılıp, eve atıyorum kendimi. Belki kaçır gibi. Belkisi yok, tam bir kaçır gibi işte. Sesimin çıkmadığı, ancak dudaklarımı kıpırdatan bir sövgüyle, insanlardan; insanlardan ve her şeylerden kaçır biri, ben.” (K, 2012:197).

Hikayede Remzi Bey, karşı komşunun beslemesi Zeliha'ya içten içe âşıktır. Bir başka komşuları Nedime Hanım ise annesine, Zeliha'yı senin oğlana isteyelim, der. Bunu duyan Remzi Bey Zeliha'yı sevse de zihnini kemiren düşüncelerle bu evlilikten kaçmaya çalışır. Aslında onun kaçmaya çalıştığı insanların düşünceleri, duyguları ve davranışlarıdır. O, bir topal olarak yanına insanların Zeliha'yı yakıştırmayacaklarını düşünür. Kendisini Zeliha ile evlenip caddede insanlar arasında dolaşırken hayal eden kahraman, kurduğu bu hayalin dahi çevresindeki insanlar tarafından fark edileceğini ve kendisiyle alay edileceğini düşünerek korkar, onlardan kaçmaya çalışır. Bu evlilik fikrinden kaçışın, cesaretsizliğin, korkunun yansımaları kahramanın düşüncelerinden öyküye aktarılır.

“Ben onunla, bu insanların içinde onunla... Yine kaçıklık gelip kuruluyor içime. Sanki insanlar... Sanki şu karşıdan gelenler, şu yanımda yürüyenler sanki... Sanki şu işten çıkanlar, şu gezen dolaşır, ortalığa yayılanlar, sanki içimden geçenleri okuyacaklarmış gibi bir korku... Korku: Basacaklardır kahkahayı, dizlerini ve kasıklarını ve gülerken oynayan göbeklerini tutarak ve yatarak yerlere ve birbirlerine göstererek beni bağıracaklardır: “Yuu, işe bak...” Siniyorum. Koşmak istiyorum. Bir beter, bir bulaşıcı hastalıktan kaçarcasına koşmak... Koşamam. Bırak koşmayı, ben bu insanların içinde hızlı yürümekten bile kaçındım.” (K, 2012: 18).

Bu düşüncelerin ıstırapıyla boğuşan Remzi Bey, insanların alay edeceği korkularıyla evlilikten kaçmakta ve herhangi bir adım atamamaktadır. Annesine ise evlilikten kaçış nedenini şöyle anlatmaya çalışır:

“ ‘Kolay değil anne...’ dedim. ‘Korkuyorum. Sıkılıyorum yani... Sıkıldığım, hani olmazsa... Duyulursa bir de... Bu bizim sokaktan bile geçemez olurum artık.’ (K, 2012:31).

Sonunda anne ve babasının akıl vermeleriyle ve gönlünün de ısrarıyla kızın istenmesine onay veren Remzi Bey yine de atmış olduğu bu adımın getirilerinden korkar. Sonuçların istediği gibi gitmeyeceği endişeleri ve olumsuz bir sonuç neticesinde kaçma isteği cümlelerinde yeniden belirir.

“Yine de biliyorum olacakları. Ve başıma gelecekleri... Bir şey çıkmayacağını, biliyorum. Bana kalsa, cayarım. Korkuyorum. Beğenilmemekten yani. Yani yine beğenilmemekten... Çekip gitmeli bir yerlere. Ve unutmali her şeyi... Her şeyden önce kendimi... Bu kendini bilmezliği, bu umutlara kapılmaları unutmali.” (K, 2012: 32).

“Kaçış” temi *Yırtılmış Bir Mektup İçindir* adlı hikâyede de ele alınır; fakat hikâye kahramanı bu kaçışı kendi istediği için değil de, sevdiği kız huzur bulsun diye gerçekleştirir. Zira sevdiği kızın kendisini reddetmesi ve etrafında görmek istememesi üzerine kahraman, sevdiğine okumadan yırtıp atacağını tahmin ettiği bir mektup bırakarak memleketi terk eder. Kahramanın istemediği bu kaçış şöyle dile gelir:

“Yarın başka bir kentte olacağım. Ondan uzaklara sürüyorum kendimi. Mektubumu alacaktır ve açıp okumadan daha, -neyi, ‘Bu son, seni üzmeyeceğim artık.’ diyen bir mektubu- alaycı, yırtacaktır, biliyorum.” (K, 2012:102).

Pencereler adlı hikâyenin, “Birinci Pencerede” bölümüne ise bir kaçış cümlesiyle başlanır. Kahraman başka bir kentte, ne aradığını, niçin geldiğini bilmez bir şekilde kaçışını sorgular.

“*Birden, bu kente niçin geldiğimi anlıyorum.*

Yol yorgunluğu ve uykusuzluktan bitkindim. Giyeceklerimi çıkarmadan öylece uzanmıştım yatağa. Sahi, ben ne arıyordum? Bir şey aramıyor muydum yoksa? Unutmak mı istiyordum? Sakın, avunmanın bir yolunu bulmayı umuyor olmayaydım?” (K, 2012:103).

Aslında kahraman niçin geldiğinin bilincindedir. O sevdiği kızı ve ona olan hislerinden kaçıp bu kente gelmiştir, fakat bu zorunlu sürgün sevgiyi azaltmamış, mesafeler duygularını silememiştir. Kaçışın çözüm olmayışı, kahramanın aşk üzerine kurduğu cümlelere takılır kalır.

“*Sana uzağım. Gönül şöyle avunuyor, baktığım yerlerde seni görüyorum. Sevdiğim, biliyor musun, uzaklık küllendirmiyor yaktığın ateşi. Evet, belki seni unutacağım, yani, yüzünü, ellerini falan... Sana hep uzak kaldığımı unutabilir miyim?”* (K, 2012: 111).

Yazarın birçok hikâyesinde olduğu gibi *Tavşancıl* hikâyesinde de kahramanın kaçış sebebi ulaşamadığı sevgilidir; ancak kahraman bu sevgiden kurtulmak adına değil de, sevgilinin onun yüzünü görmek istememesi adına zorunlu bir kaçış gerçekleştirir. Kahraman anlatıcı, hayattaki tek avuntusunu da elinden alan sevgiliye sitemde bulunur.

“*Sürgündeyim.*

Senden uzağa sürdüm kendimi. Sevin. Tek avuntum seni görmektir. Son avuntuydu. Avuntuydu. Yasakladın. Bunu bile yasak ettin bana. (...) Benden neleri esirgediğini bir bilsen... Hele, niçin esirgediğini...” (K, 2012:129).

Vurgun adlı hikâyede hikâye kahramanı kamburdur ve bu engeli nedeni ile diğer hikâyelere benzer bir şekilde, sevdiği kız Meral tarafından istenilmemiştir. Bu sevgi ile kendisini etrafa rezil ettiğini düşünen Meral, kahramanı istemeyince o da memleketi Ankara’dan kaçarak İstanbul’a gelir. Kahraman anlatıcı kaçış nedenini ve hala unutamadığı sevgilisini şöyle anlatır:

“*Meral uzaktaydı. Özlüyordum onu. Bir görevim istiyordum. Gidip o kente, bir görevim. Yok, istemiyordum. Yine yürüyüp gidecekse istemiyordum. Ve biliyordum yürüyüp gideceğini, -üstelik dahasını da edeceğim.”* (K, 2012:144).

Kahramanın memleketteki arkadaşı Sinan ise arkadaşına yazdığı mektupta kaçışın bir çözüm olmadığını, kaçarak insanın sadece kendi kendine kötülük ettiği gerçeğini mizahi bir dille kaleme alır ve arkadaşının geri dönmesi için onu ikna etmeye çalışır.

“*Sen orda kendini ye, dur. Ne hallerde olduğunu duyuyorum. Aslanım, yazık ediyorsun kendine. Sanki ne sanyorsun? Sen çektin gittin de, onun umurunda mıdır? Gel, dön buraya, sana benim baldızı vereceğim.”* (K, 2012:170).

Kıyıda hikâyesinde, kahraman bilinç düzleminde geçmişe giderek ve tekrar ana dönerek, iki yıldır unutamadığı bir sevgilinin varlığından haber verir. O, arkadaşlarıyla gittiği deniz kenarında bir kız arkadaşının kendisiyle ilgilenmesinden manalar çıkarmamak, “giremediği” bu denizden ve sevgi üzerine umutlanmalardan bir an önce kaçmak istemektedir. Hikâye kahramanı isteyip de yaşayamadığı ve yaşayamayacağını bildiği bu hayattan kaçarak içkinin gölgesinde teselli aramak umudundadır. Hikâyede kaçış ve içki bir sığınak olarak belirir.

“*Peki, şimdi ne unuttu? İlgilenmeyim istiyorum onunla. Denizde giydikleriyle geçip oturuyor karşıma. İçim kaynıyor. Tedirginlik at koşturuyor her yandan. Artık*

aşam olsun istiyorum. Artık içmek istiyorum. Bu kıydan gitmek istiyorum artık.” (S, 2012: 36).

Bir sevgi kaçağının ele alındığı *Su, Hava ve Güneş Işığı Adı olarak: Inge* adlı hikâyede ise hikâyenin başkişisi Ankara'dan Almanya'ya bir sevgiyi unutmak adına kaçmıştır; ancak kaçış gerçekleri unutturmaya yetmemektedir. Yüreğini de beraberinde getirdiği için unutamadığı bu sevgiliye kahraman şu cümlelerle seslenir:

“Ve biliyor musun şimdi Ankara'dan kaç tren rayı uzakta olduğumu? Niçin uzakta olduğumu? Ve yüreğimden çıkan bir tren sesinin, çığlığa benzer bir tren sesinin, sana niye ulaşamadığını, nerede, nasıl buzlu dağlara takıldığını, hangi demir köprüden aşağı uçtuğunu, biliyor musun?” (S, 2012: 68).

Necati Tosuner'in hikâyelerindeki kahramanlar bazen hayattan, bazen insanların baskılarından, bazen de sevgililerinden veya içlerindeki sevgiden kaçmaya çalışırlar; ancak bu kaçış kendilerine yalnızlıktan başka bir şey kazandırmaz. *Kamyon* hikâyesine ise yazar, kaçıştan yeni dönen bir kahramanın öyküsü ile başlar ve kahraman anlatıcı, kaçışın kendisine sağladığı belki de tek kolaylığa biraz mizahi vurgu yapar.

“Epey bir zaman buradan uzaklarda kalmıştım. Yabancı bir ülkedeydim. Her şey çok başkaydı. Her şey...”

İnsan, bir yerde yabancı olunca, şöylesinden bir rahatlık kazanıyor: Canınız bir şeye mi sıkıldı, yolunda gitmeyen bir şey mi var, çevreyle mi uyuşamadınız, bay falan ya da bayan filanla bir derdiniz mi oldu, diyorsunuz ki kendinize: ‘Canım yabancılık işte...’ “ (NTS, 2012: 1).

Hikâyede nedeni belirtilmeyen bu kaçışı sorgulayan kahraman, gittiği yabancı ülkeden yeniden vatanına döndüğündeki durumunu, halindeki acizliği, uzun süre yatakta yatan bir hasta metaforuyla anlatmaya çalışır. En az kaçış kadar, kaçıştan sonraki geri dönüşün de zor olduğunu, topluma yeniden girebilme çabalarını, her şeye sıfırdan başlamanın sancılarını, hayata ve insanların arasına yeniden adım atmak için sarf ettiği çabayı kelimelere döker.

“Evet, o zaman her şey çok başkaydı. İyi miydi, kötü müydü bilemiyorum. Çok başkaydı. Her şey...”

Sonra, döndüm.

Uzun süren ateşli bir hastalıktan yeni kalkmış gibiyim şimdi. Birçok şeye yeniden başlamam gerekiyor. Yürümeyle bile sanki yeniden mi öğrenmek zorundayım, öyleye benziyor. Üstelik hiç de kolay oluyor değil.” (NTS, 2012: 1).

Bir sevda kaçağı Türkan'ın konu edildiği *Türkan* hikâyesinde yazar, yurt dışında bir arkadaş grubu içerisinde Türkan'ı gözlemler. Kim bilir hangi sevdadan kaçıp gelen Türkan, geldiği bu yabancı memlekette, aslında hala kaçtığını zannettiği yerlerde yaşamaktadır. Yazar, onun kalabalığın içinde kendi dünyasına gömülmesine, kendini ortamdaki soyutlayıp tek başına kilometrelerce ötede bıraktığı memleketine dalıp gitmesine, muhtemelen yaşadığını düşündüğü bir sevdanın kırgınlıklarına vurgu yapar. Kaçış Türkan'ın sadece bedenini koparıp getirmiştir buralar, onun beyni ve yüreği su an bulunduğu mekâna ait değildir.

“Sonra sonra seziyorum: Dalmak değil bu. Gözleri dalmıyor. Sanki terk ediyor bizleri. Sanki bir başka yerlere gidiyor. Bir başına gidiyor öyle... Bir tren bir başka raya geçiyor. Karlar içinden geçiyor. Çamlarla kaplı dağlar arasından geçiyor. Gümrüklerden geçiyor. Değişen bayrakları görüyor bir tren. Bir tren buluyor denizi, bırakmıyor, -muş gibiyken, geri dönüyor. Bakmıyor. Gülermiş gibi ediyor. Söze karışmayı deniyor.

Sanki.

Bir genç kız işte. Sevdadan yana kırgınmış gibi oluyor.” (NTS, 2012: 55-56).

Evet hikâyesinde, bir karı-kocanın gittikleri seyahatten, teyzenin yanında bıraktıkları ve kendilerini bekleyen kızlarının yanına dönüşleri konu edilmiştir. Uçakta bu dönüş esnasında kahraman anlatıcı bilinç düzleminde geçmişte yaşadığı bir kaçıışı hatırlar ve bu kaçıştan bir şeyler öğrendiğini vurgulayan kahraman, kaçışın çözüm olmadığını tekrar dönüşle ortaya koymuştur. O, kaçarak kalbindeki sevdayı yok edemediğini anlamış ve kaçmak yerine gerçeği haykırmayı tercih etmiştir. Bu hikâyede kaçıştan vazgeçerek gerçeklerin üzerine yürüyen kahraman bu sayede mesut bir yuvaya kavuşabilmiştir. Kahraman anlatıcının, hikâyenin sonunda kurduğu cümleler kaçışın dertlerin çaresi olmadığını, gerçeğin üstüne yürümek gerektiğini vurgular niteliktedir.

“...Ve bir gün, artık onu terk etmem gerektiğine inanmıştım. Ve çılgınlar gibi kaçmıştım. Gerçekte, ondan kaçıyor da değildim. Neden, niçin kaçtığımı biliyor da değildim.

Sanki, neyi bilmiyordum ki?..

Öyle. İnsan her şeyden bir şey öğrenebiliyor, isterse.

Öğrendim ben de: Dönüp ona geliyordum.

(...)

Niçin mi?

Ona bir söyleyeceğim vardı

Onsuzluk gibi.

Ona kendimi anlatmak gibi.

Sevda ve dert gibi.

‘Derdim.. derdim...’ gibi.” (NTS, 2012: 64-65).

Yazar, *Seni Bırakmam* hikâyesinde, bir kahramanın çocuğunun olmayışını, eşini mutlu edemediğinin farkındalığını ve çaresizliğini öyküye taşımıştır. Kahraman bu sıkıntılarında kurtulabilmek adına kaçıışı hayal eder; kalmakla gitmek arasındaki bocalamalar yansır hikâyeye; ancak bu kaçış sadece düşüncede kalır. Kaçışın dertlerine çare olamayacağını anlayan kahraman bunu eyleme dönüştürmez, eşine ve evine geri döner.

“Ve çok uzak olsun

Sana ve gerçeğime uzak...

Ben orada olayım.

Uzakta.

...

Uzakların en uzağında...

Böyle olmayı düşündüm: Yitmeyi.

Yitecektim. Yitmiş bilinecektim, izim kalmayacaktı. Yoktum. Yok değilsem de, kimbilir nerelerdeydim?.. Var mıydım?.. Yittikten sonra üç kış geçtiğinde ne olacaktım?.. Üç kış geçmesine kalmadan ne olmayacaktım ki?..

(...)

Döndüm sonra, evime geldim, -yakınların en yakınında olmak için.” (Ç1, 2012:

6).

Ailevi ve toplumsal sıkıntıların öyküye taşındığı *Yöneliş* adlı hikâyede ailevi problemlerinden dolayı hiç bilmediği bir kentte otobüsten inen bir kahramanın öyküsü anlatılmıştır. Ailevi sıkıntıların nedeninin açık olarak belirtilmediği, örtük bir şekilde, sembolik bir dille anlatılmaya çalışıldığı hikâyede kahraman anlatıcı, kaçıp geldiği bu yerde problemlerinin bitmediğini, içinden sıkıntılarını atamadığını kısacası kaçışın dertleri yok etmeye gücünün yetmediğini dile getirir.

“(...) işte daha birkaç gündür tanıdığım bu kahveye, kahveciye, onun ‘çaycı’lığına kimlik yakıştırma çabalarım ve yakmadan dudak kıyısında tuttuğum

sigaram ve bıyıklarımın da artık üç tel ağarmış olması, unutmak istediklerimi unutturmaya kaçmak istediklerimden beni kopartmaya yetmiyordu.

Yetemiyordu.” (Ç1, 2012: 31).

Yazar, *Gözlem* adlı küçürek öyküde ise, kendi fiziki engelinden dolayı insanlardan utanan ve kendisiyle barışık olmayan bir kahramanın, insanlardan kaçmak ve saklanmak adına gözlüklerden medet ummasını anlatır. İnsanlardan kaçış sadece mekân değiştirmek değildir; bazen bir gözlüğün arkasına sığınarak da kaçış mümkün olmaktadır.

“Ve sırtım öyle orta yerde dururken

kara.. kapkara gözlükler takıyorum

İnsan içine çıktıkça, -gizlenmek için.” (YAÇ, 2012: 4).

Alanya’da Bir Kıyıda hikâyesinde de kaçış temi ele alınmıştır. Hikâyenin başkişisi fiziksel engelli bir büyücüdür ve bu kahraman çocukken insanlardan kaçışı tercih ettiği bir dünyada yaşamıştır. Engelli bir çocuğun insanlara karşı aldığı bir önlemdir kaçış, çaresizliğin ittiği bir sığınak.

“O zamanlar...

Çocuksun. Çöp gibisin. Hırçınsın. Çaresizsin.

İnsanlardan kaçır olduğun dünya!

İnsanlardan saklanır olduğun... İnsanların olmadığı yerlere saklanır olduğun...” (YAÇ, 2012: 24).

Necati Tosuner hikâyeleri aracılığı ile kaçışın dertlerine çare olmadığını bilen; ancak hayat üstlerine geldiğinde yapabilecek bir şey bulamayan kahramanların dünyalarına kapı aralamıştır. Yazar, kahramanların gerçeklerin üstüne gitmek yerine insanlardan uzaklaşarak bir sonuç elde edemeyişleri ve çözümsüzlük içinde bocalayışlarını dikkatlere sunmuştur. Çıkmazların ortasında sığınılan bir liman olarak görülen kaçış, bu kahramanların hayatlarındaki ters giden hiçbir şeyi düzeltemez. Aksine onların daha da yalnızlaşmasına ve kendi sorunsallarında boğulmalarına neden olur.

4.7. Umut(suzluk)

Umut, yaşamı besler. İnsanın olumlu düşüncelerle, hayatına yön verecek ışığı elinde tutmasıdır. Hayata sıkı sıkıya bağlanmak, yaşama sevincini hiç kaybetmemek, geleceği yaşayabilme ihtimalini kendi içinde hep taze tutmaktır. Umut, mücadele ettiği olumsuzlukların üstesinden gelebilecek desteği sağlar insana. Bir bakıma yaşamı kazanmanın anahtarıdır. Umut bir zirve iken; umutsuzluk bir diptir, yaşama gömülmektir. *“Artık umut olmadığına edilginlik vardır.” (Levinas,2005: 99)* İçindeki olumsuz düşüncelerin egemenliğine teslim olan kimse hayata yenilmiş, mücadeleyi kaybetmiş, ruhundaki karanlığa hapsolmuş demektir; oysa umut eden insan etkindir, hayatla ve karşısına çıkan engellerle kıyasıya bir savaş azmi taşır yüreğinde. Bu açıdan insan umutlarıyla yaşar. En kötü şartlarda dahi insanı hayata bağlayan umutlarıdır.

Tosuner’in hikâyelerinde sürekli yalnızlığa itilen, hayatta istediğini gerçekleştirememiş, mutsuz ve sevgiye hasret bir ömür süren kahramanların, tutundukları tek dal umutlarıdır. Kahramanlar çoğu kez, sonunun hüsrarla biteceğini düşündükleri – ve genellikle de yanılmadıkları – durumlar karşısında içlerinde yeşeren umudu yok etmeye çalışsalar da o umut istemsizce ışıldar ve kahramanı hayata bağlar, yaşama ortak eder. Bu bağlamda *Yalnızlığa Övgü* adlı hikâyede birçok konuda olduğu gibi, sevgide de istediğini elde edememiş, hayata yenik kahraman, sonucun olumsuz olacağını bilmesine rağmen içinde yeşeren umuda dikkat çeker.

“ Beklerim, beklerim eli boş... Umut bu, bilinmez işte. Bir gülücük, bir işaret belki... Oysa boş. Pek iyi de bilirim ki; bugüne dek olmamış, olmayacak bundan sonra da. Yine de, uzun saçlı bir liseli kız arayacaktır gözlerim.” (ÖM, 2012: 1).

Martılar Gülüştüler adlı hikâyede ise hikâye kahramanı bir kadındır. Yalnız ve aşka umut besleyen bu kadın umut - umutsuzluk arasında gidip gelmektedir. Bazen umudu fallarda arar. “*Masanın ucunda bir kahve fincanı umutla, mutlu fallara yatmış.*” (Ö.M. 2012: 19) Her doğan gün umutla başlar; ama gün sonunda gelmeyen aşka umut, bir sonraki güne ötelenir. “ ‘Belki yarın...’ diye düşündü, ‘İnşallah yarın.’ “ (ÖM, 2012: 31) Doğadaki her şey umudu ışıltılar kahramana, tıpkı yeni doğan sabah gibi.

“ *Pencereyi açtı, yazın ilk sıcaklığı beceriksizce doldu içeri. Bahçede birkaç serçe civil civildılar. Ev sahibi kadın parmaklığı açarken, demirin sabahki sesi, umutla, düşle doluydu. Yaşlı yaşlı gülümsedi kadın.*” (ÖM, 2012: 23).

Fakat hikâyenin sonunda hikâyenin kahramanı, beklenen aşkın gelmeyeceğini düşünerek üzerine bir çarpı atar ve yalnızlığa alışmaya çalışarak, umutla doğan güneşe arkasını döner, yani durumunu kabullenip umut etmemeyi tercih ederek bitirilir hikâye.

“ *Evet. Her şeye olduğu gibi, yalnızlığa da alışılıyor.*’

Vapur Kızkulesi yakınlarından sıyrılırken, güneş yükseliyordu.

Denize baktı, sırtını döndü güneşe.

Martılar gülüştüler.” (ÖM, 2012: 24).

İnsan Sayılmak hikâyesinde hikâye kahramanı fiziksel engellidir. Toplumun engelliye ötekileştirdiği bir dünyada, bu kahramanın tek amacı; kendisinin de toplumun bir parçası olduğuna insanları inandırabilmektir. Bu hikâyede kahramanın dayanağı ise sadece umududur. Bu bağlamda eksik adamın umutla yaşadığı, umudun bittiği yerde onu sadece ölümün beklediği gerçeği dikkatlere sunulur.

“ *Onun bütün çabası kendini de insandan saydırabilmektir. Bu umudun da bittiği gün, eksik adam kendi yaşamasına kendi son verecek güçten de yoksunsa eğer, usanmış bir yaşayışta, o sonu getirecek rastlantıyı bekleyecektir.*” (ÖM, 2012: 31).

Eksik Adamın Çizgileri adlı hikâyede hikâye kahramanı ne kadar toplumdan dışlanmış olursa olsun, ne kadar sevgide ötelenirse ötelensin yine de bir umut barındırır yüreğinde. İnsanların kendine yaşattığı tüm acılara rağmen eksik insanın içinde taşıdığı umut ve kızların gözünde bir sevgi parıltısı görmek adına uğraşısı hikâyeye yansır.

“ *Hep bir şeyler ummak, umutla gözlerine bakmak onların... Ve kızların dudakları kıyıcığında bir gülücük görmek. Hep bu. Alaycı... İçinde bir sızı, bir kabuksuz yara: Eksiklik. Yalnızlığı ve çaresizliği her gün daha derinden duymak... Yine de kilit kilit üstüne saklı bir umut... Buydu eksiklik... İşte buydu insanlar...*” (Ç, 2012: 17).

Bu hikâyede hikâye kahramanı kendi içindeki umudu sorgular. Her umut onun için bir yıkım getirir. Yaşamdan istediğini alamayan kahraman, umutlarının da sürekli yıkılışı ve gerçeklerin kendisine sunduğu acı karşısında çöker, umutsuzluğu tercih etmek ister; ama nafile... Umutlarıyla ayakta duran bir insan için, umudun yok olması demek yaşamın yok olması demektir. Hikâye kahramanı, umut- umutsuzluk arasındaki çatışmayı ve düştüğü ikilemi zihninde sorgular ve kendisine bir yol çizmeye çalışır.

“*İnsanlar, insanlar, insanlar... Ve umutlar... Her umut bir yıkılışı hazırlar. Her yıkılış gerçeği biraz daha öğrenmektir. Ve gerçekler hep katlanılmaz, acılı, hep kaskatıdır gerçekler. (...) Ve umutlar ne güzeldir, ne kolaydır ve ne çabuk boşa çıkardır umutlar.*

(...) *İnsanlardan ve kızlardan umudu kesmek... Sevmek, sevilmek umudunu bırakmak, öyle mi? Yaşamaktan umudu kesmek değil miydi bu? Eksik adam, ne yapardı umutları ve düşleri de bırakırsa? (...) Alışmak gerekiyordu umutsuz ve düşsüz soluk almalara...*” (Ç, 2012: 19-20).

Her ne kadar zorla umutsuzluğa alışmaya çalışsa da hikâye kahramanının akli ve duyguları çatışır. O akıyla umutsuzluğu tercih etmek ister. Çünkü mantığı ona bu zamana kadar gelmeyen beklemediklerinin, bundan sonra da gelmeyeceğini söyler. Ancak kahramanın duygularında, kalbinde umutsuzluğa yer yoktur. Onun yüreğinde sürekli, kendinden bağımsız, kendisine inat bir umut yeşerir.

“ ‘Kader’ mi ne derler hani, o şeye biraz katlanmış olarak ve bilerek yerimi ve yaşama yeteneğimi, olmayacaklara elimi uzatmayacaktım. Ama yüreğim, olur olmaz her şeye, -yaşamak isteyen bu yürekçene- uzanmadan duracak mıydı? Düş kurup da, gerçekleşmesini beklememeyi başaracak mıydım?” (Ç, 2012: 24).

Hikâyede kahraman en çok da kendi yalnızlığının fırtınasında, sığınılacak bir liman gibi gördüğü “sevgiliyi” arar hayatında. O, her ne kadar kızlar tarafından istenilmediğini, alay edildiğini bilse de kalbinde onlara karşı sürekli filizlenen bir umut vardır.

“Yine de içimde bir umut... Bütün kızların gözlerinde aradığım odur. Yüreğimin ılımlı sesini birinin gözlerimden okuyacağı umudu... Ve bağlandığım bu kıyıda beni alacak, açıklara, kendime güveneceğim yerlere götürecektir beni.” (Ç, 2012: 31).

Tosuner’in hikâyelerinde kahramanlar hayatın verdiği tüm acılar ve insanların kendilerinde açtığı tüm yaralar karşısında sadece umutlarıyla dik durmaya çalışırlar. Onları hayatta tutan şey; bir gün her şeyin düzeleceğine olan umutlarıdır. Bu hikâyenin sonunda umduğunu yine bulamayan, sevdiği kız tarafından yine yüzüstü bırakılan hikâye kahramanı; kaçmanın, yalnızlığa sığınmanın, ölümü arzulamanın bir çözüm olmadığını anlar. Toplumı değiştirmek için adım atılmasının zorunluluğunu ve insanlara, gerçek erdemini kendi anladıklarından farklı olduğu gerçeğinin öğretilmesinin lüzumunu fark eder. *Eksik Adamın Çizgileri* adlı hikâye, kahramanın bu işi başaracağına duyduğu umut ile bitirilir.

“Biliyorum, yine sakat kişiler olacaktır yeryüzünde. Şu yüzyılın insan yüreği, çözüm yolu diye bir Isparta katılığını seçecek değildir sanırım. İnsan, başkalarını mutlu kılmakla mutlu olmayı öğrenecektir bir gün. Ve savaşmak bunun için... Bu çaba, bunun umudu bile yetecektir bana.

Deniz bir başka şimdi. Güneş gidiyor.

Ve ben çok şeyler bekliyorum yarından.” (Ç, 2012: 63).

Kurtulmak adlı hikâyeye, hikâyenin başat kahramanına anlatılan bir epizotla başlanılır. Bu epizotta koltuk değnekleri ile yaşayan bir genç kızın bu değneklerden kurtulmak adına kurduğu umut ve onun gerçekle çatışması şu cümlelerle dile getirilir:

“Umutlar ve düşler... Bunlar da bırakılsa nasıl yaşanır? Ve gerçekler dümdüz, sert ve acımasızken... Geçmiş yenilgilerin alışkanlığıyla öğrendi, umutlar boşadır. Ve bir silkinişle uyanır dalan gözleri.” (Ç, 2012: 66).

Genç kızın eksik hayatında, umutların çok çabuk yeşerip solduğu ve onun yaşayabilmesinin tek yolunun umut etmek olduğu gerçeği kelimelerin arkasındaki anlam derinliklerine saklanır.

“Güneşler erken batar eksik günlerde. Ve umut güneşleri doğmadan edemez. Sevinmeli mi? Yaşamak, yine de umut etmeyi sürdürmektir belki.” (Ç, 2012: 67).

Hikâyede sakat kız, Almanya’ya abisinin yanına bir umutla, bu eksikliğinden kurtulma umuduyla, gider; ama öldüğü haberi gelir. Anlatılan bu epizottakine benzer bir şekilde hikâyenin merkezindeki kahraman da engellidir. Belindeki sakatlığı giderebilmek için umutla yabancı bir kente gelmiştir. Kahramanın diğer insanlar gibi olabilmek için yüreğinde yeşerttiği umut cümlelerine yansır.

“Onunkine benzer umutlarla geldim ben de şu yabancı ülkeye. Eksiklikten, insanların içinde onlara uzak yaşamaktan kurtuluşun umuduyla geldim.” (Ç, 2012: 68).

Kahramanın bazı duyguları kendisine dahi itiraf etmeye cesareti yoktur. Çünkü sonuçları hep hüsrarla biten umutlarına güvenmekten korkar. İçindeki o gizlemek istediği, kendisine bile itiraftan çekindiği umut parıltısı şöyle dile gelir:

“*Demişlerdi ki bana: ‘Bel kemiği eğrilikleri üzerine batıda gelişen son ameliyat yöntemleri...’ Oysa hiç umudum yok. Bal gibi yalan işte... Yok da, ne diye geldim buralara? Ve neden gecelerim uykusuz?’*” (Ç, 2012: 71).

Yabancı bir kente eksikliğinden kurtulabilmek ümidi ile gelen kahraman burada bir yazı kaleme alır. Bu yazıda umut bir sevgiliye benzetilir ve umutla konuşulur. Kahraman sevgilisine, yani umuda, güvenmek ister. Sevgilisinin kendisine söylediği sözler ise aslında kahramanın bir sevgiliden duymak istediği sözlerdir.

“*‘Böyle konuşma.’ dedi. ‘Senin öbür insanlardan eksik bir yanın yok benim için. Sanır mısın ki, o eksik saymadığın kişiler, şu denize bakmasını senin gibi bilirler?.. Ne diye savaşmazsın insanlarla? Eksikmiş... Seninle yaşamayı paylaşabilirim, inanır mısın bana?’*

İnanmak, umut etmektir.” (Ç, 2012: 72).

Kahraman anlatıcı yazdığı bu yazıyı tamamlamaz. Yazısının sonunu doktorla görüştüğünden, eksiklikten kurtulup kurtulamayacağına cevabını aldıktan sonra yazacağını belirtir. Hikâyenin sonunda kahramanın umutlarının yok olduğu ise tamamlanan yazısından anlaşılır.

İnanmak, umut etmektir.

Ama umutlar yıkılıncaya dek güzeldir. Nedir geriye kalan?.. Yıkıntılarda esen soğuklardan başka ne kalır ki?..” (Ç, 2012: 74).

Düğüm adlı hikâyede kahraman anlatıcı, kendisini duymayan, kendisini görmeyen, kendisine kulaklarını tıkamış, onu anlamaktan uzak bir insan kalabalığı arasında, onların boş uğultuları içerisinde kendisini onlara fark ettirme uğraşı içerisinde. Kendi yanında ama ona bir o kadar uzak olan bu insanların varlığını kabul etmesini, ihtiyaçlarını anlayıp ona cevap vermesini ister. İçinde bulunduğu çaresizliği görmeyen bu insan kalabalığına karşı kahramanın yüreğinde yine de bir umut belirir.

“*Sanırım bir şeyler bekliyordum onlardan. Yıkıntıdan ve eziklikten başka şey vermeyeceklerini bile bile, şu kurumuş yufka ekmeği yüreğim, onların bakışlarından ve sözlerinden kırılmaya hazır olarak, yine de umutlanmaları bırakamayan bir huyla, bekliyordum.*” (Ç, 2012: 91).

Hikâye kahramanı hep yenilgiyle sonuçlanan umutlarından vazgeçmek ister. O, artık insanların kendisinde açtığı yaralara ve gerçeğin acılarına alışmayı umut etmektedir. Umuttan umutsuzluğa yönelik isteği kahramanın cümlelerine yansır.

“*Kimbilir, aşağılanmalara ve alay edilişlere alışır, umutları da bırakırım belki bir gün. Umutsuzluğa ve bu düğümü içinde taşımaya alışmak... İnsanların içime uzattığı acımalara iyilik diye dört elle sarılmak... Ve gerçeğin katlılığını, kendini aldatmaların mayhoşluğunda eritmek... artık yakınmalarım bitmiş olacaktır umarım.*” (Ç, 2012: 92).

Çıkmazda adlı hikâyede, içinden gelen ve o engel olamadığı umut duygusuyla, yaşamın getirdiği yenilgilerin neticesi oluşan umutsuzluk arasında gidip gelen bir hikâye kahramanı vardır. Kahraman, bir taraftan hayatta sadece umutlarıyla var olduğu gerçeğine vurgu yaparken bir taraftan da yaşam denen şeyin kendisi için yıkılan umutların bir toplamı olduğuna işaret eder.

“*Ne umutlar kuracağım kimbilir. Alın beni avucunuza, sıkın iyice, bir süzgeçten geçirin etimi, kanımı, kemiğimi... umutlardan başka ne kalır benden geriye? Yaşanmış demek umut yıkıntıları demek değil midir?’*” (Ç, 2012: 99).

Bu umut- umutsuzluk ikilemindeki kahraman, insanların kendine yaklaşımından, umutların hep boşa çıkışından, istediği hayatı yaşayamamanın verdiği iç huzursuzluktan usanmıştır. Kahraman yavaş yavaş kendisinden uzaklaşan umudu şöyle anlatır:

“Oysa gittikçe soğuyorum insanlardan. Gittikçe daha bir kötü kırılıyor umudum, uzaklaşıyorum herkesten ve umutlarımdan ve kopuyorum yaşamının gelip gelip de arada bir içime oturduğundan.” (Ç, 2012:101).

Hikâyenin sonunda kahraman daha bir yığındır. O, her şeyin bir sonunun olduğunun farkındadır; ancak kendi dertlerinin, sakatlığının ve onun getirdiği acıların sonunun geleceğine dair ümidini kaybetmiştir. Bu acıları ve umutsuzlukları kabullenmeyi de başaramayan kahraman anlatıcının içinde düştüğü çatışma kurduğu cümlelere yansır.

“Yağmur dindi. Her şeyin bir sonu geliyor nasılsa... Benim eksikliğimin sıkıntılarından başka her şeyin... ‘Varsın bitmesin acılarımla...’ diyorum kimi zaman. ‘Gelsin acılarımla, gelsin yenilgilerim, umut kırıklıklarım gelsin...’ Yok. Bunu pek beceremiyorum.” (Ç, 2012:102).

İki Gün adlı hikâyede, hikâyenin merkezindeki kahraman Remzi Bey, bacağından sakattır. Kahraman, hikâye boyunca umut - umutsuzluk arasında gider gelir. O, kendisinin umutlara tutunarak var olduğu gerçeğini bilir. Kahraman, içindeki umudu yok edip, yaşamın yıkıntısıyla ortalığı yakıp kavurmak istese de, kendi istemi dışında, içinde o umudun bittiği yerde, yeni bir umut yeşerdiğini, yeni düşlere, yeni umutlara tutunarak yoluna devam ettiğini belirtir. Hikâye kahramanı, bütün bu umutlara rağmen aslında hayatın hiç değişmeyeceğine, yaşamın ve insanların kendisine sunduğu sıkıntıların hiç bitmeyeceğine yönelik umutsuz düşünceleri de kurduğu cümlelerde kendisini hissettirir.

“Sanki, o son umut kırığı yüreği daralttığında, çevrede avunmalık bir şeyler eşleyerekten, -ne bileyim, bir şeyler uydurarak kendi kendime işte, o gün havanın iyi ki güzel gittiği ya da bulvara serçelerin birer ikişer dönmeye başladığı gibilerden-oyalımalara, alttan almalara vurmayacak mıyım yine? Daha bir kötü ve daha bir acımasız bir yeni sıkıntıya doğru, sonu hep yalanlı düşlere aldanarak, korkarım bu böyle sürecek. Nedir, hâlâ mı anlayamadım bunun böyle olduğunu ve değişmeyeceğini?.. Ve insanların değişmeyeceğini... Bu yaşadığımın ve bu sıkıntının hep böyle kalacağını... Ve umutsuzluk... Ve umutsuzluk geliyor yılan gibi ağır ve sinsisi...” (K, 2012:1-2).

Remzi Bey sıkıntısının sebebi olarak insanları imler. O, hayatındaki yoklara dikkat çeker ve kendisinin içinde bulunduğu çıkmaza sebep olan insanlara yönelerek umutsuzluğunun kaynağını şöyle dile getirir:

“Benim için çok bir şey yoktu. İnsanlar sandığımdan da kötüydü ve ben, kurtulmazlar içinde umutsuzdum artık.” (K, 2012:7).

Remzi Bey için gerek öğrencilik gerekse memurluk döneminde hayat olanca tekdüzeliği ile devam eder. Ancak o; geleceğin, insanların hep daha iyi olacağına, hayatın daha renkli olacağına yönelik umutları içinde yeşertir ve tüketir. Kahramanın içinde yeşeren bu umutlar ve sonra yaşamın hiç iyi olmayacağına yönelik düştüğü umutsuzluk arasında gidiş gelişler düşüncelerinden hikâyeye taşınır.

“Ve kızlar vardı tutulduğum ve bir şey beklemediğim kızlar... Ve umutsuzluk ve yine de umut... Ve geleceğin günleri ve geleceğin insanları...”

(...) Ne mi, memur oldum. Günlük akışlarda, biraz sıkıntılı, kimi biraz umutlu, hani üstünde durmaya değmez, hani üstüne varmaya hiç gelmez, yapacak bir şey kalmadıkta katlanılır, giderek alışılır ve inanılırdı günlerin daha iyi ve güzel geçemeyeceğine.” (K, 2012:8).

Remzi Bey'in balkonda sürekli takip ettiği içten içe sevdiği Zeliha adlı bir besleme vardır. Annesi bir komşu kadının da arabuluculuğuyla, oğlunu ikna ederek bu kızı istemeye gider. Sürekli yenilgilere alışık kahraman, sakat olduğu için o kızın da kendisini reddedeceğini düşünse de kızın istetilme sürecinde içinde filizlenen umut ile umutsuzluk sürekli çatışır.

“ İyi olacak, iyi... Hiçbir şey yapamayışın içinde bile olsa, bir şey yapar görünmek... (...) İyi mi oldu? Düşlerden ve umutlardan ve şu ‘aman Zeliha’ kıpırtılarından uzak... Olacak iş mi? Başka nasıl yaşanır? Bir umut süresi... Bir ‘aman oluyor’ süresi...” (K, 2012: 16-17).

Kambur adlı hikâyede hikâye kahramanı kamburluğun verdiği sıkıntılarla uğraşan ve bu sıkıntılardan kurtulamayacağı ümitsizliği içinde olan bir insandır. O, yaşamın kendisine sunmadığı güzelliklerin bundan sonra da sunulmayacağı düşüncesindedir ve bu hisler altında ezilir. Bütün sıkıntılarının kaynağı fiziksel engelidir ve onun getirdiği acıların hiç bitmeyeceğine dair kahramanın umutsuz düşünceleri kendisini çepeçevre sarar ve onu yılgınlığa düşürür.

“Ve ev basıyor beni. Ve çıkıyorum dışarı. Dışarı, yani gerçeğin içine... Ondan bana hiçbir güzelliğin ve iyiliğin gelmeyeceğini biliyorum. Acı ve yıkımdan başka... Biliyorum, bu sırtımdakinin bana edeceklerinin daha bitmediğini, biliyorum.” (K, 2012: 71).

Bu hikâyenin sonunda kahraman, sevdiği kız ve diğer insanlar tarafından ötelense de, umutsuzluğun yüreğine yer ettiği bir anda, tam da umudun bittiği bir yerde yeni bir umutla sarılır yaşama. Çünkü Tosuner'in diğer hikâyelerindeki kahramanlar gibi bu hikâye kahramanını da hayatta tutan tek şey umududur.

“Önce bir kağıt gibi buruşturuyorum yaşamayı. Buruşuk, bumburuşuk bir şey oluyor avucumda. Sonra geliyor pişmanlık. Sonra geliyor umut: ‘Hele dur bakalım...’ Ve bir büyük özenle düzeltiyorum kırışıklığını.” (K, 2012: 75).

Diyeşet adlı hikâyede kambur olan kahraman bir kızı sevmektedir; ama sevgisini dahi itiraf edemeyen ve bunu gizlice yüreğinde taşıyan kahraman sevdiğine kendi dünyasında dert yanar, içini döker; ama yine kendi kendine ve yine söyleyemeden... Kahraman, sırtındaki yükün uzaktan nasıl görüldüğünü herkesin bilebileceğini; ama onun nasıl taşınır bir yük olduğunu kimsenin bilemeyeceğini vurgular. Kahraman anlatıcının bütün bunlara rağmen yaşamın güçlüklerine, bu fiziksel engelinden kurtulabilme ihtimaline, kısacası, tüm dertlerinin sona ereceğine dair umut var düşünceleri hikâyede şöyle dile gelir:

“Sevdiğim, bilir misin umduğun dağlara kar yağışını, belki güzel yağışını, istemediğince yağışını bilir misin? Benim bu derdi nasıl çektiğimi bilir misin sevdiğim? Belki bilirsin sırtımdaki açının nasıl şey olduğunu, nasıl taşındığını bilir misin? Nasıl da taşınabildiğini... Ve bu işten umut kesmediğimi, niye kesemediğimi... Ve yanılmaktan usandığımı, bir bundan usandığımı... Umuda ve şımartılmaya nasılcana koştuğumu biliyor olmalısın.” (K, 2012: 97).

Sevdiği kızın kendisini görmek istememesi üzerine, bu sevgiden kaçışı tercih eden bir hikâye kahramanının konu edildiği *Tavşancıl* adlı hikâyede sürgündeki bu kahramanın yaşadığı acı ve sıkıntılar, içindeki umudu yok eder. Umudun yerini umutsuzluğa bırakır.

“Bakmışsın, taş duvarda bir tutam dal yeşillenmiş. Bir cami avlusunda, yüksekte ve oymalar arasında, umut da öyle yeşillenir. Hiç ummadığın bir yerde ve anda... Ama, ben bu işten usandım, umut yeşertmeyi bıraktım artık. Erken soluyor. Doyamadan. Ve kahtyorsun kendi başına, - hiç de hoş şey değil doğrusu. Bir baygınlık gibi basıyor umutsuzluk. Eziyor. Ben de ezilecek ne kaldı? Eziyor.” (K, 2012:130).

Bu hikâyede de diğer birçok hikâyede olduğu gibi kahramanı hayata bağlayan tek şey umududur. Hikâyenin sonunda sevgiyi unutmak adına bir başka memlekete kaçan kahraman, önünden geçen bir kızın arkasından yürümeye başlar. Böylece kahramanın içinde yeşeren yeni bir umuda yelken açtığı anlaşılır, taş duvarlar arasındaki dal yeniden yeşerir.

“Kız geçince ben de yürüdüm. Hızlandım sanki. Bakmışsın, taş duvarda bir tutam dal yeşillenmiş. Bir cami avlusunda, yüksekte ve oymalar arasında. Umut da...” (K, 2012:132).

Çilekli adlı hikâyede de hikâye kahramanı sevgide istenilmeyendir. O, sevdiği kız ve diğer insanlar tarafından ötelenmiştir. Kahramanın yaşadığı acıların arkasından doğan umut ve onu ele geçirmeye çalışan umutsuzluk arasındaki savaş, kelimelerin çehresine yansır. Tosuner’in hemen hemen birçok hikâyeye kahramanında görülen bu umut- umutsuzluk çatışması bu hikâyeye kahramanının duygu evreninden kelimelere dökülür ve kahraman, umutsuzluğun içine çökeceği korkusuyla endişelidir.

“Güvendiğim bütün kaleler düşüyordu. Her yerde yeniliyordum. Savaşın sonu belliydi. Ağır ağır ve düzenli bir biçimde ilerliyordu umutsuzluk, umut usançla çarpışıyordu içimde. Ve usanç kazanacağı benziyordu. Yine de diretiyordum. Bir kale, bir kale daha mı.. bırakmıyordum savaşı. Küçük bir gök parçası kalmıştı, kararıyordu.” (K, 2012:133).

İstenilmeyen bir sevgiden kaçarak Ankara’dan İstanbul’a gelen bir hikâyeye kahramanının anlatıldığı *Vurgun* adlı hikâyede kahraman, yeni tanıştığı Aysel’in sıcaklığı ve ilgisi karşısında, içinde kıpırdanan rahatlığı, eski sevgilisini unutturacak ve kalbinde yeni bir mutluluk doğuracak olan umudu şöyle tarif eder:

“...umut nasıl da büyümüş bıraktın mı kendi başına?.. Büyüyordu.

İlişmiyordum, umut büyüdükçe rahatlık genişliyordu içimde. Sanki bunu arıyordum ve...” (K, 2012:156).

Unutmaya çalıştığı sevgiyi burada yeni bir kızda, Aysel’de bulacağını ümit eden, onun kendisini sevebileceğini, fiziksel engelini bir sorun olarak görmeyip, kendisini anlayabileceğini düşünen kahraman içinde ışılan bu yeni umudun adını “Aysel” koyar.

“Dün, erkenden döndüm otele. İçmek bile istemedim. Umut dağında bir çiçek açıyordu. Korkuyor, gizliyordum. Karanlık bir gece ve karanlık, aysız bir denizdi. Bir ışık yanıp yanıp söniyordu ilerde, umut. Umut buna benzer benzerse... Karanlıkta uzak ve erişilmez olarak parıldayan... Ve yitmişlik duygusunu da birlikte çağrıştıran bir ışık... Adını “Aysel” koydum.” (K, 2012:158-159).

Kamburunu kişileştirerek, insanlara karşı onunla birlik olup, onların karşısında dimdik durmayı kamburuna nasihat eden bir kahramanın konu edildiği *Çok Şey* adlı hikâyede kahraman, içinde kendi istemi dışında geliştiğini bildiği umuda, umutlarını boşa çıkaran insanlara kızgındır ve onları eleştirir. İnsanların kendisini dışlaması, bencillikleri, sevgi bilmezlikleri dile getirilir. Kahraman kamburuyla dertleşerek, bu insanlara asla umut beslememek gerektiğini ona öğütler.

“Direniş! Bunu hiçbir şeye değişme kamburum. Sakın kendini kaptırma, benim gibi umutlanmasın yüreğin, insanları hiç de umursamaz görüneceksin. (...) Bir güven verir yaklaşanı umutlandırmasın seni, oluyor, olacak diye gevşetme direncini, bekle, yanıldığını göreceksin. Bir keçi inadıyla diren kamburum. Belki körü körüneymiş gibi gelebilir, ama diren, -ki yıkılmayasın.” (K, 2012:194).

Bir Kıza Söylenememiş Birkaç Söz adlı hikâyede, umut sevgiliye bağlıdır ve sevgiliden gelecek sevgiye yüklenmiştir. Kahraman sevgiyle umudu yeşertir ve bu sevgi sayesinde onu içinde büyütme çalışır. Bu nedenle kahraman, içindeki umudu yok etmemesi için sevgiliye yakarıştta bulunur.

“Beni anlıyor musun, sevdiğim? Son umudumsun. Geldiğim katranın içine yeniden itme beni. Beni umutsuzluğa itme. Beni bırakma. Güzelliğin ve umudun ısıtsın istiyorum gözlerimi. Bırakma beni. Gecedен usandım, gündüzünü alma üstümden. Esirgeme, daha yeni alışıyor gözlerim ışığına. Çekme, dursun. Ve umut nedir, çoğalsın yüreğimde, esirgeme.” (S, 2012: 1-2).

Kahramanla arkadaş olarak kalmak isteyen bu nedenle parmağındaki yüzüğü sorguladığı için gidip bir daha gelmeyen bir sevgilinin anlatıldığı *Dirheme Vur Umudu* adlı hikâyede kahraman bir kış boyu gelmeyen bu sevgiliye karşı yine de içinde bir umut yeşertir. Kahraman içinde beliren bu umudu bir kış boyu herkesten, belki, kendisinden bile saklayarak büyütüştür.

“Ve uzun süren karlı bir kış geçti. Donduran değil, eriten bir kış... Örttüm umudun üstünü, gizledim.” (S, 2012: 6).

Dikenlikte Gül Çiçeği adlı hikâyede ise kahraman sevgilisi tarafından terk edilmiştir. Hikâye boyunca bu terk edilmişliği sorgulayan kahraman geçmişe dönerek yaşadıklarını bilinç düzleminde yeniden hatırlamaya çalışır. Kahraman anlatıcı ufak tefek şeylere dahi umutlanabildiğini ve kendisine verdiği bu umuttan dolayı sevgiliye sitemini şöyle dile getirir:

“Bunu yapamaz. Sanki bilmiyor muydu benim hemencecik de umutlanan biri olduğumu?.. Umutla beslenen biri olduğumu...” (S, 2012: 14).

Kahraman anlatıcı bu hikâyede bilinç akışında sevgiliyle konuşmalarını hatırlar ve sevgilinin kendisine verdiği bu umudu geri alıp almama konusunda onunla yaptığı diyalog yansır cümlelerine.

“ ‘Söyle, bana verdiğin umudu geri almak istiyorsan, bunu saklamak iyilik değildir.’

‘Seni aldattığımı sanıyorsun belki. Niçin güvenmiyorsun? Değişen hiçbir şey yok aramızda.’

‘Bu umut, bu seninle olabileceğim umudu kalsın mı içimde?’ “ (S, 2012: 16).

Su, Hava ve Güneş Işığı Adı Olarak: Inge adlı hikâyede ise kahraman bir sevgiden kaçıp, Ankara’dan Almanya’ya sığınmış ve buraya bir şeyler umut ederek gelmiştir. Kahraman, umut bağladığı sevginin, sevgilinin adını “Inge” koyar. Başlıktan da anlaşılacağı üzere “Inge” onun bu hayatta yaşayabilmesi için gerekli umut ışığıdır. Kahraman “Inge”ye ulaşarak, çektiği acıların, gönlündeki sıkıntıların bitmesini ve içindeki umutsuzluğun yok olmasını umut etmektedir.

“İstiyordum ki, adı Inge olsundu. Dursundu ellerimin titremesi. Gönlümün eski çimenliğinde bir eski çiçek açsındı, -artık açsındı. İstiyordum ki, akıtsındı şurayaca çıkan yeşilin.. zehirin.. sıkıntının acımsılığını ve ilkyaz yarın çıkıp gelince, gövreydim yeniden, yemişe duraydım usul usul ve dinsindi içimin sızıntılı kanayışı, acılı sızıluyışı, buruluşu ve umutsuzluğun yerine coşku doluşsun, gerçekleşsindi varlığım. Ve kimin ve neyin bedelini ödüyordum, bitsindi.” (S, 2012: 67-68).

Kahraman bu hikâyede Ankara’dan bir sevgiden kaçmak adına Almanya’ya gelmiştir; ancak onun yeni bir yerde, yeni bir sevgiye içinde umut besleyerek gelmiş olduğu, kurduğu cümlelerde kendisini ele verir.

“Sanki adı Inge’yse, olurdu, Gelirken çantamın köşesine sıkıştırılmış bir umuttu.” (S, 2012: 70).

Necati Tosuner’in hikâyelerinde umuda dört elle sarılan kahramanlar vardır. Onlar, yer yer umutsuzluğa düşseler de, yaşadıkları tüm olumsuzlukların bir gün biteceği, istediklerini hayattan bir gün alacakları umudunu yüreklerinde hep taze tutarlar ve bu umutla hayata yürürler. Almanya’da Maria adlı bir kızı, başka bir erkekle beraber olduğunu bile seven bir kahramanın konu edildiği “Yarım Elma” adlı hikâyede,

kahraman sevgi konusunda şanssız olduğunu bilse de, içinde o hiç sönmeyen, eksilmeyen ve sürekli yeniden perçinlenen bir umudun varlığıyla hayata tutunur.

“Yılbaşıymış, hiç de aldırıyor değildim. Beni sevindirmek için saçlarını kesecek bir kız tanımamıştım daha. Eh, tanıyacağım da yoktu. Yine de, umut denen bir kuyuydu bende, boşsa da seslenirdim, ses boş gelirdi. Uslanmazdım. (Severim bu huyumu: uslanmazdım.) Seslenirdim yeniden, ses boş gelirdi. Ses boş gelirmiş, gelsin, seslenirdim.” (S, 2012: 91).

Armağan hikâyesinde, hikâye kahramanı eşinin kendisinden boşanmasıyla içine düştüğü çaresizliği dile getirir. Kahramanın yaşadığı acının, umutla umutsuzluk arasında gidiş gelişlerinin anlatıldığı hikâyede, sabaha kadar uyumayan kahraman kendisini kaplayan umutsuzluğu şöyle ifade eder:

“Gözlerimi kapadığımda her yanımda umutsuzluk doluydu. Bir ürperti oldu içimde. ‘Hadi uyu!’ dedim.” (BTDGB, 2012: 22).

Sevgilisinden ayrılmış bir kahramanın yaşadığı acıyı hikâyeye taşıyan *Bir Tutkunun Dile Getirilme Biçimi* adlı öyküde, kahraman anlatıcı, sevgilinin gidişinin ardından yaşadığı acıyı bir şimşek çakmasına benzeterek somutlaştırır. Kahraman kalbindeki bu acının ilacının adının “umut” olduğunu bilir; ancak ihtiyaç duyduğu umudun yokluğunun da farkındadır.

“Yüreğimde derin bir sızı. İçimde bir çatlak var sanki. Sanki tam da yüreğimde. Bir şimşek resmi gibi. Bir anlık varlığı olan, bir anlık yokluğu olan sonra. Sonra yine kendini belli eden. Şöyle yukardan aşağı diklemesine inen, gittikçe dal budak salan.. kılcallaşan bir çatlak. İlacı umut olsun. Sen de yoksun, umut da...” (BTDGB, 2012: 30).

Eşinden boşanmış yalnız ve yaşlanma korkusu içinde hayata tutunmaya çalışan Burhan Bey’in öyküsünün anlatıldığı *Sıcak Bir Gün* hikâyesinde Burhan Bey’in yaşadığı umut- umutsuzluk korkusu da yoğun bir şekilde kendisini hissettirir. Zira hikâyenin bu başat kahramanı yalnızlık içinde günlerini geçirirken, sürekli telefonun yanında bu yalnızlığını giderecek bir haber beklentisi içindedir ve içinde oluşan bu umuda da içten içe öfkelenir. Burhan Bey posta kutusunun önünden geçerken, kendisine gelecek bir mektup umuduyla kutuya yöneldiği bir anda, içinde yeşeren umuda yine kendisi engel olmaya çalışır.

“Posta kutularının oradan geçerken bir an durup.. duraksayıp.. az daha elimi benim kutuya –kilitli olmayan kapağını açıp, içinde hiçbir şey olmadığından tam emin olmak için- uzatıyordum ki, son anda elime bir şaplak indirildi sanki, hemen çektim. Öyle ya, bu saatte hangi postayı beklemektir bu?.. Sonra da buna aldırış etmemeyi seçtim. Attım kendimi dışarı, ıslık çalarmış gibi de etmedim.” (GG, 2012: 18).

Hikâye boyunca umutsuzluk ve yaşlılık kahramanın iki ayrı sıkıntısı olarak belirir ve Burhan Bey bu sıkıntıların çaresini bir iç monologda şöyle sorgular:

“ ‘Karıncaların kanı var mıdır?..’

‘Saçmalama yine!..’

‘Karıncaların kanı neye iyi gelir?..’

‘Yanıt yok.’

‘Umutsuzluğa iyi gelir mi?.. Ya da yaşlanmaya?..’ “ (GG, 2012: 22).

Fiziksel engelli bir kahramanın anlatıldığı *Alanya’da Bir Kıyıda* adlı hikâyede bu başkişinin yaşlılığı, yalnızlığı ve bir sevgiyi unutamamışlığı hikâyeye konu edilmiştir. İnsanlarla pek de barışık olmayan bu başkişi sevdiği kızın da başka bir erkekle gidişi ile iyice kendi yalnızlığına hapsolür. Umduğu hiçbir şeye ulaşamamış olan hikâye kahramanı olumsuzluklarla örölü bir hayat yaşamasına rağmen içinde sürekli canlı tuttuğu bir umutla hayata bağlanmaya çalışır.

“Hep aradığı o umudu hiç de bulamayacağını bilen, bunu çoktan öğrenmek zorunda kalmış olan bir adam gelecekti bu kıyıya. Umutlanmanın boşa umutlanmakla sonuçlanacağını bilen, yine de umutlanmayı, yeniden.. yeniden umutlanmayı kendine hiç yasaklamamış olan; oysa, umutlara kapılma yaşını da iyice geride bırakmış olan, bir adam...” (YAÇ, 2012: 30).

Tosuner’in öykülerinde kahramanlar her ne kadar içinde yeşeren umuda kızsalar, onun yine boşa çıkacağını düşünseler de onları hayata pamuk ipliği ile bağlayan bu umutlarıdır. Hayat üstlerine geldiğinde onları hayatla mücadeleye iten, onların hayatta kalmalarını sağlayan tek şey, gelecek günlerin daha iyi olabileceğine yönelik içlerinde filizlendirdikleri bu ışıktır.

4.8. Ölüm

Necati Tosuner’in hikâyelerinde daha çok topluma tutunamamış, toplum tarafından dışlanmış, umduğunu bulamamış, sevgiye ve mutluluğa hasret, yalnız kahramanlar ölümle yaşam arasında gidip gelmektedir. Bu kahramanlar bazen intiharın eşiğindeyken bir umut ışığıyla ya da cesaretsizlikle hayata geri dönmekte bazen ise intiharı tercih etmektedirler.

Özgürlük Masalı’nda, hayatta istediğini bulamamış, hayallerinin gerçek olmayacağını fark eden, yaşadığı yalnızlıktan kurtulmak için ölümü kendi durumundan tek kurtuluş olarak düşünen bir hikâye kahramanı öykünün merkezindedir. Bu kahraman, her ne kadar intiharı düşünse de onu gerçekleştirebilecek bir cesarete sahip olmadığını da farkındadır.

“ ‘ Bir gün öldüreceğim kendimi. ’ derdim arkadaşşıma.

‘ Normaldir. ’ derdi.

Gülmek isterdim, bir yalancı mutluluk gülücüğü dudaklarımda donardı. Anlardım, o yüreklilik de yoktu.

Arkadaşıma:

‘ Bıktım bu yaşantıdan... - desem sana- Öldür beni! - öldürür müsün? - ’ derdim.

‘ Geç be adam ! ’ derdi o, ‘ Ben kimseye böyle büyük iyilik yapmam. ’ ” (ÖM, 2012: 11-12).

Bir Ebemkuşağı Peşinde adlı öyküde ise hikâye kahramanı benzer bir şekilde hayalinde kurduğu bir olayla ölümü düşünür, onu kurtuluş olarak algılar; ama kahramanın bu konudaki cesaretsizliği böyle bir eylemin önündeki tek engeldir.

“Binlerce ses kulaklarımda ‘Aptal... Korkak...’ diye çınlardı. Ölmek bir kurtuluş gibi görünürdü orada. Kapıyı açıp atmak vardı kendimi. Oysa böylesine güçlü bir çıkışı kendimde bulamayacaktım.” (ÖM, 2012: 39).

Yazarın hikâyelerinde hikâye kahramanları ölümü sık sık düşünürler. Tat alamadıkları dünyaya bir başkaldırı olarak gördükleri ölüm düşüncesinden çoğu zaman korkarak veya onları hayata bağlayan düşlerine tutunarak vazgeçerler. *Ben Suçsuz* adlı hikâyede de yalnızlıktan ve sevgisizlikten bunalan hikâyenin eksik kahramanı, ölüme yürüdüğü bir anda onu ölüm fikrinden uzaklaştıran bir düş perisi ile hayata döner. Yaşantısını bitireceği anda – belki de cesaret edememenin bir sonucunda - kendi yarattığı düş perisine sarılarak, hayalleri ile hayata bağlanan kahraman bu durumu şu cümlelerle anlatır:

“Bir yaşantıyı bitirecek olmanın korkusuyla onu ben yaratmıştım belki. (...) O gelince her şey vardı, o yokken hiçbir şey kalmıyordu çevremde. Düş olduğunu bildiğim yalancı bir görüntüye tutsak, seviyi tadıyor, yaşadığımı duyuyordum.” (ÖM, 2012: 66).

Hikâyede süreç içinde kurduğu hayalle de avunamayan ve hayalindeki düş perisine sahip olmaya çalışarak onu tamamen elinden kaçıran hikâye kahramanı bunun bir düş olduğunu ve asla gerçek olamayacağını anlar. Hikâyenin sonunda düşlerini kaybeden ve yeniden bir düş kurmak istemeyen kahraman, tekrar intihar edeceği noktaya gelir ve intiharın eşliğinde, kendini intihara sürükleyen kadere isyan ederek hikâye bitirilir.

“Sonra kendimi atacağım kayanın üstüne çıktım. Son bir sigara yakmaktan da vazgeçtim. Düşündüm. Söylendim. Bağurdım.

Ve usanacaktım az sonra... Kendimi sulara bırakırkenki sözlerime şu uçuşan martılar bile kızacaktı.

(...) bir büyük tanrısal haksızlık vardır.” (ÖM, 2012: 68).

Eksik Adamın Çizgileri adlı hikâyede kahraman, eksikliğin verdiği sıkıntıların pençesinde ve bu sıkıntılardan kurtulabilmek adına insanlardan kaçır; ama sığındığı yalnızlık da, kendisine çare değildir. Aklına gelen ölüm duygusu üzerine yoğunlaşır. Ölümün bir zafer değil; korkaklık olduğunun bilincindedir. Kahraman içinde bunca yaşama isteği/sevinci varken ölümü istemesindeki paradoksu kendi dünyasında sorgular.

“ Sabahları ve akşamları, günde iki öğün ölmek isteği gelip çöreklenmeyecek miydi içime? Ölmekse, bir kurtuluş sayılabilir mi? karıncadan ateşböceğine dek kıpırdanan her şeyde yaşamının gerektiğini görüp, sonra da ölmek isteği ha?.. Ölmek kendini kabul ettirmek olabilir miydi hiç? Bir ağaç gölgesi gibi serinse, bir güneşli gün gibi sıcaksa toprağın altı, ölmekle de rahat olmayacağım demektir. Üstelik, kolay bir şey olmayacaktı ölümüm. Büyük bir güçlülük işi sandığım kendini öldürmenin, birden bir korkaklık olarak görünmesi... Ve iş işten geçtiği anda, sövmek korkaklığıma ve güçsüzlüğüme... Hiç değilse ölürlen rahat olayım isterim. Ve öldüreceksem kendimi, bu bir heves olmamalı. Bir de, yaşamayı ararken, bu denli susamışken yaşamaya, ölmek...” (Ç, 2012: 26).

Yazarın *Pont Marie Üstünde* hikâyesinde ise, hikâye kahramanı yabancı bir kentte kendi yalnızlığına sığınmıştır. Kahraman, sevmediği ve herhangi bir sorununa çözüm de olmayan bu yalnızlıktan kurtulmak amacı ile “ölüm” fikri üzerine yoğunlaşır; ancak hikâye kahramanı aslında yaşamı seven, kendi içinde yaşama sevinci ve ölüm tezadı ile çatışan birisidir. O hiç yaşamadığı ya da kendisine yaşatılmayan bu hayatı seviyor olmasına da içten içe öfkeli.

“Ölmek niye böylesine korkunç benim için? Yaşamak güçleştikçe, yaşamaktan uzaklaştıkça mı değerli yaşamak? Ve ölüm bunca korkunç ve boş... Görürken, bilirken yaşamayı... Elini uzatsan işte karşında. Ama ona uzak... Ama ona susamış... (...) ‘ Ölüm uzaktaysa korkunçtur. Eksik adam, ne denli sevse de yaşamayı, bir sancıdan, bir acıdan kurtulmak için öldürmeli kendini. ‘ Kolay görünür gibi değil mi?’ (Ç, 2012: 77).

Yaşamadığı bu hayatın tadını en çok kendisinin bildiğini düşünen hikâye kahramanı, insanların zevk alarak yaşadıkları hayatı bir gün kendisine de sunarlar diye beklemekten kurtulmak ister; ancak hikâyenin sonunda köprüye intihar düşüncesi ile gelen hikâye kahramanın içindeki yaşama sevinci galip gelir. O, öylesine severken yaşamayı, intiharı gerçekleştiremez. Ölümünden vazgeçse ve bunun nedenlerine ise kahraman kendi zihninde cevap aramaya çalışır.

“Sonra da ‘Yaşamak yine de güzeldir.’ demek kendine... Yaşamaca oyununu sürdüreceğim miyim yine? ...

Yok yapamadım. Öldüremedim kendimi. Nedenini de bulamadım tam istediğim gibi. Bir yeni yenilgi saysak da olur bunu.” (Ç, 2012: 79).

Ağabeyi adlı hikâyede, kahraman anlatıcı bir yazlık kahvede, yine yalnız oturan ve yaşlılarının yaşadığı hayata yine uzak duran birisi olarak belirir. Oturduğu kahve, camiye baktığından, ara sıra camiden çıkan cenazeler önünden geçer. Bu görüntü ile ölümü düşünen hikâyeye kahramanı birçok konuda olduğu gibi “ölüm” konusunda da kendisi ile diğer gençleri kıyaslar ve ölümün diğer insanlardaki ve kendisindeki yerini bulmaya çalışır. Kurduğu cümleler kahramanın ölüme duyduğu arzuyu da ortaya koyar niteliktedir.

“ Yok olmak. Bu, gençliğin deliliğini yaşayanları ilgilendirmez bir. Eh, ben de gencim ama, gençlere ne denli uzaksa, bana o denli yakındır ölüm. Yaşlılar için beklenen bir konuk gibidir o. İstemediğim, ama yine de gelsin diye kapıyı hep araladığım biridir benim içinse... Ve bir gün kapıyı biraz daha açmış olacağım. Ve o, çağırılmadan, teklifsizce girecektir içeri. Biz Türkler konukseveriz ya, kapıdan girer girmez dostça bir merhaba diyeceğim ona. Kimbilir, belki buna bile zaman kalmayacaktır.” (Ç, 2012: 83).

Pencereler hikâyesinin “Birinci Pencerede” bölümünde Osman adındaki kahraman memleketinden kaçıp geldiği bir kentte, otel odasında, “pencereyi” açtıktan sonra huzursuzlanarak kendisini sokaklara atar. Hikâyenin başında Osman’ı huzursuzluğa iten düşünce net olarak verilmeyiz. Zihnine sık sık yoklayan bir fikirden kaçarcasına etrafta dolaşan Osman’ın sözlerine bir ürperti yansır.

“Sanki o korku yine gelecekti, sanki ha geldi, ha geliyordu ve.. sakınarak, şöyle, gelir gibi oldu mu kendimi sokağa atmaya hazır, iğreti oturuyordum ve içimde bir ürperti gibi, azalmayan ve çoğalmayan bir ürperti gibi duruyordu.” (K, 2012:194).

Hikâyenin ilerleyen kısımlarında Osman’ın kaçmaya çalıştığı bu fikrin intihar olduğu anlaşılır. Kahraman kendisini “pencereden” atmak istemektedir. Ancak o, içinde bunca yaşama isteği varken ölümü seçiyor olmasının çatışmasını cümlelerine yansıtır. Kahraman, bilincinde sevgiliyle konuşur ve yaşama karşı çaresizce seçmek zorunda kaldığı ölümü ona anlatır. Kahramanın yüreğindeki yaşama isteğinin ve gelecek için kurduğu hayallerin yapmak istediği eylemle çatışması “ölüm”ü daha da soğuk kılmaktadır.

“Ölüm, belki burada güzelleşiyor. Korkuyla ve çaresizlikle değer kazanıyor belki. Sanırım, sizin oralardan da duyulur sesim. Evet, bunca uzaktan... Uyuyor musun, uykunu bölmek istediğimden değil ya, korkarım, bağırmanın edemeyeceğim. Nasıl bağırmanın sevdiğim daha pek gencim ve senden çocuklarımın doğmasını ve seninle sıcağı ve soğuğu paylaşmayı ve birlikte terlemeyi, yaşlanmayı ve sevinci ve üzüncü bir avuç su gibi seninle bölüşmeyi istiyorum, nasıl bağırmanın?..” (K, 2012:115).

İçindeki yaşama sevincine rağmen ölüme doğru yürüyor olmanın çaresizliği arasında kalan kahraman anlatıcı kurduğu cümlelerde ölümün soğuk gerçeğini ve yaşamın sıcak canlılığını mukayese eder. Kahraman, ölümle bir şey kazanmıyor olmasına rağmen onu tercih ediyor olmasındaki yanlışlığa dikkat çeker.

“İşte, bekliyor aşağıda. Sabırlı ve soylu bir gelin gibidir diyelim... Bir gün gelin olacaksın nasılsa, güzel bir gelin olacaksın. Ve ölümün gelinliği seninkine benzemez, karadır, -ya da ne bileyim, insanın beyni dağıldı mı, iyi olmasa gerek... Ve biliyor musun, beynim boşu boşuna dağılmış olacak aşağıda. (...) Ve ne kötü, -ne acı mı demeli- yarını ve güneşin doğuşunu ve batışını ve seni ve daha birçok şeyi ve her şeyi artık göremeyeceğim bir daha.” (K, 2012:115).

İçindeki bunca yaşama sevincine, ölümle yaşam arasındaki bunca çatışmaya rağmen, hikâyenin “Birinci Pencerede” bölümünün sonunda kahraman intiharı tercih eder. Kahramanın intihara yürüyüşü ya da ölümün kendisine gelişi şu cümlelerle verilir:

“Geliyor, -ki belki güzeldir. Görüyorum, tırpan bileyliyor sessiz ve göz alıcı. Korkmak değil, kaygılanıyorum, hani kendini atmış bir adam görmedim de hiç, istiyorum ki kan saçılmasın ve olduğumdan eciş bücüş de bulmasınlar beni. Gülünç bir şey gibi olmasın istiyorum. Sanki pencereden, pencereden şu aşağının karanlığına değil de sanki, insan kendini bırakmıyormuş da...” (K, 2012:117).

Çilekli adlı hikâyede ise kahraman, yüreğinde taşıdığı büyük sevgiye rağmen, insanlar tarafından sevgisizliğe itilmiştir. Bu istenilmeyen sevgi kahramana ölümü düşündürür:

“Sevdalıydım ve aklımdan ölüm geçiyordu. Yükümüzü yüklenip gitmek vardı.” (K, 2012:133).

Ancak kahramandaki yaşama sevinci ölüm düşüncesinden çok daha baskındır. Bu nedenle hikâyenin sonunda kahraman, içindeki yaşama sevincinin büyüklüğü ile bu dünyaya tutunduğunu ve bu yaşama sevgisi sayesinde hayatla mücadelesini devam ettirebileceğini vurgular.

“Belki bu yüzden sürdürüyorum savaşı. Yaşamayı seviyorum. Her gün her şeyin değişmesini seviyorum. Biraz daha, biraz daha değişen her şeyi seviyorum. Belki bu yükü taşımayı, bu acıyı çekmeyi bile...” (K, 2012:135).

Dikenlikte Gül Çiçeği hikâyesinde sevgilisi tarafından terkedilmiş ve içindeki umutları tüketmiş olan hikâye kahramanı ölümü düşünür. Bir tıraş bıçağıyla damarlarındaki kanın boşaldığını, bekâr odasında kokunun her tarafa yayıldığını ve onu bulup “ölmüş” demelerini hayal eder. Bu ölüm fikrinden onu vazgeçiren ise içkinin sahte gücüdür. Zira kahraman teselliye içkinin uyuşturuculuğunda bulur ve bu sığınış kendisini ölümden uzaklaştırır.

“Ve ölüm. Ölüm...”

Vur kendini içkiye. Uyuştur kendini. Ölümmüş... Hadi, biraz daha iç. Bitir şu şişeyi de, hadi. Bak, kesildi ellerinin titremesi.” (S, 2012: 16).

Necati Tosuner’in birçok hikâyesinde, kahramanlar ölümü sık sık sorgular ve ölümün eşiğindeyken içlerinde yeşeren bir umut ya da bastıramadıkları yaşama sevinci veya cesaretsizlikle ölümün kıyısından geri dönerler. Bu hikâyelerden farklı olarak *Kibrit Kutusu* hikâyesinde kahraman intiharı gerçekleştirir ve yazar, hikâyede Sinan adlı gencin intiharının arkasında kalan Sema’nın ıstırasında bu “ölüm” temini işler. Sinan ile ilgili bilgiler, onun sevgilisi Sema’nın hatıralarından öyküye yansır. Daha önceki birçok hikâyede olduğu gibi bu hikâyede de, Sema, Sinan’a önce yaklaşmış, ona umut vermiş, sonra ise onu terk etmiştir. Bu terkedilişin ıstırasıyla intihara sürüklenen Sinan’ın arkasında kalan Sema, kalbindeki vicdan azabını hafifletmek adına Sinan’ın annesinin evine gider ve oradaki ölümün soğukluğu cümlelerine taşınır.

“ ‘Şu yana geçin...’ diyor adam. ‘Çekinmeyin kızım...’

‘Evet, bana ‘kızım’ diyor.

Yürüyorum gösterdiği yana. Ağır bir kokuyu solukluyorum –ölü çıkmış dedikleri. Ölü çıkmış... Ölü... Sinan! Başım dönecek.. dönecek.. dönecekmiş gibi oluyor.” (S, 2012: 26).

İnsanın ölüm karşısındaki acizliği, ölümün ardından yaşanan pişmanlıklar ve gerçeğin değiştirilemeyeşinin verdiği hüznün vurgulandığı hikâyede Sema’nın, içindeki acıyla Sinan’ın evinden kendisini dışarı atışı şöyle anlatılır:

“Büyüyor gözlerimin yangını.

...

Yumruk gibi düğümleniyor boğazıma. Boğulacağım. Boğulacağım... Kendimi güçlükle atıyorum dışarı.” (S, 2012: 32).

Güvercin hikâyesinde ise Tosuner, toplumsal bir konuya değinir, dönemin siyasi kargaşasını, ideolojik çatışmalarını ve bu bağlamda idama mahkûm iki gencin öyküsünü hikâyeye taşır. Ölüm bu hikâyede, gencecik bedenlerin hayattan koparılmasıdır. Gençlerin yavaş yavaş gelen ölümü bekleyişleri ve buna alışma süreçleri anlatılır. İdama mahkûm genç son anlarında bir kuş sesi duyar. Kuş sesi yaşamın, canlılığın, var olmanın belirtisidir. Yaşama sevincidir. Kahraman anlatıcı ölüme yürüdüğü son anlarda içinde beliren yaşama isteğini, yapamadıklarına pişmanlığını, ölüm üzerine hislerini ve de onu kabullenişini şöyle dile getirir:

“Önce beni asacaklar.

Ölüm üstüne düşünecek epeyce zamanım oldu, şimdi ölümü düşünmüyorum. Bir kuş sesi duyuluyor. Kesik kesik gelen bir kuş sesi... Ne kuşudur, bilmiyorum. İşte buna üzülüyorum biraz. Sahi, kuşlarla ilgilenecek zaman bulamadım hiç. Artık pencereye bakmıyorum. Gözlerimi kapattım, başım duvarın serinliğinde, kuş sesi yine gelir mi, dinliyorum.” (S, 2012: 62).

Bir Soru adlı hikâyede de tema ölümdür, ancak bu hikâyede ölüm diğer hikâyelerden farklı olarak bir intihar fikri olarak değil de ölümün bir çocuğa anlatılması, bir çocuğun bu gerçekle karşılaşması şeklinde belirir. Hikâyenin merkezindeki kahraman, ilkokula yeni başlayan yeğenine babasının öldüğünü anlatma sancıları içerisinde. Küçük kıza babasının ölüm haberini, onu getirdiği bir çocuk bahçesinde verecek olan kahraman anlatıcı bu haber ile seçtiği mekânın tezatlığını yansıtır sözlerine.

“Onunla konuşmak için iyi bir yer seçmedim. Yapraksız ağaçlar, ilkyaza hazırlanan bir güneş ve bomboş bir çocuk bahçesi. Her şeyde bir üzüncü... Ona anlatacağım şimdi ve belki çocuk bahçelerini sevmeyecek artık.” (S, 2012: 101).

Hikâyenin sonunda dayısı yeğenine, babasının öldüğü haberini güç de olsa sözcüklere döker. Öyküde küçük kızla kurulan diyalogda ölüm karşısındaki sorgular, üzüntüler bir çocuğun dünyasına ölümün soğukluğunun girişi aktarılmaya çalışılır. “Ölüm yanıt yokluğu’dur.” (Levinas, 2006: 12). Bu hikâyede ölüm üzerine suskular ölüm gerçeğinin bilinmezliğine de işaret eder. Küçük kızın ölüm üzerine soruları ve dayının yetersiz cevapları ölümün gizemini de vurgular niteliktedir.

“ ‘Şimdi söyle...’ diyorum. ‘Sevim ne dedi sana?’

‘Babam ölmüş.’

(...)

‘Sevim doğru söylemiş.’ diyorum. ‘Annen korkmuştur sana söylemeye. Senin üzülmeni ister mi hiç?..’

‘İnsan ölünce, bi daha gelmez mi?’

‘Gelmez. Biz de ölünce oraya gideriz.’

‘Nereye?’

‘Bilmem. Kimse bilmez ki bunu... İnsanlar nereden geliyor? Yine dönüyorlar sonra oraya...’

Duruyorum.

‘Evimize gidelim mi?’ diyorum.

Başlıyor ağlamaya.” (S, 2012: 102).

“Ölüm” temi *Bir Tutkunun Dile Getirilme Biçimi* hikâyesinin “Karen” alt başlıklı bölümünde, okuldaki öğrencilerin çok sevdikleri bir arkadaşlarının aralarından ayrılması olarak hikâyeye taşınır. Otobüs viraj yaptığında tutunamayıp düşüp, kafasını çarparak ölen Hatice adlı arkadaşlarının arkasından yaşadıkları acıyı kahraman anlatıcı şöyle ifade eder:

“Yazın.. ölmeden önceki yaz, onların yazlığına gitmiştik, doğum gününü kutlamaya. Güzel fotoğraflar vardı o günden... Sonradan bakıp bakıp ağladığım fotoğraflar... Çok üzülmüştüm. Gözleri fotoğrafta sanki bulanık.. sanki biraz daha geçse, fotoğrafta, onun olduğu yer silinecekmiş gibi sanki. Yani, tuhaf bir his... Fotoğraflarda gözleri başka bir yere bakıyor gibi. Çok üzülmüştük. İnanamamıştık onun başına böyle bir şey geldiğine...” (BTDGB, 2012: 48).

Aynı olay hikâyenin “Ayça” alt başlıklı bölümünde bu defa Ayça’nın bakış açısıyla ele alınmıştır. Ayça, Hatice’nin ölümüne duydukları üzüntüyü dile getirirken, Hatice’nin ailesinin onun solunum cihazını kapatmış olmalarına da tepki gösterir. Ayça bir ailenin kendi kızlarının iyileşme umudunu reddetmesine duyduğu üzüntüyü ifade ederken ailenin yaptığı bu hatayı da kendi cephesinden eleştirir.

“Beyin felci olduğu zaman, büyük olasılıkla, hasta açılmıyor. Ama çok az bir olasılıkla, süresi belli olmayan bir dönemde, beyincik, beynin görevlerini zaman içinde öğreniyor. Birkaç ay da sürebilir.. birkaç yıl da... Aileden insanlar vardı ve kendileri kapattılar solunum cihazını. Onları affedemedim... On beş yıl bitkisel hayatta kaldıktan sonra gözünü açanlar vardı eskiden. Artık öyle bir şans yok, ekonomik bakımdan da yok... Kazadan sonraki gün gitmişim hastaneye ben. Koridorda ailesi onu konuşuyorlardı... Erkek kardeşi kapattı sanırım. Onlar da şoktaydılar. Ya da babası yaptı, erkeklerden biri...” (BTDGB, 2012: 88).

Birbirini seven ve çeşitli nedenlerle ayrılmak zorunda kalan iki sevgilinin öyküsünün anlatıldığı *Tuğ-gut* hikâyesinde yıllarca birbirini görmemiş, ama kalplerindeki sevgiyi de yıllara rağmen eskitememiş iki insanın hayatı hikâyeye konu edilir. Yıllar sonra ilk kez Margaret’i hasta yatağında ziyarete gelen Turgut ona sevgisini yinelediği bir anda Margaret hayata gözlerini kapar. Turgut’un ölümle gelen bu ayrılık ve ölüm karşısındaki çaresizliği şöyle dile gelir:

“Margaret öylece bakıyor.

Sanki bakmıyor.

Ayrılıkların en kötüsü!

En çaresizi...

Öpüyorsun ve o bilmiyor.

Ve... geride bırakıyorsun onu.

Neyse ki, bunu da bilmiyor.” (GG, 2012: 58-59).

Necati Tosuner’in hikâyelerinde “ölüm” insanların başına gelen bir yazgı olmaktan çok, insanların çektiği acılardan, isteklerini elde edememenin yorgunluğuyla, hayattan ve sorunlardan kaçmak adına düşünülen bir çözüm olarak sorgulanan ve genellikle de vazgeçilen bir olgu olarak ele alınır. Yazar, kahramanların tüm yaşadıkları acılara rağmen içlerindeki umut ve yaşama sevinci ile ölüm düşüncesi arasındaki gidiş gelişlerini, yaşadıkları çelişkileri hikâyelerinde irdeler. Bu hikâyelerde Kahramanların, nadiren intiharla sonuçlansa da, genellikle intiharın kıyısından vazgeçişleri ve her şeye rağmen hayatla mücadeleye devam edişleri ele alınarak, bir bakıma, ölümün karşısında yaşamın gücü ve üstünlüğü vurgulanmaya çalışılır.

4.8. Yaşama Uzaklık

Yaşamak, hayatın tadına varabilmek, istediğini özgürce yapabilmektir; ancak insanların diledikleri gibi yaşamasına genellikle toplumsal normlar engel olur. Toplum insanı sınırlar ve çoğu zaman isteklerin yaşanır kılınmasını bir ömür boyu erteler. İnsanın hayatı dilediği gibi yaşayamaması Necati Tosuner’in hikâyelerinde de ele alınır. Yazarın hikâyelerindeki kahramanların çoğu fiziksel engelli fertlerden oluşur ve onların

hayatı yaşamaları, hayattan tat almaları için çizilen çember diğer insanlara göre daha dardır. Hikâye kahramanları, bazen kendi içinde bulunduğu gerçeğin engelleriyle, bazen de toplumun bencilliğindeki ötekileştirme duygularıyla, hayatta yapmak istediklerini yapamazlar; hatta diğer insanların sıradan yaşadığı olaylar ve duygulara uzak, yaşama hasret bir ömür sürerler.

Yalnızlığa Övgü adlı hikâyede yalnızlıktan kurtulmak isteyen, karşı cinsten bir gülücük, bir sıcak bakış arayan; ancak başkalarının yaşadığı bu duygulara çok uzak bir hikâye kahramanı ele alınır. Kahraman; diğer insanları, hayatı ve bu hayatın içindeki kendi konumunu zihninde şöyle sorgular.

“Bir gülücük, bir işaret belki... Oysa boşa. Pek iyi bilirim ki; bugüne dek olmamış, olmayacak bundan sonra da. Yine de, uzun saçlı bir liseli kız arayacaktır gözlerim. Gözlerim arayadursun. Az ileride favorili oğlan bir sigara yakacaktır. Çakmağın parıltısında kızca yürekler nasıl da hoplar? Kıskanmalıyım. Kıskanmayı öğretmemişler bana. Hayat? Hayat onlarındır belki de.

Ya ben? “ (ÖM, 2012: 1).

İnsan Sayılmak adlı hikâyede ise; toplumun acıyarak baktığı, sevmeyi ve sevmeyi çok gördüğü, hayattan umduğunu bulamamış ve kendi yalnızlığına itilmiş hikâyenin engelli kahramanı kurduğu cümlelerle hayattan alamadığı tada dikkat çeker.

“Ben de yaşıtılarım gibi bir kıızı koluma takmak, ıssız bir yamaçtan denizi seyretmek isterdim. Düşlerde gördüğüm yaşayışları yaşantımda bulamayınca, içimde bir susuzluk ağır ağır kanadı.” (ÖM, 2012: 49).

Hikâye kahramanı aynı hikâyede kendisini diğer insanlardan farklı kılan durumuna ve bu nedenle yaşayamadığı, kendisinden çalınan, ya da kendisine hiç verilmeyen, hayatın sorumlusu olarak gördüğü Tanrı'ya sitemde bulunur. Herkes için sıradan olan yaşantılara, kahramanın hayatında yer yoktur. Kahraman fiziksel engelinden dolayı bu sıradan yaşantılara uzak bir ömür geçireceği endişesindedir.

“Yaradani suçlamaksa sevmediğim bir kaderciliğe iteliyordu beni. Hani kişi kendi yarattırdı kaderini? En az başkaları gibi benim de mutluluğum gerekmez miydi? Gülmek, inanılacak öyküler anlatmak niye yoktu bende? Sokaklarda bu yalnız yaşamalar yerine, bir yeni yetişen kızla dondurma yemeye kim göndermiyordu beni? Yanımda, mutlu olduğuma inanacağım ince topuk seslerini hiç duymayacak mıydım? Kim aldı bunları elimden? Ya da kim vermedi bunları bana?” (ÖM, 2012: 51).

Eksik Adamın Çizgileri hikâyesinde kahraman bir engellidir. İnsanların yargılarında suçlu görülen ve elinden yaşama hakkı alınan hikâye kahramanı, bu insanlara tükürdüğü için yargıç karşısına çıkarılmıştır. Onun isyanı, insanların kendisinden aldığı hayata, herkesten farklı olmaya, bütün insanların yaşadıklarını yaşayamamasıdır.

“Ben gülünen, ben bakışlarıyla kırdıkları acınan adamdım. Ben sevilmezdim. Ben sevemezdim. Ben gülemezdim. Ben, alay konusu ben, yaşamayı yaşayamazdım Yargıç Bey.” (Ç, 2012:2).

Hikâye kahramanı, geçmişe dönüşle çocukluğuna gider ve o günden bu yana, insanların kendisini dışlamalarını, toplumun yanlış değerleri sonucu yaşadığı acıları anlatır. Herkesin yaşadığı sıradan şeyler, onda yaşanmadan tüketilmiştir. Kahraman, gençlik dönemine gelip de artık yaşayamadıkları üst üste yığılınca, umutsuzluğa kapılır. O, diğer akranları gibi sevmek, sevmek arzularına düşse de bu duyguların hiç yaşanılmayacağına yönelik içinde oluşan karamsarlık kendisini şu cümlelerde hissettirir:

“Bırakmaya çalıştı. Onların duyduklarını duymak, onların yaşadıklarını yaşamak isteğini. Ve arkadaşlarının anlattığına, bir liseli kıızı tutup elinden parka

gitmek, yoktu. Sokaklarda bu arayış boşunadır. Boşunadır umutlar, kurulan düşler boşunadır. Bir dindirilmelik tutku, bir acılı tırnak izi içindeki...” (Ç, 2012: 16).

Hikâyede fiziksel engelli kahramanın dünyası ile diğer insanların dünyası kıyaslanır. Sevgi başta olmak üzere birçok konuda yaşamak istenilenler ve yaşanamayanlar yansır cümlelere. İnsanların yaşadıklarına uzak kahraman, artık kurduğu düşlerin yenilgilerine de alışmıştır. Kahramanın, insanların yaşadığı hayatları, aldığı tatları yaşayamayacağına duyduğu ümitsizlik içini kaplar. İnsanların sıradan yaşadığı duygular ve engelli kahramanın bu duygulara uzaklığı hikâyede karşılaştırılır.

“İnsanlar vardı, kolunu bir kızın omzuna atmış, ağaçlıklı, ıssız yollardan, çiçek koparmanın yasak olmadığı yerlere yürüyen. İnsanlar vardı, seven, sevilen insanlar; dudaklarda sevi sözleri, gülen, eğlenen, yatan, doyan insanlar... Ve eksik adam düş dolu bir yürektir, yenilgileri alışkanlık kazanmış...” (Ç, 2012: 22).

Bu hikâyede insanlar tarafından dışlanan kahraman, kendisiyle de barışık değildir. Hikâye kahramanı engelli olmanın başkılığıyla bu hayatın aslında kendisi için olmadığı düşüncesine kapılır. Kahraman, insanlar tarafından öylesine yaşamdan uzaklaştırılmıştır ki, yaratılan doğa güzelliklerinin dahi kendisi için değil de diğer insanlar için yaratıldığı ve onları kendisinin yaşama hakkının olmadığı yanlısaması kahraman anlatıcısının sözlerinden hikâyeye taşınır.

“(...) insanlardan başka oluşun sıkıntısını nasıl atacaktım içimden? Bir orman, bir dağ başı güzelliğinin bana değil, başkalarına olduğunu bilmeyecek miydim yine? Yıldızların ışıldadığı bir gecede, eksikliğin yanıklığını duymayacak mıydim?” (Ç, 2012: 26).

Aynı hikâyede kahraman çektiği acıların bitmesi için bir an önce yaşlanmak ister; ama yaşamadığı ve yaşayamayacağı bir gençliğe itirazı vardır. Kahraman, yaşanmayan yılların acısının hiçbir vakit zihninden silinemeyeceğini de bilmektedir.

“İstiyorum bir anda çökeyim, yaşlanayım. Oysa bir gençliğin yaşanmadığını unutabilecek miydim dersiniz?.. İnsanların bana ettiğini ve umutlarımı ve düşlerimi... Ve en iyi günlerin acılara, sıkıntılara ve kendini yemelere harcandığını unutabilecek miydim?” (Ç, 2012: 33).

Pont Marie Üstünde adlı hikâyede de kahraman anlatıcı, hayat karşısındaki yenilgisini, önünde koskoca bir yaşam varken onu yaşayamamasını, yaşamı böylesine severken ve isterken ona uzak kalışını kendi dünyasında sorgular. O, bu sorunsalın içinde cevapsızdır. Yaşamaya bu kadar yakın ve bir o kadar uzak olmanın paradoksu içindedir.

“Görürken, bilirken yaşamayı... Elini uzatsan işte karşında. Ama ona uzak... Ama ona susamış... Ve yaşamak yaşayamadan... Gerçekte korkunç olan bu olmalı.(...) Yaşamak, bir kara tutku bende yaşamak... Ve her şey bir engel önümde. Bir güzel bilmek, sevmek onu... Ve yaşayamamak sonra...” (Ç, 2012: 77).

Yazarın hikâyelerinde kahramanların diledikleri gibi yaşayamamalarının nedeni bazen toplumun yanlış davranışları bazen de kahramanların kendi bedensel kusurlarının bu hayattan tat almaya engel olduğu düşüncesidir. Kambur bir hikâye kahramanının konu edildiği “Ağabeyi” hikâyesinde kahraman, kendi gibi genç olan insanlarla birlikte yaşamak, onlarla eğlenmek yerine, bir yazlık kahvede, yalnız oturmayı tercih eder; ama gönlü hep o yaşayamadığı duygularda, yaşına uygun isteklerin arzusundadır. Kahraman, yaşatlarının yaptıklarını ve kendisinin onları yapmaktan uzak duruşunun getirdiği mutsuzluğu, hayatı yaşamasına engel olarak gördüğü kendi gerçeğinin acısını şu cümlelerle anlatır:

“Yaşımın gereğini yaşayamadığıma mı sevineyim yani? Ben yaştakiler yanında kızları, denizdeler şimdi. Suyun serinliğinde ve kumun sıcaklığında... Bense, burada, bu

çınar altında... Bir şey umut edemeden, bir neşeli türkü kımıldatmadan dudaklarımı, yaşadığına doğru dürüst inandıramadan kendimi, çınara dalıp gitmeleri bir şey sanarak ve sırtında bırakılmayan bir yumurta küfesiyle hep...” (Ç, 2012: 83).

Aynı hikâyede hikâye kahramanı karşı masadaki bir kız ve oğlanın birbirlerine sokuluşlarındaki samimiyeti görüp kendi dünyasındaki eksikliklerle kıyaslar. Başka insanların yaşadıkları güzellikler, kendisinin yaşayamadığı ve yaşayamayacağını düşündüğü acılarıdır aynı zamanda.

“Onlar bu yeryüzünün kişileri değiller. Birbirlerine sokulmuş ve sıcak... Ne güzel! Ve ne denli de acı... Ben böylesi yaşamalara uzak hep. Ve hep yabancı... Ve böyle yalnız...” (Ç, 2012: 84).

Çıkmazda adlı hikâyede, hayatı istediği gibi yaşayamayan, sevmeye, sevmeye hasret yüreğinin isyanını bastırmaya çalışan hikâye kahramanı, yaşayamadığı bu hayatın izlerini kendisini kandırarak silmeye çalışır. Kendisine yönelik bu kandırmayı, kahraman anlatıcı alaycı ve mizahi bir ifade ile hikâyeye taşır.

“Ve yaşıyorum diye, kendimi bir güzel aldatıyorum. Aldatıyorum kendimi ve arkama dönüp sonra ‘Aptal, nasıl da kandı...’ diyorum. Bir gün biraz yüzüm gülmüşse, bir gün içimde biraz şöyle oynaşmışsa yaşamak, kendimi kandırdım diye, nasıl seviniyorum, nasıl seviniyorum...”(Ç, 2012:102).

Hikâyede yalnız ve sevgiye hasret bu kahraman, tat alamadığı dünyada en çok yaşamak isteyip de yaşayamadığı isteğinin ise; yüzündeki mutlu gülümseyişle, bir kızla deniz kenarında dolaşmak olduğunu söyler. Böylesine basit bir yaşantıya uzak oluşunun acısı yansır sözlerine.

“Hiçbir şeye yanmıyorum, şöyle içimde bir sıcaklık, şöyle soluklarım düzgün ve kaşlarım çatılmamış, şöyle bir aydınlık günde, şu kıyıda, elimde bir kızın eli, feleksiz bir türkü dudaklarımda ve yüreğim gelgellerle dolu, dolaşamadığıma yandığım kadar.” (Ç, 2012:102).

Tosuner, *Çamura Yatmış Biri* adlı hikâyede de fiziksel engelli olan kişilerin tadamadığı duyguları dile getirir. Kahraman anlatıcı, sevdiği kızın erkek arkadaşıyla denize gireceğini düşünerek, yaşayamayacağı bu yaşantılara ve kendi gerçeğinin acı yönüne kurduğu cümlelerle dikkat çeker.

“Bilirim, kalkar denize giderler şimdi. Bacaklarını görecektir yanındaki ve ben hiç göremeyeceğim, bilirim. Bilirim yirmi beş yaşında hiç kadın öpmemiş dudaklarım titrer.” (Ç, 2012:108).

Kahraman bu hikâyenin sonunda yaşamın kendisine uzaklığını şu şekilde belirtir:

“Ve ‘yaşamak’ derim. Sonrası hep söylenmez. Yaşamının güzel olduğu ve yaşayamadığım...” (Ç, 2012:109).

Birtakım Şeyler Gibi hikâyesinde ise kambur bir kahramanın, hayatın kendisine herkes gibi sunulmayacağına, insanların yaşadığı yaşama kendisinin hep aç kalacağına yönelik umutsuz bakışı dikkat çeker. O, ileriye yönelik evlilik, çocuk sahibi olma gibi genel yaşantıların da kendi dünyasında eksik olacağına dair olumsuz duygular içindedir.

“Biliyorum, çocuklarım böylesi bir kentsoylu rezilliğini yaşamayacaklar, seviniyorum. Oysa... Oysa inek gibi kimi aldatıyorum? Çocuklarım olmayacak benim. Kadının olmayacak da...”(Ç, 2012:112).

Bacağından sakat bir kahraman olan Remzi Bey’in öyküsünü konu alan *İki Gün* adlı hikâyede, Remzi Bey karşı komşunun kızına âşıktır ve balkonda onu izleyerek günlerini geçirir. Ancak kahraman duygularını, değil sevdiği kıza, kendisine bile itiraf etmekten çekinir. Çünkü bu zamana kadar insanların alaycı ya da acıyarak bakan gözlerinden bıkmış ve sevgiyi yaşamaması gerektiğine inanmaya başlamıştır. Onun

artık sevgi konusunda da bir beklentisi yoktur. Remzi Bey diğer birçok konuda olduğu gibi sevgi konusunda da yasaklı bir kişi olduğunu düşünür. O, sevgiyi kendisine dahi itiraf edemeyişinin altında yatan trajik nedeni ve bazı yaşantılara mesafeli olması gerektiğini şöyle ifade eder:

“Balkonda uzaktan onu seyretmelerle geçen günlerdi. Sanırım, pek bir şey de beklemiyordum. ‘Seviyorum’ bile demedim kendime. Öğrenmişim, yaşamının benim için altını kara kara çizdiği yerleri ve kimilerinin ‘alinyazısı’ dediği şeyi.” (K, 2012:7).

Remzi Bey çalıştığı kurumdan dışarıları izlerken dikkati, uzaktaki doğup büyüdüğü yer olan gecekonduların bulunduğu bir mahalleye yoğunlaşır, içinde oraya gitmek isteği uyanır. Kahramanın kurduğu cümlelerde çocukluğundan bu yana hiç değişmeyen kendi gerçeğinin acısı vardır. Remzi Bey her ne kadar mevki olarak yükselmiş olsa da hala bacağından sakattır. Sözlerine değiştiremediği bu gerçeği ve yaşamdan soyutlanmak zorunda kaldığı hatıraları yansıtır.

“Ve bacalar arasından kentin gecekonduları görünüyor. Oralarda bir yerde doğmuşum. Ne zamandır gitmiyorum o yana... Hem de kabuk değiştirmiş biri, tam bir kentsoylu olarak... Belki boyunbağlı, ütülü pantolonlu ama yine topal... Olsun, bir gün gitmeli. Arkadaşlarım topun ardında koşarken, akasya ağacının altında oturup kaldığım o sokaktan geçmeli ağır ağır.” (K, 2012: 13).

Bu hikâyede hikâye kahramanı, Tosuner’in diğer bazı hikâyelerinde olduğu gibi insanların tepkilerinden çekinerek hayatı yaşamaya cesaret edememektedir. Kahraman aslında kendisiyle barışık değildir ve insanların tepkilerini kendinden daha fazla önemsemektedir. Bu nedenle insanların düşüncelerinden, bakışlarından çekinerek yaşamına engeller koyar.

“İstanbul’da olup da denize girilmeyebilir. Ama İstanbul’da olup da denize girememek... Neyse, buranın denizi yok. Şu bacağımın bilinenden kısıklığını ve cıvıllığını insanların göreceği korkusuyla hep... Bilmem, delilikle ilgili bir şeydir belki. En çok da korkaklıkla...” (K, 2012: 41).

Remzi Bey sonunda anne, babasının ısrarıyla âşık olduğu, karşı komşunun besleme kızına dünürücü gönderir. Kızın bu evlilik teklifini kabul ettiğini düşünerek hayallere dalan Remzi Bey’in kurduğu hayallerde yaşamındaki eksiklikler ve kendisi ile birlikte bu yaşamı paylaşacak kişilerin bu eksiklikten pay alacağına dair imalar yer alır.

“Hep, ‘olur’lu düşlere itiyordum kendimi. Düğün falan istemezdim, ayı oynatacak değildim bu ayakla... O da anlamalıydı bunu. Ve benimle birlikte olmakla daha birçok şeyi de yapamayacağını... Bizde böyleydi...” (K, 2012: 45).

Hikâyede Remzi Bey bu zamana kadar yaşamadıklarına ve yaşayamayacaklarına dikkat çekerek, diğer insanların yaşamlarıyla, kendi yaşamsızlığını karşılaştırır. Başka yaşamların, kendindeki “yok”luğuna vurgu yapar.

“ Böyle bahçelerde geçen bir çocukluğum olmadı. Bunu anladığımda, artık ona imrenecek yaşı çoktan aşmışım. Oysa şimdi nelerim yok, nelerim... Nasıl üzülmem?” (K, 2012: 54).

Kambur adlı hikâyede, dile gelen, ete kemiğe büründürülüp bir hikâyeye kişisi olarak sunulan kambur, sahibine sitemde bulunur. Sahibi kadar kendisinin de acı çektiğini, bu hayattan kurtulmak istediğini söyleyen kambur, sahibinin kendisinden utanmasını ve bu nedenle yaşamı ona zindan etmesini, sırf “insanlar ne der” uğruna bu yaşamı elinden almasını, isteklerine gem vurmasını şöyle sorgular:

“ Bu bir şey değil, çok bir şey değil bu. Yoksunluklara ve acılara yalnızca kendin katlanıyormuşsun da, ben duru göllerde yüziyormuşum gibi, beni aşağılamıyor musun, deli oluyorum. Burama geliyor, son şeyine geliyor artık. Güneşe göstermiyorsun, hadi, neyse diyelim. Yazdır, herkes sırtını yakarken güneşte, sen örter

de örtersin. Gizli bir şeymiş gibi, bilinmeyen ve görüldükte gümbürtüler koparacak, koparacak da bir şey olacak gibi, onlara hep öyle korkuyla bakarak ve apaçık bir şeyi gizleme aptallığını bürünerek güneşi esirgersin benden, (...)” (K, 2012: 73-74).

Edi ile Büdü hikâyesinde de başat kahraman bir kamburdur. Ve ona hayat birçok konuda teğet geçmiştir. Kahraman anlatıcı başta sevgi olmak üzere, hayatta yaşayamadığı şeyleri unutmaması gerektiğini kendisine telkin etmeye çalışır.

“Saklamak gereksiz, seviyorum. Yani seviyorum bile... Evet, unutacağız, unutacağız, onu sevdiğimizi ve daha birçok şeyi... Yaşanması gerekli, ama yaşanmamış birçok şeyi unutacağız.” (K, 2012: 86).

Sevgiliden kaçıp bir memlekette intiharı düşünen bir kahramanın anlatıldığı *Pencereler* adlı hikâyede, engelli kahraman sevdiği kıza sevdiğini söyleyemese de arkadaşlarına bu durumu anlatmıştır. Amacı ise insanların ne düşündüğünü, bu sevgiyi kendisine yakıştırıp yakıştıramayacaklarını öğrenebilmektir. Nitekim onlar sevgiyi bu engelli kahramana yakıştırmazlar. Ya öğüt vermeye ya da geçiştirmeye çalışırlar. Kahraman sevginin dahi kendisine yasaklandığı bu hayata yenik bir şekilde, ölümü düşünür.

“Seni ve seni nasıl sevdiğimi ona buna anlattım diye kızmayasın. Çaresizlik adama neler ettirmez... Anlattım ve baktım ne diyeceklerine ve şaşmış ve bunu beklemiyormuş örtülerine ve bunu bana yakıştıramamış yaygılarına ve alaycı ve üzgün ve dostluksa çaresiz ve öğütçü gözlerine (...) baktım da, sana ‘seni seviyorum’ diyememişken daha, yaşamak diye benim yerime adlandırdıklarına ve ısınmış soğumuş ve yeniden önüme konulmuşsa baktım da sevdiğim, ölüm kalıyordu bir sözünü etmeden bıraktığımız, eh, ölümse ölümdür.” (K, 2012:116).

Dikenlikte Gül Çiçeği öyküsünde, hikâye kahramanı önceki birçok hikâyede olduğu gibi sevgi peşinde koşan birisidir ve bulduğunu zannettiği sevgiyi ise henüz kaybetmiştir. Sevgilinin elinden uçup gitmesi üzerine ölümü sorgulayan kahraman, yaşayamadığı bu hayatı yaşamaktansa daha küçükken annesi tarafından öldürülmeyi tercih eder.

“Ah, bilmedi anacığım. Öyle yere düşmüş bulduğunda, bir eliyle, hiç çekinmeden ve önemli bir görevi yerine getiriyormuşçasına onurlu ve bir küçük kız gibi sevimli bir yüzle, -evet, yaşlı gözlerle değil, sevinçle- boğmalıydı beni. İyilik edecektiye, analık edecektiye... Esirgenmiş bir yaşamın dikenliğine salacağına beni.” (S, 2012: 15).

Necati Tosuner, *Kıyıda* hikâyesinde yine yaşamdan uzak, yaşamın içinde ama ona dokunmaya gücü yetmeyen bir kahramandan bahseder. Yazar daha önceki hikâyelerinde de değindiği gibi, denizi gören ama ona girmeden bir ömür geçirmek zorunda kalan kahramanın, denize yakın ama ona bir o kadar uzak oluşundaki tezadı vurgular.

“Yok, kıyıların nasıl yağmalandığını anlatacak değilim. Denizin yanındaki adamdan söz etmek istiyorum. Biliyor denizi. Görüyor denizi. Ve ayak parmaklarını suya sokabilmiş değil daha. Su ılık mı, diye... Su, nasıl su, diye... Ve her yaz, her yazdan önceki her yaz, evet, tarihe geçmiş her yaz olduğu gibi, uzak kalınmış bir su, -deniz.” (S, 2012: 33).

Bu hikâyede kahraman söyleyeceği birçok şeyi suskularında gizler. *“Susma herşeyi ‘açık’ bırakır.”*(Sontag, 1991: 61). Suskular kelimelerin ulaşamadığı anlamlara ulaşır. Kahramanın, arkadaşıyla diyalogunda, yaşama açlığı, hayatın uzağında oluşu, yaşamak isteyip de yaşayamadıkları ve daha birçok şey suskularında verilir. Hikâyede kahramanın diğer insanların yaşadığı sıradan olaylara uzak bir hayatı tercih etmiş ya da ettirilmiş olduğu suskularında şöyle dile gelir:

“ ‘Hadi, gelsene denize.’

‘- ...’

‘Sen burda mısın?’

‘- ...’

‘Biz denize gidiyoruz.’

‘- ...’

‘Aa, denize girmeyecek misin?’

‘- ...’ (S, 2012: 34).

Hikâyenin sonunda kahraman kendisini bir akarsuya benzetir. O da denize ulaşmadan sönen bir akarsu gibi sevgiyi, hayatı yaşayamadan hayattan geçip gitmektedir.

“ ‘Su sıcaktı...’ diyor.

Hiç ses etmiyorum. Susuyor o da. Oturuyoruz. Denize ulaşmadan sönen akarsuları düşünüyorum.

Üzüliyorum. Bir akarsu gibi.” (S, 2012: 36).

Yazar hayatı, normal insanlar gibi yaşayamayan fiziksel engelli insanların dünyasından yansıtarak, toplumumuzdaki bu insanların bazen kendi tutumundan bazen de toplumdaki diğer insanların tutumlarından kaynaklanan sebeplerle, yaşamlarındaki zoraki sınırlara dikkat çeker. Böylece bu insanların, yaşamın içinde ama ona mesafeli ve bu mesafeyi kapatmaya gücü yetmeyen çabalarını, yaşamlarındaki yok’lukları ve bundan dolayı çektikleri acıları günışığına çıkarmaya çalışır.

4.9. Cinsellik

Tosuner, hikâyelerinde “cinsellik” temine de yer verir ve bu duygu hikâyelerde âşık olunan kişiye karşı hissedilen bir duygu olmanın yanı sıra, kahramanın özel durumlarından dolayı doyurulması gereken bir ihtiyaç, onları yalnızlıktan kısa süre için dahi olsa kurtaracak bir olgu olarak hikâyelere taşınır. Yazarın hikâyelerindeki kahramanlar genellikle karşı cins tarafından reddedilen kişiler olduğu için cinselliği çoğunlukla hayallerinde ya da para karşılığı tadarlar ve bu durumdan hoşlanmadıklarını, asıl istediklerinin bu olmadığını da sık sık dile getirirler. *Bir Ebemkuşağı Peşinde* adlı hikâyede, engelli biri olan kahraman asıl sevdiği kızdan ayrıdır. O, tesadüfen göz göze geldiği bir kadınla ilgili hayal âlemine sığınır ve hayalinde eşinden ayrılmış, bir çocuklu ve kendisinden büyük olan bu kadınla kurduğu cinsi münasebetinde, hayali de olsa, yaptığının erdemsiz bir davranış olduğunu bilir.

“Düşünmeyecekti. Çocuğu yere yatıracak, ışığı söndürüp, soyunacaktı. Sonra sıcak, güçlü soluklarını duyacaktım. Düşlerde yaşadığım bir eski sevgili diye sarılacaktım ona. ‘Tatlım... Canım...’ diye inleyecekti. Bir kadına tutkuyla sarılır, öper, onunla birleşirken, bütün erdemleri unutacaktım.” (ÖM, 2012: 46).

Doyuş adlı hikâyede ise sakat olan hikâye kahramanı tıpkı kendi yaşlıları gibi yaşamak, onlar gibi gönül maceraları geçirmek ister. Bu gerçeğin kendinden çok uzak olduğunu görünce hayallere sığınır; ama hayaller de bir yerden sonra kendisini avutmamaya başlar. Kahraman gençlik arzularını doyurabilmek adına parayla bir kadına gitmeye karar verir; ancak parasıyla bile kendisinin reddedileceği endişesi içini kemirir.

“Annem:

- Kötü kadına gideyim deme sakın... derdi.

Susuzluğun sıkıntılarında bunalduğum bir akşamın ortasında, bütün öğütleri unutup, bir kadına gitmeye karar verdim. Beni korkutan, kendini parayla veren bir kadının da çirkinliğini istemeyeceğiydi.

(...)

- Bana göre bir şey var mı? dedim.

Kadın önce bir baktı. Alışılmış, yiğit, ya da eli yelek cebinde bıyıklı alıcılarından başkaydım ben. Bir süre düşündü. Götüreceği kadının beni beğenmeyeceğinden çekiniyor sandım. Ya, 'Seni kim ne yapsın?' derseydi?..

- Paran var mı? dedi." (ÖM, 2012: 52).

Kadın tarafından kabul edilen kahraman, en azından parasıyla bir kadının kendisini kabul etmiş olmasının zaferini şu cümlelerle ifade eder:

" Peşi sıra gitmekten hoşlandım. Bir kadının peşinden boşuna bir umutla, 'belki beni çağırır' diye değil, param için de olsa onun dileğiyle gidiyordum şimdi." (ÖM, 2012: 54).

Fakat hikâye kahramanı aslında toplumda hiçbir şekilde kabul edilmemiş olmanın eksikliğini hissettirir. Çünkü kendisi ile birlikte olan kadın sadece parası için kendisine katlanmaktadır ve kendi gerçeğinin en acı yönü de işte bu istenmeyişte gizlidir.

" Giysilerimi istiyor sandım önce. Oysa uzanmış parmakları ' para" diyordu. Benden korktuğu için mi önceden alıyordu parayı? Kuşkuvarımdan kurtulmaya çalıştım. Ya da paraydı onun için önemli olan. Bir kadının param için bana katlanacağını hatırladım. Düşünmek bile istemiyordum bunu. Susuzluğumu gidermeye, sıkıntılarımı bırakmaya gelmişim buraya." (ÖM, 2012: 55).

Gökten Bir Uçurtma Düştü adlı hikâyede de hikâyenin başkişisi sadece para için isteksiz bir ilişkinin kendisini mutlu etmekten uzak olduğu gerçeğini şöyle dile getirir:

"O gün yasak seviler de doyurmayacak beni. Bir yüksek yokuşun başında, kendimden tiksinişle geri döneceğim. İsteksiz bir kadının soğukluğu mudur beni korkutan?" (ÖM, 2012: 60).

Necati Tosuner'in hikâyelerinde, hayalleriyle ya da para karşılığı cinselliği tadan bu kahramanlar; kimi zaman yalnızlıklarından kurtulmak adına, kimi zaman bir merakla, kimi zaman da insanların kendilerinde oluşturduğu eksiklik duygusunu yok edebilmek adına cinselliği yaşarlar. Eksik Adamın Çizgileri adlı hikâyede, engelli olduğu için çocukluğundan bu yana toplum tarafından dışlanan bir hikâye kahramanı konu edilmiştir. Bu kahraman gençlik döneminde diğer gençler gibi sevmek ve sevilme ihtiyacını duyar; ancak ona diğer birçok konuda olduğu gibi bu konuda da toplumsal baskı uygulanır. Onun sevmek ve sevilme hakkı toplum tarafından elinden alınmıştır. Merakını gidermek ve en azından, parasıyla da olsa, insan sayılmak adına geneleve giden hikâye kahramanı orada da aradığı doyuma ulaşamaz. Çünkü o para karşılığı değil; hakiki bir sevgi ve sevgili arayışındadır.

"Sonra genelevin yolu başlar. Ora kadınlarının sakızlı, dertli türküler söyler ağızlarına, 'gelsene' diyen çıplaklıklarına tutulur. Kadınlar çoğunlukla iyi davrandılar ona. Bir iki alay eden çıktı içlerinde, ama onların da kızgınlıkları bütün erkeklereydi, eksik adama değil. Kendine para için katlanıldığını bile bile, aranani onlarda bulduğunu sanmak, uzun sürmeyecektir. Bir meraktı oralara girmek, çıkmak; kadın karşısında erkekliği yaşamak bir meraktı, geldi geçti. Bu muydu aradığı? Değildi. Adam sayılmaktı. Gördüklerince yaşamaktı aranan. Oysa para üzerine kurulu bir sevişmeyi yaşayabiliyordu ancak." (Ç, 2012: 18).

Bu hikâyede kahraman anlatıcı, cinselliği sadece genelevde yaşamaz. O, ulaşamadığı sevgililerine hayalinde kavuşarak kendisini kandırır. Anlatıcı, biraz rahatsız olarak, kurduğu bu hayallerindeki cinsel eğilimi şöyle anlatır:

"Onlardan birini alıp evime götürmeyi düşlediğim de olurdu. Ve sonrasında... Düşlerde bir kızı soymak sapıklıktır gibi göründü bana. Düşte bir kızla yattığımı

unutmaya çalıştım hep. Ve kaçındım böylesi düşler kurmaktan. Ama kişinin aklı takılmaya bir... Gelir, ondan ona atlayarak gelir ve bir kızla yatılır uydurmacadan işte.” (Ç, 2012: 33).

Düşüm hikâyesinde ise hikâye kahramanı insanlardan uzaklaştırılmış, kendi yalnızlığına mahkûm ve yalnızlığını dindirecek bir arayışın peşindedir. O, aslında parayla duygularını susturmanın arayışı peşinde değil; gerçek bir sevginin arayışındadır ve aradığına ulaşamayacağına umutsuzluğu da belirgin bir şekilde hissedilir. Nitekim bilinçsizce geldiği barlar sokağında kahraman bu durumdan kurtulmak ister, ona teslim olmamak adına direnir.

“Biliyorum, sokağın iki ucunu kapatarak zorluyorlardı beni. Şu barlara gireyim diye, aradığımı o çıplak resimli kadınlar arasında bulmaya umutlanayım diye zorluyorlardı. Kandıramayacaklardı ama... Aradığının kolay ele geçmezliğini ve onun tutulmazlığını iyice kavriyordum şimdi.” (Ç, 2012: 93).

Ancak bu barlar sokağına adeta hapsolmuş hikâye kahramanının, sokaktan kendini çıkarmaya gücü yetmez. Bilmediği bir itkinin gücüyle, parayla olan bir cinselliğe boyun eğen kahraman, sevgi arayan ama onu bulamayan yüreğini bu şekilde yarım yamalak da olsa susturabildiğinin farkındadır.

“Parayla da olsa bir kadınla yatmıştım az önce. Yüreğim ve gerilip gevşemiş kaslarım dinlenir gibiydiler şimdi. (...) Barların ışık yazıları altından ve çıplak kadınların çerçevelenmiş resimleri önünden geçerek, yürüdüm. (...) Bir kadınla para karşılığında yarım yamalak doymuş ve gerçeklere az çok boş vermiş yüreğim pek sızıldamıyor şimdi.” (Ç, 2012: 96).

Kambur öyküsünde ise Necati Tosuner, olayları bir de engelli kahramanın kamburunun gözünden anlatır. Kambur, kahramandan ayrı bir hikâye kişisi olarak canlanır ve hem diğer insanları hem de sahibini yargılar. O, kendisini kabullenemeyen ve bu nedenle insanlardan kaçan, yaşamak istediklerini yapmasına engel olan sahibine serzenişte bulunur. Kambur, sahibinin yanlışları yüzünden, sevmek, güneşi görmek, cinsellik... gibi herkesin yaptığı şeylerden yoksun kalmaktan yakınıyor. Parayla gittikleri bir kadının sırf kamburuna dokunduğu için onu tersleyip çıkması, yaşamak isteyip de yaşayamamanın ve bu kabul edilmeyişin acısı kamburun bakış açısından hikâyeye taşınır.

“Öpiyor ve soyuyordun kadını. Nasıl sevindim, ‘Eh, şeytanın ayağını kırıyor...’ diyordum. Hani nicedir pek... Seninle nasıl sevişilirliğini nereden bilsin? O iş hep öyle yapılır sanıyordu belki. Seni soymak istedi. İşte o ara benim üstümde dolaştı eli. Bir kadın eli.. düşünabiliyor musun? Avucunun içinde, parmaklarının arasıyla okşayacaktı ve tırnaklarını geçirecekti zayıf derime ve sert kemiğime ve... Kimbilir ne sandın. ‘Bırak, dokunma bana!..’ diye bağırдың kadına. Beni görmek, nasıl şey olduğumu yoklamak istiyor sandın belki. (...) Yine bana ettin edeceğini. Çekip gitmek niyeydi. Üstelik parayı da ödemişken... Ya ben? Ben ne olacağım peki?..” (K, 2012:74-75).

Bir sevgide yaş engelinin anlatıldığı *Sıcak Bir gün* hikâyesinde elli yaşındaki Burhan Bey, yirmi beş yaşındaki Esra’dan hoşlanmaktadır; ancak aralarındaki bu uçurumun farkında olan Burhan Bey, bu ilişki için elinden bir şey gelmeyeceğinin de bilincindedir. Arkadaş olarak görüştükleri Esra’nın, sıcak bir günde evine gelip, serinlemek için banyoya gittiği bir anda Burhan Bey’in zihninde geçen cinsel istek ve ondan kaçış temi hikâyede kendisini hissettirir.

“Esra’nın göğüslerine su çırpıtığını düşünüyor Burhan. Göğüslerinin ne denli güzel ve diri olabileceğini düşünüyor. Sonra da bunları düşünmeyi kendine yasaklıyor.” (GG, 2012: 28).

Yazar, görüldüğü gibi hikâyelerinde âşık olunan biriyle yaşanan bir birlikteliği değil de daha ziyade kahramanların dahi çoğunlukla istemediği –çünkü onlar aslında severek bir birliktelik istemektedirler- ancak en azından dertlerini unutmak adına tattıkları bir cinselliği ya da ancak hayallerinde doyurabildikleri bu duyguları öykülerine taşımıştır.

4.10. Hayale Sığınma

Hayal, insanların hayatın bozgunundan yeniden ayağa kalkmak için tutundukları bir dal ve gerçeğin acımasızlığı karşısında sığınılacak bir limandır. Hayal hayata yeni bir başlangıçtır. “*Hayal yeniyse, dünyada yenidir.*” (Bachelard, 2013: 78). İnsanlar tüm yıkılışlardan geleceğe yönelik kurdukları yeni düşleriyle yeni bir başlangıç yaparlar. Bazen de hayal insanları gerçeğin acımasızlığından geçici bir süre çekip alan, onu koruyan bir kalkan vazifesi görür.

Necati Tosuner’in hikâyelerinde düş, yaşanan gerçeklerden kaçmak, yaşanılmayacak duyguları tatmak amacıyla başvurulmuş bir sığınak gibidir. Hikâyelerdeki kahramanlar genellikle mutsuz, sevgiyi yakalayamamış, yalnız tipler olarak karşımıza çıkarlar ve yaşamı besleyen bu duyguların eksikliğini ise hayal dünyalarında gidermeye çalışırlar.

Yalnızlığa Övgü adlı hikâyede, hikâye kahramanı; yalnızlık ve sevgiye olan açlığını, düş kurarak sınırsızca yaşamaya çalışır. Kahraman, gerçek dünyada bulamadığı mutluluğu ve onu doğuracak olan sevgiyi yakalayabilmek için hayal dünyasına kapı aralar ama kurduğu bu hayale gerçekte ulaşamayacağına da bilincindedir.

“Hava karardıkça bir ıssızlık belirir. Çevremde bir kalabalık yoktur, boşluk içinde yalnızımdır şimdi. Düşler kurar, başka evrenlere giderim. Oraların duraklarında kızlar cömerttir. Genç kız sesleri benim içindir artık. (...)

Artık duraklarda sevi aramak yok. Gittiğim kentte, çarşıda, pazarda sevi satan dükkânlar olacaktır. Bir sevi alırım oradan, iyi huylu bir sevi... Dikensiz olmaz, ama makas elimde ya... (Herkes kendi sevisini kendi yaratmalı.) Kırparım dikenleri bir bir... Bekâr odamda, kitaplığımın üstünde tanrıçasına duracaktır. Onu sevecek, ona tapacağım. Bir siyah tül örteceğim dışarı giderken, yalnızca benim olacak.

Yine de bilirim ki, gerçek seviler hiçbir yerde satılmaz. Rastlayan olmuş mudur?” (ÖM, 2012: 3).

Özgürlük Masalı adlı hikâyede, hikâye kahramanları yalnız ve sevgiyi arayan insanlardır. Onlar hayalinde yarattıkları; bulup bulamayacakları, bulsalar da kavuşup kavuşamayacakları bilinmeyen hayali sevgilerle yüreklerini ısıtırlar.

“ ‘Yapma ulan!’ diyor, ‘ N’olursun sen olsun anla beni. Bir düşle yaşıyorum. Biliyorum içime doğmuyor değil. Aradığımı bulamayacağım ben. Belki evrende yok öylesi. Ya da olmadık bir yerde çıkacak karşıma. Bir genelevde örneğin... Onu bulmakla kaybetmek arası bir yerde... Yine de içimi ısıtan şey onun varlığını düşlemek. Yaşantım onu aramaktır.” (ÖM, 2012: 13).

Ayrıca bu hikâyede kahramanların yaşama sevinçleri de kurdukları bu hayalleridir. Onların hayallerinde kendilerini sınırlayan her şeyden kaçıp gitmek ve gidilen yerde özgürlüğü, mutluluğu yakalamak vardır. Onlar hayalleriyle her şeye boş vermiş, yönetilmedikleri, renkli, özgür bir dünya çizerler. Kurdukları çocukça hayal kahramanların sözlerine yansır.

“Hesaplar yaptık, planlar kurduk. Evi bıraktık, gittik uzaklara düşlerde. Gazetelerde ‘Kayıp’ diye resimlerimiz çıktı, güldük.

‘Sat anasını.’ dedik kolaylıkla.

Günler bizimdi artık. Biz günlere tutsak değildik. Takvimleri biz yapardık. Takvimler oyuncaktı elimizde.” (ÖM, 2012: 14).

İnsan Sayılmak öyküsünde ise yazar; toplumdan ötelenmiş, sevginin çok görüldüğü, insanların bencilliği yüzünden acıları perçinlenmiş engelli bir hikâye kahramanının tutunduğu tek dalın hayaller olduğunu şu cümlelerle anlatır:

“Eksik yaradılışlı kişiyi yaratan düşleridir. Bir düşleri kalmıştır başka kimsenin karışmadığı.” (ÖM, 2012: 33).

Hemen hemen hikâyenin tamamı bir hayale dayanan *Bir Ebemkuşağı Peşinde* adlı hikâyede ise, hikâye kahramanı kendi yalnızlığında boğulan, sevgiye muhtaç birisidir. Hikâye baştan sona bir hayalin anlatılmasıdır. Zira göz göze geldiği bir kadını kahraman hayal âlemine alır ve kahraman hayalinde o kadının şemsiyesini arar, onunla yakınlaşır ve yine hayalinde eşi ölmüş, bir çocuklu olarak düşündüğü ve kendisinden büyük olan bu kadınla birlikte olur. *“(…) gerçek hayatta kavuşamadığı bu zevkleri hayal-kurma yolu ile elde etmeye çalışır. Böylece gerçeklik ilkesinin sözünü geçiremediği bir hayal dünyasında insan en gizli arzularını tatmin eder.”* (Moran, 1994: 135). Hikâyenin fiziksel engelli kahramanı, hikâyenin sonunda bunların bir düş olduğunu açıklar. Kahraman bu düşlerin hiçbir zaman gerçek olmayacağını farkındadır. O, kendisini sürekli düşlerle oyalaması gerektiğini ve bir zaman gelecek bu düşlerin de yetmeyeceğini belirterek içinde bulunduğu trajik durumu kendi zihninde sorgular.

“Bütün bunların bir düşten başka şey olmadığını, kadının koluna bir adam girip de, birlikte gittiklerinde anladım ancak. Bilmeliydim. Ben düşlerimdeki yaşayışlarla avunan yağmurların çocuğu... Bu eksik yaradılışla hiçbir kadın ‘şemsiyem kaybolmuş’ demeyecekti bana. Şimdi bir deniz kıyısına gidip de, -böylesine erdemsiz bir yaşayıştan beni irak tutuyor diye- teşekkür mü edeyim yaradana? Yine ebemkuşağı peşinde koşmakta mı göreyim mutluluğumu? Bu avuntunun da bana yetmeyeceği günler yaklaşmıyor mu? Susuzluklar içinde bu var olmayı nasıl sürdüreceğim?” (ÖM, 2012: 48).

Doyuş adlı hikâyede ise hikâye kahramanı, gerçekte ulaşamadığı yaşantıların eksikliğini hayal dünyasında gidermeye çalışır; ama bu hayaller de, duygulara gem vurmaya yetmez. Kahraman bir süre sonra hayallerinin de kendisini avutmadığını, talihsiz gerçeğinin her şekilde karşısına dikildiğini algılayarak düşten umutsuzluğa giden durumunu şöyle izah eder:

“Günlerim anladığım gerçeğin acılığını düşlerde unutmak umuduyla geçiyordu. Erişemeyeceğim tutkulara kavuşmuşluğu düşünmekti yaşantım. Düş kurmak da avutmuyor kişiyi bir noktadan sonra. Gerçeğin varlığı en küçük olaylarda karşısına dikiliyor, eksikliğin acılarını düşlerde unutmaya çabası yetersiz kalıyor. Kişinin bütün karşı koyma gücünü alıyor bu bocalayış. Yenilgiyi seçerek oluruna bırakıyor her şeyi. Dirliksizlik, bir sürekli can sıkıntısı içinde yok olmak isteği doğuyor.” (ÖM, 2012: 51).

Gökten Bir Uçurtma Düştü hikâyesinde ise hikâye kahramanı düşlerle avunmakta, bir taraftan bu düşlerden uzaklaşmak istemekte, bir taraftan da düşler olmadan nasıl ayakta kalacağını sorgulamaktadır. Kahramanın yaşadığı iç çatışma, düşleri olmadan yaşayamayacağına dair acizlik kurduğu cümlelerin çehresindeki hüznü takılır kalır.

“Ben, ancak düşleriyle avunan kişi... Umarım bir gün usanacağım düş kurmaktan. (...)

Ya, düş kurmaktan usandığım gün neyle yaşayacağım?” (ÖM, 2012: 59).

Bir kıza âşık olan ve sevdiği kızla ilgili yaşamak istediklerini ancak hayallerinde yaşayan bir kahramanın konu edildiği *Eksik Adamın Çizgileri* adlı hikâyede kahraman,

birçok konuda olduğu gibi sevmeye ve seilmeye uzak bir hayat yaşar ve bu duygulara olan susuzluğunu düşleriyle telafi etmeye çalışır. Sevdiği kızla ilgili kurduğu hayaller ise, kızın başka biriyle kalkıp gitmesi veya kendisine engelli olduğu gerçeğini hatırlatan acımasız bakışlar neticesinde erir ve kahraman anlatıcının ağzından bu üzüntü şöyle kelimelere dökülür:

“Kahvede yanına gitmek için can atardım da, gidemezdim. Bir selam verip geçmekti yapabildiğim. Ve uzaktan bakardım ona. Düşler gelirdi. Yakamı kurtaramadığım düşler... Düşlerde ben eksik adam değildim ya da o aldırılmazdı buna. Ve neler olmazdı neler... Birinin bana bakışıyla ya da kalkıp biriyle gitmesiyle onun, düşler biter ve birden gerçek, -eksik adamlığım- bir büyük utanmazlıkla sırtırdı karşımda. Ve yıkıntı, zafer kazanmış bir kumandan gibi kurulurdu yüreğime.” (Ç, 2012: 45-46).

Aynı hikâyede sevdiği kıza duygularını itiraf etmekten çekinen hikâyecinin kahramanı, düşlerin hayatındaki yerine değinir. Bu hikâyede kahraman anlatıcının kurduğu cümleler düşün bir kolaya kaçış olduğunu vurgular niteliktedir. Düş onun için zor olan yaşamdan kolay olana sığınmak gibidir. Düşler, sevgideki engelleri aşmaya gücü yetmeyen kahramanın sığındığı sorunsuz bir limandır.

“Ve bir kötü alışkanlıktır düş kurmak, onsu edılmaz. Bilmeliydim, gözle görülür bir uçurum vardı aramızda. Düşlerde kolay aşılar bir uçurum. Oysa yaşamak, düş kurmak gibi kolay değildir.” (Ç, 2012: 49).

Necati Tosuner’in hikâyelerinde kahramanlar çaresizliklerinin neticesinde içsel bunalımlarını hafifletebilmek adına hayallere sığındıkları gibi bazen de gerçeklerle boğuşmaktansa, herhangi bir eylemde bulunmak yerine cesaretsizce, kolaya kaçarak hayale sığınır. Gerçek hayatta çoğu zaman olacıklardan korkarak adım atamayan bu kahramanlar düş âleminde kendilerini mutlu etmeye çalışırlar. Bu bağlamda *Düğüm* adlı hikâyede, hikâyecinin kahramanı yazarın diğer birçok hikâyesinde olduğu gibi, insanlar tarafından ötelenmiş, kendi yalnızlığından bıkkın, sevgiyi arayan bir kişidir. Kahraman bu hikâyede, insanların kendine yanlış davranmalarına bir hesap soramamıştır. Bu hesabı ancak hayal âleminde sorabilir. *“Her mesaj çözülebilir, yeter ki bunun bir mesaj olduğu bilinsin.”* (Eco, 2013: 150). Kahraman bu hikâyede kurduğu hayal ile aslında bütün insanların kendisine karşı yaptığı yanlışlara, onların vurdumduymazlıklarına isyan eder. İnsanlığa, gerçek dünyada gösteremediği tepkisini düş yoluyla göstermeye çalışır. O, hayalinde görünmeyen Merihli biri olarak kurar kendini. Adeta yaramaz bir çocuk gibi gelen geçen bütün insanlarla uğraşarak onlardan bir bakıma öğ alır. Kahramanın kendisini duymayan, onu yok sayan insanlardan, görünmez adam olarak aldığı bu intikam mizahi bir dille hikâyeye yansır.

“Çaldım şapkalarını başlarına ve kim geldiyse önüme, tekmeledim. Kadınların tiz sesleri ile erkeklerin kalın sövgüleri birlikte yükseldi. Ve birbirlerinden bilerek benim tekmeleri, kapıştılar. Afiyetle yiyeştiler. Güzelim giysileri yırtıldı, bakımlı yüzleri, nazik bedenleri morardı, birazcık da kanları aktı. (...) Ve bırakıp kalabalığı, yürüdüm. Çok iş yapmıştım, doğrusu yorulmuşum birazca.” (Ç, 2012: 49).

Bir Kıza Söylenmemiş Birkaç Söz hikâyesinde, hikâyecinin başkişisi, evine gelen kıza kalbinde yoğun duygular biriktirir. Kahraman kendi iç dünyasında örülü ve sevgiliye ulaşamayan bir sevginin peşindedir. Bu hislerden habersiz olan sevgili ise kahramanı sadece arkadaş olarak görmektedir. Hikâyecinin merkezindeki kahraman, söylenmemiş bu sevgi ve sevgili üzerine geleceğe dönük hayaller kurar zihninde.

“Düşün sevdiğim, diyelim bir pencerenin önündeyiz şimdi: Ve kırlara ve birden bir gümbürtüyle inen yağmura, sessizliğe ve esen yağmur sesine, yeşile, ilkyaza; güneşe, sıcağa ve sarıya ve açık sarıya ve daha da koyusuna sarının, günün öncesine ve

sonrasına, soğuğa ve kar örtüsüne ve yeniden kuş sesine, yürek çırpışına ve kan damarda dolanır gibi doğan ve batan dışarıya bakıyoruz. Birlikte ağarmış saçlarımızla, yemek odasının penceresinden...” (S, 2012: 3).

Cici - Kaka adlı hikâyenin ise tamamı kahramanın hayalinden oluşur. Kahraman sevdiği kızı ailesinin evine götürür, onlarla tanışır, kız onlara kahve pişirir, bir mutluluk rayihası tüm evi sarar; ancak hikâyenin sonunda bütün bunların, biten bir ilişkinin üzerine kurulan hayaller olduğu şu cümlelerle anlaşılır:

“ ‘Hani bir kız getireceğini yazıyordun?..’ diyor babam.

‘Bitti o hikâye...’ diyorum.

‘Babamın sırtına yüklüğüm çoğalıyor.’ (S, 2012: 12).

Sevdiğinden ayrılan bir hikâye kahramanının duygularının, yeniden hayata tutunma çabalarının anlatıldığı *Bir Tutkunun Dile Getirilme Biçimi* adlı hikâyede, kahraman anlatıcı kendi isteği dışında gerçekleşen bu ayrılıkta, hayalleriyle sevgiliye bağlı kaldığını, düşleriyle ondan hiç uzaklaşmadığını dile getirir.

“Ansızın.. bir makasa gelmiştik ve beni bırakıp hızla uzaklaşmaya başlamıştı. Bense onu bırakmadım. Düşsel bir biçimde bile olsa, bırakmadım.” (BTDGB, 2012: 30).

Aynı hikâyede ayrılığın acısından, umutsuzluktan, üzüntüyle birlikte gelen yıkımdan artık yorulan hikâye kahramanı yaşamın sonuna doğru gittiği bir anda, kendisini hayata bağlayan, ayakta durmasını sağlayan şeyin kurduğu hayaller olduğuna, sonu gerçeğe ulaşmasa da düşlerle hayata tutunduğuna vurgu yapar.

“Dünyanın sonuna varıyorum, -benim için yüksek. Çok yüksek.

‘Bana bir düş gerek, -sonu boşa da çıksa...’ “ (BTDGB, 2012: 31).

Yazar hikâyelerinde genellikle kendi fiziksel engellerinden kaynaklanan sıkıntıların yanı sıra toplumun ve hayatın acımasızlığı içinde ezilen kahramanların öykülerini ele almıştır. Bu kahramanların hayata yeniden tutunarak ayağa kalkmaları ya da yenilmişliğin acılarını unutmaları ise “hayal” ile sağlanmıştır. Gerçek hayatın baskısından kaçarak “hayal”e sığınan kahramanlar isteyip de yapamadıklarını, bu düşlerin dünyasında yapma fırsatı bulmuş ve onların yalan avunuşları hikâyelerde irdelenmiştir.

4.11. Çaresizlik

Necati Tosuner’in hikâyelerinde kahramanların problemlerinin kaynağı hep kendilerinde ve kendilerini olduğu gibi kabul etmeyen toplumdadır. Bu fert- toplum çatışmasında, ferdin sorunları sadece kendi çabasıyla çözümlenebilecek sorunlar değildir. Kendi gerçeğini ve toplumun değer yargılarını değiştiremeyecek olan hikâye kahramanları çoğu kez kendilerini çaresizliğin pençesinde bulurlar. Onlar kendi içinde çözümler arayan ve çıkış bulamadıkları bir sorunun içinde yalnızdırlar. Hayattan yılgın bu kahramanlar kimi zaman içkiye sığınarak çaresizliklerini unutmaya çalışsalar da çoğunlukla kendi dertlerinin çözümsüzlüğü içinde bocalarlar.

Eksik Adamın Çizgileri adlı hikâyede, fiziksel engelli bir hikâye kahramanı ilk kez sever ve sevdiği kız tarafından alaycı bir şekilde reddedilir. Kızın ve toplumun kahramanı dışlaması, bu dışlamanın nedenini yok edemeyeceğinin bilinci kahramanı çıkmaza sokar.

“Arkadaşları o ilk kızlarını unuttular, ama unutamadı o. O alay edilmişliği, o ilk yenilgiyi, ‘neden, neden’ diye kendine sorduğu geceleri, unutulabilir miydi? Komşu kızından çok, kendinden o küçük mutluluğu kimin esirgediğini düşünecekti. (...)

Düşünmek, eksik adamı açmazlara sokmaktan başka neye yarar?” (Ç, 2012: 14-15).

Bu hikâyede kahraman kendi acılarını dindirecek bir çözüm bulamaz. Çünkü onun bu içkin sorunla baş etmesi tek başına mümkün değildir. Bunun farkında olan kahramanı, içindeki çıkmazdan kurtaracak şey ise sadece umududur ve kahraman onun da boş olduğunu düşüncesindedir.

“Ve yenilgin günlerin gecelerinde ağlamalar gelir. Kendini bu denli çaresizlik ve güçsüzlük içinde görmek istemese de, yapacak başka şey yoktur. Ağlamaktan ve sabaha her şeyin düzeleceğini ummaktan başka... Ve sabahlar, hiçbir şey değişmemiş sabahlardır.” (Ç, 2012: 18).

Hikâye kahramanı sonunda acı gerçeğini çaresizce kabul eder. Fiziksel engelli kahramanın diğer insanlar gibi olamayışının iç huzursuzluğu hikâyeye yansır. Elinden hiçbir şey gelmemesi, toplumun yanlıgısını değiştirmeye gücünün yetmemesi ve bu durumu kabul ederek yaşamaya çalışma çaresizliği şöyle dile gelir:

“Adını koydu: Kamburdu, evet kamburdu.

İnsanlardan bir başka, bir ayrılı olmak insanlardan... Bir çıkmaz bataak, yaşamak... Boşa çıkarlı umutlarla ve düşlerle ve her olayda kendini gösteren bir acı gerçekte, yaşamak... Ve yaşamak, eksikliğe katlanmak çaresizliğiyle...” (Ç, 2012: 21).

Ağabeyi adlı hikâyede hikâye kahramanı, toplumun ötesinde kendi yalnızlığını yaşayan, yaşamın tadını almaktan uzak ve değiştiremediği gerçekleri ile baş başadır. Kahraman anlatıcı, hayat boyu öğrendiği tek şeyin çaresizlik olduğunu, kapısının hep bu duyguya açıldığını belirtir.

“Geçmişin yılmınlığından gelen bir ürküntü, dostmuşçasına sokuluyor ve ürperiyorum. Çaresiz kalmalardan başka hiçbir şeye biliyorum diyemem. Ve hep çaresizliği, hep çaresizliği yaşıyorum.” (Ç, 2012: 83).

Çıkmazda hikâyesinde ise, umutların dönüştüğü umutsuzluklardan bıkmış, kendi eksik yaratılışını düzeltmeyen, onun sürüklediği acıları dindiremeyen, insanlardan uzak kendi yalnızlığını tüketmek zorunda olan bir hikâye kahramanı ele alınır. Sevgiyi yaşamak isteyen; ama yaşayamayan bu hikâye kahramanı yüreğine, içinde bulunduğu çaresizliğin çıkmazını haykırır.

“Ve çaresiz kalmış bir yiğitlikle savunuyorum yüreğimi:

Bilmem ki ne yapmalı? Yüreğim, seni nasıl avutmalı bilmem ki? Bu üşür gibi titremeni yüreğim, nasıl dindirmeli? Ah, benim sevinmeyi unutmuş yüreğim, bilmem ki seni nasıl sevindirmeli? Seni göğsümden çıkarıp güneşi mi göstermeli sana bilmem ki? Ah, ağlamalardan usanmış yüreğim ah... Bilmem ki nasıl güldürmeli seni? Uçan daireye mi bindirmeli, bilmem ki?

Var git yüreğim, var git... Sen başkasına yürek ol, kurtul. Ben sırtımda bu yükü taşıyıp duracağım hep.” (Ç, 2012: 103).

Bacağından sakat olan Remzi Bey’in öyküsünü konu alan *İki Gün* adlı hikâyede de yazar, daha önceki hikâyelere benzer bir şekilde sakatlığın çaresizliğini ele almıştır. Nitekim hikâyenin başat kahramanı Remzi Bey, kendi yaşam öyküsünün hiç değişmeyeceğinin bilincindedir; çünkü onun sorunu kendi var oldukça sürecektir. İçine düştüğü bu sıkıntıdan kurtulamamanın çaresizliği kahramanı adeta kapana sıkışmış gibi hissettirir ve duyduğu çaresizlik hikâyede tekrarlarla vurgulanır.

“Ve insanların değişmeyeceğini... Bu yaşadığımın ve bu sıkıntının hep böyle kalacağını... (...) Sıkıntı. Sıkıntı ve çaresizlik... Çaresizlik. Çaresizlik ve sıkıntı... Boğulacak gibi oluyorum. Boğulacak gibi...

(...)

“Biliyorum, çaresizliğim ve usanmışlığım okunuyor yüzümden. Ve bunu en iyi annem okuyor, biliyorum.” (K, 2012: 2-3).

Remzi Bey Zeliha'yı sevmektedir; ama ona ulaşabilmek için elinden gelen bir şey olmadığını da bilincindedir. Engelli olduğu için Zeliha'nın kendisine bakmadığını ve bakmayacağını da bilen Remzi Bey, sevgiyi ele geçirebilme konusundaki çaresizliğini, iç monologla, mizahi bir dilde şöyle anlatır:

“Zeliha balkondadır şimdi. Belki çatı arasındaki bekârla karşıdan karşıya... Tuh be! Ben de balkonda olmalıydım ki... N'olurdu? Hiiiç.. 'Adın ne?' demiş. Demiş: 'Mülayim.' Demiş: 'Sert olsan ne yazar?..'” (K, 2012: 15).

Pastırmalı Yumurtanın Çokça Dokunduğu Gecenin Hikâyesi adlı öyküde ise Tosuner, engelli bir insanın çaresizliğini biraz farklı bir kurguda işlemiştir. Yazar, bu hikâyede kolundan sakat bir dilenciye kötü muamele eden, onun olmayan kolundan öğrenen zengin bir adamı, kâbusunda engelli olan insanın yerine geçirir. Bazı gerçekleri değiştirebilmeye insanın gücünün yetmediği, engelli bir insanın kendi durumunu düzeltmedeki çaresizliği bu hikâyede engelli olmayan bir insana yaşatılır. Kâbusunda yere doğru düşen bu zengin adam, karşısında küçük gördüğü, öğrendiği ve yanından kovdurup dövdürdüğü dilenciye görür. Adam ne bu dilenciye bir şey diyebilmekte, ne de yere doğru düşüşünü durdurabilmektedir. İçinde bulunduğu çaresizlik zengin adamın duygu evreninden hikâyeye aktarılır.

“ ‘Çek git be adam!..' demeliyim. Sesim çıkmıyor. Kuduruyorum. Ve bu hiçbir şey yapamayıp yok mu, daha bir kudurtuyor beni. Ve usanç hiç tanımadığım bir biçimiyle yer açıyor kendine. Bitsin istiyorum, düşmek midir neyse, bitsin.” (K, 2012: 65).

Tosuner bu hikâyesinde oluşturduğu kurgu ve kelimelere yüklediği anlamlarla farklı bir mesaj vermeye çalışmaktadır. *“Sözcüklerin bilinen anlamlarıyla gelen şey, yetersiz bir yanlısamadır ancak; yazınsal ileti, tek tek sözcüklerin ötesinde olandır.”* (Göktürk, 1989: 19). Yazar bu hikâyesinde zengin bir iş adamının kâbusuyla aslında farklı bir duruma dikkat çekmeye çalışır. Fiziksel engelin bir tercih değil de zorunlu hal olduğunu vurgulamak isteyen yazar bu hikâyede, sahip olduğumuzu zannettiğimiz her şeyin bir gün bizden gidebileceği mesajını verir. Bizim sandığımız organların dahi bir gün elimizden alınabileceği ve bencillikle dışlanmaya çalışılan engelli insanların konumuna düşülebileceğinin altını çizerek. Hikâyede zengin adamın kolu, kâbusunda iyice uyuşarak kendinden ayrılır ve o kol sakat adama verilir. Zengin adamın, kolunun kendinden ayrılması karşısındaki çaresizliği şöyle dile gelir:

“Adama bakıyorum ve karşıdan el ediyor bana, gülerek. Ve benim kolumla, benim elimle yani, parmağında altın yüzüğüm... El ediyor bana gülerek, kuduruyorum. Ah, kolumu aldı bu herif... Zorluyorum kendimi bağırayım diye, hiç sesim çıkmıyor. (...) Ve usanç... Ölmek istiyorum artık.” (K, 2012: 68).

Pencereler hikâyesinin “Birinci Pencerede” bölümünde, kahraman sevgilisine altmış saat mesafede, bilmediği bir kentte sevgilisinden ve hislerinden kaçmaya çalışmaktadır. Bu arada aklına gelen intihar fikriyle ürpermekte ve içindeki çaresizliği dindirmek adına içkiye sığınmaktadır.

“Bilmediğim bir şeyler yedim ve bira içtim. Çıktım sonra, hemen bitişikte bir başka kahveye girdim. Konyak içtim ve ısındım ve başım döndü. Başım döndü ve ağlamak gibi, yumruklar sıkılı bağırarak gibi, buna benzer bir şey gibi, en çok da çaresizliğe benzer bir şey gibi...” (K, 2012:112).

Bu hikâyede kahraman, aklına gelen intihar düşüncesini de sorgular. O, ölümün de kendisine istediği çözümü kazandırmayacağını bilmektedir; ama sıkıntılarında, sakatlığından kurtulamamanın çaresizliği kendisini bu intihar kışkırtıcısına sürüklemiştir.

“Ölüm, dolambaçsız bir yol gibi uzanıyor önümde. (...) Korkuyorum sevdiğim, korkuyorum. Biliyorum, artık sırtımdaki yükü burada yıkacağım. Üstelik bana hiç de öyle çok şey kazandırmayacağını bile bile, usanmışlığı ve bezginliği çözermiş, çözer de büyük bir şey olmuş gibi...” (K, 2012:114).

Dikenlikte Gül Çiçeği hikâyesinde ise kahraman, sevgilisi tarafından terk edilmiştir. Sevgilinin neden gittiğini sorgulayan ve bu gidişi engellemeye gücü yetmeyen kahraman, önce ölümü, ardından içkiyi çare olarak düşünür; ancak ne yaparsa yapsın hayatın kuşatması içerisinde adım atamayan, giden sevgiliyi geri getirmeye gücü yetmeyen kahraman anlatıcı, bu bir şey yapamayışın açmazına, bu köşeye sıkışmışlığa, bu çözümsüzlüğe isyan eder.

“Hadi nazlanma, iç. ‘Gelmiyor.’ de. ‘Gelmeyecek!’ diye bağır. Yırtınsın boğazın, bağır. Bağırtın çoğalsın odanın içinde. Yayılsın çaresizliğin çirkinliği. Hadi, iç. Hadi, bağır.” (S, 2012: 16).

Seni Bırakmam hikâyesinin “Çılgınısı’nın Açıklaması” alt başlıklı bölümünde yazar, bir üst kurmacayla eserin başlığını nasıl belirlediğini, “Çılgınısı” başlığını bulabilmek için nasıl didindiğini anlatır. Hikâyede kahraman anlatıcı, gerek hikâyenin adını koyarken hissettiği sıkıntılara gerekse evliliğinde yaşanan olumsuzluklara değinerek içinde bulunduğu çaresizliğe vurgu yapar. Hikâye kahramanının ve eşinin, çocuklarının olmadığı anlaşılabilir hikâyede, bu evlilikteki başka sıkıntıların da varlığına örtük bir şekilde dikkat çekilir. Kahraman anlatıcı bunca açmazın içinde yaşadığı çaresizliği biraz da mizahi olarak dile getirir.

“Kafamın içindeki çaresizliği bilmiyordum daha. Sonra gözlerim de dayanılmaz olunca, bir göz doktoruna gittim. ‘Kafanın içinde çaresizlik var...’ demedi. ‘Gözlerinde bir şey yok...’ dedi.

(...)

Çaresizliğimi öğrendikten çok daha sonra sezmiştim kafamın içinde bir çaresizlik olduğunu. Onun talihsizliğine yol açmış olmanın utancını duyuyordum. Alnım ağrıyordu.” (Ç1, 2012: 5).

Bir evliliğin bitişinin anlatıldığı *Armağan* adlı hikâyede, hikâyenin merkezindeki kahraman, eşinin kendisinden boşanmasıyla yaşadığı çaresizliği dile getirir. Düşünerek artık bir şeyleri halledemeyeceğini, düşünmenin kendisine yeni bir kapı aralamayacağını fark eden hikâye kahramanı, yaşadığı çaresizlikten kurtulabilmek adına uykuya sığınmak ister.

“Düşünmenin hiçbir şeye yaramayacağını düşünmeyi de istemiyordum artık. Başka bir şey düşünmeyi de istemiyordum, uyumak istiyordum. Kendimi uyumaya zorlamak istiyordum.” (BTDGB, 2012: 21).

Her doğan yeni gün, yeni umutlara da gebe dir. Bu hikâyede dertleriyle çaresizlik içinde sabahlayan kahraman, günün ağarmasıyla beraber içindeki yaşama sevincinin az da olsun kendisine göz kırpmasıyla, yaşadığı çaresizliğin biraz olsun hafiflediğini vurgular.

“Sonra, temiz havayı kokladım, sessizliği dinledim. Sonra gök ağardı. (...)

Sonra, çaresizlik kollarını gevşetti.

Sabahladığım hiç de boşa gitmemiş gibi baktım dışarıya.” (BTDGB, 2012: 21-22).

Tosuner, hikâyelerinde hayatın acımasızlığı içinde bocalayan fiziksel engelli kahramanların çözümsüzlüğünü dile getirmeye çalışmıştır. Onların kendi gerçeklerini değiştirmeye güçlerinin yetmeyeceğini ve çaresizliklerini hikâyelerine taşır. Yazar, kendi sıkıntılarını ek olarak toplum tarafından da ötelenen bu kahramanların yaşadıkları açmazları ve tek başlarına içinden çıkamadıkları acıları dikkatlere sunar. Böylece

fiziksel engelli insanların bu hayatı isteyerek tercih etmediklerine, çözümün kendilerinde olmadığına ve yaşadıkları çaresizliklere hikâyeleri aracılığıyla bir farkındalık kazandırır.

4.12. Kıskançlık

Kıskançlık insanlarda doğuştan var olan bir duygudur ve edebiyat yazınında bu duygu daha çok âşıkların sevgililerine biriktirdikleri duygular olarak dile gelir. Necati Tosuner, sevgiliye duyulan kıskançlığa hikâyelerinde yer verse de bu duygu kahramanlarda daha çok yaşanılmayan hayatları yaşayan insanlara yönelik geliştirilen bir duygu olarak ele alınır.

Tosuner'in hikâyelerinde kahramanların çoğu fiziksel engellidir ve hayata yenik başlamışlardır. Onlarda kıskançlık, diğer insanların yaşadıkları hayata ulaşamamanın bir iç huzursuzluğu olarak belirir ve çoğu zaman kahramanlar bu duyguyu kendinden bile saklamaya çalışır. *Eksik adamın Çizgileri* adlı hikâyede kahraman, yaşamasına engel olan insanlardan kaçarak yalnızlığı arar, ama sığındığı yalnızlık da kendisine çare değildir. Bunun neticesinde kahraman, kaçmaya çalıştığı yalnızlıktan vazgeçerek bir ev arkadaşı edinmeye kalkar. Ancak ev arkadaşı ile kendini kıyaslarken, kendisinin yaşayamadıklarını onun yaşamış olmasına duyduğu kıskançlığın ortaya çıkacağı korkusu ve bilinç düzleminde kıskançlık üzerine sorgulamaları kahramanın kurduğu cümlelere yansır.

“Korkuyordum yaşayamadıklarımı yaşayan biriyle birlikte olmaktan ve arkadaşını kıskanacak denli kendini aşağılaşmış görmekten korkuyordum. Kıskanırım korkusuyla herkeslerden kaçmanın sonu ne olacaktı? Bırakmalıydım bu kuşkuyu. Kıskanmak da insanlar için değil miydi? Kıskanırsam kıskanırdım işte... Ve çekindiğimce aşağılık bir iş olmasa gerekir... Kimseyi kıskanayım istemiyordum, ama niye çekinecektim bundan? Beni kotkutan kıskandığımı belli etmekti.” (Ç, 2012: 29).

Hikâye kahramanı bu iç mukayeselerin sonunda arkadaşıyla bir evi paylaşmaya başlar ve ev arkadaşı eve bayan misafir getirdiği zaman kendisini istemsizce dışarı atar. Her zaman takıldığı, ekseriya yaşlıların bulunduğu, kahveye gelen kahraman, arkadaşının kendisinin yaşayamadıklarını yaşamasına kendi içinde kıskançlık duyup duymadığını zihninde şöyle sorgular.

“Arkadaşımı düşünürdüm ve evde onun şunları şunları yapmakta olduğunu... ‘Kıskanıyor muyum?’ diye soramazdım kendime. Bilmiyorum, çayın kötüsünü hep bana mı getirirlerdi, çayın tadına varamazdım hiç.” (Ç, 2012: 30).

Hikâyede kahraman kıskançlık duygusundan rahatsızdır; lakin yaşamı elinden çalınmış bu kahraman için hayat sadece seyretmekten ibaret hale gelmiştir. Bundan dolayı kahraman yaşayamadıklarını yaşayanlara içten içe bir kıskançlık büyütür. Kendinden bile saklamaya çalıştığı bu duygudan nefret eden kahraman hislerini şöyle yansıtır:

“Ve biliyorum, kıskanıyordum. Arkadaşım değil, yaşadıklarıydı kıskandığım. Ve ona belli etmeme çabaları... İğreniyordum kendimden.” (Ç, 2012: 34).

Kahraman içinde taşıdığı ve yansıtmamaya çalıştığı kıskançlık duygusunu, arkadaşının fark etmiş olması üzerine oldukça rahatsız olur ve kendinden bile sakladığı bu duyguyu inkâra çalışır.

“Demek, ortada bir kıskanmanın varlığını biliyordu arkadaşım. Canımı sıktı bu. ‘İnan, seni kıskanıyor değilim...’ dedim. ‘Bu benim için bir huzursuzluk oldu, doğru bu. Ama seni kıskanmak değil. Senin yerine bir başkası da olsa, bunlar olacaktı yine.’ (Ç, 2012: 39).

Benzer kıskançlık temi *Ağabeyi* adlı hikâyede de kendisini gösterir. Kendi yalnızlığıyla boğuşan, hayatı tadamamış olmanın mutsuzluğuyla bir kenara çekilmiş hikâye kahramanı, kendi istediği; ama yaşayamadığı bu duyguları yaşayanlara, kendinden bile saklamaya çalıştığı bir kıskançlıkla bakar.

“Gözlerim ağaçta şimdi. Yalan. Yan masadaki kıza baktığımı sanki niye kendimden saklarsam? Sonra – belki de kıskançlık saçan gözlerle- yanındaki erkeğe bir de...” (Ç, 2012: 83).

Düğüm adlı hikâyede, kahraman yalnızdır ve hikâye boyu bu yalnızlığını giderecek bir sevgili arar. Bu sırada hayal âlemine dalar ve orda insanların kendisini görmediğini hayal ederek, onlara yaramaz bir çocuk gibi oyunlar oynar. Bir bakıma onlardan öğ alır. Bu sırada kurduğu cümle kendi yaşayamadığı hayatı yaşayanlara duyduğu kıskançlığı da ele verir.

“İçlerinden birini çelmeledim güzelce. Yolun üzerine boyunu işaretledi. Sanırım burnunu karıştırmasına kızmıştım. Belki de yanındakini kıskanmışımdır. Pantolonlu, uzun saçlı kıızı, kimbilir...” (Ç, 2012: 89).

Bacağından sakat olduğu için hayatın kendisine diğer insanlara yaklaştığı gibi yaklaşmadığını düşünen Remzi Bey’in konu edildiği *İki Gün* adlı öyküde, hayat; diğer insanlara sunduğunu, bu engelli kahramana hep eksik bırakmıştır. Remzi Bey bu eksikliğin, evlilik konusunda da olacağını tahmin etmektedir. O, bu eksik yaşamların verdiği iç huzursuzlukla ağabeyinin evlenmesini kıskanıp evi terk edişini şöyle anlatır:

“Güze doğru ağabeyim evlendi. Birden ‘Al da gör...’ gibisine önüme konandı, ‘gerçek’ti. Bana yoktu, hiç olmayacaktı. Yaşamak mıydı, değildi. Değildi! Kıskançlıktı, utanılır şeydi, ama kıskançlıktı. Yengem eve geldiğinde, -bilmem ev mi dardı, bana mı dar geldi- ben gittim evden.” (K, 2012:7).

Aynı hikâyede Remzi Bey karşı komşunun besleme kızı Zeliha’ya tutkundur; ama onun üst kattaki mühendisin oğluyla bakıştığını bilir. Bu oğlanı içten içe kıskanan kahramanın, rekabeti yansır sözlerine.

“Saçlarını geriye atarak bir güldü oğlana, gel de kıskanma... Taranması bitmiş olmalı, çekti gitti içeri. Mühendisin oğlu bir sigara yakmıştır şimdi... İnat değil mi, bir sigara da ben yaktım. Saçlarını düzeltmiştir dedim, ben de düzelttim saçlarımı. Hele ıslık çalmaya başlasın, bir ıslık da ben tutturacağım.” (K, 2012: 25-26).

Dirheme Vur Umudu hikâyesinde, kahraman evine gelen bir kıızı sevmektedir; ancak kız sadece arkadaş olarak onun evine gelir; amacı sadece onun yalnızlığına ortak olmak, dertleşmek, hayal kurmaktır. Hikâyede kahraman anlatıcının sevdiği bu kıza karşı içinde biriken kıskançlık kendisini hissettirir.

“ ‘Merak etmeyesin diye geldim...’ dedi. ‘Evdekiler hep hasta yatıyor, beş dakika oturup gideceğim.’

Süslenmişti. Benden de çıkıp kimbilir kime gidecekti?.. Sanki beş dakikalık avutmalarla... Kıskançlık hiç tanımadığım bir biçimde kızıl güllerle çoğaldı içimde.” (S, 2012: 5).

Sevdiği kız tarafından terk edilmiş bir hikâye kahramanının konu edildiği *Dikenlikte Gül Çiçeği* adlı hikâyede ise, kahraman bilincinde sevgiliyle konuşur. Sevgiliyi kıskanması ve onun sadece kendisine ait olma arzusunu kahraman hayal âleminde sevgilisine itiraf eder.

“ ‘Seni kıskanıyorum.’

‘Kıskanacak ne var, görüyorsun, kimseyle bir şey yapıyor değilim ki...’

‘Seni paylaşmak üzüyor beni. Hep benimle olmanı istiyorum.’ “ (S, 2012: 18).

Büyücü bir kahramanın ele alındığı *İsa, Monika ve Ben* hikâyesinde ise, Monika’ya âşık olan kahraman ona aşkını itiraf etmekten çekinir ve bir gün onu başka

bir adamla görür. Kahraman anlatıcı bu adamla tanışma esnasında içinde oluşan kıskançlığa dönük duygu kargaşasını şöyle anlatır:

“Gördüm onu. Bir adamlaydı. Serinlik miydi, yürek sızısı mıydı, kıskançlık mıydı, ürperdim. Geldi, güldü, oynadı. Adamla tanışmam gerekti. Tanıştığımıza pek sevinmem gerekti.” (S, 2012: 77).

Necati Tosuner Sokağı hikâyesinde, hikâye kahramanı, kahve bahanesiyle geldiğini düşlediği sevdiği kızın evinde, onun dudaklarına erişme şerefine layık olmuş kabak çekirdeklerini dahi kıskanır.

“Üç solgun gül vardır orta masasında. Bir armağanı andırıyordur ve yanında kabak çekirdeği çitlenmiştir. Çitlenmiş kabak çekirdeği kabuğuna bakar da insan, kıskançlık duyar mı? Duyuyorsun.” (NTS, 2012: 26).

Yaşlı insanların birbirlerine hissettikleri platonik duyguların anlatıldığı *Yol* adlı hikâyede İclal Hanım’a âşık olan Ayhan Bey ve Rıza Bey’in içten içe birbirlerine duydukları kıskançlık da hikâyeye taşınmıştır. Sevgi gibi, kıskançlık gibi duyguların her yaşta var olduğuna vurgu yapılan hikâyede Rıza Bey’in, Ayhan Bey’e duyduğu kıskançlık da belirgin bir şekilde ortadır.

“Rıza Bey, İclal Hanım’dan umudunu keseli epey olmuştu gerçekte. Yine de, çok arada bir, ateşli bir hastalığa yakalanmış gibi, titremeler yaşamıyor da değildi. En çok da, Karşıdaki Adam baktığında... Karşıdaki adam, Ayhan Bey’di elbette.” (GG, 2012: 46).

Yazar, böylece hikâyelerinde sevgili için duyulan kıskançlıkların yanı sıra hayatta herkesin yaşadıklarını yaşayamayan fiziksel engelli insanların da kıskançlığını ele almış ve onların yaşadığı duygu karmaşalarını, bu duygudan utançlarını ve iç dünyalarındaki çatışmayı gözler önüne sermiştir.

4.13. Yoksulluk

Necati Tosuner’in hikâyelerinde “maddi sıkıntı”, kahramanın gündelik sorunlarının üstüne yeni bir dert olarak eklenir ve onların hayatı boş vermişliği ile birleşerek, anı kurtarma çabası şeklinde kendisini gösterir. Kahramanlar yaşadıkları ferdi dünyalarında sevgisizliğe, yalnızlığa, dışlanmaya ek olarak bir de maddi problemler çekerler.

Yazarın hikâyelerinde maddi sorunlar toplumların, ailelerin yoksulluğundan çok, kişinin bireysel sorunu olarak ele alınır ve onlar birçok sıkıntının yanın da bir de parasızlıkla baş etmeye çalışırlar. Bu bağlamda *Küf* hikâyesinde, saçlı sakalı uzamış, üstü kir pas içerisinde dolaşan, hayatı boş vermiş kahramanın parasızlığı da ayrı bir sıkıntıdır. Mutsuz ve sevgiden uzak kahramanın hayatı böylesine savruk yaşaması, parasızlıkla da bütünleşince yeni sıkıntılara kapı aralar. Kahramanın yaşadığı hayat hikâyede şöyle dile gelir:

“Arkadaşım, baktı ki sözünü dinlemiyorum, -kimi zaman ondan ödünç para alıyorum ve bana akşam yemeği yedirdiği bile oluyor ve sanki dediğini tutmalıymışım gibi bir sonuç çıkıyor ortaya- yüzüme vurulursa yola gelirim mi sandı, nedir; herkesin içinde: ‘Artık, çıkar at şu gömleği...’ dedi. Yalan değil, gömleğin ve ceketin yakasının kayıştan kalır yeri yoktu.” (K, 2012:137).

Arkadaşlarıyla anlaşamayıp bir ucuz otele çıkan kahramanın burada da parasızlık derdi devam eder ve kahraman anlatıcı, bu derdin bazen sevgilinin acısını bile unutturduğunu dile getirir. Kahramanın maddi sıkıntıları ve bu sıkıntılara ürettiği geçici çözümler söz konusudur. Hikâyede kahraman bu maddi sıkıntıdan temelli kurtulabilmek adına bir adım atmaz; o sadece “an”ı kurtarma çabası içerisinde.

“Ardından parasızlığım geliyor aklıma ve seni bile unutturuyor. Başlıyorum kimden ve ne diyerek biraz para koparabileceğimi kurmaya,

(...)

Gidip biraz para bulmalıyım. Otel parası için, çay ve sigara ve bir ucuz şarap için biraz para bulmalıyım. Giyiniyorum.” (K, 2012: 139-140).

Vurgun adlı hikâyede de, Küf hikâyesine benzer şekilde bir otelde yine hayatı boş vermiş, sevdiği kızı unutmak adına kendisini de unutmuş, perişan bir şekilde yaşayan, tek derdi sigara ve şarap haline gelmiş bir kahraman ele alınır. Hikâyenin kahramanı, istediği zaman babasından para alabileceğini bilse de, bundan kaçınmaya çalışarak dostlarından borç alma yoluna gider.

“Parasız bir akşamdan daha güzel bir yanı bulunuyordu parasız bir sabahın. Bir yerden para almak umudunu yitirmemiş oluyorsunuz ve bir koca günde para istenebilir birkaç tanıdık çıkabiliyor insanın karşısına. (...) Ve borçlanmaya ve borçlanıp yeniden borçlanmaya alışmamıştım daha. Elim cebimde ve on kurşunluk avucumun içinde, yürüyordum.” (K, 2012: 144-145).

Kahramanın parasızlık sorununu gidermek adına yaptığı uğraş bu hikâyede de günü kurtarma çabası şekline dönüşür. Kahramanın amacı sadece anı kurtarıp, geçici olarak kendisini rahatlatmaktır. O, maddiyatını uzun vadede çözecek arayışlar içerisinde olmadığı gibi, bu sorunu halletmek adına bir girişimde de bulunmaz. Onun yaptığı sadece gününbirlik parasızlığını giderme telaşdır.

“Bekledim, sigarasından otlanaçağım, ayran parasını üstüne yıkacağım biri, gelmedi. (...) İstedğim iki yeşil onluktu. Akşamı edelim ve çekelim kafayı. Bir onluk bir beşlik bile, canım, bir tek onluk bile yeterdi yetmeye de, otel parası –on günü bulmuş muydu, bulmuştu- birikiyordu.” (K, 2012:148).

Mesleği yazar olan hikâye kahramanının arkadaşlarına ve otele olan borcunu kapatıp, bir miktarda kendisine para kalmasını sağlayan, üç dört gününü kurtaracak, bir çözüm gelir aklına: Yazı makinesini satmak. Bu eylemi gerçekleştirdiğinde ise, içindeki suçluluk ve sıkıntıyı giderebilmek adına kahramanın kendisini ikna etme çabaları kurduğu cümlelere yansır.

“Elimi cebime sokuyordum, paranın sıcaklığı yoktu. Sanki yabancıydı. Sanki para istemiyormuşum gibiydi. Oysa borçlarımın bir bölümünü ödeyebilirdim, otel derdinden de kurtulacaktım bir on gün olsun ve üstüne bir yüz kağıt da bana kalacaktı. Dört akşam rakı demekti, hani çoktu bile... Sanki daha niçin sıkılıyordum?” (K, 2012:149).

Dirheme Vur Umudu hikâyesinde ise, yalnız yaşayan ve sevdiği kızı evine davet eden hikâye kahramanının sevgili için yaptığı hazırlıkta maddi zayıflığı görülmektedir.

“Şimdi bekliyorum. Evi de süpürdüm bir güzel... Dün ödünç para da buldum bir arkadaştan... İyi.” (S, 2012: 7).

Sevgilisi tarafından terk edilen bir kahramanın ele alındığı *Dikenlikte Gül Çiçeği* adlı hikâyede, bu sevgide terkedilişin acısını çeken kahramanın, arkadaşıyla diyaloglarında maddi sıkıntının da varlığı kendisini hissettirir.

“ İşte sırasıydı:

‘Paran var mı?’ dedim.

‘Sana da para dayandıramayız, kız beğendiremeyiz, evlensene Nurten’le...’

(...)

Yüz lira verdi.” (S, 2012: 18).

Görüldüğü gibi Necati Tosuner’in hikâyelerinde maddi sıkıntı, genellikle bir kahramanın bünyesinde, onun arkadaşlarından borç istemesi ve gününbirlik bu sıkıntıdan kurtulma çabası şeklinde ele alınmıştır. *Günün Atacağı* hikâyesinde ise bu tema diğer

hikâyelerden farklı olarak, ferdin bünyesinden genişletilip, ailenin sıkıntısı olarak dile getirilir. Bu hikâyede yoksulluk, aile ve toplum düzeyinde sunularak aile reisinin parasızlık ile ilgili eseflenmesi kahramanın ağzından kelimelere dökülür.

“Üç beş kayısı, erik, vişne.. falan... Bir de elektrik geldi mi, bahçeye çardak kur, leylak dik.. ohhh... Parasızlığın gözü çıksındı. İnsanı eli böğründe koymaz mıydı, gözü çıksındı. ‘Kadın senin şu beşibiryerdeyi...’ Verirseydi...

‘Uğurlar olsun...’ diye bir ses geldi.

Durdu, baktı, el etti. Canı sıkıldı. Parasızlığı düşünürken de sırasıydı alacaklısına yakalanmanın.” (S, 2012: 40-41).

Günün Atacağı hikâyesinin devamı olan *Sisli* adlı hikâye, evin kambur oğlu Mehmet’in ağzından anlatılır. Hikâyede, kahramanlar aracılığıyla hem toplumun siyasi problemleri hem de ailenin maddi sıkıntıları ele alınır. Mehmet ve ailesi maddi problemler nedeniyle bir müddet dayının evine yerleşmek zorunda kalırlar. Kahramanın babası bir an önce kendi evlerini yaparak buradan çıkmak adına maddi bir yükün altına girmiş ve bu para sıkıntısı evdeki huzursuzluğun da kaynağı haline gelmiştir. Kahraman anlatıcı ev halkının problemlerini şöyle yansıtır:

“Önce dayımlara yerleştik. Sıkıştık da sıkıştık. Babam pek sinirliydi. Annemle hep kavga ediyordu. (...) O söylendi mi, babam köpürüyordu ki... Onu şeytanlar kandırmıştı. Ev diye, para diye, borç diye aklını oynatmıştı. Annem öyle diyordu.” (S, 2012: 49-50).

Hikâyede kahraman anlatıcının babası zor şartlar altında küçük bir gecekondun yapar, içine girildikten sonra ancak sıvası yapılabilen bu gecekondunun devlet tarafından yıkılacağı söylentileri ise aile için ayrı bir endişe kaynağı olur. Evin yıkılacağı korkuları içerisinde, ailenin yaşadığı huzursuzluk yansır öyküye.

“Sonra, birden kış oldu. Evimizi yıkacaklarmış. Öyle bir söz geçti. ‘Bu kışta kıyamette nereye gideriz?’ diye döğündü annem. Babamın yüzü iyice asıldı. (...) Kış bitti. Evimizi yıkamadılar. Ama hep korktuk.” (S, 2012: 52-53).

Yengelerimiz hikâyesinde kolu çolak bir kahraman Almanya’da abisi ve yengesinin yanında kalmaktadır. Yengesi bu sakat kahramanın kendisine baktığını ileri sürerek, evden gitmesini ister. Ağabeyinden bu durumu öğrenen ve bu iftirayla evden ayrılan hikâye kahramanının maddi sıkıntısı da arkadaşıyla konuşmalarına yansır.

“ ‘Şimdi nereye?...’ diyorum.

Bakmıyor.

‘İstasyona giderim...’ diyor. ‘Yatacak yer de yok bu gün...’

Benim odada boş bir yatak var, birkaç gün ben de kalsa...” (S, 2012: 86).

Yazar, maddi sıkıntıyı *Dur, Dinle Bak! Bir...* adlı küçürek öyküsünde de ele almış ve bir kâğıdın, “yokluğa” nasıl işaret ettiğini şöyle aktarmıştır:

“Demek ki, kış. Kar dışarda duruyor hâlâ. Soba da var. Yanan bir soba, - bu kâğıt kurtulduğuna göre soba yanıyor hâlâ. Yani, sıcak. Hiç değilse, üşünmüyor. Canım donulmuyor ya!

Dur, dinle bak! Bir gün... Kış. Kar dışarda duruyor hâlâ. Soba da var. Yanmayan bir soba. Bu kâğıt da yok. Yine de, üşünüyor. Belki, donuluyor.” (NTS, 2012: 30).

Tosuner, *Evet* öyküsünde bir yazarın refah seviyesinin çok da yüksek olmadığına vurgu yapar. Kahraman anlatıcı eşiyle birlikte döndüğü seyahatinde, kızına söz verdiği bebeği alamamış, parasını bir yazı makinesi almak için kullanmış ve kızına ise söz verdiğinden oldukça kötü bir bebek alabilmiştir. Babanın kızını ikna çabası, bebeği hatırlamaması için uğraşları ve aldıkları kötü bebeği saklama endişeleri kahramanın içi dünyasından öyküye taşınır.

“Teyzesi, ona hem de nasıldan bir bebek getireceğimizi kimbilir kaç kez anlatmıştı. Ve o şimdi bizi mi bekliyordu, günlerdir anlatılan bebeği mi? Oysa bir yazı makinesi de benim için çok önemliydi. Parayı yazarlığa yatırınca, ona da o anlatılan yerine, şöylesinden bir bebek almıştık. (...)

‘Ona bebekten söz etme, lütfen...’ dedim yeniden.

(...)

O uyduruk bebek torbadan görünecekmiş diye aklım çıkıyordu hâlâ.” (NTS, 2012: 65-66).

Necati Tosuner, hikâyelerinde ailelerin yaşadığı yoksulluğa ve ferdin kendi dünyasındaki maddi sıkıntılara eğilmiş, kahramanların yaşadığı trajik hayata bir de maddi sıkıntılarla mücadeleyi eklemiştir. Kendi sıkıntıları içinde hayatı boş vermiş bir şekilde yaşayan hikâye kahramanlarının para konusundaki huzursuzlukları, çok da önemsemiyor gözükmelerine rağmen, bu sıkıntılarında kurtulma uğraşları, en azından, anı kurtarma çabaları öykülerde dile getirilmiştir.

4.14. Evlilik Özlemi ve Evlilikten Kaçış

Toplumlar insanların geleceğe yönelik umutla kurdukları yuvalarla var olur ve toplumun çoğu ferdi, kendi hayatını birleştireceği mutlu bir evlilik uğraşı içindedir. Kimi zaman mutlu bir beraberliğin ilk adımı olan bu evlilikler kimi zaman da birçok sıkıntıyı beraberinde getirir. Necati Tosuner’in hikâyelerinde toplum tarafından yalnızlığa itilmiş kahramanlar yalnızlıklarını giderecek bir hayat arkadaşı bulma çabasındadırlar; ancak kendi fiziki engellerinin yapacakları evlilikte büyük bir sorun olduğu gerçeği dikkatlere sunulur. Yazar bir taraftan evlilik üzerine kurulan hayalleri ve bu evliliklerdeki engelleri hikâyelerinde ele alırken bir taraftan da evli kahramanların evlilikte yaşadıkları sorunları öykülerine taşır. Hikâyelerde eşlerin yaşadığı sorunlar çoğu zaman üstü kapalı bir dille verilmeye çalışılır. Problemler, suskuların ya da eşlerin birbirlerine olan davranışlarının arkasına gizlenir.

İki Gün’de, hikâye kahramanı Remzi Bey topaldır ve o, bu durumun kendisine getirdiği birçok eksiklikten birinin de evlilik olduğu kanısındadır. Bu evliliği bazen insanların kendisine yakıştırmadığını düşünen Remzi Bey bazen de kendisine, kendisi evliliği yakıştırmamaktadır. Remzi Bey bunların neticesinde evliliğe cesaret edememekte, zihnindeki engellerle çatışıp sürekli evliliği sorgulamakta; kimi zaman evlilik konusunda kendisini yüreklendirmekte, kimi zamanda ondan kaçmaya çalışmaktadır.

Komşuları Nedime Hanım, Remzi Bey’in annesine, Remzi Bey’in gizliden gizliye sevdiği Zeliha’yı istemelerini önerir. Zeliha bir beslemedir ve Remzi Bey ona âşık olmasına rağmen total olduğu için herkesin kendisiyle alay edeceği düşünceleriyle bu evlilikten kaçmaya çalışır. Onun annesiyle diyalogunda bu duygular kendisini ele verir

“ - Canım kızma... diyor. Ne var bunda? Bu işler böyle olur hep. Neyin varmış ki senin, niye evlenmeyecekişin? Daha neler var... Da, evleniyorlar. Bir kendin mi sanıyorsun?..

-Bırak Şimdi!.. diyorum. İstemiyorum işte... Hiçbir şey istemiyorum. Hem öyle sokak ortalarında da konuşma bunu. Kimseyle konuşma!.. Bak, şimdi kaç kişiye diyor senin Nedimanım’ın: ‘İstiyorlar istemeye ya... Allah kimsenin başına vermeye... Oğlan şey de biraz...’ İş çıkarma başıma benim!” (K, 2012: 10-11).

Her ne kadar annesine böyle dese de Remzi Bey bilinç dünyasında evliliği mukayese eder. Kendi durumunda olup da evlenenleri ve kendisini kıyaslar. Kendi

gerçeği, insanların düşünceleri, evliliğin olup olmayacağı arasında gidip gelmeler, kahramanın bilincindeki çatışmalar şöyle ifadesini bulur:

“Rastlıyorum orada burada işte... Benim gibi, benden de kötü durumlarda olup, o yürekliliği gösteren az mı? Evlenen... Onlar nasıl yapıyor? Ama ben... Niye olmasınmış... Kötü mü olur? Olsa hani... Öteden beri az mı düşledim onunla olmayı?... Zeliha'yla... (...) Ama işte... Gerçekler... Gerçek: Benim sakatlığım. Ayağımın bir yedi buçuk santim kısalığı... Topallığım. Ve insanlar... Ve... ama niye olmasın?” (K, 2012: 12).

Remzi Bey, evliliği zihninde sorgulamaya devam eder. Kızın kendisini kabul etmesi neticesinde, çok mutlu olacağını bilir. Ama yine de evliliği hem kendisine yakıştıramamakta hem de insanların tepkilerinden çekinmektedir.

“Öyle ya, başkaları nasıl yapıyor? Biraz güveneceksin kendine... Ama kız ister mi, hiç istemez. Diyelim, istedi, oldu, ya ben nasıl taşıyım bu yükü? Evli bir topal olmayı... Al işte Muhsin'i, neler demez ardımdan... E, böyle, başkaları ne derdi, ne demezdi diyerekten de...” (K, 2012: 15-16).

Remzi Bey'in evlilikten kaçışının en önemli sebebi, karşı cinsin kendisini fiziksel engelinden dolayı istemeyeceği korkusudur. Kız kabul etmiş dahi olsa, sorun bitmemekte, bu sefer de çevresinin, en yakınlarının, toplumun ne diyeceği sorunu başlamaktadır. Yani kahraman aslında evlilikten değil insanlardan ve onların eleştirilerinden kaçmaya çalışır.

“Anlatamıyorum. Kendime bile... Sakatlığımı ve kızların beni istemeyeceğini... Şu Zeliha işte... Hiç istemez miyim?... Düğüm şurada: Beni ister mi? İçimi kemiren bir kaygı da, insanların edeceği, ne edeceği... Diyelim oldu. Korkuyorum. Şu yolda rastladıklarım, komşu olduklarım, tanıdıklarım, tanımadıklarım, sevdiğilerim, sevmediklerim... ‘Olmaz’ diyorum, ‘olmaz’.” (K, 2012: 21).

Hikâyede Remzi Bey'in, evliliğe el uzatıp uzatmama konusundaki içsel sorguları devam eder. Kahraman, Zeliha'nın tepkilerini merak eder, Zeliha'nın cephesinden kendisine verilebilecek cevapları zihninde şöyle tartar:

“Güzel kız işte. Şöyle böyle değil, güzel kız. İstedi mi kimlere varmaz, beni nitsin?... Ya, nitsin beni?... Şu sakatlığım olmasaydı, deli olurdu ya... Ne yaparsın, ‘kader’ mi diyeceğim? ‘Kala kala bir topala mı kaldım ben?..’ der de, görürsün eşekten düşmüşe dönmeyi.” (K, 2012: 23).

Bütün bu bilinç evrenindeki iç mukayeseler sonunda, Zeliha'ya çarpan kalbini de susturamayan Remzi Bey, evliliğe adım atmaya düşünür ve annesini Zeliha'yı istetmeye gönderir. İki günlük bekleyişin sonunda ise gelen cevap Remzi Bey'in kuşkularını, ön yargılarını doğrular niteliktedir. O, yine umutsuz kalmıştır. İnsanlar hakkındaki düşüncelerinde yanılmamıştır. Kız tarafından gelen ret cevabının ardından Remzi Bey en yakın arkadaşı Yalçın'ı arayıp dertleşmek ister; ama bunun da boş olduğu, arkadaşının kendi engelinden kaynaklanan sıkıntılara çare olamayacağı cümlelerine yansır.

“Yalçın'ı arasam, olanları anlatsam ona. Boş ver, Zeliha'yı verecek değil ya bana... Ya da sağlam bacağını...” (K, 2012: 59).

Necati Tosuner'in ilk hikâyelerinde “evlilik” temi daha ziyade kahramanların kendilerine bir eş aramaları ve çoğunlukla karşı cins tarafından reddedilmeleri şeklinde ele alınırken özellikle *Çılgınsı* eseri ile bu izlek değişmiş ve daha ziyade evli çiftlerin yaşadığı sorunsallar üzerine yoğunlaşmıştır. *Seni Bırakmam* hikâyesinin “Esmer Kim. Kim Zenci?” alt başlıklı bölümünde bir evlilikteki sıkıntılar hikâyeye konu edilir. Evlilikteki sıkıntının kaynağı ise hikâye kahramanlarının çocuklarının olmayışıdır. Sırf çocukları yok diye Esmer adlı bir kuşun onlara bırakılması ile toplumun çocuksuz

ailelere bakışına da bir eleştiri getirilen hikâyede, hikâyenin erkek kahramanı evlilikteki sıkıntıların kaynağı olarak kendisini görür. Kahraman, eşini çok sevmesine rağmen sırf onun iyiliğini düşünerek, bu ilişkiyi bitirmesi için eşine şöyle haykırmak ister:

“ ‘Günler geçiyor, kendine bir adam bul...’ demek ve bağırır gibi yapmak geçiyor içimden. ‘Evet, seni mutlu edemedim...’ demek geçiyor içimden.” (Ç1, 2012: 12).

Aynı hikâyenin *Sonsuz* alt başlıklı bölümünde de “deve” metaforuyla kamburluğuna vurgu yapan hikâyenin erkek kahramanı eşinin iskelede kendisini karşılamaya gelmemesi üzerine çok üzülse de problemi kendinde ve fiziksel engelinde arar. Hikâyede pamuk ipliğine bağlı bir ilişki vardır ve ilişkinin sorunsalı direk dile getirilmeyip, susuların arkasına gizlenir. Susularak problemlerin üstü örtülmeye çalışılsa da bu ilişkinin geleceğinin karanlık olduğuna işaret edilir.

“Gece.

Balkondayız.

(...)

Elimde eli var.

‘Niçin beni karşılamadın?..’ demiyorum.

‘Kusura bakma, iskeleye gelemedim...’ demiyor.

‘Seni niçin karşılamaya gelmediğimi bana sormayacak mısın?..’ da demiyor.

Ben de şunu sormuyorum:

‘Sahi, bir şey mi oldu?..’

Geceye bakmayı sürdürüyoruz.” (Ç1, 2012: 18).

Özel Bir Gün hikâyesinde ise evli bir çiftin sıradan hayatları içerisinde bir özel günlerini kutlamaları hikâyeye konu edilir. Bu evlilikte çiftlerden erkek kahramanın, eşini oldukça sevdiği, kadının ise eşine karşı son derece fedakâr olduğu bir tablo ortaya konulur; ancak evlilikte ters giden bir şeylerin varlığı üstü kapalı bir şekilde sözcüklere dökülür. İlişkideki mesafeler, nedeni tam olarak söylenmeyen soğukluklar ters giden bir şeylerin ispatı gibi durmaktadır. Evlilikteki sıkıntı ve erkek kahramanın bu sıkıntının kaynağı olarak kendisini görmesi, eşine söyleyemediği sözcüklerde ifadesini bulur.

“Çıldırıldığını mı duyumsuyorsun, -aman ne çabuk, aman ne güzel! Utanma, hadi, kendine söyle! ‘Benden adam olmaz!’ de, hadi! ‘Beni bırak!..’ de sonrada ona. ‘Kendini benden kurtar!..’

Desene!” (Ç1, 2012: 27).

Evlilikteki sorunların konu edildiği *Yöneliş* adlı hikâyede de evli çiftin sorunu açıktan anlatılmaz; ancak sembolik bir dille çocuklarının olmadığına işaret edilir. Kahraman anlatıcı ailevi problemlerinin üstüne gitmektense kaçmayı tercih etmiştir ve hiç bilmediği bir kente gelip tek başına yerleştiği otel odasında eşiyile geldikleri son noktayı kendi kendine değerlendirir.

“*Odama çıkınca, karıma birkaç satır yazmayı düşündüm. Sonra, onun birlikte çekilmiş resimlerimizden beni kesmekte olduğunu düşündüm.”* (Ç1, 2012: 42).

Erguvan öyküsünde ise kahramanın mutlu bir evliliği olsa da, hikâyede dile getirilmeyen ve ima edilen bir sıkıntı sezilir. Hikâyenin merkezindeki kahraman uzun süre yazmadığı, uzakta olan bir dostuna mektup kaleme alır, kendisinin ve sevdiğinin yaşadığı acıyı tüm içtenliği ile kâğıda dökerken, sebebi belirtilmese de, evlilikte yaşanan bir sıkıntının varlığı dikkatlere sunulur.

“*Ona her şeyi açık açık anlattım. Yıllar sonra karşıma çıkan ikinci tümseği... Aşamadığım tümseği... Sevdiğim insanı da tökezleten, ve...*

Çünkü...

Yakınır gibi değil, ağlar gibi yazdım. Ağlar gibi de değil, böyle, gibi. Bu. Bu, işte.” (Ç1, 2012: 49).

Mutlu giden bir evliliğin yıllar sonra bitişinin konu edildiği *Armağan* adlı hikâyede, hikâyenin başat kahramanı, eşini mutlu edebilmek için ilk gençlik yıllarından beri içtiği sigarayı bırakışını ve daha sonra boşanma sürecinde yeniden sigaraya başlayışını eski bir dostuna şöyle anlatır:

“O, pencerenin yanında çay içiyor, ben sigaramı içiyorum. (...) onu sevindirecek bir şey bulmalydım... Buldum da, -sigarayı bırakmayı armağan ettim ona.

Nasıl da sevinmişti.

(...)

Ve yıllar sonra, -geçtiğimiz yaz sonu- sigaraya yeniden başladım. Eşim, beni boşamak istiyordu. Ve ben de, ona verilmiş bir armağanı geri alıyordum sanki.” (BTDGB, 2012: 19).

Hikâyede sebebi belirtilmeyen bu boşanmanın, erkek kahraman açısından oluşturduğu yıkım anlatılmaya çalışılır. Evlilikte yaşanan bu boşanmanın beraberinde sürüklediği mutsuzluk, geleceğin belirsizliği, umutların tükenişi ve acının gerçek yüzü hikâyeye taşınır.

“Sonra, bir Cuma günü eşim beni boşadı. Haftaya da, çalıştığım yerde işime son verildi.

(...)

Uyku nasıl gelsindi ki... Belirsizlikler.. umutsuzluklar.. kaygılar.. dertlenmeler.. sözde kendini yiğitlendirmeler ve ardından gelen gerçeğin renkleri.. kendine karşı bozum olmalar.. Ve, pencerenin boşluğundaki gecenin karanlığı ve sıkıntı.

Yenilgi.” (BTDGB, 2012: 19-21).

Biten bir evliliğin arkasından kahramanın duygu ve düşüncelerinin anlatıldığı *Sonra...* adlı hikâyede ise kahraman anlatıcı, yeni çıkan kitabı için eşinin artık sevinemeyişine, bu evliliğin bitişiyle yarım kalan hayallerine ve boşanmanın kendi istemi dışında eşinin isteğiyle gerçekleştiğine vurgu yapar.

“ ‘Düşünsene...’ dedim arkadaşşıma. ‘Kitabımın çıkmasına bile sevinmedi!’

(...)

‘Oysa, senaryoda bu yoktu...’ dedim. ‘Bak, nerden nereye geldik!.. Hah, birlikte yaşlanmaya hazırlanıyorduk da...’

(...)

‘Hadi bir yudum alalım...’ dedim.

‘Kitabı ıslatmak olsun...’ dedi.

‘Evet, kitabı ıslatmak için...’ dedim. ‘Boşanmayı ıslatacak değiliz ya...’ “ (BTDGB, 2012: 23-24).

Sıcak Bir Gün hikâyesinde ise yazar, üç sene önce bitirilmiş bir evliliğin sonrasında Burhan Bey’in yaşantısını hikâyeye taşır. Burhan Bey’in kendisinden yirmi beş yaş küçük Esra’ya duyduğu hislerinin, yalnızlığının ve yaşlılık korkularının anlatıldığı hikâyede bu başkahramanın eski eşine duyduğu özlem de dile gelir. Bir evlilik noktalanmış dahi olsa, onun uzantılarının daha uzun yıllar devam ettiği ve yaşanılanların kolay unutulmadığının vurgulandığı hikâyede, bu boşanmanın Burhan Bey’in isteğiyle gerçekleşmediği onun, eski eşine yönelik özlem dolu kurduğu cümlelerde ortaya konulur.

“Eski eşimin buraya taşındığımda getirdiği örtüyü serdim, güzelce sıvazladım. O şimdi olsaydı, masanın şurasına bir de çiçek yerleştirmeden durmazdı. İçerdeki çiçekten üç yaprak koparıp bir çay bardağının içinde şuraya koymayı düşündüm. Sonra hemen caydım. (...) O, yoktu, biirr.. üç yıldır yoktu, ikiii.. sen ne zaman adam olacaktın, üüüç... Evet, sanki gurbete alışmış gibiydim: Onu daha seyrek özlemeye başlamıştım. Ama, özleyince de, derinden sarsılıyordum.” (GG, 2012: 19).

Hikâye kahramanı Burhan Bey, yeniden bir evlilik düşünse de eski eşi gibi birisini bulamayacağını bilmektedir. Bu da hâlâ eski eşini sevdiğini ve ona değer verdiğini göstermekte ve boşanmanın kalplerdeki sevgiyi yok edemediğini ortaya koymaktadır. Devam eden hayatında yeni bir evlilik arayışı içerisinde olan Burhan Bey'in hayatına yön verme çabası ve eski eşi gibi birisini bulamayacağına yönelik kızgınlığı şöyle dile gelir:

"Kendine birini bul. Eski eşinin yarısını bulabilirsen bul... Hadi dörtte biri olsun. Anası, danası olsun." (GG, 2012: 21).

Necati Tosuner'in hikâyelerinde sadece genç insanların yaşadıkları sevgiler, aşklar, evlilikler anlatılmamış, yaşlı insanların duygularına ve evlilik kararlarına da yer verilmiştir. *Mary* hikâyesinde birbirini seven ve evlilik kararı alan hikâye kişileri, emekli olmuş iki yaşlı insandır ve hikâyede yaşlı insanların evlilik kararı alırken zorlandıkları birtakım sıkıntılar dikkatlere sunulur. Hikâyenin merkezindeki kadın kahraman Müşerref Hanım'ın, Sami Bey'in evlenme teklifine verdiği cevaplarda çevre faktörünün bu evliliğe olumsuz bakacağı endişesi kendisini hissettirir.

"Sami Bey hafifçe sokuluyor, diyor ki:

'Biz de evlenelim mi, Müşerref Hanım?..'

'Anlamadım?..'

'Benimle evlenir misiniz, Müşerref Hanım?..'

(...)

'Bilmem ki, bize yakışır mı, Sami Bey?..' diyor. 'Bu yaştan sonra...'

(...)

'Oğlum ne der, Sami Bey?..'

(...)

'Sizinkiler ne der, Sami Bey?..' diye üsteliyor Müşerref Hanım.' (GG, 2012:

82).

Gelecek adlı hikâyede yazar, eşi tarafından terk edilmiş, on iki yaşındaki oğlu ile yalnız kalmış Ayhan Bey'in Bilge adındaki kırk yaşında bir kızla evlenme isteğini hikâyesinde konu olarak işler. Hikâyede Ayhan Bey'in artık bitmiş olan evliliğindeki sıkıntılar, eşinin kendilerini terk edişi, bu terk edilmişliğin cevapsızlığı, Ayhan Bey'in hüznü ve durumu kabullenışı öyküye taşınır.

"Ben epeyce geç evlendim." demişti sonra. 'Selami'den falan çok sonra... Bir Alman'la evlendim. İyi bir evlilikti. Öyle görünüyordu...'

(...)

'Güldüğüme bakmayın..' demişti, -ve yüzünü asmıştı yeniden. 'Altı ay önce karım... Herkesin dediği gibi söyleyim: 'Kaçtı!'

'Kaçtı, -mi?'

'Tabii, onun Almanlığıyla bir ilgisi yok bunun! Öyle düşünmek kolaya kaçmak olur. Çünkü, birçok tanıdığım var. Yabancıyla evli olan... Ve yürüyor evlilikleri. Benim başıma gelenin de adı 'kader' olsun, n'apalım!'" (YAÇ, 2012: 64-65).

Bu hikâyede Bilge adındaki hikâyenin kadın kahramanı da bir evlilik kararı verecektir ve bu evlilik teklifi engelleri ile beraber gelir. Zira Bilge'nin kabul edeceği evlilik, eşi tarafından terk edilmiş, kendinden bir hayli büyük Ayhan Bey'i ve onun on iki yaşındaki Deniz'i de kabul eden bir evlilik olacaktır. Hikâyede bu evlilik teklifine yeşil ışık yakarak yola çıkan Bilge'nin geleceğin bilinmezliğine doğru yol alış ve attığı bu adımla geleceğe yönelik kaygıları dile getirilir.

"Bilge, öyle uykusuz uykusuz, küçük sarsılmalarla geleceğe gidiyordu.

(...)

'Yarın, çok uzaklarda.. oralarda bir sabah olacak, ve...'

‘Eh!..’
 ‘Kimbilir, nasıl bir sabah olacak!..’
 ‘İyi olacak, iyi...’
 ‘Sen kandır kendini!..’
 ‘Sen, kandır-ma!’ “ (YAÇ, 2012: 71).

Tosuner’in hikâyelerinde evlilik temi kimi zaman ulaşılmaya çalışılan bir olgu kimi zaman da getirdiği sıkıntılarla hikâyelere taşınmıştır. Yazar, çoğu zaman örtük bir dille işaret ettiği sorunlarla birlikte evliliği ele almış, kahramanların evlilikle gelen sıkıntıların içindeki çaresizliklerini ya da boşanmayla gelen mutsuzluklarını hikâyelerinde irdelemiştir.

4.15. Toplumsal Huzursuzluk

Necati Tosuner’in hikâyelerinde daha çok bireysel problemler üzerinde durularak bireyin kendisiyle ve toplumla çatışması, çaresizliği, yalnızlığı, sevgisizliği... kısacası kişisel dertleri dile getirilmeye çalışılır. Ancak *Kambur* hikâye kitabından sonraki hikâyelerde ise toplumun –özellikle siyasi alanda- sıkıntıları da hikâyelere taşınır, gençlerin gruplaşmaları, bazı ideolojiler uğrunda çatışmaları ve dönemin siyasi çalkantılarına kapı aralanır. *Günün Atacağı* adlı hikâyede, maddi bakımdan sıkıntıları olan hikâye kahramanının borç aldığı kayınbiraderi Kazım’la konuşmasında, onun parti sayesinde zengin olup bir ev daha aldığına vurgu yapılırken, Kazım’ın, oğlu hakkındaki yorumlarından da dönemin gençlerinin bazı ideolojiler uğruna bölünmüş ve birbirlerine düşman hale gelmiş oldukları dikkatlere sunulur.

“*Particilik adamı neler etmiyordu ki, bir ev daha, ha?*
 ‘*Bu yeğenimizin ettiği de iş değil...*’ dedi Kâzım.
 Durdu adam, anlamamış gibi baktı.

(...)

‘*Zehirlediler bunları enişte... Sen çek çek viskiyi.. sonra da ümmeti Muhammed’in sübyanlarını... De yani, ne var devlete millete karşı gelmekte, bitir mektebini, işine dur, ha?*’

(...)

‘*Enişte, ben derim ki.. hani yeğenimizdir.. el değil.. araya gitmeye...*’ “ (S, 2012:42).

Wanted adlı hikâyede ise toplumda bir kargaşa hâkimdir. Anarşi ve kaos ortalığı sarmış, gençler birbirini öldürmektedir. Hikâyenin başında patlayan bir bomba ve onun insanlar üzerindeki etkileri anlatılır. Yazar bu kargaşada, güvercinle barışa işaret etse de, gecenin karanlığında uçan güvercini kimsenin görememiş olması, toplumun bu barışa uzaklığını da örtük bir şekilde ifade eder.

“*Akşam karanlığının gece karanlığına dönüşeceği anda patladı bomba. Ortalık gürültüyle sarsıldı, şöyle bir aydınlanacakmış gibi göründü ve ardından gece oldu. Cam şangirtisi kısa bir süre daha uzadı. (...) Ve esnaftan üç azınlık kepenklerini indirdi hemen. (...) Kuruyemişçideki işçi kızın hop etti içi. Üç beş gencin yüreğine sevinç aktı, bıyıklarına ter yürüdü. Birkaç yaşlının kaygıyla buruldu yüreği. (...) Belki iki de güvercin havalanmıştı o sıra, geceydi, görülemedi.*” (S, 2012: 45-46).

Yazar, bu hikâyede dönemin kapitalizmine de gönderme yapar. Bazı insanların paralarıyla sağladıkları güce ve bu güçle insanları karanlığa boğmalarına, toplumun umutlarını yok etmelerine, yurttaşlık adı altında insanlar üzerinde oynanan oyunlara şu cümlelerle atıfta bulunur:

“Bir gemi görüldü. Dört direkli bir gemi... Kara bayrak açtı. Neye uğradıklarını anlayamadı kıyı kentin insanları. Kara bir bulut olarak çöktü bayrağın karanlığı. Umutlar silindi. (...) Azdılar, ama güçlüydüler. İçki ve kadın satarlardı. Altın ve gümüş tartarlardı. Ve barut ölçerlerdi. Ve bilirlerdi hiçe almasını ve çoğa vermesini. (...)

Yurttaşlık tanımı içine sokulmuştu bildiricilik. Piyango, toto, at yarışları ve renklendirilmiş gazozların kapak altlarından çıkan arabalar ve soğutulmuş et ve çirkinleştirilmiş kan satan gazetelerin verdiği yazlık evler.. sonra da bildiricilik geliyordu.” (S, 2012: 46-47).

Hikâyede maddi gücü olan gruplar toplumun kaosundan beslenir. Kasabadaki gençler ikiye bölünmüş, belli ideolojiler uğrunda birbirlerini öldürmektedir. İnsanların birbirine düşürüldüğü bu ortamda, gençlerin karşı görüşe düşmanca saldırıları, toplumdaki kargaşa ve bazılarının bunu yurtseverlik adı altında yaptığına ince bir eleştiri dile gelir.

“Arkadaşı yandaki sokağı döndü, çok gidemedi. Bir yumruk –altın yüzüklü bir yumruk- kaşının üstünü buldu. Kan yürüdü. Düdük sesleri ve ‘Vur... Vur...’ sesleri çoğaldı arkada. Genç, elini beline attı:

‘Yol verin! Yakarım...’ dedi.

Tınmadılar.

Çekti. Ayakları dibine iki el sıktı. Yurtseverlik yurtseverlikti, para paraydı ya, can da candı. Açıldılar.” (S, 2012: 47-48).

Günün Atacağı ve Wanted adlı hikâyelerin devamı niteliğinde olan Sisli adlı hikâyede de toplumsal problemler sürmektedir. Evin tıpta okuyan oğlu bir gece yüzü gözü kan içinde gelir. Kaşı kanamaktadır. Dönemin siyasi sorunları baba- oğul konuşmasında şöyle dikkatlere sunulur:

“ ‘Arkadaşlarınla bir işler karıştırdığın kulağıma çalındı ya...’ dedi babam. ‘Kötü bir iş etmiyorsun değil mi oğlum?’

‘Baba, oğluna güven...’ dedi ağbim. ‘Ne yapıyorsak, herkesin iyiliğine...’ (S, 2012: 58-59).

Hikâyenin sonunda gece yarısı çalan kapı aile için acının, korkunun sesidir. Ailenin küçük oğlu, aile ile ilgili mutlu hayallere yattığı bir anda çalan kapı, ailenin tüm hayatını değiştirecektir. Hikâyenin küçük kahramanı abisinin ellerinde kelepçe götürülmesini, arkasından öylece kalakalmalarını ve geleceğin bilinmezliğinin kendilerinde yarattığı endişeyi şöyle anlatır:

“Kapı sert sert vurdu.

Ağbim fırladı, babam karanlıkta yakaladı onu.

‘Yok, kaçma...’ dedi. ‘Daha kötü olur.’

(...) Açtı. Ağbimin ellerine demir taktılar. Ben, annem, babam çıktık dışarı, arkalarından baktık. Gidenler bayırı inmeden gözden yittiler. Sisli bir geceydi.” (S, 2012: 59).

Toplumun sorunları Güvercin hikâyesine de taşınır. Hikâyede idam mahkûmu iki gencin toplumla çatışması ele alınır; toplumdaki fikir çatışmaları, belli kalıplara sokulmak istenmeyen gençlerin toplumla mücadelesi ve ideolojiye kurban giden gençler anlatılır. Dönemin gençlerinin değişen yönelişleri, yanlışlıklar ve bu genç yaşta idama gidiyor olmanın paradoksu idama gidecek bir gencin ağzından şöyle dile gelir:

“ Önce beni asacaklar.

Ben uzun boyluyum. İri kemikliyim. Gencim. Ellerim bıraktı kalem yontmayı, silah kavradı sonra. Yüreğim kirlenmedik bir yürekti, buna seviniyorum.” (S, 2012: 61).

Gençlerin toplumla çatışması ve fikirlerindeki başkılığı anlatma çabaları, son anlarında idama giderken de hissedilir. Gençler, bağışlanmak adına Tanrı'ya yalvarmaları için içeri giren din görevlisini istemezler. Ona sadece tıraş olmak istediklerini söylerler. Bu istekteki tek amaç ise toplumdan farklı olduklarını, dünyaya onlarla aynı bakmadıklarını onlara hissettirebilmektir.

“Yaşayamayacağımız bir güne yakışıklı girmek değildi tıraş olmak dileği. Onların verdiklerinden daha başka, onların önemsemediği bir şey istemektir.” (S, 2012: 62).

Hikâyenin sonunda kahraman anlatıcı idama gidişlerini hayalinde canlandırır. Tüm bu kargaşanın içinde barışı, özgürlüğü hayal eder; ancak gencecik bedenlerin öldürüldüğüne isyan eden güvercinin barış çağrısını insanlar duymayacaktır.

“Birden.. birden bir hışırtı... N’oluyor, n’oluyor?.. Heyecanla tetiklere gidecek parmakları, namlular doğrulacak yukarı, -ki; bir deli güvercin.. bir deli güvercin gelmiş gelmiş de üç ayağın tepesine, döner, çırpınır da çırpınır. Bir güvercin.. bir güvercin, ha?.. Namluları indirecekler, yine de bırakmayacak tetikleri parmakları.” (S, 2012: 63).

Dönemin sorunlarının dile getirildiği bir diğer hikaye de *Özgürlük Alanı*'dir. Bu hikâyede başlığın da anlaşıldığı üzere, toplumda özgürlüğün engellendiği, insanlarla yönetimin çatıştığı bir sürecin hâkim olduğu anlaşılmaktadır. Kahramanın devrin yönetim şekline ve kendilerine uygulanan baskıya eleştirileri hikâyeye yansır.

“Adı, “Özgürlük Alanı”ydı. Balyoz’dan önce de adı böyleydi, değişmedi sonra da. Niçinse, değiştirmediler. Paşalardan birinin adını, maşalardan birinin adını uygun görmediler. Gün atımından gün batımına canlılığını koruyan bir alandı. Geceleri de sürüyordu kenttin yoğunluğunu barındırmayı.(Sokağa çıkma yasağı konulmuşsa, görevlilerden ve itlerden başkası bulunmuyordu elbet.)” (S, 2012: 80).

Öykü de yönetimde uygulanan yanlışlıklar, düzenle çatışan gençlerin idam edilmesi eleştirilir. Hikâyede, insanların idama yürüyüşleri gençlerin idam korkuları ve çaresizlikleri Kerim Korcan'ın *İdamlıklar* eserinden alıntı yapılarak anlatılmaya çalışılır.

“Sonra eğildi kulağıma, okudu:

*‘Arkadaşlar! Benim kahırlı günler gören arkadaşlarım! İşte beni asıyorlar şimdi! Hakkınızı helal edin! Ben bigayri hakkına gidiyorum arkadaşlar! Hakkınızı helal edin!’**

Bakıştık.

Balyoz.

‘Asarlar, değil mi?’

Bir şey demedim. Kahveye yöneldik, durduk ışıklarda.

‘Böyle yaşanmaz!’ dedi. ‘Bir şey yapmalı, bir şey...’ “ (S, 2012: 84).

Yazar, aslında yoğun bir şekilde “sevgi” temini işlediği *Yarım Elma* hikâyesinde düzene de inceden bir eleştiride bulunur. Hikâyenin başkahramanına bir yılbaşı günü Almanya’da hiç tanımadığı on altı yaşlarında bir kız, bir paket sigara hediye eder. Kahraman ise bunun karşılığında cebindeki önemsiz bir tükenmez kalem ona uzatır. Bu hediyeleşme anında kahraman anlatıcı düzenin yanlışlığına örtük bir göndermede bulunur.

“Ucuz bir tükenmez kalemdi. Bir mark mıydı, neydi?.. Bir kez tükenmişti, ucunu değiştirmiştim. Sokağa atsan kimse almazdı. Adam asmayı onaylamamıştı ki, ‘çat’, kırılma onuruna erişsin.” (S, 2012: 96).

Necati Tosuner Sokağı adlı öyküde, “devrim” düşüncesi, somut bir sevgili olarak hikâyeye taşınmıştır. Devrim’in, *Özgürlük*’te oturuyor olması ve kahramanı getirdiği sokağın adının Necati Tosuner Sokağı olması da aslında devrimin dıştan bir

sevgili değil de, kahramanın gönlündeki bir ideoloji olduğunu kanıtlar niteliktedir. Toplumdaki farklı oluşumlara dikkat çeken bu hikâyede, devrim düşüncesinde olan insanların, toplumun genelinden ayrı olduğu düşüncesi ve kahramanın Devrim'in arkasından gitme isteği cümlelere şöyle yansır:

“ Bir dakika, lütfen... ’ dedi Devrim.

Sıradan çıktı, ben de peşinden gittim.

Artık hep peşinden gidecekmiş gibiydim.

Artık hep peşinden gidecekmiş gibi olmak beni pek sevindireceğe benziyormuş gibiydi.” (NTS, 2012: 1).

Kan hikâyesinde ise birbirini seven, yeni evli mutlu bir çiftin gündelik yaşantılarına ve kendi özel dertlerine bir de toplumsal problemler eklenir. Yönetim ile halk arasındaki çatışma, yönetimdeki baskılar, toplum düzenindeki çözümler ve kötü gidişat karı- kocanın diyaloglarında ortaya konulur.

“Her şey bir ters gidiyor. Ne arasan, yok yok. Buldun, dün kaç, bugün kaç? Utanma da kalmadı. Şimdi de çayı kaldırmışlar. Bütün gün damla su akmadı. Akşam oldu, elektrik. Keyfine kalmış. (...)

‘Tatili uzatacağa benziyorlar.’

‘Hah, aylıkları da kısaltıyorlar desene...’

‘Aldırma. Okul başlayınca belli olur kimin nereye sürüldüğü... Dertleri o.’ (NTS, 2012: 32-33).

Toplumdaki huzursuzluğun sezildiği bu hikâyenin sonunda ise toplumsal çözümlenin rengi daha da koyulaşır. Gündelik yaşantı içerisinde, kahramanın sıradan bir günde sobanın külünü dökmek için dışarı çıktığı anda ateş edilerek vurulması, toplumun içinden geçtiği kaosu da ispatlar niteliktedir.

“O hızla geçtim bahçeyi. Şu çöp yerinin yanına dökerim külleri, sonra yakarım sobayı.. sonra..

ateş ettiler.

(KAN).” (NTS, 2012: 35).

Nedir Anlatılmak İstenen? adlı hikâyenin “Bu mu?” alt başlıklı bölümünde halkın su, elektrik sıkıntısı ve televizyonun hayatlarına fazlaca girmiş olmasına eleştirisi şöyle dile gelir:

“Musluklardan su aksın isteniyordu. Daha da önemlisi Haberler’den sonra elektrik kesilmemeliydi. Bu akşam televizyonda ne vardı? Çok alışmıştık. Yerine koyacak başka şeyimiz yoktu.” (NTS, 2012: 67).

Aynı hikâyenin “Yoksa Şu mu” alt başlıklı bölümünde ise, yağın yağmurlardan, zenginlerin evlerinin önünün sele dönüşmesinden ve fakirlerin onlara para karşılığı yardımlarından bahsedilirken, toplumdaki fakir- zengin sınıflamasına ve ekonomik yanlışlıklara eleştirel bir bakış sergilenir.

“Sel olurdu ve Ankara’da 2,5 liraya karşıya adam geçirirlerdi. Top toplayan çocukların da adı ikibuçuk’tu. Bir İkibuçuk olmayı da kim istemezdi, iki buçuk da paraydı. Şimdi, burada, yirmiden başlayan milyonlu evlerine ulaşmak isteyenler bakalım nasıl ve kaçta geçecekler karşıya:

(...)

O, gidilemeyen on paralık ev, yağmur dinince, yine yirmi milyon olacak.

Bunu bilmeyen mi kaldı?” (NTS, 2012: 68).

Seni Bırakmam hikâyesinin “ ‘Çılgınsı’nın Açıklanması” alt başlıklı bölümünde yazar, bir üst kurmaca ile hikâyenin başlığını nasıl yazdığını açıklar ve eşiyile yaşantısını anlatırken dönemin problemlerine de küçük bir kapı aralar.

“Geceleyn bomba patlar, silahlar atılırdı. Korkuyla uyanırdık. Bana sarılırdı! Zemin kattayız diye iyice kaygılanırdım. Söylemezdim.” (Ç1, 2012: 3).

Hem ailevi hem de toplumsal problemlerin anlatıldığı *Yöneliş*'te, hikâyenin merkezindeki kahraman ailevi problemlerinden kaçarak, herhangi bir kentte otobüsten iner ve orada Güldalı Otel'e yerleşir. Otelin penceresinden, aşağıda kurulu pazar yerinin kötülüğüne dikkat eden ve pazar yerinin hemen karşısındaki eczanenin ilaç dışında birçok şey satıyor olmasına sinirlenen toplumsal düzene ve problemlere duyarlı kahraman, Belediye Başkanı'na kent hakkındaki eksiklikleri dile getiren bir dilekçe yazar. Belediyeden gelen cevap ise olumsuzdur.

“Bana Belediye Başkanı adına ‘Sayın’ diyen kişi, gösterdiğim ilgiye teşekkür ediyordu. Yalnız.. ancak.. lakin.. ve ne var ki, kentlerinde Çarşamba Pazarı bulunmadığı ve bu cihetle elbet yüksek takdirim olacaktı ki, Çarşamba Pazarı karşısında diye adı geçen eczaneye ilgili başvurum da herhangi bir işleme konulamıyor ve bundan bilgi edinmem...” (Ç1, 2012: 41).

Devletin belediyesinin yeterince çalışmadığına ve bahaneler ürettiğine eleştiri yapılan bu hikâyede, belediyeden gelen cevap kendi içinde bir paradoks taşımaktadır. Zira “zarf” ve “mazruf” birbiriyle çelişir. Çarşamba Pazarı diye bir pazarın olmadığını anlatan yazının zarfındaki adres şu şekildedir:

“ ‘Çarşamba Pazarı arkasında Palmiye Otelinde mukim.’ ” (Ç1, 2012: 42).

Bir Tutkunun Dile Getirilme Biçimi hikâyesinin “Umut” alt başlıklı bölümünde, Umut adındaki başat kahramanın okul yıllarındaki anılarına ve öğretmen sevgisine yer verilir. Umut'un okula ait anılarında yatılı okulların sorunları da hikâyeye taşınır, toplumda cinsel yönden zaafi olan insanların varlığı ve bunlara herhangi bir ceza uygulanmayışı dikkatlere sunulur. Umut, arkadaşıyla okulun gizli bir yerinde telefon görüşmesi yaparken bekçi tarafından yakalanır. Bekçi Umut'un içerde bir erkekle konuştuğunu düşünerek çirkinleşir ve kıza asılır. Kızların tüm ısrarlarına rağmen, okulda oluşturulan disiplin kurulunda bekçiye herhangi bir ceza verilmez. Bu toplumsal problem ve bu problemin üstünün örtülmesi hikâyeye taşınır.

“ ‘Yok, içeriye erkek aldın sen...’ dedi bekçi. Sonra da hafif bir asılma.. hani içeriye erkek aldın madem.. hani bana da... ”

(...)

‘Adam böyle böyle yaptı...’ diye ısrar ettik. Hiç o konuda bir şey olmadı, tamamen adamın üstü örtüldü. ‘Biz adamın okuldan atılmasını istiyoruz. Bu adam böyle dediğine göre, yarın, yatakhaneye de girer...’ dedik. ‘Hayır!’ dendi.” (BTDGB, 2012: 58-59).

Bu hikâyede yatılı okulların problemleri ortaya konulurken, yeni yetişen bir kuşağın vurdumduymazlığına da dokunulmuştur. Öğrencilerin nezdinde toplumun hiçbir şeyi umursamayan, sadece kendini düşünen, sorunlarla ilgilenmeyen yapısına, yeni neslin amaçsızlığına da tepki gösterilir.

“Hani, panelimsi bir tartışma ortamı. Zaten konuşan kim, ciddi çıkışlar yapan üç dört tane insan var. Onun dışında konuşanlar, inanılmaz! Yani, buraya nerden geldik.. nasıl bir dünya görüşüzlüğüdür.. hayat bu kadar her şeyden habersiz yaşanır mı?.. İsrarla insanlar, konuların çok dışında.. ... Garip bir kuşak yetişiyor... Toplumda olan şey, okula da yansıdı. ‘Gemisini kurtaran’ ” (BTDGB, 2012: 61).

Her eser döneminin bir aynasıdır. Edebi eserlerde her ne kadar ferdi konular anlatılsa da yazarı toplumdan bağımsız düşünmek mümkün değildir, yazar toplumun izlerini eserine taşıyacaktır. Tosuner de kendi döneminin problemlerine, gençlerin yaşadığı sıkıntılara sessiz kalmamış; toplumdaki yanlışlara, düzendeki sıkıntılara eserinde yer açarak kendi üslubunda bunları eleştirmiştir.

4.16. Ayrılık

Tosuner, hikâyelerinde “ayrılık” temine de yer verir ve bu temi daha çok sevgililerin ya da eşlerin ayrılığı şeklinde ele alan yazar, ayrılıkların kalplerde yaşanan duyguları yok etmeye ya da zayıflatmaya gücünün yetmediğini de vurgulamaya çalışır. Öykülerde kahramanlar ölümle ya da çeşitli engellerle yaşamak zorunda kaldıkları bu duyguyu, onun getirdiği hüznü ve ayrılığın kendilerine yüklediği yükün ağırlığını sık sık hissettirirler. Ayrılık karşısında hiçbir şey yapamayışlar, bu acıyı çaresiz kabullenişler ve ayrılığın kendi içlerinde yarattığı yoğun hissiyat öykülerde farklı somutlamalarla anlatılmaya çalışılır.

Kan hikâyesinde birbirini seven yeni evli bir karı kocanın gündelik hayatı anlatılırken arka planda bazı toplumsal problemlerin varlığına vurgu yapılır ve bu toplumsal sorunlar, birbirini seven bu çiftin ölümle neticelenen ayrılığına sebep olur. Olay esnasında ayrılıkla neticelenecek bu sona göndermeler yapılır.

“*Beni seviyordun. Evini seviyordun. Sobadan yana bakmıştı öyle, dalmıştı. Soba da, insanı dalgınlıklara atan ayrılık yüklü bir bavul gibi uslu uslu duruyordu.*” (NTS, 2012: 31).

Sobanın külünü dökmek amacıyla dışarı çıkan erkek eşin vurularak bitirildiği hikâyede, bayan eş bir kötülüğün yaklaştığını sezinler. “Ayrılık yüklü bavul” metaforuyla ifade edilen “soba”ya bakarak, hikâyenin sonunda gelecek olan ayrılığın adım adım yaklaştığını sezinleyen bayan eş, bu durumu kocasına şöyle ifade eder:

“*‘Bir kötülük seziyorum.’ dedi.*

*Bakışlarını **bavuldan** ayırmamıştı.*

Durdu.

‘Bir kötülük...’

Yüzünü çevirdim yüzüme.

‘Nasıl bir kötülük?...’

‘Bilmiyorum.’ dedi. ‘Ohhh! kötü bir şey işte... Sanki.. yaklaşıyor.. yaklaşıyor...’

“ (NTS, 2012: 32).

Yazar, *Vals* adlı hikâyede de yaşanmış bir sevginin arkasından gelen ayrılığı ele almıştır. Sevgiliyi tanımadan önce, geleceğin kendisine getireceği sevgi ümidiyle “yarım”lara bakan hikâye kahramanı, sevgiliyi tanıdıktan sonra “yarım”ların kendisine getirdiği acıyı dile getirir. Hikâyenin sonunda ise yaşanılmış olan ayrılık, artık “yarım”ın ifadesidir.

“*‘Dur!’*

Çarpan kapı.

Cam sesi, -o hiçbir zaman Koca Reis olamayacağım benim.

Kırılmış cam, gitmiş olan sen: Yarın.” (NTS, 2012: 49).

Özeti hikâyesinde yazar, sevgiliden ayrılmıştır ve sevgiliden ayrı olmanın daha korkunç bir adı yoktur. Yazar kalabalıklar arasında sevgilinin yokluğunda yitiktir. Ayrılığın kendisinde oluşturduğu acı ve duygulanış söyle dile getirilir:

“*Sensizliğin ilk gününde, ilk anlaşılan gerçek:*

Sensizliğin en ürkünç tanımı, -sensizlik.

(...)

Yaşanılır yazılmazlık.

Ben sensizlik.

(...)

Korkunç bir ayaz ve.. müthiş bir kalabalık.

Sensizlikte yitmişlik duygusu.

Gözlerde buğulanma, -ayazdan.” (Ç1, 2012: 55-56).

Aynı hikâyede kahraman anlatıcı, sevgilinin yokluğunda içinde depreşen acıyı, yaşadığı sessiz çığılığı bir metaforla somutlayarak anlatmaya çalışır.

“Bir ince tığ girecek böğrüne.

Bir bilinmez el, şöyle çevirecek onu..

ve hızla çekecek sonra.

Göz açıp kapamadan daha.

Çığıksız acıyı tanıyacaksın.” (Ç1, 2012: 58).

Bir Tutkunun Dile Getirilme Biçimi adlı öyküde yazar, bir ayrılığın ardından, bu ayrılığı hiç de istemeyen bir kahramanın hissiyatını, yaşadığı acıyı hikâyeye taşır. Kahraman anlatıcı sevgilinin gidişyle kaybettiklerini ve kendi yaşadığı mağduriyeti zihninde sorgular. Bu ayrılığın kendi cephesinden tam bir tanımını yapmak için uğraşır. Tam olarak içinde yaşadığı çalkantıyı tarif etmeye, yaşadığı hüznün adını koymaya çalışır.

“Sonra geldi, aramıza ayrılık girdi.

Ansızın.. bir makasa gelmiştik ve beni bırakıp hızla uzaklaşmaya başlamıştı.

(...)

Yaşanmış güzellikleri yitirmiş olmanın üzüncü değil yalnızca. Yaşanacak daha nice sevinçlere artık uzak kalmış olmak da değil. Yenilmiş olmak da... Onu yitirmiş olmak elbet, -sanki yalnızca bu da değil. Bunu hiç de hak etmedi saymak kendimi, -avuntu değil. Gerçeklerden kaçmak da değil.” (BTDGB, 2012: 31).

Ayhan Bey ve İclal Hanım adındaki iki yaşlı insanın birbirlerine duydukları sevginin anlatıldığı *Yol* hikâyesinde bu sevgi, hikâyenin merkezindeki iki kahramanın karşı apartmanlardan birbirlerine bakmaları şeklinde gelişir. İleriye yönelik evlilik gibi bir planın olmadığı sevgide, Ayhan Bey’in taşınması nedeniyle hikâyeye kişilerinin yaşayacağı ayrılığın hüznü hikâyede kelimelerle görünür kılınır.

“Acı bir gülümseyişle dönüyor Ayhan Bey...

‘Yok hayır...’ diyor. ‘Ben yarın taşınıyorum da...’

‘İnanmıyorum!’

‘Yarın... Göztepe Nakliyat geliyor.. ve... ben taşınıyorum...’

Bunu derken de gözlerini kaçırıyor ve görmüyor İclal Hanım’ın gözlerinden geçen üzüncün ıslaklığını...” (GG, 2012: 49).

Yabancı bir kadın olan Margaret ile bir Türk erkeği Turgut’un öyküsünün anlatıldığı *Tuğ-gut* hikâyesinde ise yazar engellerden dolayı bitirilen bir sevginin kalplerde hiç bitmeyişi dile getirir. Turgut’tan daha yaşlı olan Margaret sevdiği adamın Ankara’ya dönmesi gerektiğini, bu sevginin bitmesine neden olan engelleri ve artık kaçınılmaz ayrılığı ona anlatmaya çalışır.

“ ‘Çünkü.. ben senden çok yıllar yaşıyım. Dur! Sen dört yıldır buraya geliyorsun.. gidiyorsun. Evet. O, bizim son içkimiz. Bitti. Bitti, Tuğ-gut!.. Okul bitti. Her şey bitti. Yine her şey başlıyor. Sen, Ankara’ya... Bakanlığa.. gidiyorsun... Ben, burdayım. Hep.. böyle...’

En son da şunu demişti:

‘Lütfen, hiçbir şeyi güçleştirme.. ayrılmayı da...’ (GG, 2012: 56).

Yıllar sonra Turgut Margaret’i ölüm döşeğinde tekrar ziyarete gelir. Hikâyede zamanın, mesafelerin ve yaşanan ayrılığın bir sevgiyi yok etmeye yetmediği düşüncesi Turgut’un, ölüme yürüyen Margaret’in son anlarında ona söylediği sevgi yüklü cümlelerle vurgulanır. Bu iki sevgilinin önünde daha büyük bir ayrılığın onları beklediği şöyle anlatılır:

“Güzel Margaretim benim!.. Melek kadını benim!.. Sen hep güzel oldun, Margaret. Bak, biliyor musun?.. Elbet, biliyorsun: Ben seni çok sevdim. Her zaman sevdim. Senden ayrıldıktan sonra da sevdim.’

Margaret öylece bakıyor.

Sanki bakmıyor. “ (GG, 2012: 58).

Şimdi adlı küçürek öyküde yazar, sevgiliden ayrıldığı ve ona özlem duymaktadır. Yazar bu ayrılıkta geçmişi düşünerek şimdi yanında olmayan, yitirdiği sevgiliye üzüntüsünü kelimelere dökmeye çalışır.

“Ben de şaşıyorum kendime, -ellerini nasıl da özlediğimi düşününce.

Evet, ellerini... Sırtımın güzelliğinde dolaşan ellerini.

Onu tutan.. okşayan.. sabunlayan, yıkayan, kurulayan.. şaplaklayan...

Derdimi benden alan ellerini...

Ah peki, o eskidendi.

Şimdi, yaşanılmışın sevinci.. yitirilmişin üzüncü, -ellerin.” (YAÇ, 2012: 8).

Fiziksel engelli bir büyücünün çocukluğundan bu yana sevdalandığı bir kızla öyküsünün anlatıldığı *Alanya’da Bir Kıyıda* adlı hikâyede, hikâye kahramanı daha çocukken sevgilinin çekip gideceğini ve yaşayacağı ayrılığı sezmektedir. Nitekim sevgiliyi kaybetme suçunu kendine, kendisinin çirkinliğine yükleyen kahraman anlatıcı, sevdiği kızın başka bir erkekle çekip gitmesi sonucu kendi payına düşen ayrılığı yaşamak zorunda kalır.

“Sonra da bir gün, -sanki hiç beklenmedik- bir şey oldu: Sevdiğin seni bıraktı, ve bir adamla gitti.

Uzaklara gönderdiler onu.

Kurumuş kan rengi bir tekneyle.” (YAÇ, 2012: 25).

Bilinç dünyasında sürekli geçmişe gidişlerle, geçmişteki hatıraların ve anın aynı anda anlatılmaya çalışıldığı *Gölgeler* hikâyesinde, bir ilişkinin sebebi belirtilmeyen bitişinin ardından kahramanın yaşadığı ayrılığın hüznü dile getirilmiştir. Hikâyede kahramanın yaşayacağı ayrılığın ilk sinyalleri sevdiği kadınla geçmişte yaptıkları bir sohbeti anlattığı esnada şu cümlelerle hissettirilir:

“ ‘Bak, leylekler gidiyor...’ diyorsun.

Yan dönüp, bakıyorum. Orada, uzak çatılar üzerinde, göçmenler...

‘Demek ki, havaların soğumasını beklemiyorlar...’ diyorsun. ‘Zamanı gelince... Kendi zamanları var, o gelince...’

Ben, bir şey demiyorum.

Susuluyor.

Dalgalıklara düşülüyor.” (YAÇ, 2012: 33).

Kahraman anlatıcı geçmişten hatırladığı bu konuşma sonrasında, artık sevgilinin yanında olmadığını, onun yokluğunda yaşadığı yalnızlığı ve ayrılığın hüznünü kelimelere döker.

“Kar altında kalmış kaktüs gibiyim, -dışım soğuk.. içim uykulu.

Yine sensiz yağın bir kar işte!” (YAÇ, 2012: 33).

İki kız kardeşten Bilge’nin evlilik kararı ile ablası Sevgi’den ayrılıp Almanya’ya gidişini konu alan *Gelecek* adlı öyküde yazar, kardeşlerin birbirlerinden ayrılma hüznünü de öyküye taşır. Ankara istasyonunda treni beklerken, geçmiş ve gelecek hakkında konuşma imkânı bulan Sevgi ve Bilge o an etraflarındaki tüm nesnelere sinmiş, adeta görünür hale gelen ve aynı zamanda içlerini de dolduran ayrılığı kendilerince tarif etmeye çalışırlar.

“ ‘İstasyona gelince insan bir tuhaf oluyor...’ diyor Sevgi.

‘Hem öksüz hem yetim kalmışsın gibi.’

‘Çünkü, ayrılık!’

‘Evet abla. İşte bu kahvenin ince uzun derinliği.. yüksek tavanları.. peronlara açılan şu kapı.. kapının sarı borudan yapılmış, pırıl pırıl parıldayan şu kolları... Sonra.. masada elimi okşayan sen... Ayrılık!’

‘Olsun varsın, kız! Ayrılık olmasa, kavuşması olmazmış...’ (YAÇ, 2012: 40).

Kahramanların iç dünyalarındaki ayrılık hüznüne de hikâyelerinde kapı aralayan Tosuner, kahramanların ayrılığın o buruk tadını yaşayışlarını, bu duyguyla baş etme çabalarını ve içlerinde büyüttükleri özlemleri kendi bakış açısından öykünün dünyasına aktarmaya çalışmıştır.

4.17. Çocuk Özlemi

Necati Tosuner, özellikle son öykü kitaplarında, evlilikteki sıkıntılar üzerine hikâyeler de yazar ve bu sıkıntılarının nedenleri arasına evlilikteki çocuk eksikliğini yerleştirir. Yazar bazı öykülerinde örtük bir dille bazılarında ise açıkça çocuk eksikliğini ve bu nedenle yaşanan üzüntüleri dile getirir. Çocuğa duyulan arzu, onun yokluğunun verdiği iç yıkım, kimi zaman toplumun baskısı, kimi zaman kahramanın bu sıkıntıdan kaçarak çözüm arayışı ancak yaşanan çözümsüzlük hikâyelerde yer alır.

Ailevi ve toplumsal problemlerin dile getirildiği *Kan* adlı hikâyede, mutlu ve birbirini seven bir karı-koca ele alınır. Kahramanların ailevi problemleri ise çocuklarının olmayışıdır. Çocuğa olan istek ve aile üzerinde toplumsal bir baskının varlığı, eşlerin diyaloglarında ifadesini bulur.

‘Biliyor musun, bugün yine kan geldi.’ dedi.

‘KAN mı?’ dedim.

‘Günüydü.’ dedi.

‘Aldırma.’ dedim. ‘Gelecek ay olsun...’

‘Herkes de soruyor.’ dedi. ‘Herkesin aklı.. sanki...’

(...)

‘Belki.. belki çocuğumuz hiç olmaz, ha?’

‘Olmazsa olmaz...’ dedim.” (NTS, 2012: 33-34).

22 *Nisan* adlı hikâyede de bir ailenin çocuk özlemi tema olarak ele alınmıştır.

23 *Nisan Çocuk Bayramı*’ndan bir gün önce, aile için o çok arzulanan çocuğun eksikliğini daha da hissettirmektedir. Kahraman anlatıcının bilinç dünyasında çocuk üzerine hayaller şöyle dile gelir:

‘Kız çocuğu ol, -annen daha çok sevinisin. Adını Mahire koymuş olalım ve babaannene verilmiş söz tutulmuş olsun. Kırk yıl önce yedi yaşında boğmacadan ölen Mahire’sini –artık- unutsun.

(...)

Her 23 Nisan’da biraz daha büyüyeceksin. Keşke babana çekmemiş olsan. Hani.. yirmi yıl bir kamburu düz etmeye uğraşıp, birden, bir kambur daha kazanmış olmasan.” (NTS, 2012: 43).

Hikâyenin sonunda kahraman anlatıcının öğretmen olduğu anlaşılan eşi ile yaptığı konuşmalarda bir gün sonrasının 23 *Nisan* olmasının acısı ve erkek kahramanın çocuğa özlemi, eşlerin her ikisinin de ortak üzüntüsü diyaloglarında ve suskularında hikâyeye yansır.

‘Diyor ki:

‘(...)Sen beni dinlemiyorsun...’

Akşam.

‘Dalmışım.’ diyorum. ‘Ne diyordun?’

'Hiç.'

'İyi.'

Soruyor:

'Bir şey mi oldu?'

'Yok.'

'Var!'

'Var. Yarın 23 Nisan.' “ (NTS, 2012: 45).

İyi Geceler, Baba! hikâyesinde yazar, içinden başka bir sesle konuşur, hatta onunla tartışır, onu susturmaya çalışır. Bu iç monologda bir çocuk hasreti belirir. Yazar, bu iç sesle yaptığı konuşmada beslenme çantasına duyduğu ilgi ile aslında bir çocuk hasretini imler.

“Bir zamanlar da, hani beslenme çantalarına takmıştın aklını. Beslenme çantası görünce başın dönüyordu. En azından, dönermiş gibi oluyordu.

“Olmuyor muydu!

Oluyordu elbet...” (NTS, 2012: 73).

Hikâyenin devamında iç sesle yapılan konuşmada çocuğa hasret daha da belirginleşir ve çocuğun nasıl olması istendiği, özellikleri üzerinde konuşmalar ve bir önceki hikâyede olduğu gibi çocuğun babasına benzememesi uyarısına bu iç monologda şöyle vurgu yapılır:

“Biraz Akdenizli olsun istersin. Saçları kara olsun istersin.

‘Gözleri –artık ölmüş- anneme biraz benzesin.’

Oluu. Benzesin.

‘Sesi güzel olsun, şarkıcı olmasın.’

Aman, ne iyi! Sonra? ... İsterse büyüsün, -biraz çocuk kalsın isterse, babasına benzesin.

‘Babasına benzemesin! Babasına benzemesin!’ “ (NTS, 2012: 75).

Seni Bırakmam hikâyesinde de, ailedeki çocuk problemi öyküye taşınır ve çocukları olmayan bir ailenin, evlerine getirilen “Esmer” adındaki kuşu beslemeleri anlatılır. Hikâyede kahraman, kapılarının önüne kedi yavrularının bırakılması ve kendilerinin olmayan çocukları sevmekle vakit geçirmenin iç huzursuzluğunu dile getirmeye çalışır. Bunlara ek olarak toplumsal baskının varlığı, çocuğu olmayanlara toplumun rahatsız edici bakışı, ailenin gittikçe tedirginleşmesi de kahramanın eşiyile diyalogunda dikkatlere sunulur.

“ ‘Ve bizim olmayan çocuklar...’

‘Anlayamadım?..’

‘Öyle işte... Bizim olmayan çocukları sevmekle geçen günlerimiz... Bu. Ne diyeyim?..’

‘Evet?’

‘Bu’da değil. Artık o ‘bizim olmayan çocuklar’ı sevmeye olan çekingenliğimiz. Bizi ittikleri çekingenklikler... Esmer’i bile çok görmeleri... ‘Bir Esmerleri var...’ demeleri, ‘Esmer’i vermişler...’ demeleri, ‘Esmer’i niçin verdiniz?..’ demeleri..

..kaptıya kedi yavrusu bırakmaları!’ (Ç1, 2012: 7-8).

Evlilikte yaşadığı problemi kaçarak aşmaya çalışan bir hikâye kahramanının anlatıldığı *Yöneliş* adlı hikâyede kahraman anlatıcı, evlilikteki problemlerinin ne olduğunu doğrudan doğruya anlatmaz; ancak mutlu bir yuvada olması gereken çocuk eksikliğine vurgu yapan kahraman bu konudaki acizliğini sembolik bir dille ifade etmeye çalışır.

“Tablo, gerçekte ‘üç elma’ nın resmiydi ve elmalardan biri yerinde yoktu. Yeri boş kalmıştı. Resimde elmanın boş kalmış yerine bakmak bana üzünc veriyordu.

Unutamadığım bir resimdi ve gözlerim önünden gitmek bilmiyordu. Elmanın eksikliğini gideremiyordum ve üzüncülerden üzüncülere düşüyordum.

Tablo'yu değiştirecek fırtınayı yaratmayı hiçbir zaman başaramadım.

Ressam'a da bir sözüüm yok, elmaya 'da...' (ÇI, 2012: 32).

Dak Daka Dak Dak... adlı hikâyede de bebeğe özlem direk anlatılmasa da imalı olarak kahramanın cümlelerinde dikkatlere sunulur. Kahraman sıkışan trafikte etrafi izlerken karşı pencerede bir kadının bebeği tuttuğunu görür. Kahramanın içindeki bebek eksikliği kadınlı ilgili şu iç monologda kendisini hissettirir:

"Belki de kadın, bebeği dünyaya gösteriyordu. 'Heey, bakın!' demiyordu. Peki, öyle diyormuş gibi görünen neydi?... Yoksa, bebeği bana mı gösteriyordu?"

'Daha daha neler...' " (BTDGB, 2012: 13).

Çocukla ilgili bir sıkıntının var olduğu, bir çocuk hasretinin kendisini hissettirdiği bu hikâyede kahramanın önemseydiği bu bebeği aslında yanındaki sürücü hiç önemsemez. İnsan kendisinde eksik olan şeylere dikkat eder. Bu bağlamda kahraman anlatıcı, yanındaki sürücünün bebeği fark etmiş olmasına rağmen, kendisini irdelememiş, çocukla ilgili ona soru sormamış olmasına vurgu yaparak, içindeki yaraya işaret eder.

"Sürücü:

'Ne güzel bebek!..' demedi.

'Ağbi, çocuk var mı?' diye de sormadı.

Bir şey yokmuş gibilerden çekildi, ısrarla kornaya basmaya başladı." (BTDGB, 2012: 14).

Necati Tosuner, çocuk eksikliğini insanlarda açtığı yarayı, onların kendi iç huzursuzluklarını zaman zaman da toplumun bu gibi durumlara uyguladığı yanlış davranışları hikâyelerinde ele almıştır. Yazar böyle durumların hafife alınacak sorunlar olmadığına, insanların iç dünyasında büyük sıkıntılara yol açtığına, evliliklerin devamında koca bir engel olarak durduğuna hikâyeleri aracılığıyla dikkat çeker.

4.18. Yaşlılık

Necati Tosuner'in özellikle *Bir Tutkunun Dile Getirilme Biçimi* adlı hikâye kitabı ve sonrasında yazdığı hikâyelerinde yaşlı kahramanların da öykülere taşındığı, onların duygularının, davranışlarının, korkularının, yalnızlıklarının öykülerde ele alındığı görülmektedir. Yazar, yaşlıların özelliklerini, onları diğer insanlardan ayran yönleri gözlemleyerek, bu insanların yaşamlarına bir ışık tutar.

Sıcak Bir Gün hikâyesinde, eşinden boşanmış, üç senedir yalnız yaşayan Burhan Bey'in yaşlılık korkularına hikâyede yer verilir. Elli yaşında olan Burhan Bey, yalnız olmanın da verdiği psikolojiyle geleceğine ve yaşlılığına karamsar bir tavır takınır ve geleceğin bilinmezliğini, tek başına yaşayacağı yaşlılığı iç dünyasında sorgular.

"Gerçekte, böyle evden eve.. kiradan kiraya taşınmaların sonunu merak etmiyor da değilim. Gittikçe kentin daha dışına doğru.. gittikçe daha alt katlara.. yaşlandıkça, öyle bodrumlardan bodrumlara..."

Sonra?..

Otellerden otellere.. sonuncu sınıf otellere...

Sonra?.." (GG, 2012: 16-17).

Yaşlılığın belirsizliklerinin, özellikle de yalnız yaşanacak olan bir yaşlılığın korkularının dikkatlere sunulduğu hikâyede, hikâye kahramanı Burhan Bey emekli biri olmasına rağmen, gençlik döneminde daha fazla çalışıp, daha çok kazanarak en azından maddi olarak daha rahat bir yaşlılık geçirebileceğinin hesaplarını yaptığı bir anda,

kendisindeki yaşlılık korkusunun farkına varır. Geleceğe karşı güvensiz yaklaşımına ve yaşlılığın tadını çıkartmak yerine içinde oluşan bu korkuya tepki gösterir.

“Bankada biraz daha çok param olmuş olsaydı, sanki daha iyi olmaz mıydı?.. Sanki.. şimdi kötü müydü?.. Kötü olan neydi? Ağustosböceğiysen, keyfine baksana, niçindi bu yaşlılık korkusu?.. Karınca gibi olmayı, her zaman bir aptallık saymadın mı sanki?..” (GG, 2012: 20).

Yaşlı insanların da birbirlerini sevip, âşık olabileceğinin, ama bu sevginin gençlerinkinden farklı olduğunun anlatıldığı *Yol* hikâyesinde, Ayhan Bey ve İclal Hanım adındaki iki yaşlı kahramanın platonik aşkları, kıskançlıkları, sevgilerinin geleceksizliği ve ayrılıkları hikâyeye konu edilir. Yaşlı insanların birbirlerine duydukları sevgi, bu sevgiden muhabbet etme dışında bir beklentinin olmayışı ve sevgideki heyecan hikâyeye şöyle yansır:

“ ‘Ah, başışlayın efendim...’ dedi. ‘Ben sizin karşınızda oturuyorum... Hep şey istemişimdir.. bilemiyorum.. izin verir misiniz, size bir uğrayabilir miyim?.. Yani, çok kısa...’

Can alıcı sözü İclal Hanım söyledi:

‘A, buyrun elbet, Ayhan Bey!..’

‘Adını biliyor!.. Adını biliyor!..’ “ (GG, 2012: 48).

Tuğ-gut hikâyesinde de yazar ayrılıkla neticelenmiş bir sevginin sonrasında Turgut adlı kahramanın kendisinden daha yaşlı olan sevgilisi Margaret’i ölmeden önce ziyaret edişi anlatılır. Zaman ve saat kavramlarıyla sürekli yaşlılığa ve hayatın akıp gittiğine vurgu yapılan hikâyede yazar, sadece yaşlıların bulunduğu ve bazılarında müzik- terapi uygulandığı bir katta yaşlılar ile ilgili gözlemlerini, bu insanların son anlardaki zayıflıklarını ve güçsüzlüklerini anlatır.

“Yürüyor. Kapı ağızlarında, tekerlekli sandalyelerde yaşlı insanlar. Gelen kişiyi başıyla izleyenler.. gözleriyle izleyenler.. izlemiyor gibi olanlar... (...) Sarışınlar nerde?.. Seyrelmiş saçlar.. eskiden mavi olan o gözler...

(...)

Evet, hani yaşlılar kolay öfkelenirlerdi.. hani onları onlar yapan asi bir ruhları olurdu.. ve asla yılginlık bilmezlerdi hani?

Yürüyor.

Yana düşmüş güçsüz kollar.. mavi damarlar.. Benekler...” (GG, 2012:51-52).

Müşerref Hanım ve Sami Bey adlı iki yaşlı insanın birbirlerini sevip evlenmelerinin konu edildiği *Mary* adlı hikâyede ise yazar, her çarşamba öğleden sonra bir kahvede buluşan ve çoğu öğretmen emeklisi olan yaşlıları ve onların hayatlarındaki ortak yönleri hikâyeye taşır. Yazar, hikâyesinde yaşlı insanları gençlerden ayıran ve kendi aralarında birleştiren yönleri, bu yaşlıların hastalıklarını, davranışlarını, içkin yalnızlıklarını gözlemler ve bu gözlemlerini aktarır öyküye.

“Şekerlerini yanlarında taşırlar. Ihlamurun yanına bir limon daha isterler. Hepsi de kibardır, bir şey isterken sıkılırlar. (...) Düzenli almaları gereken ilaçları vardır. Sanki, sırayla anjiyo olurlar. (...) Yorgundurlar ya da hemen yorulacakmış gibi görünürler. Her zaman aynı şeyleri giyinseler de, üstleri başları temiz paktır. Hemen hepsinin gözlüğü vardır. Kimisinin iki gözlüğü vardır. (...)

Sanki hepsi de yalnızlık çekiyordur.” (GG, 2012: 76).

Halı hikâyesine ise yaşlılık ve bunaklık temi ile giriş yapılır. Hikâyede de bu temi içeren bir hikâye kahramanı kurgulanır. Hikâyenin henüz başında yaşlı insanların yanında sevdiği kişilerin olmayışının düşkünlüğü, biraz mizahi, şöyle ifade edilir:

*“Arkadaşlarla aramızda
bir yarışma düzenliyoruz.*

*Bakalım
kim daha önce bunayacak?..
Beni kazandırıyorlar!
Çiçek getirmiş bana. Papatya.
Hani, yesem mideme bir şey olmasın.
Sen elbet yoksun
Sen olsan, ben o hallere mi düşerim!..” (GG, 2012: 85).*

Hikâyede Mesut Bey adındaki bunak bir ihtiyarın halleri öyküye taşınarak, yaşlı insanların gittikçe çocuklaşan davranışlarına, bir kararda durmayan, gidip gelen bilinçlerine ve itildikleri o büyük yalnızlığa dikkat çekilir. Kızı Nesrinden başka kimsesi olmadığı anlaşılan ve evinde yalnız yaşayan Mesut Bey’in kızından korktuğu da sık sık sezdirilir. İhtiyarlayınca insanların düştüğü yalnızlık ve bunaklığın insanı düşürdüğü haller Mesut Bey’in komşusu Dilek Hanım’la sohbetinde yansır hikâyeye.

“ ‘Nesrin pek kızar... Annesi kızmazdı... O bana kızmazdı...’

‘Nesrin Hanım da kızmaz, Mesut Beyamca...’ diyor Dilek Hanım. ‘Bir çay daha vereyim...’

‘İstemem! Aşağıdaki kadın çok içki içiyor. Ben kapılarına şey etmişim.. öyle diyor. Nesrin öyle diyor. Ben niye şey edeyim?.. Etsem, ellerimi orda nasıl yıkarım?.. Bana çay mı verecektiniz?..’ “ (GG, 2012: 90).

Acı Yağmur adlı küçürek öyküde de yazar, yaşlılık ve bunaklık temini ele alır. Ablasının yanında kalan annesini ziyarete gelen kahraman annesinin bunadığını fark ettiği anda yaşadığı acıyı şu şekilde tarif eder:

*“Dün pazardı, şöyle bir uğradım onlara.
Biraz kaynattık işte, eskilerden filan...
Artık kalktım gidiyorum,
Elini öptüm annemin.
‘Oğlum, bir daha gelişinde anneni de getir...’ dedi.
İçimdeki yangın gözlerimi yaşarttı.
Ablamın yüzüne bakmadan
Kaçarcasına çıktım evden.
Yağmura sığındım dışarda.” (YAÇ, 2012: 3).*

Tosuner, yaşlılık korkusunu ele aldığı *Sessiz* adlı küçürek öyküde ise, yaşlılıkla gelen hastalık, ölüm ya da ölmeyip ölüme hasret, insanlara muhtaç bir şekilde yaşamının, zorluklarını düşünür; ancak bunları düşünmenin kendisine ve yaşanacaklara bir faydasının olmadığını ve lüzumsuzluğunun da farkındadır. Böylece yazar geleceğe hükmedemeyeceğimizi ve bunlarla tasalanmanın anlamsızlığını vurgular. Yaşanılacak olan elbet yaşanılacaktır.

*“Bunları düşünmemek için kendime söz vermiştim.
Hastalanmaktan korkmayı da yasaklamıştım kendime.
Ben bugün biraz çokça mı yaşlandım?..
Her şeyin bir gün sona ereceği, bizi bugünden üzüncülere atmıyor olabilir.
Ayrıca, her şeyin sona ermesinden daha da ürkünç olanı var:
Sona eremeyişi...*

Yok, kime ‘muhtaç’ olacağını önceden bilmek.. sanki neyi değiştirir ki?” (YAÇ, 2012: 16).

Hayattan umduklarını bulamamış, sevgiyi elinden kaçırmış, yalnız yaşayan fiziksel engelli bir büyücünün konu edildiği *Alanya’da Bir Kıyıda* adlı hikâyede, hikâyenin bu başkahramanının mutsuz geçen bir ömrün sonrasında, yine yalnız, mutsuz ve insanlardan kaçak yaşadığı yaşlılığını yazar şöyle betimler:

“Bu kıyıda...

Bu yabancı, bu yaşlı, bu kendini –daha da yaşlı görür adam, kendi kendinin büyücüsü, bu adam.

Şu geçmiş yazı arkada bırakmış, gitmiş yazdan kala kala üzünç kalmış, -ve onu da yüklenip yanında getirmiş bir adam.

Yürek sesinde bir tuhaflık sezinlemiş de buralara kaçmış gibi duran.

Yalnızlık çeken.” (YAÇ, 2012: 30).

Gölgeler hikâyesinde, gençlik ve orta yaş dönemini bitirip, yaşlılık sürecine girmiş bir kahramanın, sebebi belirtilmeden biten bir ilişkinin arkasından yaşadığı ayrılık ve özlem anlatılmaya çalışılmıştır. Hikâye kahramanının elindeki mutluluğu kaybettiği bu yaşlılık döneminde, hayatında birtakım güzellikler bularak kendini avutma çabaları kurduğu cümlelere yansır.

“Emekli olmanın bir iyi yanı da bu. Şimdi iç çekmek de güzel. İç çekmeyi güzel bulduğuna kendini inandırmak da.

Öyle sanmak da...” (YAÇ, 2012: 33).

Yaşlılıkla gelen problemlerin, yaşlılık korkularının anlatıldığı bu hikâyelerde yazar, güçlü bir gözlemlerle yaşlıların ortak yönlerini betimleyerek, onların bazen çocukça davranışlarını ve sevinçlerini bazen yaşlı olmalarına rağmen gencecik yüreklerinde biriktirdikleri sevgileri bazen de yaşamın kendilerine getireceklerine korku dolu bakışlarını ele almıştır. Böylece yaşlıların dünyasına hikâyeleri ile farklı bir ışık tutmuştur.

5. SONUÇ

Necati Tosuner'in hikâyeleri insanın iç dünyasına bir yolculuktur. İnsanların kilit üstüne kilit vurduğu duygular, Tosuner'in hikâyelerinde birer birer açılır. Yazarın hikâyelerinde ele aldığı umut- umutsuzluk, yalnızlık, sevgi, kaçış gibi tematik yönelişler doğrudan doğruya bireyin sorunları olarak görülür. Bireyin kendisiyle mücadelesi, çırpınışları, yüreğinin sesleri en yalın haliyle hikâyelerde dile gelir.

Özgürlük Masalı adlı ilk hikâye kitabında yer alan hikâyelerde yazarın, yoğun bir şekilde fiziksel engelli insanların dünyasına eğildiği görülür. Diğer insanlarla yapılan kıyaslamalar, çaresizliğin verdiği bunalımlar, isyanlar, sevgi arayışları, hayallere sığınarak ulaşılamayan sevgi açlığının doyurulma isteği ve yalnızlığın koyu rengi bu hikâyelere egemendir. Toplumun, fiziksel engeli olan bu kişilere karşı takındıkları tutum, hayatlarından bu kişileri adeta uzaklaştırma çabaları hikâyelere taşınarak toplum içindeki tek tek her ferдин kendi yanlışlarına bir ışık tutulmaya çalışılır.

Benzer temalar etrafında şekillenen *Çıkmazda* adlı öykü kitabında ise yazarın bir arayış içinde olduğu fark edilir. Hikâyedeki kahramanlar, toplumun içinde olup olmamanın, içinde yeşeren umudu yok edip etmemenin, içindeki yaşama sevincine rağmen ölümü seçip seçmemenin arayışındadırlar. Kendini bulmanın ve kabullenmenin arayışındadır bu. Bu kitapta yer alan hikâyelerde de kahramanların toplumla ve kendileri ile çatışmaları sürer. Bu çatışmalar neticesinde kendi gerçeğini değiştiremeyen insanların çaresizlikleri ve çıkmazları imlenir.

Fiziksel engelli insanların hayatları, topluma ve yaşama uzaklıkları, sevgi arayışları, kendilerine layık görülmemen sevgilerden kaçma çabaları, yalnızlıkları, bunalımları yazarın *Kambur* adlı öykü kitabında ise zirveye taşınır. Adeta yazarın *Özgürlük Masalı* ve *Çıkmazda* adlı öykü kitaplarında attığı tohumlar *Kambur*'da dal budak salmıştır. Bu hikâyelerde de bedensel engellerinden dolayı yaşamdan ötelenmek zorunda kalan insanlar ve onların hayatla çatışması dikkatlere sunulmuştur. Hatta yazar, bu kitabında hikâye kahramanının kambur'unu da bir hikâye kişisi olarak konuşturur ve böylece hafife alınan, belki görmezden gelinen, toplumun üstünü kapattığı yaralara işaret ederek aslında bunların bireyin dünyasında ne büyük problemler ve çıkışsızlıklar yarattığına dikkatleri çeker. Tosuner, cümle sonlarında noktaları değil de üç noktaları kullanarak sözün ulaşmadığı yerlere suskularla ulaşmaya çalışır. Yazarın söyledikleri kadar suskuları da çok şey anlatır ve bazı bireysel sıkıntıların toplumca görülmesine olanak tanır.

Sanat eserini yazarından ve döneminden bağımsız düşünmek mümkün değildir. Tosuner'in hikâyeleri de kendi yaşamına ve yer yer dönemin sıkıntılılarına ayna tutar. *Sisli* adlı öykü kitabı ile birlikte yazarın bireysel sorunların yanı sıra toplumsal sorunlara da öykülerinde kapı araladığı görülür. Bu kitapta yer alan *Günün Atacağı*, *Wanted*, *Sisli*, *Özgürlük Alanı* gibi hikâyelerde kapitalizme, toplumsal kaosa, anarşiye, dönemin siyasi sorunlarına, toplumdaki çözülmeye, gençlerin yanlış yönelimlerine işaret edilir. Tosuner bu öykülerinde insanların genç yaşta ölüyor, öldürüyor olmasındaki yanlışlıkları, pişmanlıkları, özgürlüğün önemini, maddi problemleri ele alarak toplumsal temalara da öykülerinde yer açmış, bu genç bedenlerin idam edilmesi farklı kurgularla hikâyenin dünyasına taşınmıştır. Ötelemelerin, sevgi arayışlarının, umutsuzlukların yanı sıra toplumdaki çözülmeye haber veren bu hikâyeler ile yazarın dönemin problemlerine sırt çevirmediği ve dönemin hadiselerinin Tosuner'in hikâyelerinde de yankısını bulduğu gözlemlenir.

Yazarın *Sisli* kitabı ile birlikte gelen farklı temalara yönelik *Necati Tosuner Sokağı* adlı hikâye kitabı ile devam eder. Bu kitabındaki öykülerde toplumsal sorunların yanında ailevi sorunlara da değinen Tosuner'in hikâyelerinin gittikçe şiire kayan bir yapı sergilediği ve küçürek öykülerle daha yoğun anlamları öyküye hâkim kıldığı gözlemlenir.

Hikâyelerindeki kronolojik sıraya bakıldığında ele alınan temaların yazarın kendi yaşam öyküsünden beslendiği de fark edilir. İlk hikâye kitapları daha çok fiziksel engelli insanların yaşadığı ruhsal problemler ve çatışmalarla örülüyken; *Çılgınsı, Bir Tutkunun Dile Getirilme Biçimi, Güneş Giderken, Yakamoz Avına Çıkmak* adlı öykü kitaplarında evlilik, evlilikte yaşanan sıkıntılar, yaşlılıkla gelen problemler gibi ilk hikâyelerinden farklı atmosferde öyküler kurgulanmıştır. Tosuner gittikçe daha şiirsel, daha yoğun anlamlı küçürek öykülere yeni temalar yükleyerek birtakım bireysel ve toplumsal sıkıntıları mercek altına almış ve bu sorunlara bir farkındalık kazandırmaya çalışmıştır.

Yazar, hikâyelerinde bireyin kendisiyle ve toplumla yaşadığı çatışmalardan hareketle bireyin sorunu gibi görünen çoğu problemlerin altında yatan toplumun yanlışlarına dikkat çekmeye çalışır. Hikâyelerde toplumun yanlış değerleri neticesi yalnızlığa itilen engelli kahramanlar ve onların sevgi arayışları, insanlığın bencilliğine hapsolmuş bir yaşamı tüketmek zorunda olan kişiler, hep aynı çıkmaz etrafında birleşirler. Yazarın bahsettiği yanlış bir ya da iki kişinin duyarlılığıyla düzelebilecek boyutta değildir. Bu yanlış ancak insanlığın yeniden uyanışıyla tamir edilebilecektir. Zira Tosuner'in hikâye kişileri yabancı memleketlere gittiklerinde de aynı sıkıntıları yaşarlar. Mekânın değişmesi insanların değer yargılarını değiştirmeye yetmez. Tosuner, toplu bir uyanışa işaret eder. Bu yanlış girdabından ancak toplu bir uyanışla çıkılabilir.

Sonuç olarak denilebilir ki; Tosuner'in hikâyeleri bir mesajdır, insanlığa duyurulmaya çalışılan. Onun hikâyeleri bir insanın dünyasından taşan ancak birçok insanı saran problemler etrafına örülmüş temalar aracılığıyla insanlık adına, erdem adına yapılan yanlışlara bir başkaldırıdır.

KAYNAKLAR

- ADAMÖYKÜ Eylül-Ekim (1997), Çok Kısa Öykü İçin Çok Kısa Sözler, Adam Kitapevi, İstanbul.
- ADLER, A., (2007), İnsan Tabiatını Tanıma, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul.
- AKATLI, F., (1982), Bir Pencereden, Adam Yayıncılık.
- ALTINKAYNAK, H., (2000), Yeni Bin Yılın Edebiyatçıları, Can Yayınları, İstanbul.
- BACHELARD, G., (2013), Mekânın Poetikası, İthaki Yayınları, İstanbul.
- BEZİRCİ, A., (2003), 1950 Sonrasında Hikayecilerimiz, Evrensel Basım Yayın, İstanbul.
- ÇETİŞLİ, İ., (2009), Metin Tahlillerine Giriş 2 Hikaye- Roman- Tiyatro, Akçağ Yayınları, Ankara.
- ECO, Umberto (2013), Anlatı Ormanlarında Altı Gezinti, Can Yayınları, İstanbul.
- FREUD, S., (1998), Psikanaliz Üzerine, Say Yayınları, İstanbul.
- GENÇTAN, E., (2014), İnsan Olmak, Metis Yayınları, İstanbul.
- GÜMÜŞ, S., (2008), Öykünün Bahçesi, Can Yayınları, İstanbul.
- GÜRSEL, N., (1997), Başkaldıran Edebiyat, Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş., İstanbul.
- GÖKTÜRK, A., (1989), Sözüň Ötesi Yazılar, İnkılâp Kitabevi, Anka Ofset, İstanbul.
- KAPLAN, M., (2014), Hikaye Tahlilleri, Dergâh Yayınları, İstanbul.
- KUNDERA, M., (2005), Roman Sanatı, Can Yayınları, İstanbul.
- LEVİNAS, E., (2006), Ölüm ve Zaman, Ayrıntı Yayınları, İstanbul.
- LEVİNAS, E., (2005), Zaman ve Başka, Metis Yayınları, İstanbul.
- LUKACS, G., (2014), Roman Kuramı, Metis Yayınları, İstanbul.
- MORAN, B., (1994), Edebiyat Kuramları ve Eleştiri, Cem Yayınevi, İstanbul.
- ÖZDENÖREN, R., (2013), Ruhun Malzemeleri, İz Yayıncılık, İstanbul.
- SONTAG, S., (1991), Sanatçı: Örnek Bir Çilekeş, Metis Yayınları, İstanbul.
- ŞAKAR, C., (2014), Edebiyat Ne Söyler, İz Yayıncılık, İstanbul.
- TANER, BEZİRCİ, R. A., (1981) Edebiyatımızda Seçme Hikâyeler, Gözlem Yayınları, İstanbul.
- TOSUN, N., (2014), Modern Öykü Kuramı, Hece Yayınları, Ankara.
- TOSUNER, N., (2013), Elde Kitap, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul.
- _____, (2012), Özgürlük Masalı, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul.
- _____, (2012), Çıkmazda, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul.
- _____, (2012), Kambur, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul.
- _____, (2012), Sisli, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul.
- _____, (2012), Necati Tosuner Sokağı, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul.
- _____, (2012), Çılgınsı, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul.
- _____, (2012), Bir Tutkunun Dile Getirilme Biçimi, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul.
- _____, (2012), Güneş Giderken, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul.
- TÜRK DİLİ Aralık (2006), Necati Tosuner İle “Elde Kitap” Denemeleri Üstüne, Röportajı yapan: Tuncer UÇAROL, Sayı:226 Demircioğlu Matbaacılık, Ankara.
- TÜRK DİLİ (Türk Öykücülüğü Özel Sayısı) (2013), Necati Tosuner, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara,
- YALSIZUÇANLAR, S., (2014), Yalnızlar Koridoru, Edebiyat Ortamı Yayınları, Ankara.

YILDIZ, A, D., (2012), Hikâye İncelemeleri, Dergâh Yayınları, İstanbul.

Necati Tosuner'in Çıkmazda Adlı Öyküsü

“Yağmur yağıyor. Ben ve sokaklar... Biz, bu üç şey bir araya geldik mi, bana hep bir şeyler oldu. Sanırım, bu sezgimde yanılmıyorum. Birine ha tutuldu, ha tutulacak gibiyim yine. Yüreğim, -o, adam olmayı bilmeyen yüreğim benim- bir deli pıtırta içinde. Ve kendini hep bir şey sanmış, bir şey olmayışına alışamamış ben... Ne umutlar kuracağım kimbilir. Alın beni avucunuza, sıkın iyice, bir süzgeçten geçirin etimi, kanımı, kemiğimi... umutlardan başka ne kalır benden geriye? Yaşanmış demek, umut yıkıntıları demek değil midir? Günleri saymak, yenilgileri saymaktı. Ve yaşamak sandığım bir sürekli yenilgiden başka ne oldu? Düş kurmakta bir çocuk kadar bile usta olamayan ben, yine, “sevmek” diyorum şimdi.

Kimi? Ve neyle?

Belki onu. Ve bu her şeye karşın sevmeyi unutamayan yüreğimle hem de... Gözlerine bakarak dalıp gitmeler... Ve yakalanmalarında –belki de- kızarışım, kimbilir, sevmektir belki. Kendimi adam yerine koymalarım ve umutlara kapılmalarım onun yanındayken... Ve var saymalarım kendimi... Sevmek başka nedir ki?

Biliyorum, bir gün soracaktır:

“Neden bana hep öyle bakıyorsun?”

“Gözlerimin yalnızlığı ürktüyor mu seni?” diyeceğim.

“Yok da... Benden bir şey istermiş gibi... Hep...”

“Senden ne bekleyebilirim ki, ne isteyeyim senden? Hem, istemekle ne çıkar? Senden ne gelebilir bana? Ve bütün kadınlardan, kızlardan... Yıkıntidan başka...”

“Öyle mi sanıyorsun?”

“Evet. Bunu iyi biliyorum.

“Nerden bilebilirsin bütün kadınların ve kızların yıkıntidan başka bir şey getirmeyeceğini?”

“Yanılıyorsam eğer, bunu doğrulamak sana düşer.”

Susacaktır.

Yok, böyle olmamalı. “Neden bana hep öyle bakıyorsun?” dediğinde, “Seni seviyorum.” demeliyim. Böyle –belki damdan düşer gibi ama- açık, seçik ve doğrudan:

“Seni seviyorum.”

Hiç ses etmemeli ve ben elini tutmalıyım onun. Bakışlarını kaçırma bile, bir şey demesin bana.

Susuşmalıyız.

Yorgun, ama yenilgin değil:

“Yine de bir şey beklediğim yok senden...” demeliyim.

Sonra yine susmalıyım. Hep susmalıyım.

Yürüyorum. Ortalık yavaştan ağarıyor. Ve yağmur alabildiğine yağıyor, uykusuz bir gece sonrası, iniyorum bir yokuştan aşağı, yorgun ayaklarım ve uslanmaz yüreğimle... Ve birden deniz kokuyor. Yürüyorum. Geçiyorum demiryolunu ve denizi, uyanan sabahıyla birlikte deniz görünüyor. Ve yenilgin sabahlarımda ben, bir kurtarıcıymış gibi denize koşmuşumdur hep. Bakıyorum, bakıyorum da denize, deniz, artık bir kurtarıcı gibi görünmüyor. Düşünmek istemiyorum hiçbir şeyi. Hiçbir şeyi... Erdemi, sevgiyi ve kendimi... Ve denize bakarak düşünmeden ve umut etmeden olmuyor. Bilseniz nasıl özeniyorum birini sevmeye... Sonunu ve birine tutulmanın eksik adama getireceklerini bilmiyorum değilim. Yine de sevmek istiyorum. Sevmek. Oysa gittikçe soğuyorum insanlardan. Gittikçe daha bir kötü kırılıyor umudum, uzaklaşıyorum herkesten ve umutlarımdan ve kopuyorum yaşamamın gelip gelip de içime oturuşundan.

Ama bir yalnız gecenin sonu işte, ben ve sokaklar, üstelik bir de yağmur... Ohh, sevmek istiyorum.

Dostlarım artık beni dinlemekten usandı. Oysa zaman oluyor, oturup birine her şeylerimi anlatmak geliyor içimden. "İşte arkadaş, ben, bu, bu, buyum..." Şimdilerde durup da beni dinleyecek kişiler pek azaldı. Kimbilir, böylesi daha iyidir belki... Karşımdaki dinler dinler de, bir şey yapmış olmak için tutup öğüt geçerse bana, anlattığıma, anlatacağıma pişman, karar veriyorum bir şeycik anlatmayayım kimseye diye, olmuyor. Gerçekte dostlarım çok haklı. Kimse Marko Paşa değil ya... Kime ne senin çıkmazlarından? Haklılar. Güvendiğim tek şey, -çok şeye alıştım- buna da alışacağımdır. Alışmak, düşman gibi bir dosttur bana alışmak...

Artık beni oyalayan ne kaldı, aylaklığımdan ve umursamaz tavırlarımdan başka? Aylaklığı çıkar yol görüp sıkıntılara umursamaz tavırlar takınıyorum. Ve yaşıyorum diye, kendimi bir güzel aldatıyorum. Aldatıyorum kendimi ve arkama dönüp sonra "Aptal, nasıl da kandı..." diyorum. Bir gün biraz yüzüm gülmüşse, bir gün içimde biraz şöyle oynaşmışsa yaşamak, kendimi kandırdım diye, nasıl seviniyorum, nasıl seviniyorum...

Yağmur dindi. Her şeyin bir sonu geliyor nasılsa... Benim eksikliğimin sıkıntılarında başka her şeyin... "Varsın bitmesin acılarım..." diyorum kimi zaman. "Gelsin acılarım, gelsin yenilgilerim, umut kırıklıklarım gelsin..." Yok. Bunu pek beceremiyorum. Kendimi aldatmayı ve Pollyanna oynamayı... Gülmeyi ve düş kurmayı beceremediğim gibi...

Ben bu kıyıya inip çok dertleştirdim kendimle. Çok sövdüm kendime şu deniz denilen suyun kıyıcığında. O da benden az çekmedi hani... Çaresiz kalıp da etmediğim söz kalmadı ona. Yüzüne tükürdüğüm bile oldu. Ne baktı, ne şaştı... Kızacağına zaten sanmıyorum, utanmazın biri oldum çıktım işte. Ne yüzle gelirim sanki, tutup tutup geliyorum bu kıyıya. Geliyor ve unutmak istiyorum. Yine de kurtulamıyorum içimi kemiren kurttan. Düşünmeyeyim diyorum, düşünmeden edemiyorum. Hiçbir şeye yanmıyorum, şöyle içimde bir sıcaklık, şöyle soluklarım düzgün ve kaşlarım çatılmamış, şöyle bir aydınlık günde, şu kıyıda, elimde bir kızın eli, feleksiz bir türkü dudaklarımda ve yüreğim gelgellerle dolu, dolaşamadığıma yandığım kadar. Çok heves ettim, çok düşledim bunu. Gerçekleşmedi gitti. Ve yüreğimde dudak uçuklaması gibi bir sızı, yedi durdu beni.

Sabahtı. İnsanlar bir alışılmış telaşla düştüler yollara. Ve kentin gürültüsü ve kentin kimseleri umursamaz hoyratlığı yavaştan yavaştan belirmeye başladı, uykusuz gecelerin adamı ben, eve dönebilirim artık.

Beni kurtaran hiçbir şey olmayacaktır. Biliyor ve korkuyorum. Yüreğimde artık her şeylerden usanmış bir yorgun özlem ve düşlerimin kendini bilmezliğiyle, belki bir süre daha böyle gidecektir. Sonra? Düşünmek istemiyorum.

Benden usanmış adımlarım evin yolunu tutuyor ağır ağır. Kızıyorum kendime. Sevecekmış. Birine ha tutuldu, ha tutulacak gibiymiş. Kendini bilmez sen de... Ne sanırsa kuzum kendini, ne sanırsa? Sanki masalların at üstündeki saraylısı... Ne sanırsa kendini?

Ve çaresiz kalmış bir yiğitlikle savunuyorum yüreğimi:

Bilmem ki ne yapmalı? Yüreğim, seni nasıl avutmamı bilmem ki? Bu üşür gibi titremeni yüreğim, nasıl dindirmeli? Ah, benim sevinmeyi unutmuş yüreğim, bilmem ki seni nasıl sevindirmeli? Seni göğsümden çıkarıp güneşi mi göstermeli sana bilmem ki? Ah, ağlamalardan usanmış yüreğim ah... Bilmem ki nasıl güldürmeli seni? Uçan daireye mi bindirmeli, bilmem ki?"

Var git yüreğim, var git... Sen başkasına yürek ol, kurtul. Ben sırtımda bu yükü taşıyıp duracağım hep.” (Tosuner, 2012: 99).

Necati Tosuner’in Bir Denemesi: Yalnızlık Tanımları

“Elbette, daha önce biri çıkmış, bunu söylemiştir. Olsun, bir kez de ben söylesem ne kötülük var: “İnsan, yalnız(ca) bir hayvandır!”

Şimdi, “Haydaaa!..” denildiğini duyar gibi oluyorum...

Bir dakika!.. “Sadece bir kovboyum...” mu diyor Red Kit?.. Demek ki, yalnızca değil.. yalnız!..

“Yalnızlık Tanımları”, Eğemen Berköz’ün bir şiirinin adı.

Kozamdan çıksam mı?

Baksam mı aynaya?

Kendisiyle baş başa kalmak mı yalnızlık?.. Sakın, insan gerçekten hiçbir zaman yalnız kalmıyor olmasın, -kendi var ya! Kalabalığın içinde insan kendiyleyse, daha mı yalnızdır? Yalanı yok, ben bilirim kendimden neler çektiğimi... Hele başlarda... İlk kitabımın birinci öyküsünün adı: “Yalnızlığa Övgü”. 1964. Sanıyorum, bilinçli bir durum olamazdı. Sanki, bir savunma aracı olarak geliştirmiştim yalnızlığı sevmeyi. Nerden bileyim, yalnızlığı sevmenin de kolay olmadığını... Yalnızlıklardan yalnızlık beğenmek gerektiğini...

Sait Faik’in dediği “Kavun acısı yalnızlık” ...

Yalnızlık olgusu.. yalnızlık duygusu, yazmayı besleyen bir zenginlik olmuş hep.

Yalnızlıktan söz etmeyen kitap sanki yok gibi. Sanki, nerde sevda, orda yalnızlık!

Bedrettin Aykın, son şiir kitabına “Yalnızlıklar” adını koymuş.

Peki, adında yalnızlık olan kaç kitap vardır dersiniz?..

Araştırıldı. “Necogil’in Sözlüğü”nde, şunlar var, -yalnızca. Cumartesi Yalnızlığı (Selim İleri), Yalnız Efe (Ömer Seyfettin), Yalnız Kalanlar (Cengiz Yörük), Yalnızız (Peyami Safa), Yalnızlık Bana Yasak (Oktay Akbal)...

Benim bildiklerimden birkaçı da şöyle: Yalnızlıklar Yalnızlıklar (Eğemen Berköz), Yalnız ve Birlikte (Eğemen Berköz), Eskimiş Yalnızlığa (Eray Canberk), Yalnız mısın (Güven Turan), Baştan Sona Yalnızlık (Özcan Karabulut), Yalnızlığın 7 Rengi (Osman Serhat Erkekli), Yalnızlığın Çan Sesleri (Turgut Acar).

Daha başkaları da vardır ama, hiç de çok değil.

Hani ünlü bir söz var, -tam böyle değil ya, böyle olsun:

“İnsan, olvido ile malüldür...”

Olvido, yalnızlık demek değil, -yine de yakışıyor.

Unutmak neyin ilacı değil ki?..

Ben, gerçekleştiremeyecek umutlar yaratarak yendim yalnızlığımı. Umutsuzluklara kapılınca da, derin yalnızlıklara düştüm.

Bedrettin Aykın da şiire sığınarak yeniyor yalnızlığını.

İyi ki sen varsın ey şiir

Yoksa nasıl yaşadım bunca yalnızlığım

Birini sevmiyorsan, yalnız olabilirsin. Birini seversin, bak, yine -mi- yalnızsın!

“Şimdi neredesin?..” diye bir soru olsa, merak eden bir soru mu olurdu, bir yalnızlık sorusu mu?..

Her yangın bir göç

Her göç yeni bir yıkımdı

Sayırsız yangınlar yaşadı

Taşlara sinmiş yollar

Suçsuz kaçışlar***Yeni yalnızlıklar edinmeye***

Özdemir Asaf diyor ki: “Yalnızlık Paylaşılmaz” ...

Yalnızlığın ilacı, umut. Umut varsa, yalnızlık yok.

Umut içeri.. yalnızlık, “Hadi!” dışarı.

(1998)” (Tosuner, 2013: 43).

ÖZ GEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı – Soyadı : Nurhayat Paksoy
Doğum Yeri ve Tarihi : Elbistan / 1979

Eğitim Durumu

Lisans Öğrenimi : Atatürk Üniversitesi, Kâzımkarabekir Eğt. Fak.
Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü
Yüksek Lisans Öğrenimi : KSÜ, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili Ve
Edebiyatı Anabilim Dalı
Doktora Öğrenimi :
Bildiği Yabancı Diller : İngilizce
Bilimsel Faaliyetleri :

İş Deneyimi

Stajlar :
Projeler :
Çalıştığı Kurumlar : MEB

İletişim

E-Posta Adresi : nurhayat-79@hotmail.com
Tel. : 0 507 297 09 50
Tarih : 2016